श्री | कांतपौत्रनारद,भगवत्पदपद्मभृंगसयोगी ॥ आलावाल्मिकिमुनिचा,स्थानालानोंजगद्धितोयोगी ॥ ७ ॥ ७ १
रा | घवचरित्रभावें,गावेंऐसाकरोनिउपदेश ॥ गेलाहरिगुणकीर्तन,परवशतोंनिर्जरर्षिवरदेशे ॥ ७ ॥ ७ २
म | गवाल्मीकिमुनीश्वर,निजशिष्यजनासमेततमसेला ॥ माध्यंदिननियमार्थें,स्वधर्मनिष्ठप्रबुद्धतोंगेला ॥ ७ ७ ३
ज | गतीसुरतोंजाउनि,तमसानीरींस्मरेषुविद्धातें ॥ क्रौंचखगातेंपाहे,निजपत्निप्रीतिपाशबद्धातें ॥ ७ ॥ ७ ४
य | मतुल्येंनिष्करुणें,रतिकरिनांक्रौंचतोंनिषादानें ॥ वधितांकरुणाब्धिद्विज,वदलानेथेंअसेंविषादानें ॥ ७ ॥ ७ ५
रा | गेंवदतांजालि,प्रकरछंदोमयीअशीवाणी ॥ तेव्हांविस्मितमुनितो,नियमकरुनिहेंचमानसीआणी ॥ ७ ॥ ७ ६
म | ननकरीमुनिवरतो,त्याचास्थानासियेउनीधाता ॥ सांगेनारदकथित,प्रभुचरितवदेंह्मणोनिवरदाता ॥ ७ ॥ ७ ७
ज | गदीशाचरितवर्णीं, नवुवणेंसर्वनरनिलप्राणी ॥ यास्तवंवाल्मीकेतुज,म्याहेंछंदोमयीदिलीवाणी ॥ ५ ॥ ५ ८
य | क्षवरानुजरिपुचें,अतिपूताचरितनैकरूपयाहीं ॥ हर्षोंहींवर्णावें,त्वत्कृतिनमिजेलतेंसुविद्याहीं ॥ ७ ॥ ७ ९
ज | लजोद्भवतोंऐसें,वदोनीजानांनदीयवरदानें ॥ रामायणाख्यरचिलें,काव्यमुनीनेंसु[illegible]श्लोकरदानें ॥ ७ ॥ ७ १०
य | शाविभुचेंपदवावें,कवणासिह्मणेबहुश्रुतासिकवी ॥ तोंनृपसुतकुशलवतो,कुशलविलोकूनित्यासिहेंशिकवी ॥ ७ ११
रा | त्रिदिवसमधुरस्वर.इतस्ततःप्रीतियुक्ततेगाती ॥ तेंऐकुनिरघुवीरें,नेलेस्वसभेसिबंधुसांगाती ॥ ५ ॥ ७ १२
म | णिमयभद्रासनगत,रामस्वजनासिकाव्यआयकवी ॥ त्यांसिह्मणेतेंगाहो,जेंवदलासर्वविप्ररायकवी ॥ ७ ७ १३

१देवर्षी २ वरदश्रेष्ठ ३ नदी ४ ब्राह्मण ५ श्लोकरूप ६ ब्रह्मा ७ राम ८ अनेकश्लोक ९ सुंदर
१० सुखसमूहदेणारा ११ रत्नखचितसिंहासनस्थ १२ वाल्मीकी इतीश्रीरामायणे बालकांडे प्रथमो मं॰१

श्री ॥ रघुनाथनिदेशें,कथिताआलाअसेंकवीनमुनी ॥ कुशलवकुशलवचनपटु,गातीगुर्वंघ्रिलामनीनेंमुनी ॥ ७ १४
रा ॥ जप्रियाअयोध्या,कोसलदेशींयथार्थनामाजी ॥ नीतेंअजसुतदशरथ,पाळीजोस्व्यानयांजनामाजी ॥ ७ १५
म ॥ त्यवंनमीरकरें,धर्मपरैंदेवकार्यसिद्धिकरें ॥ दशरथनृवरेंकलेंत्रिभुवनधवलस्वसेयशःप्रकरें ॥ ७ ॥ ७ १६
ज ॥ गतीपतीसहोत्या,सार्धत्रिशतप्रियाअजश्रेष्ठा ॥ कौसल्याकैकेयी,आणिसुमित्रातयांतहीश्रेष्ठा ॥ ७ ॥ ७ १७
य ॥ मनियमेंपुत्रार्थ,सितीपेंसुरपूजनोद्यपीनमनें ॥ इच्छादानेंमानें,तोषविलेंमंदधीसुधीनमनें ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ १८
रा ॥ जासससौख्यकाही,प्राप्तनझालेंचपुत्ररत्नाचें ॥ यास्तवचिंताकुलतो,मानीवैफल्यसर्वयत्नांचें ॥ ७ ॥ ७ १९
म ॥ नुवंशींजन्मुनियां,झालोंअनपत्यमीनलोकमला ॥ यास्तवहयमेधींहें,यावीद्विजहस्तकींम्हणेकमला ॥ ७ २०
ज ॥ नपतिमगयज्ञास्तव,वसिष्ठमुखभूसुरांसितोप्रार्थी ॥ त्याहींतोषविलाबहु,आशीर्वादेंनृपालपुत्रार्थी ॥ ७ २१
य ॥ जनाचेंसाहित्य,क्षिप्रकरीयापरींअनुज्ञातें ॥ करुनियथागतगेले,वसिष्ठमुखभूमिनिर्जरज्ञातें ॥ ७ ॥ ७ २२
ज ॥ यशालीभूपम्हणे,मंत्रिजनालासमस्तसंभार ॥ सरयूतीरींकरणें,तुम्हावरीहाअसेंमहाभार ॥ ७ ॥ ७ २३
य ॥ लेंसाहित्यतदा,करोनियांतेंप्रधानयज्ञाचें ॥ आनंदवितीमानस,कौसल्याजानिचेंनयज्ञाचें ॥ ७ ॥ ७ २४
रा ॥ जेंद्रासिम्हणेतो,सुमंत्रनामाप्रधानअनवीन ॥ आज्ञाअसेलतरिमी,हितकामतुझापदासविनवीन ॥ ७ २५
म ॥ नुजाधीशावदला,भविष्यपूर्वींसनत्कुमारमुनी ॥ तेंआयकिलेंऋषिजन,वदनेंमीतत्पदांबुजींरमुनी ॥ ७ २६

१ कविश्रेष्ठ २ स्वकीर्तिसमूह ३ साडेतीनशे ४ दशरथ ५ देवपूजादिवश्रमना ६ संपत्ति ७ वसिष्ठादिब्राह्मण ८ कौसल्यापती ९ जुना इतीश्रीरामानंदमयूरेश्वरकृत बालकांड आर्यारामायणद्वितियोमं• २

श्री। विधिनंदनवरला,आ ययुगींकींविभांडकर्षिसुन॥ मुनिऋष्यशृंगनामा,होइलसहृदवंद्यलोकेंनुत॥ ७ ॥ २७

रा। कृपासिमात्सव,त्यालानेईललोमपादनरा॥ होईलदृष्टिनेऱ्हां,देइलशांतासुतास्ववांछितेंनदा॥ ७ ॥ ७ ॥ २८

म। नुवंशजदशरथनृप,असेलअनपत्यलोमपादसख॥ तोत्यामुनिप्रसादें,पावेलअनन्यलभ्यपुत्रसुख॥ ७ ॥ २९

ज। ननार्थनंदनाचा,प्रार्थुनितोऋष्यशृंगआणावा॥ अनपत्यतांसुखद्रुम,मुनिप्रसादेंसमूळखाणावा॥ ७ ॥ ३०

य। जमानेंअजपुत्रें,हेंऐकुनिंजाउनींपदींनमुनीं॥ सत्कारुनिशांतेसह,नगरांनेलाकृपोनदीनमुनी॥ ७ ॥ ७ ॥ ३१

रा। पदधृतपदकाश्यप,पुत्रवसिष्ठप्रभृत्यवन्यमर॥ हयमेधासियथाविधि,संपादितिवेदतीरजक्रमर॥ ७ ॥ ७ ॥ ३२

म। गपुत्रेष्टीकरितां,हविराहरणार्थभूमिवरलेख॥ आलेविधिसुरनायक,चूडारत्नीकृतर्क्षवरलेख॥ ७ ॥ ७ ॥ ३३

ज। गदीश्वरनिजनाभी,सरोवरोद्भूतपद्मजेंनितानें॥ ह्मणतीरावणपीडित,सुररक्षावास्वकीयजनतानें॥ ७ ॥ ७ ॥ ३४

य। मसमपीडाकरितो,तोखळआत्मासिमरणहीनाहीं॥ नद्भूलपराजितातो,किजेकसेंत्यासमरणहीनाहीं॥ ७ ॥ ३५

ज। कैंजोद्धवीपरिमुनि,जायसुरासहितसिंधुकूलातें॥ तेथेंस्तविनाझाला,श्रीशानेंसज्जनानुकूलानें॥ ७ ॥ ३६

य। नितांअजितप्रकटुनि,देवालादर्शनेंसुखीकरवी॥ शरणागतजनसंसृति,भीतिध्वांतप्रभंजनैकरवी॥ ७ ॥ ३७

रा। जीवनलोचनमैत्या,देवोकावेंकरोनियांश्रवण॥ मौमेष्टअशाशब्दें,तोषविलेस्वांघ्रिपंकजप्रवण॥ ७ ॥ ७ ॥ ३८

म। पुमधनंजयणोजन्मुनि,दशरथदारोदरींजगद्द्वेषी॥ मारीनतुत्यीक्ष्णावें,स्वांशानेंवानरेंर्षसद्द्वेषी॥ ७ ॥ ७ ॥ ३९

१ लोकवत्सल २ राजा ३ स्वमनोरथपूरक ४ अनपत्यतादुःखहर ५ कृपासमुद्र ६ दशरथधृतप
[illegible]व्रात्मण ७ देव ८ शिरोभूषणीकृतचंद्रकल ९ शिव १० मत्या १० मत्या ११ भिवूनका १२ वानरआखल

श्री | कांतवदोनिअसें,अदृश्यहोतांस्वयेंतदाज्ञाते॥ ब्रह्माद्यमरयथोक्त·प्रवर्तलेंनमुनियांतदाज्ञातें॥७ ॥७ ४०

रा | शितपाचाकाश्यप,मुनिपुत्रेष्टीकरीतदानिकट॥ प्राजापत्यपुरुषत्या,कुंडापासूनिंआह्लाप्रकट॥७ ४१

म | नुजेंद्रकरींदेउनि,पायसपरिपूर्णहेमपात्रातें॥ देंभार्यांसिह्मणेंहें,होईलभवसागरींनृपात्रातें॥७ ॥७ ४२

ज | न्मसफळमानुनितो,स्वपायसाचेंकरानियुगभाग॥ कौसल्येलादेउनि,कैकेयीलाहिदेंमहाभाग॥७ ॥७ ४३

य | द्यपिभूपेंनदिला,भागसुमित्रेसितरिहित्यानीतें॥ निजभागार्धसमर्पुनि,आनंदवितीअपारनृपतीतें॥७ ॥७ ४४

रा | मयजनावसानीं,विभांडकसुतादिभूसुरसभाजीं॥ मणिहारादिविभूषण,निवेदनेंनतिपुरःसरसभाँजीं॥७ ४५

म | हिषींअंतर्वैत्नी,होउनियांत्यातनुप्रभानिकरें॥ चिंतातमासिजिंकिति,नृपसुखपृष्ठासिथापटोनिकरें॥७ ४६

ज | नकल्याणदशोभन,काळींत्याप्रसवल्यानरेशस्त्री॥ तेवेळाजालीनें,बंधनविच्छेदनक्षमाशस्त्री॥७ ॥७ ४७

य | ज्ञेश्वरकौसल्ये,पासुनिपावेंसदिष्टजननास॥ यास्तवहोणारजगीं,सज्जनकल्याणदुष्टजननास॥७ ॥७ ४८

ज | न्मज्येष्ठसुताचें,मध्यान्हींचैत्रमाससितपक्षीं॥ जालेंकर्कटलग्नीं,नवमीदिवशींपुनर्वसुस्वर्क्षीं॥७ ॥७ ४९

य | मलसुमित्राप्रसवे,यमलक्ष्मणजेंअसाधुलोकांचें॥ ऐकांतेंसाकेता,धिपकरिसंस्कारसर्वतोकांचें॥७ ॥७ ५०

रा | मअसेंदशरथनृप,अन्वर्थज्येष्ठसूनुचेंनाम॥ ठेवीभरतअसेंतो,कैकेयीजोंसलब्धनिजकाम॥७ ॥७ ५१

म | हदानंदेंदशरथ,नृपसुमित्रासुतासिसुविधानें॥ लक्ष्मणशत्रुघ्न,अशींठेवीसारींयथार्थअभिधानें[12]॥७ ॥७ ५२

१ दोनी २ ऋष्यशृंगादिविप्रसभा ३ नमस्कारपूर्वक ४ पूजी ५ गर्भिणी ६ दशरथसुखाचीपाठ ७ शस्त्रधारिणी ८ पुनर्वसूत्तमनक्षत्र ९ जुळें १० यथार्थ ११ कैकेयीपुत्रास १२ नामें

श्री	सूर्यवंशमणिनों,कारिपुत्रांचींयथोक्तउपनयनें॥ संततअनृमचित्तें,सेवीतन्मुखेंरुचीसंनृपनयनें॥ ७	७	५३
रा	क्षसपीडाव्योंजें, कौशिकमागोनिदशरथाजवळी॥ हृदयींराममोंभिधनिज, पुण्यफळातेंमहासुखेंकवळी॥ ७		५४
म	त्यैमरवलौनिबलो, विद्योदक्षुत्तषार्तिहरणार्थ॥ अर्पीधनुःश्रुतीतें,सज्जनरक्षार्थदुष्टमरणार्थ॥ ७	॥ ७	५५
ज	न्यैकरायारोधी,मुनिच्यामार्गासिताटकाचंडी॥ विश्वामित्रनिदेशें,तीसवधीसर्वलोककांदंडी॥ ७	॥ ७	५६
य	शजोडायाजाउनि,सानुजविश्रुआश्रमासयज्ञाचें॥ त्राणकरीअसुरवधें,मनसुखवीमंत्रसंचयज्ञाचें॥ ७		५७
रा	आजनकमुनीतें,स्वकतुसिध्यर्थधाडुनीमंत्री॥ दर्शनदेउनिमातें,धन्यकरावंस्मणोनिआमंत्री॥ ७	॥ ७	५८
म	त्योरुनिलाविमुला,नेतांमार्गींकथीपुरावृत्ता॥ चरणेंगौतमजाया,उद्दरवीकामसुखपरावृत्ता॥ ७	॥ ७	५९
ज	नकपुरामगजाउनि, भंगुनिभवचापदंडबाळपणीं॥ कौशिकमुनिप्रसादें,जिंकीरघुवीरजानकीसंपणीं॥ ७		६०
य	तचित्तैंत्याजनकें,धाडुनिशिबिकारथेंमेवाहांतें॥ दशरथपूर्णमनोरथ सांतःपुरेंआणिलाविवाहातें॥ ७		६१
ज	नपदजनबहुतेव्हां,मिळनेजालेकविप्रभूपयमी॥ गंधर्वयक्षचारण,किन्नरसुरलोकविप्रभूपयमी॥ ७	॥ ७	६२
य	ज्याजनकस्योरस,कन्याजेऊर्मिलातिचापाणी॥ लक्ष्मणवीराकरवीं,धरवीतेंलोकफारवाखाणी॥ ७	॥ ७	६३
रा	जाचाअनुजेन्मा,कुशध्वजाख्यप्रसिद्दतोकन्या॥ श्रुतकीर्तिरिपुघ्नाला,देंभरतालाहिमांडवीधन्या॥ ७	॥ ७	६४
म	हदुत्सवेंविवाहीं,अर्पीनृपजावयासिनगेराशी॥ पूजुनिपंक्तिरथातें,आज्ञादेजावयासिनगराशी॥ ७	॥ ७	६५

१ यथाशास्त्र २ व्रतबंध ३ राममुखशोभा ४ मिष ५ रामरूपसपुण्यफल ६ ब्राह्मण ७ नामक ८ धनुर्विद्या ९ पुत्थ १० मंत्रसमूहत ९ विश्वामित्र ११ शिवधनु १२ पालखीरथहत्तीघोडे १३ सस्त्रीक १४ रामलग्नीं १५ योगी १६ कनिष्ठबंधु १७ शत्रुघ्न १८ रागीने १९ दशरथ दु०बा०मं०५

श्री	कंठशिष्यभार्गव, शिवचापध्वंसकुपितभालाजो॥ हरिलैंतघशरामें, जैंत्यालाकांनचंद्रमालाजो॥ ७	६६
रा	गमनांतिलपहिला, आतांदुसराचिरागमगंजालो॥ महदानदैंभार्गव, गेलोविनवूनिकपटमेनुजाला॥ ७	६७
ज	यशालीराघवतो, करीअयोध्यापुरींप्रवेशास॥ यत्ननकरितांजिंकुनि, बाहुजेकाळासविप्रवेषास॥ ७	६८
रा	जापुत्रचतुष्टय, लाभैंअनुरूपनद्धूलाभैं॥ मत्तमसुखीनकोण्ही, लोकत्यणेमृत्युचैंहिनमलाभैं॥ ७ ॥ ७	६९
ज	नहसयींपावें, सुखवृद्धीतेंनसैनसैंफार॥ यशाहीवाटैसग्री, रघुवीरजसाजसामहोदार॥ ७ ॥ ७	७०
ज	गतीहतापानैं, हळूहळूकीर्तिभाधिपेंविश्ववी॥ यत्नेंकरूनिसज्जन, चित्तानेंसच्चरित्रतौरिझवी॥ ७ ॥ ७	७१
रा	ज्यसुखाहुनिदशरथ, पुत्रसुखेंहृष्टपुष्टजालाजे॥ मर्त्यंतरनसतिही, कश्यपहीत्यासिसुमजालाजे॥ ७	७२

मंत्राः षडत्रविज्ञेयाबालकांडेमृतप्रदाः॥ विलोकनीयाः सननंदोषज्ञैर्दोषवर्जितैः १ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७

१ राम २ क्षत्रियनाशक ३ गृह ४ देवगंधर्वादि ५ सुपुत्रदशादशरथ ६ श्रीमन्मंत्ररा० बालकांडे षष्टमो मं० ६

बालकांडःसमाप्तः

स्व	श्री	जेष्ठसुतानें, यावीहें मानसांतनृप आणी॥ दिधलें वसिष्ठमुनिनें अनुमोदनऐकतां अशीवाणी॥	१
सा	रा	सारविचार, प्रवीणमुख्यप्रधानजेंहोते॥ पुसतांहेंनृपतीनें, हाणतीलोके ऐसवेंहीहोतें॥ ॥	२
स्मा	म	रंवसिष्ठपाहें, हर्षानें आवरूनियोगीतें॥ अभिषेकाचें करवीं, साहित्यकरूनियांनियोगीतें॥ ॥	३
अ	ज	सुतेंचिकीर्षितानें जाणुनियांशीघ्रमंथरादासी॥ ॥ कैकेयीसांगे, तेंतोंपावें महाविषादासि॥	४
स्वी	य	सुतानेंराज्य प्राप्तिअसावी ह्मणोनिमानेंवती॥ रामाभिषेकसमयीं, विघ्नकरीत्यासिदेवमानवती॥	५
त्या	रा	जेंदेंकेलें आउनिसामायुपायजें असती॥ तरिसमजेनाजडली, तीसंपीशाचीचेमंथरा असती॥	६
दे	म	सुतासिपृथ्वी, अरेवीरामासिहेंवदोनवर॥ सत्यप्रतिज्ञमूर्छित, केलामागोनिहेंचदोनवर॥ ॥	७
नि	ज	सुतवियोगविव्हळ, सत्यच्युतिभीततोंअसाविनवी॥ कैकेयितुझाठायीं, निर्दयताहें असीनसाविनवी॥	८
ब	य	माझेंबहुगेलें, पुत्रोसत्यर्थयत्नबहुकेला॥ त्यासींवियोगकरितो, नकसीधरिसीमदंतशंकेला॥ ॥	९
तु	ज	राज्यसर्वदिधलें, आणिकहीमागजेंअभीष्टतुला॥ गुणवदपत्यवियोग, क्लेशासिजगत्रयींनसेचितुला॥	१०
का	य	तुझारामानें केला अपराधसांगगेप्रमदे॥ कांमाझ्याबाळावरि, करिसीहाकोपसांगगेंप्रमदे॥ ॥	११
हा	रा	त्रिपुत्रमाझा सुकुमारकुमारबहुविनीतरुती॥ त्वत्पदलीनतरीही, याविषयींकांतुझीअशीप्रकृती॥	१२
कां	म	निधरिलीनरत, वियोगवह्नीनकांनहोमाया॥ कांमजवृद्धावरिली, कैकेयीत्यागिलीअहोमाया॥	१३

१ ब्राह्मण २ महावियोग ३ आज्ञा ४ दशरथेछित ५ मानिनीकैकेयी ६ आरण्य ७ इछित ८ गुणीपुत्रवियोगक्लेश ९ उपमा १० हेस्त्रिये ११ अतिनम्र १२ पुत्रवियोगाभीत ३० मंत्ररामायणे अयोध्याकांडे मं०१

॥

हें	श्री	पतिप्रसादें, वृद्धपणीं पुत्र जाहले चार ॥ हें जाणुनि हिं वनें सि, जाला तुजं कार्य भूत संचार ॥ ७ ॥ ७	१४
त्या	रा	यें कैकेयी, गुणे करूनी न दाविला पातें ॥ स्त्री तें पुत्रवियोगें, होणार मानदा विलापातें ॥ ७ ॥ ७	१५
तों	म	ध्येममानेचा, गृहासि जावूनि जों पहानात ॥ राघव लक्ष्मण मूर्छित, जनक विलोकूनि लक्ष्मणनिहातात ॥ ७	१६
तें	ज	ननीला पुसतां, मूर्छेचें कारण स्वयें राम ॥ पूर्वकथा सांगुनि तें, प्रकट करी आपुला मनःकाम ॥ ७ ॥ ७	१७
आ	य	कतां राम हाणे, मातें देवासि त्यारि पुत्रास ॥ सत्यविनाशापासुनि, कां धरितो निर्मुनी हि पुत्रास ॥ ७	१८
हा	रा	ज्यभार सारा, भरतें घ्यावा शिरीं जरीं श्रमही ॥ पितृसत्यत्राणास्तव, मी सेवावी सुखें अरण्यमही ॥ ७	१९
स्व	म	तप्रकट करुनियां, रघुपति तीतें करूनि यानमने ॥ गमन करी धैर्यार्णव, जाचें तिळमात्र भगलें न मन ॥ ७	२०
नि	ज	मातेला सांगे, राघव भेरतप्रसूचरित्रास ॥ तें ऐकतां धरी तें, पतिसुतदुःखें मनीं परित्रास ॥ ७ ॥ ७	२१
भ	य	शोकासह हृदयीं, रामासि धरूनि माय फार रडे ॥ बाष्पोदकें सचैल, स्नपन तदा त्यार पून मासि पडे ॥ ७	२२
म	ज	हीसमागमें नें, तुज वांचुनि ही पुरी मला कारा ॥ ऐसें वदोनि हृदयीं, चढ धरी तें सुनिर्मलाकारा ॥ ७	२३
श	य	जोडुनि राम ह्मणे, जननि डपेक्षून कोपिता माझा ॥ कैकेयीशब्दशर, क्षतमदिश्लेषविकल हा राजा ॥ ७	२४
हा	रा	हींसुन शब्द, श्रवण करुनि होय तें विगत हारा ॥ हा राम ह्मणोनि करीं, उरीं महारासि वर्जिता हारा ॥ ७	२५
न	म	न करुनियां निघतां, न शाके माता सुतासि वरजाया ॥ जायाहिं निघे त्याची, लक्ष्मण ही सिद्ध जाहला जाया ॥	२६

१ पतन २ कैकेयी ३ मनोरथ ४ दैत्य ५ कैकेयीचरित्रास ६ नेत्रोदक ७ सवस्त्र ८ स्नान ९ बंदिशाला १० अतिनिर्मलरूपा ११ कैकेयीवाग्बाणविद्ध १२ मद्वियोगदुःखित १३ हाररहित १४ आहारहीन इतीमंत्ररामायणे अयोध्याकांडे द्वितीयो मंत्रः २

नें	श्री	कायपुरीची, सीतीव्याजेंरघूत्तमासहित ॥ जाणोनियांनिघाली, निवारिनांहींप्रियोत्तमासहित ॥ छ		२७
हें	रा	यासिकथाया, कैकेयीचास्वर्कायगेहानें ॥ जाउनिसुमंत्रवाक्यें, कळविनमुनितातपादयुगहातें ॥ छ		२८
सु	म	निसुमंत्रहिविनवी, कैकेयीतेंअनेकवचनाहीं ॥ परितदुरुनिवाणी नफुटेऐसेंजनींकवचनाहीं ॥ छ	॥ छ	२९
तु	ज	वनवासवरार्कीं, तातालानरकवासहेंअदयां ॥ निर्लज्जाकैकेयी, रामासिपुसेमहोदषदया ॥ छ	॥ छ	३०
रा	य	असेंआयकतां, हायम्हणेंबायकोनव्हेकृत्या ॥ कायकरुंजायवना, बोयशजोडीकरूनिसत्कृत्या ॥ छ	॥ छ	३१
नीं	रा	श्मसीनसीनें, रामानेंवल्कलेंम्हणेंधरणें ॥ चौदावर्षेंविपिनीं, राहुनियांआत्मतानउद्धरणें ॥ छ	॥ छ	३२
थ	म	नगणुनिसौवरजें, रामेंकेलेंनिचामनोसारें ॥ वल्कलधारितो, भिजलींपुरभूजननेत्रजीवनोंसारें ॥ छ	॥ छ	३३
ग	ज	गतिसुकुमारअशी, तिघेंनिघालींवनासिपदचारें ॥ स्वरथदशरथप्रेषी, सुमंत्रमंत्रिप्रयुक्तसुविचारें ॥ छ	॥ छ	३४
तो	य	जपत्राक्षानें, तोयजमानाचियानिदेशाला ॥ कथुनीप्रार्थुनियांनीं, स्थापुनियांनेंतदिष्टदेशाला ॥ छ	॥ छ	३५
भि	ज	वितिसज्जनपौर, क्षोणीलोबाष्पजीवनासारें ॥ जातींरामासहतें, पुरभासेत्यांशिपितृवनासारें ॥ छ	॥ छ	३६
पा	य	धरुनियांम्हणतीं, रामाआल्हांतुझेंचिसांगातीं ॥ रडतीपडतीपढतीं, स्तोत्रेंत्या च्याचिकीर्तिलोगातीं ॥ छ		३७
पो	रा	ग्रहासिजाणुनि, निजल्यास्थानींकरोनियांमंत्र ॥ आमंत्रणनकरुनियां, वंचुनिनिशिजायरामससुमंत्रा ॥ छ		३८
अ	म	रनदी च्यानीरीं, गेलारघुवीरश्रृंगवेरातें ॥ तेथेंगुहनामवसे, निषादपतिजोहसेंकुबेरातें ॥ छ	॥ छ	३९

१सीतामिष २हितकर्त्री ३महापाषाणाचेंआहेहृदयजीचें ४सबंधु ५मनासारखे ६जनबाष्पवृष्टि ७आज्ञा ८रथ ९नेत्रोदकवृष्टि १०स्मशानतुल्य

नो | श्री | दशरथनंदन, आलाहें एकनाचि समरूनी॥ येउनि करी सपर्या, १ तनश्रयणों सखेदसुप्रकृति॥ ७ ॥ ७ ४०

सा | रा | विप्रेंवनुस्वामी. दासम्हणेंयेंपुरासिअवनीला॥ राज्य प्राज्य करावें, पोनकरावें कदापिंनवनाला॥ ७ ४१

सा | म | पुरःसरवाक्यें, रामम्हणेंयामदीयनेमातें॥ रक्षावें धर्मज्ञा, तोषविलें त्वां सुहृज्जनें मातें॥ ७ ॥ ७ ४२

र | ज | नीपादपमूळीं, वाहुनिपावोनियांप्रभीं नासी॥ वंदीरविलाजाची, नित्यनमालामहाप्रभातासीं॥ ७ ४३

जा | य | सुमंत्रासित्पणें, राघवरघुवंशभवनदीपासि॥ सुखरूपवर्से आपण, गेलाहरिपादभवनदीपासीं॥ ७ ॥ ७ ४४

नो | रा | मसुरनदीतें, मगगुहनौकाश्रयेंकरूनितरे॥ मायानदीसजैसा, जनयाचाभक्तिसंश्रयेंउतरो॥ ७ ॥ ७ ४५

नै | म | जलासांगातें, लक्ष्मणजैसातसेंचिमज लेखा॥ हेंवत्सांनोवारी, गुहासिसामोत्तरेंमनुजलेख॥ ७ ॥ ७ ४६

द्दि | ज | तरुलताढ्य आश्रम, रामाचादेनिनानंनर्मोदमना॥ जेथभरद्वाजरुचि, प्रकाशितांमूहसेंनमोदमनां॥ ७ ४७

न | य | कुशलरामवंदी, शिरिंभरद्वाजपादकमलातें॥ तोहृदयीं आलिंगुनि, वर्षेसानंदबाष्पकमलातें॥ ७ ४८

पू | ज | नकरूनिआज्ञा, आशीर्वादासमेतदेसुमुनी॥ तत्तापासहराघव, गेलातेथूनिनत्सदेंनमुनी॥ ७ ॥ ७ ४९

भ | य | वर्जिनजाउनियां, वसर्वातोचित्रकूटशैलास॥ जैसासेनींनीचा, तानशिवानाथदेवकैलास॥ ७ ॥ ७ ५०

थो | रा | श्रमें सुमंत्रहि, जाउनिनगरीं अजात्मजोसनमी॥ नृपत्यासम्हणें दुःखें, जालोंवाआजयमपथासनमी॥ ७ ५१

तों | म | तुत्रसुखीकी, जोम्यापापेंवनासघालविला॥ हेंकाययोग्यकेलें, बापाआनंददीपमालविला॥ ७ ॥ ७ ५२

१ संपत्ति २ रक्षण ३ गमन ४ प्रातःकाल ५ क्षीणकरी ६ गंगा ७ नरदेव ८ आनंद ९ सूर्य १० बाष्पोदक ११ कार्तिकस्वामी १२ दशरथ १३ यममार्गीराहाणारा

हे	श्री	भा रा वहमज, यशगेलेंरात्रिदिनमनींझुरतों ॥ जलदाभकायपंकज, नयननयेतांघरासमीमरतों ॥ ७	५३
मि	श्री	त्मणोनिवदनी, निजहस्तैंघातलीपहासिंकता ॥ कैकेयीसवरुनियां, वशजालोंनीतिशिकवितांशिकता ॥ ७	५४
त्या	रा	जीवदलास्तैं, कथिलेंमजकायसांगतहृत्ता ॥ सौमित्रिकायवदला, सीताआहेकशीसुसहृत्ता ॥ ७ ॥ ७	५५
या	म	नुजेंद्रोक्तीनें श्रवणकरुनितोसुमंत्रत्यासिह्मणे ॥ वज्रहृदयमीनिर्दय कथितोंतेंसर्वऐकराज मणे ॥ ७	५६
तु	ज	वंदुनियांयेथुन, गेलारघुवीरशृंगबेरातें ॥ जालापूज्यगुहातें, जैसागौरीपतीकुबेरातें ॥ ७ ॥ ७	५७
प	य	फळभक्षुनिरचिल्या, वटदुग्धेंत्यास्थळींजटारामीं ॥ त्यादेखिल्यासुत्छ ज्जन, हृदयाचाभेदित्याकुठारामीं ॥ ७	५८
तै	रा	जसुतासीता, सेवितसेंप्रेमयुक्तकमलाक्षा ॥ जीचेंवनसंचारें, दिसतीपदरक्तजरिंनसेलाक्षा ॥ ७ ॥ ७	५९
ग	म	नश्रमंनगणुनितो, लक्ष्मणदृढमानसींजसाअशनी ॥ स्वकरकृतायजशयना, जवळचिंजागेनिरिच्छजोअशनी ॥	६०
स	ज	लंघेनश्शामभला, जाणेंऐशाकरीनियोगातें ॥ गंगेलाउतरोनी, गेलादेवोनियांवियोगातें ॥ ७ ॥ ७	६१
आ	य	कतांहेंमूर्छित, जालानृपतीतयासिकौसल्या ॥ जलवातकरस्पर्शें, सावधकरिदाउनीस्वकौशल्या ॥ ७	६२
अ	ज	सुनरात्रींस्मरतां, स्वकर्ममहिषीसमवेंनिजघ्न ॥ सांगेंकौसल्यांक, स्थितमस्तकअस्तशक्तिसर्हत्त ॥ ७	६३
नो	य	जंदलाक्षिपूर्वी, मीमृगयालुब्धएकदांरानी ॥ शरयूतीरीहोतों, शरपाणीएकटामृगारातिं ॥ ७ ॥ ७	६४
नी	रा	दोंनागतमुनि, पात्ररवाकर्णनेंअजाणानें ॥ तापसगजभ्रमानें, वधिलामीशब्दपातिबाणानें ॥ ७ ॥ ७	६५
म	म	बाणविद्धतापस, हातातअसेंह्मणोनिआरडला ॥ तोंमींधावतजाउनि, विलोकिलातोधरेवरीपडला ॥ ७	६६

१ मेघतुल्यदेह २ साकर ३ बाहू ४ वज्र ५ भक्षण ६ राम ७ आज्ञा ८ सुस्वभाव ९ हेकमलाक्षि १० उदकग्रहणार्थआलाजोमुनित्याचापात्र भरण्यांचाशब्देकरून ह्म० अं. मं. ५

हा	श्री	मुनेंतुझ्यामीं, निष्कारणशत्रुवध्यसरुपाहें ॥ हस्तीभ्रमें चिघडलें, पापअयोध्यापतीसमजपाहें ॥ ७	६७
हें	रा	ज्ञिवाक्यऐकुनि, जननीजनकासमीपनेंमातें ॥ ऐसेंसशल्यतापस, वदतांकेलेंनदीयकामातें ॥ ७	६८
हें	म	दुष्कृनजाणुनि, अंधेंरद्देंसकोपनस्तिनरें ॥ त्यणतीत्वांहीमरणें, सुनशोकेंयापरींचनसनरें ॥ ७	६९
म	जं	तेंदृष्टचिशाप, प्रदानगमलेंनदाऽस्मपत्याला ॥ मगवृद्धासहदिधला, तद्वाक्येंवह्निमींवनींत्याला ॥ ७	७०
भ	य	नेंचिमनींहोतें, केवळमाझेंचिकर्ममजफळलें ॥ यासुतशोकेंघडतें, मरणमलानिश्चयेंचिहेंकळलें ॥ ७	७१
हें	रा	ज्ञीलासांगुनि, पुत्राचेंकरुनिमानसींस्मरण ॥ हारामरामऐसा, विलापकरितांचिपावलामरण ॥ ७	७२
या	म	रणींचारजरी, पुत्रतरीएकहीनयाजवळी ॥ तेव्हांहोतासानुज, भरतनृपाज्ञेकरूनिआजवेळीं ॥ ७	७३
दि	ज	वरवसिष्ठठेउनि, तैलैंद्रोणींतभूपदेहानें ॥ देहातैंपत्रत्मणें, भरतासिसुमंत्रकरिंवदेहोनें ॥ ७ ॥७	७४
ने	य	विचारप्रेषुनि, नकळतआणोनिसांगतीतातें ॥ केलेंस्वर्गमनतुला, अर्पुनियांसर्वभूमिभरतातें ॥ ७	७५
हें	ज	ननीचेंचरित, श्रवणकरुनियांसखेदफाररडे ॥ दंडाहतभुजंगनसा, कोपेंमातेकडेंनदांमुरडे ॥ ७ ॥७	७६
प्रि	य	वधिलापापिष्ठें, धाडुनिविपिनासिसद्गुणकरंडा ॥ केलीअकीर्तिआपणें, जालिसपापात्रायेंस्वयेंरंडा ॥ ७	७७
मा	रा	वेंतुजपापें, परित्यणनोरामरायमायेतुला ॥ यास्तवउपायनाहीं, गर्रलाचीतुजचियोग्यकायतुला ॥ ७	७८
य	म	कार्यकारिणीनूं, कृत्यामोहूनियासविश्वासें ॥ पत्नीहोउनिगिळिला, राजामाझापितासविश्वासें ॥ ७	७९

• १ सदय २ बाणायआहेहृदयींजाचा ३ आजाचेघरीं ४ तेलाचीकढई ५ वसिष्ठ ६ नीतिज्ञदूत ७ स्वर्गास गमन ८ विषाची ९ उपमा १० जगास ११ विश्वासयुक्त इ॰ मंत्ररामायणे अ॰ सप्तमो मं॰ ७

द्री	श्री	दयाजयाचा, ठार्यां जो स्तुत्य याजनामाजी ॥ त्यालावनासि धाडुनि, केलीं तूं कायकामना माजी ॥ ७	८०
तूं	रा	क्षसीपरीसहि, अधमा जें निज कुटुंबखातीस ॥ मीं ही पापनु ज्ञा मुत, हें बोलें होयपार[2]खातीस ॥ ७	८१
वि	म	ना भरतकूरें, कौसल्ये चापदावरी लोळे ॥ डोळे उघडुनि ल्हदयीं, धरुनि रडे राममानसीं घोळे ॥ ७	८२
भि	ज	वी नेत्रजलानें, कौसल्यातसपूनु चाकाय ॥ नाताग्रज विश्लेष, ज्वलनप्रशमार्थ वर्षली काय ॥ ७	८३
श	य	नतु ज्ञा ताता नें, केलें रुसला खराजनावरता ॥ याला समजावीसा, कोण असें बाळकासुभावरता ॥ ७	८४
त्यो	रा	घवें पुरीला, वियोग दिधला नृपें हि धरणीला ॥ ईर्षापुत्रासहही, केली कीं दाखवूनि करणीला ॥ ७	८५
ग	म	नरघुवरें केलें, कैकेय्याज्ञे करूनि अर्थ[4]वाला ॥ कालाज्ञेनें जाउनि, भूपें स्वर्गासि लोक फटवीला ॥ ७	८६
भु	ज	निर्जितारिवृंदें, वत्साजनकें नु ज्ञां चि[5]उंदंड ॥ एका चा अपराधें, केला सर्वांसि सारखा दंड ॥ ७	८७
का	य	करूं वैधव्य, ज्वलें नज्वालांतरीं तनू न जळे ॥ नकळे पातक केलें, कोणें असा शोक जा मुळें उजळे ॥ ७	८८
ति	ज	लावसिष्ठ गुरुसम, जाउनि समजाउनी क्षण क्रमुनी ॥ भरता करवीं करवी, भूपाचा और्ध्वदेहिका समुनी ॥ ७	८९
प्र	य	तप्रधान पौर, प्रजा वसिष्ठास वैंत यावरतें ॥ मुकुटाभि[10]रंगासाठीं, प्रार्थुनि यां जाहलें नयावरतें ॥ ७	९०
पौ	रा	दिकासने ह्नां, भरत म्हणें हें न कोमला राज्य ॥ आज्यें निषकें जैसा, वह्नि तसा शोक कां करूं प्राज्यें[11] ॥ ७	९१
व	म	नास मान माझा, मना सहें राज्य देत सैं विकृती ॥ ऐसें वदोनि भरत, स्वाग्र[13]जें पदपूत मार्ग सेविकृतीं[14] ॥ ७	९२

१ विमुख २ दशरथरामवियोगाग्निशांत्यर्थ ३ उत्तमभक्तितत्पर ४ धन ५ मोठा ६ वैधव्याग्निज्वालांत ७ पितृतुल्य ८ उत्तरक्रिया ९ नम्र १० राज्याभिषेकासाठीं ११ घृतसिंचन १२ रक्षिगत १३ रामचरणपवित्र १४ कुशल

जे	श्री	स्वयेंचि आली, पत्नकग्निंअसामहीवरेंजी॥ नानादिकासिमारुनि. दुःखेंसंपादितीमहीवरजी॥ ७	९३
धी	रा	ग्रेणीमहात्मा, सेनेसहवनेमानसप्रेरुनी। मग्नसमातृकगेला. अटँविलाशोकविह्वलप्रकुनी॥ ७	९४
अ	म	रनँदीतेंउतरुनि, गुहसंगेंअग्रजांघिलोभरतें॥ मगचित्रकुटपर्वत, वनवासीरामचंदिलाभरतें॥ ७ ॥७	९५
कं	ज	दैलायनलोचन, वल्कलवासाजटीमर्हालिंगी॥ जयशालीदलशाली, गमप्रेमेंकरोनिआलिंगी॥ ७	९६
पा	य	वसिष्ठमुनीचें, वंदुनिजननीजनासनोवंदी॥ मंदीकृतवनवास, क्लेशमहाधीरवीरआनंदी॥ ७	९७
पो	रा	मात्यननांघ्री, ऐकेंजोंरामनानमरणानें॥ नौयेमोहमनासी, नेत्रांसीहीमहानमरणानें॥ ७ ॥७	९८
श	म	वीवसिष्ठराघव, शोकेंज्वलनासिबोधभुवनानें॥ भुवेनानेकाभीष्टद, नपीतातासिनोविभुवनीनें॥ ७	९९
अं	ज	लिरचूनिभरत, स्तउनित्यणेमैथिलीश्वराजानें॥ जेंयोग्यनेंचिघ्यावें, तूंचिविभोयोग्यविश्वराज्यानें॥ ७	१००
न	य	निपुणाधर्मज्ञा, नाहींलोकांननूजपरिवेत्ता॥ क्षोणीवरणेंहोइन, तुजपरिवित्तीकरोनिपरिवेत्ता॥ ७	१०१
भ	ज	ननुज्ञाचरणाचें, हेंराज्यप्राज्यदेमलादेवा॥ नमजवियोगज्वलनीं, होमीहोमीकरीनपदसेवा॥ ७	१०२
का	य	हितुज्ञावियोगें, दुर्वहभूभारहाकसावाहूं॥ कायरुपाजालीनें, कोंतूंत्यजितोसलोकसाबाहुं॥ ७	१०३
हा	रा	यिनांश्रूधारें, हारामअसेंविलापत्याभरतें॥ केलेंजेंतनछुवणें, आलेंप्रभुचादयाब्धिलाभरतें॥ ७ ॥७	१०४
श्र	म	लासिजापुरीला, येइनेसरनांचिवर्षचवदावें॥ नाताज्ञानिरतातें, भरतामातेआणिकनवदावें॥ ७ ॥७	१०५

१त्यजी २धीरश्रेष्ठ ३प्रजासहित ४वन ५गंगा ६रामचंद्रलाभतसर ७कमलपत्रविस्तीर्णनेत्र ८ऋषिरूपधारी ९अंधकारनाशक १०रामशोकाग्नि ११ज्ञानोदक १२अनेकलोकमनोरथपूरक १३उदक १४ज्ञानी १५अपमानितजेष्ठभ्राता १६ज्येष्ठअसताराज्यादिकरणाराकनिष्ठबंधु १७हारवत्अश्रधाराजाची इ॰अ॰मं॰९

तों	श्री	सीतापतिला, भरतप्रणोंनकारिनोंकुनाथधिला ॥ शपथपुरःसरकथिनों, होइललोकांतअनुजनुंवधिला ॥	१०६
ना	रा	वयासिमजला, दुःखसमुद्रांतपादुकानर्णी ॥ नरणिकुलालंकारा, देज्ञोकरिता तपापघातरणी ॥ ७	१०७
का	म	पुरवितोंरामें, गुर्वाज्ञात्मणुनिभरतनोंपरनें ॥ परतेथचिरघुपतिपद, पद्मीनचित्तभृंगरूपरने ॥ ७	१०८
भ	ज	कौंमरदुमोनूं, मजलाविसरूनकोंत्मणोनिरडे ॥ भरतक्लेशेंगेला, परिमनत्याचेंनसर्वथामुरडे ॥ ७	१०९
नों	य	तिसमानधर्मा, नंदियामींवसेंनमाकर्ता ॥ वल्कीजटीफलाशी, भृशायीप्राणठेविसंकेतीं ॥ ७ ॥ ७	११०
का	रा	गृहगतसमतों, सामात्यसदेवपादुका अर्ची ॥ शिंपीविवेकनीरें, परिनशमेंशोकवह्नीचीअर्ची ॥ ७	१११
स्व	म	नींराघवमूर्ति, स्थापुनिभद्रासनींहिसयोगें ॥ रघुवीरपादुकाला, पुजुनिपाळीप्रजेसर्तियोगें ॥ ७ ॥ ७	११२
र	ज	नीचरकाळेहिंनों, सज्जनवृंदाचियासुभवनानें ॥ अवलोकिनविभुगेला, सानुजसस्त्रीकअत्रिभवनानें ॥ ७	११३
न्या	य	पथेंचिमुनीनें, वंदीजोमान्ययात्रिभुवनानें ॥ पूजुनिविभुलामानी, कैवल्यानूनअत्रिभुवनानें ॥ ७	११४
नि	ज	भूषणेंसमर्पुनि, सीतेलामोथसीचमुनिभार्या ॥ औंर्याअनुसूयानें, सत्कारीजेंसतीसर्सेत्कार्या ॥ ७	११५
स	य	राक्षसलोकांचा, करावयानोंउदंडकारुण्यां ॥ हृदयींधरूनिपावे, अत्रिसंवंदूनिदंडकारण्या ॥ ७	११६
वा	रा	वयासिराक्षसें, तिमिरानेंरामतोंमहानरणी ॥ गेलाशत्रुजनांतीं, जाचाशरदानकामहानरणी ॥ ७	११७
क	म	लायमानलोचन, पावेंजाऊनिदंडकारण्य ॥ भक्तमयूरावरिकरि, करुणोघनतौउदंडकारुण्य ॥ ७	११८

१पादुकारूपनोका २ सूर्यकुलभूषणा ३ भरतचित्त ४ भ्रमररूप ५ हेभक्तकल्पद्रुमा ६ विवेकोदक ७ सिंहासन ८ पादुकाज्ञेनें ९रा०।१० वैकुंठसम ११मानेसारखी १२ श्रेष्ठा १३ सत्कारासयोग्य १४ दया १५राक्षसरूपअंधकार १६दयामेघ १७राम ३० मंत्ररा० अ० दश० मंत्र १० अयोध्याकां० समाप्तः

दिव्य	श्री	मद्दिननो रामजसादंडकावनागेला॥ पूजुनिमुनित्मणतितुझापदेंविसावादिलाचिंगेला॥७ ॥७	१
अम	रा	धिपापरीनो,आलाविप्रांसिपूज्यसुखराशी॥ प्रखेरासिबाणपाणी,लाजैरवितत्पदाब्जेनखराशी॥७	२
आश्र	म	वासीमुनिनें,सत्कारितिसुस्वभावसुमतीला॥ त्याकाळींबहुलाजे,गतप्रभाशिधिसभावसुमतीला॥७	३
तोंहि	ज	शत्रूराक्षस,विराधआलागिरीजसाढळला॥ सीतेलाहरुनिपथीं,आहारत्मणेंबराचिआढळला॥७	४
निर्भ	य	दोघेबंधू, करितायुद्धस्वबाहुनीकवळी॥ स्कंधींबाहुनिनिघता,जालानोसर्पआननेंकवळी॥७	५
प्रख	रा	शींनेंछेदिति,असतांस्कंधींचबाहुदंडानें॥ नेपुष्पवंतजाणों,दोघेकरितातराहुदंडानें॥७ ॥७	६
तोंअ	म	रप्रभुदुसरें,देहधरुनियांकथीक्षसहून॥ रंभालिंगनकुपित,द्रविणप्रदेलव्धशापहेंवृत्त॥७ ॥७	७
सानु	ज	रामनयाचा,आछादीदेहकरुनियापदर॥ स्वर्गोत्कंकशरभंग,स्थानागेलाहरूनिविप्रदर॥७	८
विन	य	पुरेंःसरनमिला, मुनितोंहीपूजुनीप्रमोदानें॥ गेलास्वर्लोकातें, नर्पुनियांपावकाशितनुदानें॥७	९
मग	ज	गदीशक्ततीक्ष्ण, द्विजाश्रमालाकरानियांकाशी॥ गेलाअगस्त्यमुनीचा स्वस्थानासीहितायनाकाशी॥७	
आश्रा	य	मूर्तिलोत्या,रामोस्मिअसेंकथूनियावंदी॥ वंदींहोयअगस्त्यहि,आघ्राणकरीशिरीमहानंदी॥७	११
सत्का	रा	नंतरदे,आशीर्वादासवेंधरशोंसि॥ ब्रह्मास्त्रविष्णुकार्मुक,शार्ङ्गेषुधियुग्मरत्नलोकाशी॥७ ॥७	१२
प्रण	म	नकरूनिमुनिला,गेलानेथूनिगमचल्कपटी॥ गोदावरीनटीत्या,पंचवटीनेंबधावयाकपटी॥७	१३

१इंद्रासारखा २तीक्ष्णखड्गबाणहस्त ३पद्मकमलनखासि ४पृथ्वी ५मुख ६तीक्ष्णआहेतखड्गजाचे ७सूर्यचंद्र ८इंद्र ९द्रव्यदेणारा १०स्वर्गगमनोत्कंठितशरभंगऋषीचाआश्रमास ११विप्रभीति १२नम्रतापूर्वक १३हर्ष १४स्वर्गलोक १५तृप्तकरून १६अग्नि १७दुसरास्वर्गच १८वेदमूर्ति १९रामआहे २०स्तुतिकर्ता २१पृथ्वीपती

तेथें	श्री	कंठनिज[1], श्यालोचतनू जटायुगृधानें॥ पाहुनि सीतामानी, निजचित्तीं पक्षवन्मेही[2] भानें॥ छ	॥छ	१४
मगं	रा	घवासिं पुसतां, दशरथनृपमित्र मीह्मणे गृध्र॥ संपा[3]त्य वरज कश्यप, वंशज नामें जटायु नर्म[4] हीध्र॥ छ		१५
विश्रा	म	पावला बहु, जटायुला दिवस हा यपर्वतसा॥ पंचवटीसंवसाहें, सांगोनि उडे सपक्ष पर्वतसा॥ छ	॥छ	१६
अनु	ज	कृत[5] देसदनीं, सदनिष्ट विनाशदक्ष या द्रज॥ दें[6]ज गतीचें हरितो, हरिनो पदकोसलें[7]श जो दरज॥ छ		१७
तच्छ	य	विर्कला[8] प्रार्थी. शूर्पणखा राघवास अविदग्धा[9]॥ मृगजल पूरा सजसी, वनहरिणा दावपों वकविदग्धा॥ छ		१८
रुचि	रा	क्षीं हमंतीं, रघुनाथाला ह्मणे मला वरणें॥ आवरणें स्मैंर वैरी, रक्षीं वीरा भुजा मलैं वरणें॥ छ	॥छ	१९
तौसा	म	युक्त वाक्यें, रामह्मणे मीं असें सदारजनीं॥ अस्त्रीक बंधु माझा, त्यालां युग होतसें सदा रजनी॥ छ		२०
जातु	ज	वरील बलवा. न्म जहुनि तो योग्य हें मला वाटे॥ ऐसें वदोनि अंत: स्मित लावी एक दांति लावाटे॥ छ	॥छ	२१
नेंजा	य	लक्ष्मणाप्रति, धरूनियां रम्य रूप वेश[11]स्त्री॥ तीस विलोकुनि मानी, रामानुज तो मनी जसी शस्त्री॥ छ		२२
त्विन	ज	श[14]राग्नि दग्धा, मी सुविदग्धा[15] सि तृजजलदें[16] दासि॥ आलें शरण शरण्या, रक्षावि त्वाधरामृतें दासी॥ छ	॥छ	२३
सीतो	य	जें[17] सुखिं राघव, दास ह्मणे मज कशास वरतीस॥ जानुज वरील राम, त्यजुनि अरण्यास मेसवरतीस॥ छ		२४
असि	रा	क्षसी अनार्या, नेथें ही पावली नका मानें॥ पुनरपि रामास ह्मणे, विनउनियां कीं त्यजून कामानें॥ छ		२५
अभि	म	तर्कीं[18] मन न होतां, शूर्पणखा क्रूर देहरूपा हे॥ क्रोधस्मरो[19]भितसा, वैदेही नें स्वयें हरूं पाहे॥ छ	॥छ	२६

१ मैनाकपर्वततुल्यदेहजटायुपक्षी २ सपक्षपर्वत ३ संपातीचा कनिष्ठबंधु ४ पर्वत ५ लक्ष्मणकृतपर्णशालेंत ६ भय ७ कौसल्येचा उदरज ८ राम. ८ कामविह्वल ९ मूर्खा १० वणव्यानें दग्धा ११ कामरूपशत्रू १२ आलिंगन १३ ईर्ष्या १४ कामबाणपीडिता १५ चतुर १६ मेघ १७ कमलवदने १८ इंगितमनोरथ १९ क्रोधकामपीडित

मात्	श्री	भ्रातृस्त्री, सीनाव्यांघीपुढेंजशीहरिणी॥ लक्ष्मणतीनेंकेशी, धरीहरीजेविमाजलीकरिणी॥ छ	॥छ	२७
मग	रा	मीवरजानें, श्रुतिंसहतीचा हरूनिनाकाशी॥ नोषविलैंहांसविलैं, भयंहीदिधलेंक्षणानेनाकौशी॥ छ		२८
पर	म	कोधेंमगतें, शूर्पणखाजाउनीजनस्थाना॥ खरदूषणादिकाळा, सांगुनिकरवीससैन्यप्रस्थाना॥ छ	॥छ	२९
तैर	ज	नीचरंचवदा, सहस्रनत्तंचरासिवेगानें॥ घेउनिरणासियेतां, वधिसकरितीशिवांसवेंगानें॥ छ	॥छ	३०
हाका	य	थेष्टमारिति, त्यणतीमाराधराचिराभाजा॥ अचिराभांजालीनें, धाकेंअजपुत्रसूनुचीभाजा॥ छ	॥छ	३१
मग	रा	जकन्यकेला, रक्षावेंहेंकथूनिभावाळा॥ ध्यांनींसूर्यंतसानो, दावीरक्षोगणींप्रभावाला॥ छ	॥छ	३२
जैस	म	रालाआलें, राघवत्यांचेंकरूनियांशमन॥ शमेंननगरंभरूंनिकरी, क्रव्यांदांचेंहिंपूरिताशमन॥ छ	॥छ	३३
त्यांत	ज	नस्थानाला, शूर्पणखामात्रनिर्लज्जपापाहे॥ दशवदनासहिंजाउनि, सांगेसंपूर्णवृत्तपापाहें॥ छ	॥छ	३४
संक्ष	य	खरादिकांचा, भगिनीनासाविनाशमर्त्यकरें॥ यास्तवमनींदशानन, मानुनिंबहुदुःखकोपलानिकरें॥ छ		३५
जेव्हां	ज	नकसुतेचें, शूर्पणखारूपभाग्यवाखाणी॥ हृदयवनींस्मरसूकर, विवेकवेल्लीसतेधवांखाणी॥ छ	॥छ	३६
निश्च	य	करीस्वचित्तीं, हरावयास्त्रीचरामरायाची॥ अनिवार्यबुद्धिंऐशी, उपजेरात्रिंचरामरायाची॥ छ	॥छ	३७
मग	रा	क्षसेंद्रजाउनि, मारीचालास्यणेस्वयेंहरिण॥ कनकाकृतिहोउनियां, करणेंत्वांजानकीमनोहरण॥ छ	॥छ	३८
विक्र	म	रघुनाथाचा, मारीचनदोंस्वयेंवदेंवारी॥ परितेंस्वहितनमानी, नौविपरीतस्वभावदेवारी॥ छ	॥छ	३९

१हतीण २लक्ष्मण ३कर्णासह ४स्वर्ग ५चयदाहजारराक्षस ६कावळे ७कोल्ह्यासह ८वियुतंसारखेंक्षणातनाहीशीझालीकांतिजीची ९यमनगर १०मांसखाणारे(पक्षी) ११निर्लज्ज १२मदनवराह १३विचारवेल १४राक्षस १५पराक्रम १६रावण इतीश्रीमं॰अ॰कां॰आ॰ तृ॰ मं॰ ३

मातृ	श्री	चेंघडतें, दर्शनहानिश्चयत्स्वयेंकेला ॥ गत्यंतरविरहास्तव, गेलामारीचपंचवटिकेला ॥ छ	॥ छ	४०
असु	रा	धिपहिंजेलदपथ, निहितरथजपेनिजेष्टसाधाया ॥ खरनरविषरससेउनि, पामरइच्छीतसेंजसाधौया ॥ छ		४१
तोंहे	म	हरिणहोउनि, मारीचनलाविताहिचरिकेला ॥ गेलासभयमनानें, रावणवाग्बद्धपंचवटिकेला ॥ छ		४२
त्याला	ज	सेंविलोकी, वैदेहीसाभिलाषनोंचपळे ॥ अवकाशनकरितोबहु, वेगेंगेलापळोनितोचपळे ॥ छ	॥ छ	४३
स्त्रीप्रि	य	आणुनिउरजी, ठेउनियांलक्ष्मणासित्यामागें ॥ शरकार्मुकधरराघव, गेलाविपिनीमृगाचियामागें ॥ छ		४४
रघु	रा	जसिंहनेला, लोभउनीफारदूरवीरमणी ॥ रमणीयाकृतीलोभें, धावेआनंदवावयारमणी ॥ छ	॥ छ	४५
मर्ग	म	र्मभेदिराघव, शरविद्धस्मानळावरीपडला ॥ हातातअसेंराम, ध्वनिसन्निभआर्तरूपआरडला ॥ छ	॥ छ	४६
तोर	ज	नीचररूप, प्रकटोनिपडोनिकापवीअरेची ॥ फटवीरामासिअसा, दशतुंडोलामहासुखेंनटवी ॥ छ	॥ छ	४७
हाआ	य	कोनशब्द, व्याकुलहोऊनिदाशरथिजाया ॥ पतिजीवहानिभीता, सीतानिजदेवरासिकथिंजाया ॥ छ		४८
नेङ्कां	ज	नकसुनेला, सौमित्रित्मणेनसत्यहेंमाया ॥ त्रैलोक्यांतनहिनाहीं, वीररणींजोवधीलरामाया ॥ छ	॥ छ	४९
तूंभ	य	मनांतकाहीं, नधरावेंहेंपलाशेंजिनमाया ॥ रघुवीरालापीडी, ऐसाकोणीनसेंचिजनमाया ॥ छ	॥ छ	५०
हेंदी	रा	चेंवाक्य, श्रवणकरुनियांत्मणेंतुजाकामे ॥ कळलामजदुर्बुद्धे, परिमनंतनुनाथएकरघुरामे ॥ छ	॥ छ	५१
ऐसें	म	होग्रवदतां, लक्ष्मणकरिकर्णपोणिसंगतिला ॥ शिवशिवत्मणोनिवदी, दुर्वाक्यश्रवणकंपितांगतिला ॥ छ		५२

१ अन्यगतिनाहीत्मणून २ आकाशीस्थापिलारथजेणे ३ तृमव्हाया ४ पर्णशाला ५ सुंदराकृतिहरिणलाभें ६ स्त्री ७ पृथ्वीवर ८ रामशब्दतुल्य ९ बन १० रावण ११ सीता १२ आपलादीर १३ राक्षसकपट १४ मत्पती १५ कानावरहातठेवणें इ० मं० रामायण आ० च० मं० ४

मातृ	श्री	म्रातृस्त्री, सीताव्याघ्रीपुढेंजशीहरिणी ।। लक्ष्मणतीनें केशी, धरीहरीजेविंमाजलीकरिणी ।। ७	।।७		२७
मग	रा	मीवरजानें, श्रुनिंसहतीचा हरूनिंनाकाशी ।। नोषविलेंहांसविलें, भयहीं दिधलें क्षणानंनाकाशी ।। ७			२८
पर	म	क्रोधेंमगतें, शूर्पणखाजाउनीजनस्थाना ।। खरदूषणादिकाला, सांगुनिकरवीससैन्यप्रस्थाना ।। ७	।।७		२९
तैर	ज	नीचरचवदा, सहस्त्रनक्तंचरासिवेगानें ।। येउनिरणासिंयेतां, वांचेसकरितीशिवांसवेंगानें ।। ७	।।७		३०
ह्राका	य	थेष्टमारिति, त्वणनीमाराधराचिराभाजा ।। अचिराभा[8]आलीनें, धाकेंअजपुत्रसूनुचीभाजा ।। ७	।।७		३१
मग	रा	जकन्यकेला, रक्षावेंहेंकथूनिंभावाला ।। ध्वांनींसूर्यंतसानो, दावीरक्षोगणींप्रभावाला ।। ७	।।७		३२
जैस	म	रालांआलें, राघवत्यांचेंकरूनियांशमन[9] ।। शमनेननगरभरूनिकरी, ऊर्ध्वां[10]दांचेंहिंपूरिताशमन ।। ७	।।७		३३
त्यांत	ज	नस्थानाला, शूर्पणखामात्रनिस्त्रपे[11]पापाहे ।। दशवदनासहिंजाउनि, सांगेसंपूर्णवृत्तपापाहें ।। ७	।।७		३४
संक्ष	य	खरादिकांचा, भगिनीनासाविनाशमर्त्यकरें ।। यास्तवमनींदशानन, मानुनिंबहु दुःखकोपलानिकरें ।। ७			३५
जेह्वां	ज	नकसुतेचें, शूर्पणखारूपभाग्यवारवाणी ।। हृदयवनींस्मरसूकर[12], विवेकवेल्लीस[13]तेधवांखाणी ।। ७	।।७		३६
निश्च	य	करीस्वचित्तीं, हरावयास्त्रीचरामरायाची ।। अनिवार्यबुद्धिऐशी, उपजेरात्रिंचर[14]ामरायाची ।। ७	।।७		३७
मग	रा	क्षसेंद्रजाउनि, मारीचालात्यणेंस्वयेंहरिण ।। कनकाकृतिहोउनियां, करणेंत्वांजानकीमनोहरण ।। ७	।।७		३८
विक्र[16]	म	रघुनाथाचा, मारीचनदोस्वयेंवदेवारी ।। परितेंस्वहितनमानी, नोविपरीतस्वभावदेवारी[15] ।। ७	।।७		३९

१हतीण २लक्ष्मण ३कर्णासह ४स्वर्ग ५चयदाहजारराक्षस ६कावके ७कोल्ह्यासह ८विद्युनेसाररवेक्षणाननाहीशीझालीकांतिजीची ९ यमनगर १० मांसखाणारे(पक्षी) ११ निर्लज्ज १२ मदनवराह १३ विचारवेल १४ राक्षस १५ पराक्रम १६ रावण इतीश्रीमं०अ०कां०आ० तृ० मं० ३

मातृ	श्री	चैंघडतें, दर्शनहानिश्चयं त्वयेंकेला ॥ गत्यंतरविरहास्तव[1], गेला मारीच पंचवटिकेला ॥ छ	॥छ	४०
असु	रा	धिपहिं जेलदपथ, निहितरथजपेंनिजेष्टसाधाया ॥ खरनरविषरससेउनि, पामरइछीतसेंजसाधौया ॥ छ		४१
तोहे	म	हरिणहोउनि, मारीचनंलाविताहिंपटिकेला ॥ गेलासभयमनानें, रावणवाग्बद्धपंचवटिकेला ॥ छ		४२
त्याळा	ज	सेंविलोकीं, वैदेहीसाभिलाषनेंचपळ ॥ अवकाशनकरितांबहु, वेगेंगेलापळोनितोचपळ ॥ छ	॥छ	४३
स्त्रीभि	य	जाणुनिउरंजी, ठेउनियांलक्ष्मणासित्यामागें ॥ शरकार्मुकधरराघव, गेलाविपिनीमृगाचियामागें ॥ छ		४४
रघु	रा	जसिंहनेला, लोभउनीफारदूरवीरमणी ॥ रमणीयाकृतीलोभें, धावेंआनंदवावयारमणी ॥ छ	॥छ	४५
मग	म	र्मभेदिराघव, शरविद्धक्ष्मांनळावरीपडला ॥ हातातअसेंराम, ध्वनिसन्निभआर्तरूपआरडला ॥ छ	॥छ	४६
तोर	ज	नीचररूप, प्रकटोनिपडोनिकापवीअटवी ॥ फटवीरामासिअसा, दशतुंडोंलामहासुखेंनटवी ॥ छ	॥छ	४७
हाआ	य	कोनंशब्द, व्याकुलहोऊनिदाशरथिजाया ॥ पतिजीवहानिभीता, सीतानिजदेवरासिकथिजाया ॥ छ		४८
नेङ्कां	ज	नकसुनेला, सौमित्रित्मणेनसत्यहेंमाया ॥ त्रैलोक्यांतहिंनाहीं, वीररणींजोवधीलरामाया ॥ छ	॥छ	४९
तूंभ	य	मनांतकाहीं, नंधरावेंहेंपलाशजिनमाया ॥ रघुवीराळापीडी, ऐसाकोणीनसेंचिजनमाया ॥ छ	॥छ	५०
हेंदी	रा	चैंवाक्य, श्रवणकरुनियांत्मणेंनुजाकाम ॥ कळलामजदुर्बुद्दे, परिमनंनुनाथएकरघुराम ॥ छ	॥छ	५१
ऐसें	म	होग्रवदनां, लक्ष्मणकरिकर्णपाणिसंगतिला ॥ शिवशिवत्मणोनिवंदी, दुर्वाक्यश्रवणकंपितांगतिला ॥ छ		५२

१ अन्यगतिनाहीत्मणून २ आकाशीस्थापिलारथजेणे ३ तृप्तव्हाया ४ पर्णशाला ५ सुंदराकृतिहरिणलाभें ६ स्त्री ७ पृथ्वीवर ८ रामशब्दतुल्य ९ बन १० रावण ११ सीता १२ आपलादीर १३ राक्षसकपट १४ मत्पती १५ कानावरहातठेवणें इ० मं० रामायण आ० च० मं० ४

हाहा	श्री	रामअसें,दुःखाकुलतों वदोनकरजोडी॥सीतेसित्मणेमातें,पापाचीतूंवृथानकरजोडी॥ ७ ॥ ७	५३
मातें	रा	हैंस्वस्था,जातोंत्वत्पादपंकजानेंनमीं ॥ साग्रजसत्वरयेतों,मग्नकरावेंस्वचित्ततूंननेमीं॥ ७ ॥ ७	५४
म्हणे	म	नकरूनगेला,नेलाप्रभुजापथेंचिमारीचें॥ तोंयतिवेषेंदशमुख,हरणकरीत्याधराकु[4]मारीचें॥ ७ ॥ ७	५५
व्याघ्रें	ज	शीकुरंगी,तसिनेतांराक्षसेंधरूनकरें॥हालक्ष्मणहारघुवर,असिसीताआरडेरडेनिकरें॥ ७ ॥ ७	५६
जैसा	य	वनवधाया,नेतोंधेनूसिंहानसाचिखलें॥ऐसेंवदोनिरडती,वनदेवीतोपडेवनींचिखलें ॥ ७ ॥ ७	५७
तोंसा	रा	नींहोता, दशरथनृपमित्रगृध्र[6]राजवळीं॥सीताविलापऐकुनि,जायनभींपंक्तिकं[7]धराजवळीं॥ ७ ॥ ७	५८
पक्षी	म	हापराक्र म,जटायुत्यालात्मणेअरेचोरा॥ हीराजकन्यकेला, सोडुनियांदूरबाळकाघोरा॥ ७ ॥ ७	५९
कोंतु	ज	मृत्यूवदन, प्रवेशरुचलागन[8]त्रपासून॥ माझीसोडीलंका, होऊंविधवानआजपासून॥ ७ ॥ ७	६०
हेंका	य	दुष्टबुद्धे,मूढानीचानिशाचरा[9]पेसदा॥स्वकुळ[10]संमुछेदकर, व्यर्थचिसंपादितोसिपापसदा॥ ७ ॥ ७	६१
ऐसें	ज	रिहितकथिलें, तेंरावणसर्ववाक्यपरिसून॥ तैसाचिजायगर्वें, जटायुचीसोडिलीनपरिसून॥ ७ ॥ ७	६२
मग	य	मदंडाशनिसम,निजचंचूप[11]क्षपादनखराहीं॥मोडुनिरथगृध्रत्मणे, मदायुधेंपाहिलीसनखें[12]राहीं॥ ७ ॥ ७	६३
मग	रा	वणअन्यायें,खड्गें छेदूनिगृध्रप[13]क्षनिला ॥ अन्यरथींस्थापुनियां, घेउनिगेलामनु[14]ष्यभक्षनिला॥ ७ ॥ ७	६४
नेतां	म	हासतीतें,पाहेदुरूनऋष्यमूक[15]नगे॥सुगलोदिकपीदेखें,सोडीकौशेयव[17]स्त्रत्यानंनगें॥ ७ ॥ ७	६५

१ नम्र २ दुःख ३ नमस्कार ४ सीता ५ हरिणी ६ जटायु ७ रावणाजवळ ८ हेनिर्लज्जा ९ हे राक्षसाधमा १० स्वकुळनाशक ११ यमदंड वज्रतुल्य स्व चंचूपंखपायनखेंकरून १२ गाढव १३ जटायुचेपंख १४ राक्षस १५ पर्वत १६ सुग्रीवादि १७ वस्त्रवस्त्र १८ दागिने इ॰ मं॰ अ॰ कां॰ आ॰ पंच॰ ५

आत्म	श्री	नाशास्तव, नेउनियांजानकीसलंकेला ॥ देवींअशोकवनिका, गर्भीनधरूनिपापशंकेला ॥ छ ॥ छ		६६
स्वश	रा	नेंमारुनिया, तोरामवनाततारकां[1]ननुजा ॥ मागेंफिरोनियेतां, कांतोरींभेटलास्वयेंअनुजा[3] ॥ छ ॥ छ		६७
प्रणं[4]	म	नकरूनलक्ष्मण, विभुलासीनोक्ति[5]सर्वआयकवी ॥ नळुवर्णेव्याकुलबहु, आलाचित्तावसुज्ञरायकेवी ॥ छ		६८
तोंनि	ज	उटजा[7]येतां, मार्गींहोतीअनेकअपशकुन ॥ हानीतेंसुचवीती, निजदेहस्फुरण[8]मृगशिवा[9]शकुन[10] ॥ छ ॥ छ		६९
आल	य	जाउनिंपाहे, तोंसीताराघवासिंभेटेना ॥ त्यासमयाहुनिदारुण, मृत्युअसेंलक्ष्मणासिंबाटेना ॥ छ ॥ छ		७०
रुचि	रा	क्षौं[11]नाहींकीं, वत्साहेंअन्यगेहवाटतसे ॥ इतरस्छलासिंआलों, चुकतीअनभिज्ञ[12]लोकेवाटतसें ॥ छ ॥ छ		७१
वत्सा	म	जंजरित्म्हणसी, सीतेचीहेंचहोयदल[13]शाला ॥ तरिमीचरामनामा, नसेनसाध्वीदिसेलकाशाला ॥ छ ॥ छ		७२
तैंम	ज	वांचुनिनाही, गेलीगोदावरीविहारातें ॥ क्षणमंदिरहेंतीतें, युगहोतेंभारमाविहारातें ॥ छ ॥ छ		७३
तेंप्रि	य	तमानहिंस्त्रें, वधिलीनाहींचरक्तभूवरतें ॥ नेलीचराक्षसानें, म्हणोनीशोधीस्छलक्ष्मा[14]वरतें ॥ छ ॥ छ		७४
कोठें	ज	नकसुतेतूं, गेलीसधरासुतेप्रियेजाये ॥ नकरीविनोदंजाला, व्याकुलअत्यंतदेहमाझाये ॥ छ ॥ छ		७५
तूंका	य	कोपधरिला, अपूर्वमृगनाणीलाम्हणूनमनीं ॥ तरिचंद्रमृगहि, आणूनदेइनहेंतूंअसत्यसेंनमनीं ॥ छ		७६
श्वशु	रा	लापरलोकीं, गेलिसजरितूंकरावयानमना ॥ पुसल्यावांचुनीकैसी, सीतेंजालीसआजयानें[15]मना ॥ छ		७७
त्यावें	म	जहींतेथें, श्वशुराचीप्रार्थनाकरूनसतीं ॥ भरतकरूराज्यानें, तुजवांचुनिवांचुनी[16]सुखेंनसती ॥ छ		७८

१मारीच २वन ३ लक्ष्मण ४ नमस्कार ५ सीतावाक्य ६ राम ७ स्वपर्णशाला ८ अंगस्फुरण ९ कोल्हे १० पक्षी ११ सीता १२ अज्ञानी १३ पर्णशाला १४ पृथ्वीपति (राम) १५ गमनींआहेमनजीचें १६ जगुन इतीश्रीमंत्ररामायणेकिष्किंधाकांडे पद्योमंत्रः ६

राज्य	श्री	हरुनिजरी, कैकेयीनेंवनासंपाठविलें ॥ नरिनवयोगेंतेंमी, नाहींकाहींमनानआठविलें ॥ ७ ॥ ७	७९
मजू	रा	जकन्यकेतूं, वरूनियांपावलीसनसुखानें ॥ खानेंहेंचित्तानें, सांगोकोणासमींस्वदुःखानें ॥ ७ ॥ ७	८०
हाक	म	लक्षिननूदरि, सुंदरिजायेंप्रियेंअयेंसदये ॥ विधुमुखिपिकगेर्वापहे, अमृनाहुनिगोड्सेंस्वयेंवदये ॥ ७	८१
पंक	ज	विधुहरिंगजपिकें, चमरीमृगकीरजिंकिलेंहोतें ॥ त्वन्मित्रानेंमातें, त्वद्वैरैंपीडितीलसखिहोतें ॥ ७ ॥ ७	८२
हापि	य	नमेंवियोग, ज्वलनमुखींहोमिलेंसकांमानें ॥ वैरीसंतोषविले, शकुनियानेंवनींसकामानें ॥ ७ ॥ ७	८३
ऐसा	रा	त्रिदिवसहीं, विलापकरिशोकपरजसाकोकें ॥ कोकनदाक्षसुमित्रा, तोकसहिततोकरीविकललोकें ॥ ७	८४
शोधी	म	दिशाक्षीला, कांतेंरीतीनोंखनानमित्रानें ॥ पाहेंजटायुतेंनी, मानीआकाशेंनष्टमित्रानें ॥ ७ ॥ ७	८५
मग	ज	वळआयंपाहे, तोंशस्त्रछिन्नेंपक्षतीपक्षी ॥ असन्नमरणहोउनि, राममुखातेंस्वलोचनेंलक्षी ॥ ७ ॥ ७	८६
माझ्या	य	शासवेंतें, सीतानेंलीदशाननेंरामा ॥ ऐसेंवदोनिपावे, अन्यजनालभ्यनित्यनिजधामा ॥ ७ ॥ ७	८७
सानु	ज	राघवतेव्हां, हातातअसेंरडोनियांत्यानें ॥ स्वपित्यानेंदुर्लभजें, तेंदेंजलदाहकरुनिचुलत्यानें ॥ ७ ॥ ७	८८
तोंतो	य	जौंक्ष अगमृगें, नगभृंगपतंगभुजगसंघानें ॥ सीताविलोकिलीकीं, त्यणुनिपुसेंमूढेंकामशरघातें ॥ ७	८९
ऐसें	रा	नींफिरतां, अधोमुखीनामराक्षसीनीचा ॥ लक्ष्मणशस्त्रैंपावे, स्वगुणेंगळिलादशास्यभगिनीचा ॥ ७	९०
तेंभ	म	तांक्रौंचवनीं, यथार्थनामाकबंधदोघातें ॥ कवळीयोजनभुजनों, सिकतासेतूंजसाजलौघातें ॥ ७	९१

१हेरुशोदरि २कोकिलांचागर्वदूरकरणारें ३चंद्र ४सिंह ५वनगाय ६चक्रवाकपक्षी ७कमलनेत्र(राम) ८लक्ष्मणसहित ९सीता १०वन ११आकाशापासूनपतितसूर्य १२शस्त्रछिन्नआहेतपंखजाचे १३अविनाशिनिजपद १४कमलनेत्र(राम) १५वृक्षहरिणपर्वतभ्रमरपक्षीसर्पसमूह १६मोहित १७शूर्पणखा १८राक्षस १९वाळूचाबांध

तेव्हां	श्री	कंठगले, श्यामासियुगें धरूनियांधीर॥ कदलीकांडनसेंनें, प्रचंडभुजदंडखंडितीवीर॥ ७ ॥७	९२
मग	रा	क्षसनिजशाप, स्थूलशिरोविप्रदत्तअयकवी॥ सुग्रीववानरर्षभ, मैत्रीकरणोंप्रियासिहेंशिकवी॥ ७	९३
होम	म	देहकरावा, दग्धअशीप्रार्थनाकरीविनवी॥ आज्ञाघेउनिगेला, निजलोकातेंतनूधरूननवी॥ ७ ॥७	९४
रघु	ज	कबंधज्वलनीं, होमुनियांतेंदयानिधिजाती॥ तोंशबरीकरिभावें, मतंगविप्राश्रमांतपूजाती॥ ७	९५
भावें	य	शोनिधीनें, पूजुनिहर्षेंतपस्विनीशबरीं॥ सद्भक्तितुष्टहोउनि, अर्पिंगतिंनीसजोनकीशबरी॥ ७ ॥७	९६
सत्का	रा	चामहणें, स्वदर्शनेंकरुनियांविशुद्धतिला॥ आज्ञाघेउनिपुसे, रघुनायकऋष्यमूकपद्धतिला॥ ७ ॥७	९७
अभि	म	तदेशानधुरीणा, मजवरीकेलीअपारअनुकंपा॥ शंपाजितचापलता, जाउनिआधींविलोकिजेपंपा॥ ७	९८
निज	ज	नकल्पतरोनूं, तेथूनियांसर्वलोकनगराजा॥ मगपाहेंसुग्रीव, प्लवगाश्रयऋष्यमूकनगेंराजा॥ ७ ॥७	९९
नित्य	य	शश्चंद्रतुझा, दूरकरूसाधुविप्रतापातें॥ हृद्दिंअसोकरिशुंडा, जिनदोर्दंडद्वयप्रतापातें॥ ७ ॥७	१००
यानि	ज	पददासीचें, स्मरणअसोदैत्यणोनियांनतिला॥ शबरीकरीनदाप्रभु, निघताजालास्वयेंपुसोनतिला॥ ७	१०१
निर्द	य	कामशिलीमुख, विद्धहृदयरामपावलाकंपा॥ नैसांचिविविधशुकपिक, बकशिखिकोकादिसंकुलापंपा॥ ७	१०२
रघु	रा	जतेथजाउनि, पंपातीरींकरीनिवेशातें॥ तोंस्मरमार्गणगणहीं, रामत्वद्ज्ञीकरीप्रवेशातें॥ ७	१०३
तेथें	म	यूरसारस, हंसपिककौंचकीरकोकातें॥ सखीकातेंपाहुनि, मानीप्रभुधन्यपक्षीलोकातें॥ ७	१०४

१ शिवकंठवत्कालेंखड्ग २ स्थूलशिरोब्राह्मणानेंदिलेला ३ राम ४ ऋष्यमूकमार्ग ५ देवांकिनराना अगण्या ६ दया ७ विद्युल्लतेस अजिन आहे चपलत्वजीचें ८ भक्तक ल्पद्रुम ९ नामकनगर १० पर्वतराज ११ हनीचेसोंडेस अजितजें भुजद्वयत्याचाजोप्रताप इती मंत्ररामायणे आरण्यकांडे मं० ८ आरण्यकांडः समाप्तः

पंपेची	श्री	पाहुनि, रामत्यणेंलक्ष्मणासकांमातें॥ सीताटाकुनिगेली, स्नेहासहकाननींसकामातें॥ ध्रु ॥ध्रु	१
वापुके	रा	परीसही. सीतेचेंनेत्रयुग्मबहुरुचिर॥ दैवेंनिजसींमजसीं, योगनराहूं दिलासख्यासुचिर॥ ध्रु ॥ध्रु	२
मानेंक	म	लमृणालें, विलोकिनांस्मरतियुवतीच्यासुभुजा॥ प्रणयकोधेंमजला, बद्धकरायासिसर्वथाविभुजा॥ ध्रु	३
अलिपुं	ज	देखतांमज, सीतेचेंकेशलक्ष्मणास्मरती॥ तत्कबरीसमहेंशिखि, पिच्छकलापस्वमानसींभरती॥ ध्रु ॥ध्रु	४
मद्द	य	हंसपक्षी, पीडिनिगतिभाषणेंकरुनवनीं॥ नवनीतकोमलांगी, सीतादिसनैंमलामनोभवनीं॥ ध्रु ॥ध्रु	५
वत्साध	रा	रुहानें, वेष्टुनिवल्लीजशाचिआहेत॥ सीतालिंगिनहोनों, ऐसाषरितोनपूरलाहेत॥ ध्रु ॥ध्रु	६
वत्साविम	म	लंजसेंहें, पंपाजलयापरीसत्वदयतिचें॥ यतिचेंब्रतमजदिधलें, नद्रिहेंकौर्यसुसहननिर्यतिचें॥ ध्रु	७
पुष्पेव	ज	हामातें, स्मरमार्गणवृंदसाचिआचितसे॥ हावायुविरहेंशिखिला, दिसंकरुनिमत्तनूसिपाचितसे॥ ध्रु ॥ध्रु	८
पिकका	य	बोलतेंहे, सीतेचेंशब्दऐकिल्यावरितें॥ मधुरोक्त्यभ्यासार्थ, प्रांजलिनीचापदांसकींवरितें॥ ध्रु ॥ध्रु	९
कीरोहि	ज	नासेला, सीतानासोपमानसाजेना॥ तेंनाकनोंकमाझा, चित्ताचेंहाविमूढलाजेना॥ ध्रु ॥ध्रु	१०
रघुना	य	कऐसाबहु, विलापतेथेंकरीवियोगानें॥ नानोपायेंलक्ष्मण, समजावीपादभक्तियागानें॥ ध्रु ॥ध्रु	११
सुग्रीव	रा	घवातें, पाहुनिधरिवालिचारशंकेला॥ वायुसुतासित्मणेत्वां, जाउनियांशोधपाहिजेकेला॥ ध्रु	१२
तेव्हांतो	म	रुदात्मज, मुनिवेषातेंधरूनिसदृत्त॥ विनयेंमधुरोक्तीनें, जाउनिपूसेनयासितदृत्त॥ ध्रु ॥ध्रु	१३

१कमलाहून २प्रीतिकोप ३समर्थ ४भ्रमरसमूह ५सीतेचावेणीसारखे ६वृक्ष ७कठोरपणा ८देव ९पुष्पसमूह १०मदनबाणसमूहासारखा ११वियोगाग्नि १२पोपटपक्षाच्यानाकास १३सीतेचानाकाचीउपमा १४स्वर्ग १५वालिदूतशंका १६वायुपुत्र ङ॰मं॰किं॰का॰म॰मे॰१

कोटेहो	श्री	मंत, प्र[1]याणकरितांस्वनामकळवावें॥ स्वकुशलकथनसुधेनें, मत्कर्णाचाक्षुधेसिपळवावें॥ ७	१४
खड्गश	रा	सैनपाणी, वीरमणीमान्यसर्वलोकांहीं॥ वल्कीजटीमुनींहीं, दिसतांनाहींचसमजलोंकांहीं॥ ७	१५
तुल्यीअ	म	रपतींकीं, भूभारोद्वहनदक्षभुजदंड॥ आखंडैलविष्णूसे ; गमतांदेतांप्रहर्षऊद्दंड॥ ७ ॥ ७	१६
करुणा	ज	लैधरदोघे, श्यामतनूचित्रचापनापहर॥ देहद्वयधारीकीं, एकत्रिपुरघ्नसुप्रतापहर॥ ७	१७
मीनन	य	मारुताचा, नामहनूमान्असेंअसेंमाजें॥ सुग्रीवदूतआहें, ह्नवदाइष्टकर्णकामाजें॥ ७ ॥ ७	१८
मीवान	रा	कृतीनें, आच्छादुनिअन्यवेषआदरिला॥ तुमचास्वदर्शनानें, माझात्दतापसर्वसंहरिला॥ ७ ॥ ७	१९
वालीना	म	कपीश्वर, तदनुजसुग्रीवऋष्यमूकदरी॥ वसविनसेधाकानें, अग्रजजोंतोंचजाहलोनदरी॥ ७	२०
वातात्म	ज	र्वाक्याचें, श्रवणकरुनिरामहीवनामाजि॥ सांगेस्वकथाइच्छिन, होनातोंअंजनेयनामाजी॥ ७	२१
पादद्व	य	रामाचें, वंदुनिमाथाभवांबुनिधिपोत॥ सुग्री वासिनराया, घेउनियांजायअंजनापोत॥ ७	२२
वंदीमां	ज	लिराघव, पदपद्मातेंसुकंठबहुमानें॥ सानुजरघुपतित्हदयीं, आलिंगीत्यासिबाहुयुग्मानें॥ ७ ॥ ७	२३
फूजुनि	य	थोक्तकेलें, शिखिसाक्षिकसख्यदीनबंधूसीं॥ शरणागतजनरक्षण, दक्षासींसत्कृपैकसिंधूसीं॥ ७	२४
मगवी	रा	भूषणमणि, रामकथींस्वात्मरत्नसुगळोली॥ दुःखकथानेंत्यातें, मोहीजैसीमहाभुजंगळोली॥ ७	२५
त्यावर	म	हामतींतो, पूर्वकथाकथुनिराम रायानें॥ कौशेयबद्धगगन, च्युतभुषणपुंजदाखवीत्यानें॥ ७	२६

१गमन २खड्गधनुहस्त ३भूभारधारणसमर्थआहेतभुजदंडजांचे ४इंद्रविष्णुतुल्य ५श्यामेघ ६वायू ७पर्वतगुहा ८मारुतीवाक्य ९संसारसिंधुनौका १०अंजनीपुत्र ११सुग्रीव १२अग्निसाक्षिक १३वीरश्रेष्ठ १४सुग्रीव १५पराक्रमीहात १६गळूनपडला १७वस्त्रबद्धआकाशपतित अलंकारसमूह

ताकालींश्री		राघव, अवलोकुनिभूषणासिनयनाहीं ॥ ह्रदयींधरुनित्मणेहा, विंधेतुलालशमात्रनयनाहीं ॥ ७	२७
नींसंस्का	रा	वाचुनि, मळलीहोतीत्मणूनियांकाय ॥ प्रक्षालीनेत्रजलें, दांगभरणेंसमस्तरघुराय ॥ ७ ॥ ७	२८
ऐशींस	म	यींलक्ष्मण, रघुनाथालोनमूनसमजावी ॥ आपत्कालींधीरें, ह्रदयींधृतिसर्वथाधरितजावी ॥ ७	२९
रघुरा	ज	वैरकारण, सुग्रीवानेंपुसेंनदानोंही ॥ रामासित्मणेवदतों, पूर्वकथाऐकधर्मसेतोंही ॥ ७ ॥ ७	३०
पूर्वंजि	य	शालीसीं, वालीसींयुद्धकाममायावी ॥ दुंदुभिसोदरदानव, आलानामेंकरूनमायावी ॥ ७ ॥ ७	३१
वालिप	रा	क्रमभीत, प्राणत्राणार्थंतोंवरीविवर ॥ बिलवदनींमजठेउनि, शिरलामत्पूर्वजप्रवीरवर ॥ ७ ॥ ७	३२
बिलधा	म	दारींत्या, होतोंमींवालिमार्गपाहात ॥ तोंबहुदिवसांआला, आंतुनियांरक्तपूरवाहात ॥ ७ ॥ ७	३३
तेव्हांम	ज	गमलेंकीं, गेलावालीकपींद्रपरलोका ॥ शोकाकुलमीजालों, मायावीचाहिलागलाधोका ॥ ७ ॥ ७	३४
चिंतींभ	य	बहुहोतें, मायावीचेंत्मणोनिबिलवदनीं ॥ ठेउनिमहाशिलेला, तेथुनिआलोंसशोकनिजसदनीं ॥ ७	३५
कपिरा	ज	पौरलौकिक, केल्यावरत्याप्रधानलोकांहीं ॥ राज्याभिषेककेला, परिमींचिंतींनतोषलोकांहीं ॥ ७	३६
वालींही	य	त्यानें, मारुनियांदानवासिंतोंपरतें ॥ पाहेंशिलाबिलाचा, वदनींफोडीभुजाबळेंपरतें ॥ ७ ॥ ७	३७
तोंनग	रा	लायेउनि, पाहेंभद्रासनींमलावाली ॥ अत्यंतक्रोधासह, धावेंमारावयासित्याकालीं ॥ ७ ॥ ७	३८
मींनिज	म	स्तकत्याचा, राज्यासहअर्पिलेंजरीचरणीं ॥ केलानिश्चयत्यानें, परंतुअत्यंतेमाझियामरणीं ॥ ७ ॥ ७	३९

१ हेदैवा २ सीतेचेअलंकार ३ धैर्य ४ कपटी ५ दुं॰ राक्षसाचाबंधु ६ वाली ७ वालीउत्तरकार्य इतीश्रीमंत्ररामायणेरामानंदमयूरेश्वरविरचितेकिष्किंधाकांडेतृतीयोमंत्रः ३ श्रीसीतारामार्पणमस्तु ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७

किष्किंधा	श्री	रामा, मजलाजालीजसीचसंयमनी[1] ॥ यमें[2]निभबंधुहिजाला, प्रबृद्धभयतत्क्षणींचहोयेमनीं ॥ छ	४०
त्राणक	रा	यानतुचें, गेलोंजेथेंपळोनिमीरामा[3] ॥ तेथेंतेथेंआला, हावालीकोपयुक्तसंग्रामा ॥ छ ॥ छ	४१
त्यावर	म	तंगमुनिचा, वरप्रसादेंत्यजोनिधाकासी ॥ यागिरिगुहेंतवसतों, येउनिकेलीसतूंबुधाकाशी ॥ छ	४२
येथेंकं	ज	दलोक्षा, वालीपासूनिभीतिमजनाहीं ॥ त्याचेंकारणकथितों, तेंऐकावेंतुम्हींचसुजनाहीं ॥ छ	४३
बहु[4]मा	य	महिषरूपी, दुंदुभिनामामहोग्रजयशाली ॥ दानवयुद्धासाठीं, येतांत्यानेंवधीबलीवाली ॥ छ ॥ छ	४४
त्याअसु	रा	लामारुनि, वालीगर्वेंतरीयदेहानें ॥ लघुतूल[5]पुंजसन्निभ, उडवीकवळोनिआपुल्याहातें ॥ छ ॥ छ	४५
तेंशव	म	हीध्रसन्निभ, मतंगविप्राश्रमासमीपपडे ॥ तद्रक्ताचेंजालें, त्यामुनि[7]राजोरजांगणांतसडे ॥ छ ॥ छ	४६
तेंतोंहि	ज	अवलोकुनि, कोपेंतापोनियापरीशापी ॥ जाचेंकर्मअसेंतो, येतांयापर्वतींमरोपापी ॥ छ ॥ छ	४७
हानिश्च	य	जाणुनियां, येथेंयेऊनिरक्षिलेंप्राण ॥ शरणागतजन[8]रक्षण, कुशलाआतांकरीपरित्राण ॥ छ ॥ छ	४८
हेंसह	ज	कृपासागर, ऐकूनित्म्हणेतयासिरघुवीर ॥ किष्किंधांतुजदेतों, मारुनिपापीकपींधरीधीर ॥ छ	४९
होमत्य	य	सुगलोला, यावायाकारणेंमहाधीर ॥ पादांगुष्ठेंउडवी, दुंदुभिदेहासितत्क्षणींदूर ॥ छ ॥ छ	५०
परिहा	रा	नेंटेवानर, नधरीविश्वासत्म्हणुनिएकशरें ॥ छेदूनिसप्ततेंताली, पर्वतहीफोडिलारघुप्रवरें ॥ छ ॥ छ	५१
हस्तासि	म	त्तकासह, रामपदीं अस्त[12]भीतितोलावी ॥ किष्किंधेलाजाउनि, मगवालीलारणासबोलावी ॥ छ	५२

१ यमनगरी २ यमतुल्य ३ हेरामा ४ मायावी ५ लहानकापसाच्यागोळ्यासारखा ६ पर्वततुल्य ७ मतंगऋषिचापर्णशालांगणांत ८ हेरामा ९ सुग्रीवाला १० रानांतराहाणारा ११ साततालवृक्ष १२ निर्भय

तोंवीर	श्री[1]	कांत, प्रचंडभुजदंडधांवलावाली ॥ दोघांचेंकोपानें, आलेंभुजयुद्धतीव्रत्याकालीं ॥ ध्रु॰ ॥ ध्रु		५३
रघुवी	रा	नेंत्यांचा, भेददिसेनात्म्हणोनियांबाण ॥ नाहींचकरीं धरिला, रक्षायामित्र[2]बंधुचेंप्राण ॥ ध्रु ॥ ध्रु		५४
गुल्मद्रु	म	वल्ली[3]गण, अंतर्हिततोरघूद्वहत्राण ॥ करिलत्म्हणुनिसुग्रीवहि, रणकरिजोंहोतकंठगप्राण ॥ ध्रु ॥ ध्रु		५५
रघुरा	ज	मुक्तमार्गणें[4], मार्गनदावीरिपूसिनाकाचा ॥ यास्तवजीवितरक्षण, परतीपरतोनिजायकपिकोंचा ॥ ध्रु		५६
अपज	य	लज्जिनकपितो, पळोनियांजायऋष्यमूकानें ॥ भरनायजेसमजावी, सुग्रीवानेंअतीवेंमूकानें ॥ ध्रु		५७
तूंवान	रा	धिनाथा, पुनरपिकरणों अशाचिकलहानें ॥ मीशारसोडुनित्याचा, हृदयाचेंनिर्भितोंशकलहानें ॥ ध्रु		५८
मींग्रथ	म	युद्धकालीं, भेददिसेनात्म्हणूनियांबाण ॥ नाहीहस्तींधरिला, रक्षायाकारणेंतुझेप्राण ॥ ध्रु ॥ ध्रु		५९
ऐसेंनो	ज	गदीश्वर, सांगुनित्याचागळ्यांतवल्लीला ॥ बांधीबाणनिवारण, निपुणोषधिचीचतेधरीलीला ॥ ध्रु		६०
भेर्[8]दके	य	शोनिधानें, रामेंऐसेंकरोनिकपिकंठीं ॥ पाठवितांतोंगेला, जैकिष्किंधापुरीनदुंपकंठीं ॥ ध्रु ॥ ध्रु		६१
तोंक्रोध	ज	नकवाक्यें, बोलोनिरिपूसिशिघ्रपाचारी ॥ त्याधि[11]क्षेपश्रवणें, येयुद्धालाअप[12]त्रेपाचारी ॥ ध्रु ॥ ध्रु		६२
त्याकालीं	य	त्नानें, तारावारीधरोनिचरणातें ॥ वालीसत्म्हणेजावें, सुग्रीवाशींस्वयेंनचरणातें ॥ ध्रु ॥ ध्रु		६३
दिव्यप	रा	क्रमराघव, खरदूषणता[13]टकाविराधारी ॥ सुग्रीवमित्रजाला, समानसुखदुःखचापशरधारी ॥ ध्रु		६४
त्वद्विक	म	निर्जिततो, पुनरपिआलाकरावयाआं[14]जी ॥ याचेंभयमजभासे, समराजाऊनकोंस्वयेंआजी ॥ ध्रु ॥ ध्रु		६५

१ वीरश्रीचापती २ सुग्रीव ३ गुल्मवृक्षादिकाचाआडराहिलेला ४ बाण ५ भिनरा ६ अत्यंत ७ मौनधारणकरणारा ८ भेददास्वविचारें ९ निचाजषक १० रागउत्पन्नकरणारेंवाक्य ११ धिःकारादिवाक्यश्रवण १२ निर्लज्जाचारकारी १३ खरादिशत्रु (राम) १४ युद्ध इ॰मं॰रा॰कि॰ कांडेपंचमोमं॰५

दौर्वीर्य	श्री	गर्वें, वाली हांसोनियां ह्मणोतन्वी ।। मातेंरणांतजिंकी, ऐसाभूमंडलीं नसेधन्वी[2] ।। ७	।।७	६६
धर्मत्तें	रा	जनंदन, सज्जनसहृद्यनोकुलीनसैती[3] ।। वैरहित्यासीनाहीं, शंकाचित्तींधरूनकौनसती ।। ७		६७
यापरि	म	हिंषीतेव्हां, समजाउनिंजाउनीमहाबलहा ।। खळहानिलानचित्तीं, सुग्रीवासीस्वयेंकरीकलहा ।। ७	।।७	६८
दोघेंभु	ज	युद्धातें, प्रवर्त्ततांपरमतीव्रनत्काल ।। गुल्मांनरितरघुद्वह, सोडीदूरूनिबाणतत्काल[4] ।। ७	।।७	६९
केवळ	य	मदंडासमं, लागेंजाऊनिबाणनोयातें ।। हृदयींकरीक्षतानें, सेवायावालिप्राणनोयानें[5] ।। ७	।।७	७०
क्रूरश	रा	हेंनवक्षा, वालीसोडूनिशिघ्रभावानें ।। पडलाधरणीवरतां · वरतारेच्यातरूजसावातें ।। ७	।।७	७१
तारार	म	णेंमुखीनें. नारींरावेरडोनियांत्यानें ।। तारात्मणेकपींद्रा, तारावेंदुःखसागरींमातें ।। ७	।।७	७२
हानाथा	ज	न्मदशा, जालीकां अप्रदक्षिणा[11]माजी ।। तुजलाकालभुजंगें, गिळिलेंवीराकसेंक्षणोमाजी[12] ।। ७		७३
रामाका	य	कपींद्रें, केलातूंह्मावधाईअपराध ।। नव्हेहाखरदूषण, नव्हेंत्रिशिराकबंधनविराध ।। ७	।।७	७४
कांसहृ	ज	दयात्यजिली, सागरजालाक्षणात[13]मेरुधन्व ।। माझाठाईंजालें, कांहेंयमदंडतुल्यतवधन्वे[14] ।। ७		७५
जोडावें	य	शमजहीं, पतिसींयोजूनिनाटकारानें[15] ।। ऐसाकरीविलाप, प्रियासहृदयींधरूनितारातें ।। ७	।।७	७६
नेह्नांता	रा	लोचेंनजळसेकेंलक्ष्यैसंज्ञनोवाली ।। कांनेलासमजाउनि, निजहस्तेंअंगदासिकुरवाळी ।। ७	।।७	७७
कांचन	म	यमालादे[18], दुःखावनिनातुर्जा[19]सतोकांस ।। रामकरींकालकरीं, जीवितशोकासआसलोकास ।। ७		७८

१भुजवीर्याच्यागर्व २धनुर्धारी ३हेनारे ४वालिनाशक ५वालिप्राणोरक ६तीक्ष्णबाणविध्वत्हृदय ७पति ८वायु ९चंद्रमुखी १०उग्रस्वर ११प्रतिकूला १२क्षणात १३निर्जलदेश १४धनु १५हेनाटकाशत्रो १६ताराने नेत्रजलसेचन १७सावध १८सुग्रीवासकांचनमाला दुःखाची १९अंगद २०मं०रा०कि० मं०६

त्याकाळीं	श्री	रघुवर, करवीत्याचीक्रियायथायुक्त ॥ मगकिष्किंधाधीशीं, केलासुग्रीवनौहिसंयुक्त ॥ ७ ॥ ७	७९
तोंयुव	रा	जाकेला, अंगदरामेंनरांप्लवंगांनीं ॥ मानसआनंदविलें, सीतापतिचेंनदीयगुणगानीं ॥ ७ ॥ ७	८०
पुर्योग	म	नार्थकपी, प्रार्थीप्रभुलातंदधिजेलजाली ॥ तैंप्रार्थनानयाचीं, भरताचीप्रार्थनातसीआली ॥ ७	८१
सरतां	ज	लैंधरकाल, त्वदीयपादांबुजद्वयाधीन ॥ धाडुनिकपिसेनेला, सीतादेवीसशिघ्रशोधीन ॥ ७	८२
हानिश्च	य	केल्यावर, कपिलाप्रभुनोंत्मणेंस्वनगराजा ॥ घनकालींगृहकेला, रामेंप्रस्त्रवणनामनगेंराजा ॥ ७	८३
कामश	रा	कुलराघव, कंदरेंसदनींवसैंसखेदमना ॥ मदनासत्मणेंकरिशी, कांबाणगणेंस्मरासखेदमनीं ॥ ७	८४
वत्साश्च	म	लाआत्मा हावर्षाकालकाैलसाआला ॥ गगनच्युतजलधारा, याधरितीकालकूटसाजाला ॥ ७	८५
सप्राेणा	ज	नकसुता, असेलमीकायतीसपाहीन ॥ स्त्रीहारऊनिरडतों, ऐसाकोणीनसैत्रपाहीनें ॥ ७	८६
नरेंरीं	य	देतअसतां, अभाग्यहामीनपावलौंकमैंला ॥ कांतेलाहारविलें, हांसतअसतीलसर्वलोकमला ॥ ७	८७
ऐसावि	ज	नीराघव, वर्षाकालींकरीविलापवनीं ॥ ज्वालास्पर्शीकरुनियां, नवानवाखेददाविलापवैनीं ॥ ७	८८
वर्षव्यां	य	तवासर, वर्षाकालींजसैंतसैंसरलें ॥ गगनापासुनिसर्वपल, हळूहळूसर्वमेघओसरले ॥ ७ ॥ ७	८९
पर्योक	रा	संशारद, कालहिंआलापरंतुनहेंरीन ॥ यास्तवअनुजासत्मणें, प्रभुआतांप्लवगजीवनहरीन ॥ ७	९०
कपिका	म	लुब्धजाला, निजप्रतिज्ञानवाक्यनिर्वाहीं ॥ यत्नकरीनाकेवळ, रुतघ्नहादुष्टनिंद्यसर्वाहीं ॥ ७	९१

१वानर २नगरासयेण्यास ३ तलादकमलभ्रमर ४पर्जन्यकाल ५पर्वतश्रेष्ठ ६गुहागृह ७खिन्न ८हेमरना ९पीडा १० मृत्युसा ११ विषरूप १२जीवंत १३निर्ल ज्ज १४ दशरथ १५राज्यश्री १६एकांती १७वायूनीं १८ वर्षासारखेमोठेदिवस १९ विद्युल्लतेसह २० सरोवरमित्र २१सुग्रीव २२ वानराचेप्राण २३ उपकारविसरणा

किष्किंधा	श्री	लाभैंजाला, मदमत्तनाठवीमातें ।। सौमित्रिजाउनियां, धाडावेंत्यासकोलधामातें ।। ७	९२
हैंवाक्यं	रा	घवाचें, ऐकुनियांदिव्यचापशरधारी ।। लक्ष्मणकिष्किंधेला, गेलासक्रोधतोंविराधारी ।। ७	९३
लक्ष्मण	म	तेंजाणुनियां, प्लक्षप्रभनामकप्रधानकुनी ।। सुग्रीवानेंकरितो, बोधतदांहोयनिर्मलप्रकृत्ती ।। ७	९४
लक्ष्मण	ज	सास्वकौर्मुक, गुणघोषातेंकरीपुरीपाशीं ।। नौतारेसित्यणेंकपि, सांपडलौसुग्रुआजेयमपाशीं ।। ७	९५
कपिना	य	कवाक्यातें, ऐकुनियांशिघ्रंजायतेंतारा ।। सौमित्रीतेंविनउनि, त्यणेंप्रभोकिंकरासियातारा ।। ७	९६
रामेंश	रा	सिसोडुनि, वालिव्यसेनासिनाशिलेंधीरा ।। चापेंगुणध्वानेंतूं, कामव्यसनासिखंडिलेंवीरा ।। ७	९७
येतांश्र	म	लासिपथीं, पूजेसहहांकपीशघेदेवा ।। सुग्रीवातेंघाचीं, अभयासहवर्तमानपदसेवा ।। ७ ।। ७	९८
सांत्वन	ज	लेंचिंतारा, सौमित्रिक्रोधवन्हिलाशमवीं ।। सुग्रीवशिरःषट्पद, लक्ष्मणपेदपंकजांतरींरमवी ।। ७	९९
सविनें	य	बैद्धांजलिनों, सुग्रीवरघूनमांघ्रियुगेंलीला ।। वंदीतों धरितीतें, राघवपदसालिपैद्मयुगलीला ।। ७	१००
तोंबद्धां	ज	लिबिनवी, त्यणेंविभोआजवोंनेननयानें ।। अखिलकुलाचलनिलयं, प्लवंगबलआणिलेंसुविनयानें ।। ७	१०१
तूंविज	य	पावसील, स्वबलेंमारोनिरावणासरणी ।। सामात्यपुत्रबांधव, तोदुष्टधरीलयमेंपुरीसरणी ।। ७	१०२
शोधाया	रा	जसुता, कपिसेनाप्रेषितोंदिगंनातें ।। यालाआज्ञाघावी, स्वस्थंस्वांनेंकरूनियांनातें ।। ७ ।। ७	१०३
आज्ञान	म	नपरानें, देतांसुग्रीवजात्यणेंतूर्णं ।। मासातिक्रमेंहोतां, दंडीनशिरेंकरीनशतचूर्णं ।। ७ ।। ७	१०४

१यमलोक २विराधराक्षसाचाशत्रु ३कुशल ४धनुर्गुणशद्द ५वालीरूपदुःखास ६धनुःशद्द ७लक्ष्मणक्रोधाग्नि ८सुग्रीवमस्तकद्दाभ्रमर ९लक्ष्मणचरणकमळीं १०नम्र ११हातजोडलेला १२रामपदद्वय १३भ्रमरयुक्तकमलद्वयशोभा १४मारुति १५सर्वपर्वतवासिवानरसैन्य १६यमनगरमार्ग १७स्वस्थचित्तेंकरून १८शीघ्र १९महिन्याचेंउल्लंघन इ०मे०रा०कि०कां०मं०८

नम्रनि	श्री	रामातें, लक्ष्मणसुग्रीववंदुनी विनत ॥ पूर्वदिशेलागेला, कपिसेनाघेउनी स्वयेंविनत ॥ ७	१०५
गेलानी	रा	धीश्वर, दिग्प्रांतालासुषेणवेगानें ॥ उत्तरदिशेसिशतबलि, गेलारविसूँनुच्यानियोगानें ॥ ७	१०६
सांगद	म	रुंदात्मजही, कुमुदकनलनीलजांबवत्सहित ॥ दक्षिणदिशेसिंगेला, करावयासर्वसाधुलोकहित ॥ ७	१०७
धनेर	ज	लेशसुराधिप, यांचासर्वत्रशोधुनीं आशा ॥ मासानिपानंनकरुनि, आलेकपिनेंनपूरितीआशा ॥ ७	१०८
गेलेजे	य	मेंकाष्टा, शोधायावानें[11]जादिकपिवीर ॥ सीतोपलब्धि[12]नाहीं, यास्तवधरितीनमानसीधीर ॥ ७	१०९
वानर	रा	जाअवधि, क्रमितांदंडीलसर्वथैवकरें ॥ यास्तवसच्चिंतशोधिति, विपिनेंगिरिगव्हरेंसुभी[13]निकरें ॥ ७	११०
फिरतां	म	हावनांतीं, राक्षसपाहोनिअंगदेंस्वकरें ॥ त्यादंशमुखभ्रमानें, वधिलाकोपोनियांमनीं निकरें ॥ ७	१११
आनीतें	ज	लकामीं, कुहरीं[14]शिरलेंनदास्वयेंअर्ची ॥ त्यानेंसावर्णिसुता, स्वयंप्रभाख्यातपोग्निचीअर्ची ॥ ७	११२
आज्ञाहो	य	निचीमग, जातीकपिविंध्यपर्वतापाशीं ॥ सीतोपलब्धिनाहीं, यास्तवधरितीअरवें[15]र्वतापासीं ॥ ७	११३
हामास	ज	रीगेला, नरितोदंडीलविभुकसेंकरणें ॥ धरणेंत्म्हणतीअनशन, सद्दनयंथेंच्चिसर्वथामरणें ॥ ७	११४
भाग्योद	य	गृध्राचा, जटायुचाथोरजोस्वयेंचरणीं ॥ विक्रमकरूनिजाला, परलोकींपूज्यनिर्मलों[16]चरणीं ॥ ७	११५
आत्यास	रा	घवाची, सेवाकाहींचपुण्यदानघडे ॥ हेंवदतांविंध्यगुहा, गनें[17]संपातिश्रुतींनशब्दपडे ॥ ७	११६
विकलें[18]	म	नासंपाति, स्वानुजमरणासऐकताजाला ॥ कालच्यालेंकेवळ, नकळनगिळिलेंत्सणेमर्मभुजाला ॥ ७	११७

१ नम्र २ नामकवानर ३ पश्चिमेस ४ सुग्रीव ५ आज्ञा ६ मारुति ७ कुबेरवरुणइंद्र ८ दिशा ९ महिन्याचेंउल्लंघन १० दक्षिणदिशा ११ मारुतिआदिकरुन १२ सीताशोध १३ अतिभयंकरें १४ गुहा १५ महाताप १६ निर्मलआहेआचरणज्याचें १७ विंध्यगुहेंतस्थितजटायुबंधुकर्णी १८ खिन्न द० मंत्ररामा० कि०कां०न०मं०९

मगतो	श्री	रघुपतिचा, दूतांसिह्मणेंनिजोभिधानकथा ।। वदतांमुनि[2]येयुतो जटायुचीशोकसन्निधानकथा ।। ७		११८
गृध्रेव	रा	तेंकथितीं, पूर्वकथाप्लुव[4]गतेंतदाहानें ।। ऐकोनिपावलावहु, शोकाग्निकरूनिचित्तदाहानें ।। ७	।।७	११९
हावत्सा	म	रणतुला, आलेंकेलेंसितुष्टपरलोका ।। व्याकुलबहुमींजालों, राकुनिगेलासिकोमलानोका ।। ७	।।७	१२०
गृध्रदि	ज	अनुजातें, करूनियापांजलिप्र[6]दानमनीं ।। शोकाकुलहोउनिनो, स्वदशानेव्हांसुखप्रदानमनी[7] ।। ७		१२१
मगआ	य	कांह्मणेंहीं; पूर्वकथाएकदांस्वबलगर्वें ।। सूर्यरथाप्रतिगेलों, तोंकेलादाहफारखगदेवें ।। ७	।।७	१२२
सूर्यक	रा	चास्पर्शें, गगनपथींदेहदाहबहुजाला ।। नेव्हांनिज[9]पक्षाधः, स्थापुनिसंरक्षिलेंचिअनुजाला ।। ७		१२३
अग्निस	म	[10]भकरें, जालेंअत्यंतविकलमत्प्राण ।। जळलेंमत्पक्षपरी, केलेंमींबंधुचेंपरित्रोण ।। ७	।।७	१२४
सानुज	ज	सोनसामग, खालेंउतरूनिफारनळमळलों ।। धूळींतलोळतांमीं, बहुआलिंगूनिभूमिनळमळलों ।। ७		१२५
तोंसद	य	स्वांतेंत्या, निशाकरेंमुनिवरेंक्षणामाजी ।। करुणानि[12]शाकरानें, निवारिलीदाहवेदनामाजी ।। ७	।।७	१२६
त्यानेंम	ज	लापूर्वीं, भविष्यसारेंनिवेदिलेंहोतें ।। तेंपाहिलेंस्ववृत्तहि, आतांसांगोनियांदिलेंहोतें ।। ७	।।७	१२७
मत्त[13]न	य	सु[14]पार्श्वाभिध, भक्षाचाशोधकाननींकरितां ।। याहेमहेंद्रगिरिचा, निकटदश[15]ास्यैबळेंवधूहरितां ।। ७		१२८
स्वकुमा	रा	नेंमातें, हेंकथिलेंतेंचदाश[16]रेथिजाया ।। आहेअशोकवनिका, स्थानींकरितांविलंबकांजाया ।। ७		१२९
हेंगृध्र[17]	म	णींसांगुनि, गेलाहोऊनिपक्ष[18]बलपूर्ण ।। जानीमहेंद्रगिरिला, सिंधुनदीतेंप्लुवंगहीतू[19]र्ण ।। ७	।।७	१३०

१ स्वनाम २ मरणवर्तमानयुक्त ३ संपाती ४ वानर ५ मूल ६ अपां० उदकांजलिदान ७ मानी ८ सूर्य ९ स्वपक्षाखालीं १० अग्नितुल्यसूर्यकिरण ११ रक्षण १२ दयाचंद्र १३ मत्सुत १४ सुपार्श्वनामक १५ रावण १६ सीता १७ गृध्रश्रेष्ठ १८ उत्पन्नझालेपंखतयुक्त १९ शीघ्र

यापरितों	श्री	मारुति, बहुविनवीपरिनयेंदयानीम ॥ म्हणुनिदशककमेंमग, वपुगुरुकरिहोयपयोजनैंनीस ॥ ७	१४
मारुतिनों	रा	गानें, वाटेंदशकेंवियोजनेंनवेनीं ॥ शतगावेंसुरसाकरि, मुखनैंदोघांसिदेवमानवती ॥ ७ ॥७	१५
अंगुष्टस	म	ननूतें, करुनिशिरेंमारुतीतिचावदनीं ॥ जायनि मेघार्द्धानें, उडोनिगगनीग्रहर्क्षगणेंसदनीं ॥ ७	१६
तेव्हांप्रभं	ज	नात्मज, देवाहींवर्णिलामहासुरसा ॥ आशिर्वादासहदें, मार्गातैंतोषकऊनियांसुरसा ॥ ७ ॥७	१७
तोंयेनेंते	य	साकपि, जातांछायाग्रहेंगृहीतगती ॥ केलाचिसिंहिकेनें, जीपासुनियांनविग्रहीतगती ॥ ७	१८
वदनद्वा	रा	वाटें, तीचादेहांतरींशिरोनखरें ॥ नखरेंमर्में छेदुनि, मारीहेंमृत्युचेंनिदांनखरें ॥ ७ ॥७	१९
तेथुनियां	म	गमारुति, उडोनिगेलासमुद्रतीराशीं ॥ प्यायोशत्रुंयशोब्धि, प्रभुप्रतापाग्निचीचतीराशी ॥ ७	२०
दिग्वक्करा	ज	धींनी, समीपजातांचिसूर्यनोयानें ॥ शत्रुप्रतापगतिला, सूचवींजाऊनिसिंधुलोंयानें ॥ ७	२१
दशमुख	य	शोब्धिंवाडव, मारुतिजातांपुरींशिरायास ॥ लंकाधिदेवतातीं, आलीयाशीकलीकरायास ॥ ७	२२
देवेंपरा	ज	यदिला, तीजकडेकींकपीनेंमारुतिला ॥ ते आज्ञादेंभावी, स्वविनोंशानैंवदोनमारुतिला ॥ ७	२३
शुभ्रांभूद	य	होतां, जाउनियांशत्रुचापुरीमाजीं ॥ मांजीरघुवंशाची, कोठेंनेंस्वामिनीत्यणेंमाजी ॥ ७	२४
तदुपरि	रा	क्षसराजें, प्रासादींनोंशिरेंजसानरकीं ॥ नरकिन्नरकिंपुरुषा, यमरार्थप्रासकालवानरकीं ॥ ७	२५
राक्षसर	म	णीयतनू, रमणीगणसुप्तदेखिलापरतें ॥ सीतानपाहिलीमग, तोषाध्याक्रांतचित्तनोंपरते ॥ ७	२६

१ नवर २ ग्रहनक्षत्रस्थान ३ मारुति ४ महादेवसा ५ गरुडसा ६ डा॰ जलचर ७ प्राणी ८ तीक्ष्ण ९ नख १० कारण ११ शत्रुयशः समुद्र १२ दशमुखनगरीजवळ १३ ता॰ अस्तासजाऊन १४ रावणयशःसमुद्रासवडवाग्नि १५ होणारीनाशवार्ताब्रह्मकथित १६ चंद्रोदय १७ लक्ष्मी १८ रावणमंदिर १९ सुस्त्रीगणांनिद्रित २० संतुष्टखिन्नआहेचित्तजाचें इ॰ मं॰ रा॰ सुं॰ दि॰ मं॰ २

नौह्रदयीं	श्री	मद्रघु, नाथपदातें नमूनिलंकेला ॥ पाहेलघुदेहातें, घेउनिसर्वत्रशोधबहुकेला ॥ ७ ॥ ७	२७
तेथुनिनि	रा	शंहोउनि, मारुनिगेलाअशोकवनिकेला ॥ येथेंअसेलसीता, ऐसानिश्चयमनोभवनि[1]केला ॥ ७	२८
कुरवक	म	रुबक, कंजुलनिळकामलकप्रियालहिंताल ॥ माकंदकुंदतिंदुक, चंपकचांपेयकेतकीताल[1] ॥ ७	२९
वटकुट	ज	लकुचपाटल, पनसाश्वत्थद्रुसरलपुन्नाग ॥ बकुलतमालोदुंबर, चंदनकलवंगबिल्वतरुनाग ॥ ७	३०
ऐसेंसंच	य	तरुचे, अवलोकुनिहेमशिंशिपा[2]पाहे ॥ तीवरचढोनिदेखे, तोंरक्षस्त्री[3]गणींअ[4]पापा[5]हे ॥ ७	३१
मलिनांत	रा	सुरींचा, मध्येंसीतेसिदेखतांकपिला ॥ केवळअनुचितभासे, जैसीकांगर्द[6]भागणींकपिला ॥ ७	३२
चिचीम्हणे	म	रुत्सुन, देवेंनृराक्षसीमधेंतुलसी ॥ अनुचितकेवळजालें, मसणीं[7]भांगेमधेंजसीतुलसी ॥ ७	३३
शिवशिव	ज	गन्निवासा, केंशीगनिजानकीसयाघडली ॥ श्रीशालिग्रामशिला, यवनाचाश्रून्यमंदिरींपडली ॥ ७	३४
हें अंजने	य	चिंतुनि, जाला, संतनजेविशिखि[10]कुंड ॥ तोंरात्रिचर[11]मभागीं, आलातेथेंसकामदशे[12]तुंड ॥ ७ ॥ ७	३५
तोपांपपुं[13]	ज	निर्लेप[14], निर्मर्यादस्म[15]रोतेंबडबडला ॥ तेंअश्राव्य[16]अवाच्य, श्रवणकरुनिमारुतीहिंगडबडला ॥ ७	३६
सीतातेंअ	य	कतां, स्त्रापुनियांअंतरींतृणासिकरें ॥ खलदर्शनकंपिततनु, यापरिबोलेपराङ्मुखी[17]निकरें ॥ ७	३७
कांपापाचा	रा	रानें, आसीनरकींसुहृदज्जनासहित ॥ अमृतरसानेंटाकुनि, त्यणसीकांक्ष्वेड[18]सेवनासहित ॥ ७	३८
लोकपिता	म	हतूझा, कुलगुरुपौलस्त्यबंधुवैश्रवणे[19] ॥ श्रवणकरुनिहेंतूझे, गुणहोतीलनसपूर्वजैश्रवणं ॥ ७	३९

१मनोग्रह + दोनआर्यांतवृक्षजातिवर्णनआहे २सुवर्णाचीसीताफली ३राक्षसींत ४निष्पापा ५सीता ६दुष्टांतःकरणराक्षसी ७गाढवींत ८गाय ९बरोबरीपावसी १०अग्निकुंड ११पाहाटेंस १२रावण १३पापी १४निर्लज्ज १५कामयुक्त १६ऐकण्याबोलण्यासअयोग्य १७मागेमुखकरणारी १८विषपान १९कुबेर २०पूर्वजांचेंकर्ण इ॰सुं॰कां॰नृ॰मं॰३

दुष्प्राप्याहे	श्री	निज, देवेंसंप्राप्तजाहलीअतुला[1] ॥ सीरंजसीभषणा[2]ला, तैसीनजिरेंअमंगलासतुला ॥ ७	४०
कांपरदा	रा	संगति, निजचित्तामाजिमानिसीसारी ॥ सारावानरवृथातूं, पुण्यायु[4]र्द्रव्यकोशहासारा ॥ ७	४१
रामकरीं	म	जंदेउनि, मस्तकंठवीतयाच्चियापादीं ॥ सुखकारिणींसमुचिनो, लोकहितातत्कृपाचिसंपादीं ॥ ७	४२
नतमः[5] पुं	ज	कदापिहि, जिंकीलरणांगणींमहारविसि ॥ बलवद्वैरेंकेवलं, वृथाचिनिजजीवनासिहारविसी ॥ ७	४३
काकुत्स्थे[6]सा	य	कांचीजरिंनवत्स्छोणितांबु[7]धाराहीं ॥ होणारपारणातरि, वारिलतुजकोणकिंबु[8]धाराही ॥ ७	४४
ऐसेंअसु	रा	धिपतो, ऐकुनिकोपोनिनिरूपाचारी ॥ निर्दयकृत्याकृत्या, दुर्वृत्तारक्षसीसपाचारी ॥ ७ ॥ ७	४५
त्यासह्मणे	म	जंहोतां, वशन्याचीकेलि[9]मंदिरींधाया ॥ किंवामह्मनसातें, त्याचीहैप्रांत[10]राशासाधाया ॥ ७	४६
कल्मषभा	ज	नरावण, ऐसेंबोलोनियांनिशां[11]तातें ॥ गेलाअकृतार्थमनें, संनिधजाणोनियानिशांतो[12]तें ॥ ७	४७
त्याराक्षसीं	य	माचा, बहिणीजाल्याधराच्चिराभाजा ॥ चावारवात्सणतीतों, काम्येनेंभूपसूनुचीभौजी[13] ॥ ७	४८
तेव्हांसह	ज	सुशीला, त्रिजटानेंराक्षसीसत्यावारी ॥ स्वप्नकथींरामयशः, शुभ्रां[14]भोजरिपुप्रतापशि[15]खिवारी ॥ ७	४९
वैरटा[16]चा	य	ससंधी, तैसीतैराक्षसीगणींसीता ॥ तेथेंत्रिजटाजाली, मधुरोक्तेंकोकिलाचिसुधिनीता[17] ॥ ७	५०
जानकिंधा	रा	सिधरी, अविलंबेंहात्वदी[18]यकांतरणीं ॥ तरणी[19]शत्रुध्यांतीं, होइलचिंतानदीतहीतरणी[20] ॥ ७	५१
ऐसैंतैस	म	जावी, नेणोंनोदुःखघनउभेंवारें[21] ॥ परिदुष्टभाषणेंत्या, सीनेलास्फुटलेंउभेंवारें[22] ॥ ७ ॥ ७	५२

१निरुपम २कुत्रा ३श्रेष्ठ ४पुण्य,आयुष्य,रूपद्रव्यभांडार ५अंधकारसमूह ६रामबाण ७हृदयसंबंधीरक्तोदकधाराहीकरून ८मुर्खा ९क्रीडास्थान १० सकाळचाफराळ ११गृह १२प्रातःकाल १३स्त्री १४ रामयशोरूपनिष्कलंकचंद्र १५ शत्रुप्रतापाग्निसउदक १६ हंसी १७ नम्या १८तुझापति १९सूर्य २०नौका २१ उघडे २२कंपादि

क्षितिकंन्या	श्री	रघुवर, युवतिकरीनेथफारआकांत ॥ निश्चिनमरणासीनी, म्हणेंप्रभोरामचंद्रहाकांत ॥ ध्रु		५३
मारुतिंध	रा	रुहावर[1], बैसुनिउपजावयासिविश्वास ॥ राघवगुणासिवर्णी, जैंदेनीनित्यतोषविश्वोस[2] ॥ ध्रु		५४
नोंसीताद्रु	म	शिखरीं, मारुतिलादेखतांम्हणेमानें ॥ पडलाकींदुःस्वप्न, क्षेमअसोबंधुयुक्तरामातें ॥ ध्रु	॥ध्रु	५५
चिंनेनेंनी	ज	नसे, स्वमनव्हे[3]हानेंखाक्षमायावी ॥ कपिरुपेंआलासे, पिडायायासकोंक्षमायावी ॥ ध्रु	॥ध्रु	५६
ऐसीतेंभ	य	मानुनि, सीतापडलीधरूनिमोहातें ॥ नेव्हांमारुतिनीतें, सावधहोनांकरीन[4]मोहातें ॥ ध्रु		५७
मारुतिक	रा	सिजोडुनि, सीनेसिम्हणेधरूनकोशंका ॥ मीरामदुनहनुमान्, नुजसाठींसर्वशोधिलीलंका ॥ ध्रु		५८
मानेदीन	म	णिवंश[5], प्रभवेंवीरेंसलक्ष्मणेंरामें ॥ कुशलतुलापुशिलेंसे, त्वद्विश्लेषै[6]ख्खराचियाधामें ॥ ध्रु	॥ध्रु	५९
रामांघ्यंबु[7]	ज	भृंगें, सुग्रीवेंवानरेश्वरेंप्रणतें ॥ कुशलतुलापुशिलेंसें, जाचेंमनधिक्स्वशक्तिलोम्हणतें ॥ ध्रु		६०
घेअंगुली	य	कातें, रामानेंधाडिलीतुलामुद्रा ॥ मजशींस्वकिंकुराशीं[8], वदकाहींगोडसोडहेमुद्रा[9] ॥ ध्रु	॥ध्रु	६१
एवंप्रभं[10]	ज	नात्मज[11], वदतांसोडूनिदीर्घनिश्वोस[12] ॥ विश्वोस[13]मान्यऐसें, बोलेंसीताधरूनिविश्वास ॥ ध्रु		६२
मत्प्राणप्रि	य	राजा, केसाआहेवनानवीरमणी ॥ जाचीदशाकंठेंहृता[14], क्षणक्षणींदुःखआठवीरमणी[15] ॥ ध्रु		६३
लक्ष्मणब	रा	असेकीं, जोमातेंमानितोसुमित्रोसी[16] ॥ जाचासज्जनतोषद[17], सद्गुणरिपुलाकरिश्रमी[18]त्रासी[19] ॥ ध्रु		६४
जालेंसंग[20]	म	नकसें, सुग्रीवाशींमनुष्यरायाचें[21] ॥ ऐसेंपुसनांमारुनि, सांगेनिसवृत्तसर्वहीयाचें ॥ ध्रु	॥ध्रु	६५

१ वृक्षावर २ जगास ३ राक्षस ४ नमस्कार ५ सूर्यवंशोत्पन्न ६ वियोगदुःख ७ रामपदकमलभ्रमर ८ स्वदासाशीं ९ लज्जादेविन्ह १० याप्रकारेंकरून
११ मारुति १२ श्वास १३ जगास १४ रावणानेंहरणकेलेली १५ स्त्री १६ सुमित्रेसारखी १७ साधूंसआनंददायक १८ श्रमयुक्त १९ त्रासयुक्त २० भेट २१ रामाचे र० म० तुं० मं० ५

विकचांज्य[१]	श्री	वदनी, सीतानेव्हांत्मणेमनामाजी ॥ ऐसीआहेमारुत, तनयाअत्यंतकामनामाजी ॥ ७	॥ ७	६६
रामानेमा	रा	वें, येथेंयेऊनिराक्षसा[२]पैसदा ॥ हाउद्वे[३]गकरिनसे, लोकांसिजसाघरांतसापसदा ॥ ७	॥ ७	६७
हारक्षोधं[४]	म	मींनिज, पानिब्रत्यानलांनहोमीं[५]नं ॥ परिइच्छाआहेकीं, जनरामय[६]शोर्णवांतहोमीनं ॥ ७	॥ ७	६८
तनुजानुं	ज	मीत्रांसह, रक्षःपतिचागुर्डा[८]समयास ॥ कालानेंकेल्यावर, पावेनसुखासमीसमयास ॥ ७	॥ ७	६९
हारघुना	य	कहस्तें, मरेलरिपुजेधवांधवांसहित ॥ जाइनपुरीसतेव्हां, होइलसाकेतसोधं[१०]वासहित ॥ ७	॥ ७	७०
वाक्यअसे	रा	ज्ञीचें, ऐकुनियांमारुतीत्मणेसाधू ॥ सौं[११]धूकामतुझाप्रभु, यशःसमुद्रींचरि[१२]त्रैवासाधू ॥ ७	॥ ७	७१
परमोत्त	म	हेंमाते, कुलशीलौं[१३]नुगुणसन्मताचरण ॥ हेंमजनमाननेंनरिं, दशमुखनाशार्थजन्मताचरण ॥ ७		७२
हापलं[१४]भो	ज	नेगूं[१५]थीं, जसाकृमिअधीतसारमेयातें ॥ मीपलमात्रेंवधितों, जैसामृगं[१६]कांतसां[१७]रमेयातें ॥ ७	॥ ७	७३
परिराम	य	शश्चंद्र, प्रम्लौं[१८]नद्युतिनसोत्मणूनमनीं ॥ धरिलाचिधीरसीतें, दुष्करदक्षकंठनाशहें[१९]नमनीं ॥ ७	॥ ७	७४
चिंताबाहु	ज	मैं[२०]णिला, भ्रमवीजैसाकुलौं[२१]लचाकवलें ॥ ऐकावेंसप्रौ[२२]णां, तूंहेंरामेंस्मरा[२३]ग्निचाकवं[२४]लें ॥ ७	॥ ७	७५
विश्वासहो	य	ऐसें, पुर्वींअभिज्ञौ[२५]नदेंउपायनसे ॥ अर्पीनरामचरणीं, तत्तोषातेंदुजाउपायनसें ॥ ७	॥ ७	७६
वायुकुमा	रा	चिंअशी, वाणीऐकूनियांकथायातें ॥ विदिनकरायासीता, आरंभकरिस्वयेंकथायातें ॥ ७	॥ ७	७७
बायेकदा	म	दें[२६]कीं, मस्तकंठेऊनिचित्रकुटवनीं ॥ राघवनिजलाअसतां, अैंसं[२७]तांचाशासिताल[२८]ताभवनीं ॥ ७	॥ ७	७८

१प्रफुल्लकमलशोभामुखींजीचा २रावण ३दुःख ४रावण ५भस्मकरीन ६रामयशःसमुद्र ७मत्स्य ८गुकासारखा ९पतिसहित १०अयोध्यामंदिरवास ११सिध्धकरो १२चरित्ररूपवस्त्र १३कुलशीलासयोग्य १४राक्षस १५विष्टा १६सिंह १७कुत्रा १८निस्तेज १९मानणें २०क्षत्रियश्रेष्ठ २१कुंभार २२जीवंत २३कामाग्नि २४ग्रास २५खुण २६माझामांडीवर २७दुष्टांचा २८लताग्रहइ॰ सुंदरकांडे षष्ठोमं॰६

राममुख	श्री	सत्का, मीहोत्येंतोंशरासेंमानखरें ॥ मद्धदयींधारोधर, वासविवायसंकरीक्षतेंनखरें ॥ ७	॥ ७	७९
तेव्हांरघु	रा	जंजेंवें, कुशरूपकुशेशयासनास्त्रानें ॥ सोडुनिहरिनाजाला, नीमेषमात्रेंनदेकनेत्रानें ॥ ७	॥ ७	८०
घ्यावांचूडा	म	णिही, हींदोनतुलादिलीअभिज्ञानें ॥ आतांश्रीरामानें, आणावेंशिघ्रतूंअभिज्ञानें ॥ ७	॥ ७	८१
ऐसेंबदा	ज	लितों, मारुतिंएंकोनीयांकरीनतिंला ॥ चुडामणिसहआज्ञा, घेऊनिनिघेस्वयेंपुसोंनेंतिला ॥ ७		८२
सीतांघिद	य	वंदुनि;जातांकरुनीमनींविचाराशी ॥ मोडीअशोकवनीका, मारुतिबलशौर्यदीप्तिचाराशी ॥ ७		८३
करितांप	रा	क्रमानें, अशोकवनीकातेंहेप्रभंजननों ॥ मारुतिअसुरांशिंगमें, क्षयकर्तादेहवान्प्रभंजनेंननों ॥ ७		८४
कथितिंप्र	म	दवनक्षय, तद्रक्षकराक्षसक्षमापेतितें ॥ म्हणतीअशोकवनिका, विनाशिलीवानरेंमहोपतितें ॥ ७		८५
राक्षसकुं	ज	रेरावण, तेव्हांनक्तंचरांसिपाचारी ॥ येतांबलिप्रहस्त, प्रधानपुत्रादिकक्षपाचारी ॥ ७	॥ ७	८६
केंचानिर्भ	य	वानर, आलात्यालास्वयेंनीवाराजा ॥ ऐशीकरूनिआज्ञा, प्रेषीअसुरांसिनेधवांराजा ॥ ७	॥ ७	८७
पुत्रेंप्रभं	ज	नाचा, मारुतिबलयुक्तजंबुमालीला ॥ केलीकक्षाग्निसम, अंनकचेतें:सुरवक्षमालिलां ॥ ७	॥ ७	८८
असुरक्ष	य	करितांतो, जालासर्वामरांसिसुखकाल ॥ लंकाद्वारींमारुति, जातांभासेंपलाशंजनकाल ॥ ७	॥ ७	८९
तेव्हांकोपें	रा	वण, पंचप्रघसेंघमात्यंतोंधाडी ॥ जीवंनधरावानर, चालोआऊनीयांत्मणेधाडी ॥ ७	॥ ७	९०
तेसचिव	म	न्युतेम, स्वायुधनीकरेंपरासुहानिकरें ॥ वर्षनिधरांधरावर, धारांधरसेंमरुत्सुतानिकरें ॥ ७	॥ ७	९१

१ बाणसमतीक्ष्ण २ नाम ३ ऐंद्रकाक ४ नख ५ वेग ६ दर्भरूपबत्यास्त्र ७ शिरोभूषण ८ खुणा ९ सूज्ञ १० नमन ११ विचारून १२ अशोकवनदृसनाश १३ वायु १४ स्त्रीयोग्यक्रीडावन १५ रावण १६ दुष्ट १७ राक्षसश्रेष्ठ १८ राक्षस १९ मृत्युकिंनासमुखदेणारी २० राक्षसकाल २१ प्रघसादिप्रधान २२ क्रुध २३ पर्वतावर २४ मेघसे इति मंत्ररामायणे सुंदरकांड स०मं०७

बळेशाली[1]	श्री	मारुति, तोरणरंगांनयातुधानातें ॥ तोरणेंपरिघेंमारी, दशवदनाचानिजप्रधानानें ॥ ७ ॥ ७	९२
रणतृं[4]द्रूप	रा	जयास्तव, रावणसें[5]चिवस्वजिवनोदकपी ॥ हासेंउडेंप्रहर्षे, धावेऐसेंकरीविनोदकपी ॥ ७ ॥ ७	९३
स्वसचिव	म	थनश्रवणें, आलीसक्रोधअक्षमारा[6]या ॥ धाडीबलाबलाचा, विचारनकरूनिअक्षेमाराया ॥ ७	९४
मरुदात्म	ज	प्रतापें, आलातोसबलअक्ष[7]मरणातें ॥ ज्वलनींपतंगनैसा, पावेंजाऊनिअक्षमरणानें ॥ ७ ॥ ७	९५
अक्षासुक्ष	य	द[8]र्स, प्लवंगवक्षेंपडेपुरी[9]वरण ॥ वर्ण[10]करीतद्रेणु, यु[11]नदीचेंकरूनिभा[12]नुभावरण ॥ ७ ॥ ७	९६
दशकंध	रा	सअक्ष, क्षयवार्ताजाहलीजसाअ[13]शनी ॥ मगइंद्रजितासित्वरे, श्री[14]घ्यें करीवानराचियाअश[15]नीं ॥ ७	९७
तूंअप्रति	म	पराक्रम, इंद्रजिताहोकरूनियां[16]आजी ॥ प्रायःप्लवगा[17]धमनो, जीवंतधरूनिआणिजेआजी ॥ ७	९८
ऐसेंनीज	ज	नकाज्ञा, होतांवंदूनीमे[18]घनादानें ॥ केलेंप्रयाणतेव्हां, भरलेंनभवीरसंघनादानें ॥ ७ ॥ ७	९९
वायुतन	य	आनंदे, रणांगणामाजिमेघ[18]नादानें ॥ जैसामयूरपक्षी, हर्षेविपिनांतमेघ[19]नादानें ॥ ७ ॥ ७	१००
पंचा[20]स्यग	ज	समूहीं, पवनात्मजतेवियातु[21]धानगणीं ॥ पर्वतजलधरधारा, तद्दद्रिपुशस्त्रवृष्टिलानगणी ॥ ७	१०१
शुलासिसा	य	कादिकं, शस्त्रेंपडतीअनेकलक्षनदा ॥ आयुधवृष्टिनजाली, परिपवनसुनासिएक[22]लक्षनदा ॥ ७	१०२
प्रत्यास्त्रानें	रा	वण, सुतमारुतिलाकरीनिबद्धरणीं ॥ विध्यस्त्राचामहिमा, रक्षीसामर्थ्यजरिंनदुद्धरणीं ॥ ७	१०३
होतांपिता	म	हास्त्रें, बलसागरमारुतीनिबद्धरणीं ॥ धरणीतलींपडेपरि, योजीयत्नासिसुरविपद्धरणीं ॥ ७ ७	१०४

१ बलवान् २ राक्षस ३ हारस्तंभ ४ युध्दतृष्णाहरणार्थ ५ रावणप्रधानप्राणरूपउदक ६ नामकपुत्र ७ असमर्थ ८ अक्षप्राणनाशकुशलमारुतिनंदर्य ९ नगरीचाकोट १० ता॰खडूळ होणें ११ गंगा १२ सूर्यकांतीचेंआछादन १३ वज्र १४ त्वरा १५ भक्षण १६ युध्द १७ वानराधम १८ इंद्रजित १९ मेघशब्द २० सिंह २१ राक्षससमूह २२ एकहीक्षनदेणारी इ॰ मं॰सुं॰कां॰मं॰८

निःक्रियतो	श्री	मारुति, होतांअत्यंतिकप्रमोदानें ॥ शणरज्जू करुनिबळें, बांधविलाशीघ्रमेघनादानें ॥ ७	॥७	१०५
मगनगं	रा	मध्येंतो, नेलाजैसास्वकालचालविला ॥ लूतातंतुनिबद्ध, स्तंबेरमसा धरूनिचालविला ॥ ७	॥७	१०६
रावणस	म	भंनेला, वानात्मजजेधवांबलनदीप ॥ त्याचापुढेंदिसेनो, दशकंधरदीनजेविदिनदीप ॥ ७	॥७	१०७
तिमिरींअं	ज	नंपर्वत, दशशिरसरजसातसामहाकाय ॥ केवलपातकसंचय, सर्वतमस्तोमधामहाकाय ॥ ७		१०८
मशकप्रा	य	दशानन, पवमानसुतेंविलोकिनांगणिला ॥ कपिमिषकालअसानो, मारुतिभासेपलाशं[११]जनमणिला ॥ ७		१०९
मारुतिला	रा	त्रिचरे[१२], पतिप्रधानप्रहस्तसुविचारी ॥ तूंकोणकोठिचाकां, वनमथिलेंहेंसमस्तहिविचारी ॥ ७		११०
तेव्हांम्हणे	म	रुत्कुन, दशकंठमीतनूजपवनाचा ॥ सेवकसुग्रीवाचा, वाल्यनुजा[१३]चाप्रतापभवना[१४]चा ॥ ७		१११
रविवंशीं[१५]	ज	दशरथनृप, संतानक्षीरसिंधुचंद्राचा ॥ गाधिजमुनिमखनाशक, राक्षसमथनक्रियाविनिद्राचा ॥ ७		११२
श्रीकंठसा	य	कासन, भंगकुपितभार्गवस्मयहराचा ॥ गौतमभार्याशाप, क्लेशसुमहदंधकारमिहिराचा ॥ ७		११३
सत्यव्रत	ज	नकाज्ञा, त्राणार्थत्यक्तराज्यकामाचा ॥ तद्भगिनीवैरूप्य, कृद्धखरायसुरबलविरामाचा ॥ ७	॥७	११४
कांचनका	य	मृगछल, हृतकांताविरहतप्तदेहाचा ॥ निजभार्याचोरासु, क्षयप्रतिज्ञाविलासगेहाचा ॥ ७	॥७	११५
तावकप	रा	क्रमार्यम, राहु प्रभवालिवीरकालाचा ॥ अभिमतवितरणहर्षित, सुग्रीवादिप्लवंगपालाचा ॥ ७		११६
वरविक्र	म	मंडितभुज, दंडनिहितचंडचापदंडाचा ॥ मीदूतराघवाचा, तद्विधदुष्टैककालदंडाचा ॥ ७	॥७	११७

१ लब्ध २ अंबाड्याचारोरानीं ३ कीटकतंतुबद्धगजसा ४ बलसमुद्र ५ दिवसाचादिवा ६ अंधकार ७ काजळाचापर्वत ८ पापसंग्रह ९ अंधकारसमूहस्थान १० वायुपुत्र ११ राक्षसश्रेष्ठ १२ रावणप्रधान १३ वालिबंधु १४ पराक्रमगृह १५ पुढेंसहाआर्यापर्यंतरामाचींविशेषणें आहेतत्यासर्वविशेषणांचापर्यायपाळण्यासयापूर्वीआवकाशनाहीं इ॰ सुं॰ कांडे न॰ मं॰ ९

वा[1]ल्यनुजें	श्री	सीता, शोधायाला प्लवंगयूथपतीं ॥ पाठविलें नें गेलें, जेथ वर ब्रध्न[2] पादहें तपनीं ॥ ७ ॥ ७	११८
मीपारा[3]वा	रा	नें, आलों लंघूनि येकल्यामाजी ॥ सीतेला अवलोकुनि, जाली हे दृष्टि निर्मला माजी ॥ ७ ॥ ७	११९
दशकंठा	म	ह्या क्यें, रघुपतिला जानकी समर्पावी ॥ रामशरें[4] क्षतवक्षः क्षतजें क्षितिराक्षसा न तर्पावी ॥ ७	१२०
वा[5]तोशभु	ज	गें[6] परितों, गरुडश्वासानिलीं न धरिं कामा ॥ परदाररता[8] मरसी, धरूनि रामांगनोरु[9] चिरिं कामा ॥ ७	१२१
रामेषुं[10]च	य	ज्वलनी, निजवंशाचा करीं न हो माशी ॥ सच्चरितामृत पानीं, तुझी कथा हे जनीं न हो मा[11]शी ॥ ७	१२२
देवीस्वशि	रा	सह तूं, सीतेला राघवाचियें चरणीं ॥ न करी पापाचारें, वंशक्षय आघवाचिया चरणीं ॥ ७ ॥ ७	१२३
प्रभुलान	म	न करी जरि, केला दंड[12] मं तुं नों विसर ॥ विसर पडेलें नृपाला, तन्मानसमानसा[13] ग्व्यंजे विसरें ॥ ७	१२४
माझ्यावाक्यें	ज	रितूं, न देशि नृपसिंह निज[14] कलत्रास ॥ तरि घडतो तुज पापा, कालापासूनि अविकल[15] त्रास ॥ ७	१२५
नकरुनि	च	त्नविमूढा, मीच तुला मारितों पला माजी ॥ रामाज्ञा परि नाहीं, वेदस्मृतिनें च केवला माजी ॥ ७	१२६
मीनिजभु	ज	बललेशें, क्रीडा केली वनीं पलाशे[16] गणीं ॥ आलों सें कळवाया, अंनीं हें चक्रतां जशी[17] श्वेंगणीं ॥ ७	१२७
भाविमल	य	कथाया, वाच्याया च्या उपाय दावाया ॥ आलों परि तूं कांहीं, न वदसि कों सांग दुर्मदा वों[18] या ॥ ७	१२८
स्वहितक	रा	लाबंधन, केलें रूताग[19] णों समानगुणें ॥ यमपाशबद्ध होतूं, वाढो सत्पों[20] त्रदान भूरि[21] गुणें ॥ ७	१२९
सेवीपर	म	सुखावह, रामाचे पाद दास सुरें[22] तरुचे ॥ परदाररता तुजला, निजकांतेशींच कों न सुरत[23] रुचे ॥ ७	१३०

१ सुग्रीव २ सूर्यकिरण ३ समुद्र ४ रामबाणविध्वस्तदयाचें रक्त ५ वायुभक्षक ६ सर्प ७ गरुडश्वासवायु ८ हे परस्त्रीरता ९ सीतेची इच्छा १० रामबाणसमूहाग्नी ११ मक्षिका १२ अपराधी १३ सरोवर १४ रामस्त्री १५ महद्दुःख १६ राक्षससमूह १७ कुत्र्यांचा समूह १८ व्यर्थ १९ कोळीकीटाचा सुतासारखा दोर २० उत्तमपात्रीं दान २१ अनंतगुणें २२ भक्तकल्पद्रुम २३ क्रीडा द॰ मं॰ सुं॰ कां॰ द॰ मं॰ १॰

आयुःकिर्ति	श्री	क्षय, कां करिशी निजगुणींचि विपरीतें ॥ इच्छिशि चिता निजाया, मृढा कंटाळला सिउपरीतें ॥ ७		१३१
हें ऐकुनि	रा	गेंनों, सांगे दासांसि दैवें रिपुराजा ॥ कपि मारा भाजा खा, किंवा हा यासुळावरि पुराजा ॥ ७	॥ ७	१३२
हें ऐकतां	म	हात्मा, बिभीषण प्राज्ञ नीत्म्हणे राया ॥ दूत अवध्य नयज्ञा, योग्य न से हा प्लवंगमाराया ॥ ७	॥ ७	१३३
[३] मानी अनु	ज	वचन मग, मानी[४] दशकंठ नीत्म्हणे धावा ॥ घृततैलसिक्तवस्त्रें, मर्कटपुच्छाग्रभाग बांधावा ॥ ७	॥ ७	१३४
लावा अग्नि	य	थेष्ट, प्रहार दंडादिकें करा करवा ॥ लंकापुरींत मारा, मारक रिनहा घरोघरीं फिरवा ॥ ७	॥ ७	१३५
आज्ञा होतां	रा	क्षस, पेटविती अंजनेय लांगूल[५] ॥ वेष्टि निजसैं पिपीलिकं[६], खदिरांगारासि मानुनी गूळ ॥ ७	॥ ७	१३६
हें ऐकोनि	म	ही[८]जा, दास[१०]स्वस्त्यर्थ वह्नि[११]ला विनवी ॥ चित्तीं म्हणे मला कां, चिंता प्रतिकूल दैवला विनवी ॥ ७	॥ ७	१३७
[१२] नंदनें नि	ज	[१३] मित्राच्या, सीतेच्या भक्त देवकार्य करे ॥ पुच्छाग्र केशशिखरीं, म्हणुनि वसे वह्नि जेविं शीतकरें[१४] ॥ ७	॥ ७	१३८
[१५] पुच्छाग्रा याल	य	पावक, मणि[१६]दीप तसा करी नतापातें ॥ असुरांपासुनि ह[१७]रि तो, उडता जाला नृहाल[१८]नापातें ॥ ७	॥ ७	१३९
[१९] परिघें भु	ज	दंडानें, निर्मुनि नक्तंचरें[२०] प्रमथनातें ॥ अ[२१]नलें प्रदीप्त लंका, केली जैसी पुरें[२२] प्रमथनाथें[२३] ॥ ७	॥ ७	१४०
हा तानमा	य	पुत्रा, मित्रात्म्हणती किती कहा सीतें ॥ अनलग्रस्ता लंका, जाली जैसें श्मशान नैसीतें ॥ ७	॥ ७	१४१
आत्मे[२४]कुमा	रा	भिलषित, पुरवाया भेटला[२५] शिखी[२६] सगडीं ॥ अंगारपुर्णनगरी, कालाची काय कांचनी सगडी ॥ ७		१४२
[२७] अग्निसुखा	म	रसुरखउनि, घेउनियां जानकी[२८]निदेशाला ॥ सागर लंघुनि गेला, वालिसुतो[२९]धिष्टित प्रदेशाला ॥ ७		१४३

१ माही २ रावण ३ मान्यकरी ४ अभिमानी ५ मारुतिचें पुच्छ ६ मुंग्या ७ खयराचा इंगळ ८ कापुस ९ सीता १० मारुतिकल्याणार्थ ११ अग्नि १२ पुत्र १३ अग्निमित्र वायु १४ चंद्र १५ पुच्छाग्रीं राहाणार अग्नि १६ रत्नदीप १७ वानर १८ नेत्रांचें पातें १९ स्तंभ २० राक्षसनाश २१ अग्नि २२ त्रिपुर २३ शिव २४ मारुतिची इच्छा २५ अग्नि २६ वायु २७ अग्न्यादिदेव २८ सीताज्ञा २९ समुद्राचा आलीकडे इ० मं० रा० सुं० कां० ए० सं० ११

दिव्यमुख	श्री	पाहुनि, त्यालोकळलेंकनार्थआलाहें ॥ जांबुवदंगदमुखकपि, मारुतिलाभेटतानिलवेलाहें[1] ॥७	१४४
भेदुनिता	रा	पुत्र, प्रभृतिप्लवगासिअंजनेयकवी ॥ जलराशिलंघेनायरि[3], नगरीदाहांतसर्वआयकवी ॥७	१४५
मगहर्ष	म	[4]नचित्तें, प्रियवार्ताराघवासिकळवाया ॥ निघतांकपिपंचानन[5], रघुवरशोकेंद्रिपासिपळवाया ॥७	१४६
रामाघ्यंबु[7]	ज	सद्रस, सेऊंजातांप्लवंगर्भमधुपानीं ॥ मुखधावनकेलेंकीं, त्यामार्गींमधुवनेंस्छमधुपानीं ॥७	१४७
मधुनिल[11]	य	मधुवनातें, मर्दुनिमनुवंशमां[12]नवेशाला ॥ मारुतिमुखमर्कटमणि[13], नमिनींमुनिचासमानवेशाला ॥७	१४८
मारुतिक	रा	सिंजोडुनि, आहेंजीवनजानकीदेवी ॥ ऐसेंवदोनिचूडा, मणिसहदिग्गघवांप्रिवगेवी ॥७ ॥७	१४९
देवाचूडा	म	णिहा, सीतेचाचेंमदीयकर्णपथा[14] ॥ आलीबत्यास्त्रये[15]युनि, नष्टेंकरज्जयंतकाककथा ॥७ ॥७	१५०
मींबहुयो	ज	नसागर, लंघुनियांसर्वशोधिलीलंका ॥ सीताविलोकिलीमग, अशोकवे[16]निकांतरांतअकलंका ॥७	१५१
गरुडाळ[17]	य	गोनागी, तेसीसीताअसेंअशोकवनीं ॥ रावणवाक्शरभग्ना, मग्नआहेंअपारशोकवनीं[18] ॥ ७	१५२
त्वत्पदर	ज	मांदेवा, देताजालोंनमूनितिसमुद्रा ॥ आलीनेंतरिं[19]तीचा, ह्रदयासंतरावयामृनिसमुद्रा[20] ॥७ ॥७	१५३
सीतेचेंप्रि	य	हेंकीं, त्वांस्वशराहींदशाननासिरणीं ॥ मारूनियांभरावी, रात्रिचराहींपरेतरोदे[21]सरणीं ॥७ ॥७	१५४
दशकंध	रा	सिसत्वर, मारींकिंवामलानरीस्वकरें ॥ ऐसानिरोपतुजला, सीतेनेंधाडिलाअसेनिकरें ॥७ ॥७	१५५
भवदाग	म	नविलंबें, दुर्वहअत्यंतदेह[22]भरतीतें ॥ नाहींउनारकाहीं, तीचाचिंतासमुद्रभरतीतें ॥ ७ ॥७	१५६

१शीघ्र २अंगदादिवानर ३समुद्रलंघनादिलंकादहनांत ४आनंदितमन ५वानरसिंह ६रामशोकगज ७रामपदकमलरस ८वानरभ्रमर ९तोंडधुणें १०मधवनातीलमद्यपान ११मद्यस्थानम० १२राम १३वानरश्रेष्ठ १४माझ्याकानीं १५ब्रह्मास्त्रनेजेंनष्टनेत्रकाककथा १६अशोकवनांत १७गरुडगृहस्थिता १८अपारशोकोदक १९नौका २०मरणसमुद्र २१यममार्ग २२देहाचाभार ३०मं०रा०सुं०कां०टी०मं०१२ सुंदरकांडःसमाप्तः

मुदितमना	श्री	राघव, सीताकौशल्यऐकनाजाला ॥ अर्पीदुर्लभसुखकर, आलिंगनेंगंधवाहे[1]तनुजाला ॥ ध्रु	१
उपकृ[2]तिपा	रा	वारीं, नौकानाहींत्मणोनियांकाय ॥ आलिंगिलानृपालें, सिंधुतर[3]णदक्षकपिमहाकाय ॥ ध्रु	२
रामत्मणेम	म	दुःख, ध्वांती[4]जालासिमारुतीतरणी[5] ॥ सीनेसितारिलेंत्वां, होउनियांशोकसागरींतरणी[6] ॥ ध्रु	३
सखीकालीम	ज	ला, वाचविलेंशत्रुं[7]कीर्तिविधुराहो ॥ तुझियापराक्रमानें, लंकारक्षोवियोग[8]विधुराहो ॥ ध्रु ॥ ध्रु	४
नवबल[9]प	य	स्विनीचा, पूरेंखललोकरक्षं[10]विधवाहो ॥ असुरेंद्रराजधानी, तुझाप्रतापेंकरूनिविधवाहो ॥ ध्रु	५
इत्यादितोन	रा	धिप, मारुतिचैस्तौं[11]ननेंकरीस्तवन ॥ मुदितकपिकुल[12]ध्वानें, गमलेंतेंसिंधुचेंसमस्तवनें[13] ॥ ध्रु ॥ ध्रु	६
कशीनगरी	म	द्विपुची, मार्गकसावीरकितिकशीसेना ॥ मजलानदीपतीनें, उतरायालागियुक्तिगवसेना ॥ ध्रु	७
मारुतित्मणे	ज	नेंद्रा, शतयोजनवारिधी[14]असेपहिला ॥ जालांचुंबितिसरसा[15], स्वयंवरागोत्रकन्यका[16]महिला[17] ॥ ध्रु	८
त्याहुनिपुढें	य	मालय, तुल्यालंकासुवर्णप्राकारा[18] ॥ गंभीरनीरें[19]पेरिखा, गुमें[20]द्वारासुरांगनौकारा[21] ॥ ध्रु ॥ ध्रु	९
पूर्वद्वारींवि	ज	यी, रक्षकशस्त्रास्त्रविद्दलीअयुत[22] ॥ तितुकेंचअसुरपश्चिम, दिग्द्वारींवसतिशौर्यशक्तियुत ॥ ध्रु	१०
असिशूलसौ[23]	य	कासन, शरकरसंख्येकरूनियांनियुत[24] ॥ यमये[25]क्षपरिग्द्वारेंक्षितिनिद्रेकरूनिजैवियुत[26] ॥ ध्रु	११
पादातकुंजे[27]	रा	श्व, स्यंदनपूर्णाप्रदोषे[28]चरसेना ॥ वार्योदीर्णायमसम, वर्णीस्थलजीसनेथें[29]गवसेना ॥ ध्रु	१२
दुर्गमदुर्गे	म	हादृढ, नरपरमक्रूरपरिपरीत[30]मनी ॥ मजनेंनवप्रना, पज्वलनाचीस्वर्णवेदि[31]कागमनी ॥ ध्रु ॥ ध्रु	१३

१वायुपुत्र २उपकारसमुद्र ३समुद्रोल्लंघनसमर्थमारुतिदेह ४दुःखांधकार ५सूर्य ६नौका ७शत्रुयशश्चंद्रास राहु ८राक्षसवियोगेंदुःखिता ९बलनदी १०रक्षांसारखा ११स्वमुख १२वानरशब्द १३ उदक १४समुद्र १५जलकिंवाभिंति, युक्त १६पर्वतकन्या १७स्त्रिया नद्या १८सुवर्णाचाकोट १९खोलपाणीअसेंखंदक २०रक्षितद्वारा २१देवस्त्रीबंधना २२दहाहजार २३खड्गशूलधनुर्बाणहस्त २४लक्ष २५दक्षिणद्वारें २६हीन २७पायदळहत्तीघोडेरथाहींपूर्ण २८राक्षससेना २९लंकेंत ३०बुद्धिहीन ३१सुवर्णाची [illegible] श्रीमद्रामायणें सुं॰ कां॰ प्रथमो॰ मं॰ १

त्रिपुरजसें	श्री	कंठें, स्वशरेंकेलेंक्षणांतभस्मरणीं ॥ नशिनवदासेंलंका, आळुनिकेली[२]क्षेमापुरस्मरणी ॥ ७	१४
प्रभुनतवप	रा	क्रमाग्निस, तृणसंहतिइंद्र[३]जिज्जेनकलंका ॥ वधिशिलरणांगणींत्या, दशाननासर्वसज्जनकलंका ॥ ७	१५
ऐसेंऐकुनि	म	गतों, रामत्मणेंमारुतेमहाबाहो ॥ रावणमारिनेऐसा, आहेतोंसत्यकामहाबाहो ॥ ७ ॥ ७	१६
कशिनेंधनं	ज	[४]यैमुखीं, वीरात्वांहोमिलीस्वयेंलंका ॥ जनके[५]र्णामृतधारा, राहोंनवकीर्तिनित्यअकलंका ॥ ७	१७
हामकराल	य	दुस्तर, याहुनिहीजानकीवियोग[६]मेतें ॥ गमतेंसंकटसारें, तुमचीकेशीअहोप्लवंगमतें ॥ ७	१८
वानरेंकुल	रा	जत्मणे, सिद्धिअसेधैर्यब[८]लनयोत्साहें ॥ साहेंवियोगदुःख, [७]क्षंइ्णुआहेंजगन्निवासाहें ॥ ७	१९
तवसेवक	म	र्यादा, विलंघनीमात्रहोनहेसकती ॥ प्लवगतवां[१०]घ्रिपुवगत, तरलेभवसिंधुहासमुद्रकिती ॥ ७	२०
रामत्मणेवि	ज	[११]यांभिध, मुहूर्तआहेवराप्लवं[१२]गेपेतें ॥ आजनिघावेंजयमज, घडतोंमरतीलदुष्टकोणेंपतें ॥ ७	२१
जैगज, गव	य,	[१४]गंवाक्ष, प्लवंगचालोततेपुढेंसबल ॥ उत्तरदक्षि[१५]णेपार्श्वीं, ऋषभकुजागंधमादनप्रबल ॥ ७	२२
कपिरायातूं	ज	[१६]घनीं, राहुनियांसावधानसंरक्षीं ॥ पाळूतवेगदर्शी, सुषेणसहजांबुवंतहे[१७]कक्षीं ॥ ७ ॥ ७	२३
कपिकुलना	य	कनीलं, स्वबलेंरक्षूसमस्तसेनेला ॥ सावधवर्तांअतिबल, रिपुतोअंतासिपाहिजेनेला ॥ ७	२४
मीवायुकुमा	रा	चा, स्कंधीबैसोनिचालतोंकटकीं ॥ वालीसुतस्कंधीतूं, अ[१८]नुंजाचढंजेविंअद्रिचाकटकीं ॥ ७	२५
अल्पपराक्र	मं	दुर्बल, जरअसतीलप्लवंगतरत्यातें ॥ किष्किंधानगरीतूं, स्थापुनियेशत्रुसिं[१९]धुंतरत्यातें ॥ ७	२६

१ पृथ्वी २ रावणाचीलंका ३ इंद्रा ४ अग्निमुखीं ५ लोकांचाकानासअमृतधारारूप ६ मातें ७ सुग्रीव ८ धैर्य, बल, नीति, उत्साहेकरून ९ नश्वर १० त्वत्पदनौकाश्रित ११ विजयनामक (दसरा) १२ हेसुग्रीवा १३ राक्षस १४ गजादिनामकवानर १५ उत्तरदक्षिणभागीं १६ पृष्ठभागीं १७ मध्यभाग १८ हेलक्ष्मणा १९ शत्रुसमुद्रतरणारे इ॰

वचनअसें	श्री	रघुकुल.तिलकाचें ऐकतां चि यूथवर[1]॥ जयशब्दकरिति तो ध्वनि, जाता आला दिगंतजे थवर॥ ७	२७
वंदुनि रघु	रा	यानें, उठती धरुनी करीं शिला विटपी॥ शतबलि[2], शरभ, दरीमुख, पनस, गजा, र्क, प्रजंघ, दंभ, कपी॥ ७	२८
गरुडस्कंधीं	म	धुरिपु, जेविं मयूरीं हजा वरि स्कंद[4]॥ तैसें अधिष्ठिती तें, दाशरथी वायु[5] जांगदस्कंध॥ ७ ॥ ७	२९
बहुकोटिध्य	ज	तैसे, कपि करिती पुच्छ संपतें वरतें॥ ते व्हां गमती जाणों, जानीयमदंडराक्षसावरतें॥ ७ ॥ ७	३०
गोरेनीळेतो	य	दें, इंदनसे रक्त कितिक पीवाळे॥ पिंवळे प्रवाळसन्निभ, किति धूमाक्षप्लवंग किति काळे॥ ७	३१
तेंचवळिंतध	रा	धरसे, पीनप्लवगप्रवीरबहुसंख्य॥ गर्जति घनसे त्म्यणती, शीघ्र घडो रावणासवें संख्य[10]॥ ७	३२
परिघ[11]प्रति	म	भुजातें, ताडिति हसती कपी किती उडती॥ धावति कापविति क्षिति, पाडिति तरु पर्वतावरी चढती॥ ७	३३
जैसा मलयीं	ज	ळनिधि, कपिबळ तैसें सुरासुरासत्य[12]॥ गेलें रामासह तें, सागर तीरासि उतरुनी सत्ये[13]॥ ७	३४
तो उत्तर[14]नो	य	निधि, प्लवगच मूर्त्तें करुनियां छद्य॥ गेला दक्षिण[15]सागर, विजिगीषु क्रोधवन्हिचा सद्य[16]॥ ७ ॥ ७	३५
रघुपति ति नि	ज	सेनेसह, जाउनियां पावला समुद्राशीं॥ सुग्रीवानें सांगुनि, कपिबळ उतरी स्वदास[17]मुद्राशी॥ ७	३६
कपि ते थें आ	य	कतां, दशरथनृपसूनुचा विलापाला॥ फळजळसेवन केंचें, एकानें ही नचाविला पाला॥ ७	३७
हासी नैरुचि	रा	क्षी, तुजविण आली सदा तनू कारा[18]॥ कां राक्षसें मला ही, नेउनि संपादिलें न उपकारा॥ ७ ॥ ७	३८
तुजसह क	म	ळाक्षी मजे, जालें होतें च केलिगेह[19]वनें॥ स्मर[20] करितो मनतुचें, तुझ्नियाविश्लेष[21]पावकीं हवनें॥ ७ ॥ ७	३९

१समूहपती २दक्ष ३शतबल्यादिनामक ४कार्तिकस्वामी ५मारुति, अंगदयांचाखांदा ६मेघसमूह ७पोवळ्यासारखे ८चालणारेंपर्वतासारखे ९युद्ध १०युद्ध ११स्तंभतुल्यबाहु १२देवदैत्यासअसह्य १३सत्यपर्वत १४ उत्तरसमुद्र १५ दक्षिणसमुद्राचाजयेच्छु १६स्थान १७भक्तासआनंदराशि, राम, १८बंदिशाला १९क्रीडागृह २०मदन २१वियोगाग्नि

विद्रुमबिंब[1]	श्री	हर,तबाधरामृनरसैकनृमानें॥ मधुदुग्धेक्षुरसा[3]दिक, गणिलेनाहींचमीसु[4]दमानें॥ ७	४०
जलनिधिं[5]नी	रा	वासी,राघवराजाअसेंविलापकरी॥ जैसाकर्द[6]मेंनिपतित, कुळँच्युतग्राम्यंत्दत्करेणुकरी॥ ७	४१
निव्हांसुगलें[9]	म	रुत्सुत, लक्ष्मणनारासुनादिवीरमणी॥ त्यणनिविभोभेटेल ·क्षिति[11]निजेसहकीर्तिहीनवीरमणी[12]॥ ७	४२
ऐसेंनेंसांत	ज	लें, शमविनिनापासिवारिं[13]वाहतसे॥ त्यांचाहिनयनरंध्रें, प्रवृद्ददुःखाब्धिवा[14]रिवाहतसे॥ ७	४३
पापरनंप्रि	य	साहस, रावणहीकाळवन्हिचाकवळ॥ नगरींपुसेंविचार, प्रधानसुतबंधुसैनिकाजवळ॥ ७	४४
सर्वांचाहिंप	रा	जय, करुनीनधरूनिमृत्युभयशंका॥ एकाचमर्कटानें, सागरलंघूनिजाळिलीलंका॥ ७ ॥७	४५
आनांनिर्भय	म	[15]नुजे, प्लवंगबलघेउनिप्रियेकरितां॥ येईलसिंधुलंघुनि, कैसायाचाविचारहोकरितां॥ ७ ॥७	४६
हंऐकुनिर	ज	नीचर, त्यणतीरायासलील[16]जितलेखा॥ लेखानधरींत्यांचा, तेमर्त्यमहा[17]नसींचशिजलेखा॥ ७	४७
मर्कटसहा	य	दुर्बल, रक्षोभ[18]क्षस्वलोकें[19]संत्यक्त॥ भक्तजनासअनुज्ञा, दैवधिनोंसबळमूढनोव्यक्त॥ ७ ॥७	४८
रावणतनु	ज	महाबळ, घनेनादहितोत्यणे अहोतात॥ आज्ञाद्याविनैनर, कपिसहयमलोकें[21]पांथहोतात॥ ७	४९
ऐकेंनिद्राप्रि	य	तो, सचिवमुखेंकुंभकर्णहेंवार्ता॥ येउनिनिजायजाला, त्यणेंधरीधीरमानसें[22]भवार्ता॥ ७	५०
अनुचितहें	रा	क्षसपति, केलेंजेंआणिलीसपरमें[23]महिला॥ मंदोदरीसदाकुनिबापाभुललासिकायपरमहिला॥ ७	५१
नव्हेंहेंउन	म	तुज, लोकींरघुवीरकामिनीहरण॥ हरिनपरंतुनयाचें, प्राणरणींमीहरीं[24]चनोहरिण॥ ७	५२

१पोवळेंतोंडलेंयांचीशोभाहारक २अधरामृतेंचतृप्त ३मधदूधउसाचारस ४गर्वित ५समुद्रतीरींराहणार ६चिखलांतपडलेला ७कळपांतूनभ्रष्ट ८ग्रामवासीमनुष्यानींहरिलीहत्तीणजाचीअसा ९हत्ती १०सुग्रीवमारुतिलक्ष्मणांगदादिवीरश्रेष्ठ ११सीतेसह १२स्त्री १३मेघ १४वाढलेल्यादुःखसमुद्राचेंउदक १५मनुष्य, वानरसैन्य १६सहजजिंकिलेदेवजेणें १७पाकशाला १८राक्षसाचाभक्ष १९स्वजनत्यक्त २०इंद्रजित् २१यमपुरीसजाणारेवाटसरू २२कामपीडित २३परस्त्री २४सिंह

हें ऐकुनियां	श्री	मान, बिभीषण प्राज्ञ मंदहास्य करी ॥ प्रोत्साहन करुनि म्हणे, नेतों हरिचा पुढें दशास्य करी ॥ ७	५३
जाचा[2] खरना	रा	च ज्वलनीं खर करुनि सगरें जळाला ॥ त्या बाणानल[4] शमनीं, सामर्थ्यें न सप्तसागरें[5] जळाला ॥ ७	५४
जें दुःसह य	म	दंड, प्रचंड शर वज्रगर्वहरणार ॥ कालाग्निज्वाळ सर्वे, व्याळप्रे[6] भत्यांन कायमरणार ॥ ७	५५
शाखामृगरा	ज	महा, प्रताप विख्यात जो अनेकबळ ॥ त्या वालिचा हि केला, क्षणमात्रें राम मार्गणें[8] कवळ ॥ ७	५६
हा मकराल	य	दुस्तर, शतयोजन गोष्पद[9] क्षणें केला ॥ एकाच वानरानें, वह्नि मुखीं होमिलें चिळं केला ॥ ७	५७
ऐसें च वान	रा	धिपे, अगणित एका परीस एक बळी ॥ येतिल उघडायाला, बहु कोंल जि घस्तु मृत्युची कवळी[11] ॥ ७	५८
रघुनाथानें	म	हिषी[12], धावी आतां करूंन को अनय ॥ धनयश जीवन रक्षी, शरणागत जा धरूनियां विनय ॥ ७	५९
गरुड स्त्री भु	ज	गौनें[13], तैसी हरिली बळें नरेंशा स्त्री[14] ॥ दशवदना तूं ह्रदयीं, भरिशी मरणार्थ कांचनी शास्त्री[15] ॥ ७	६०
दुस्तरं[16] निर	य	प्रदहा, कुलवृक्ष कुठार[17] कीर्तिशशि राहू[18] ॥ परदार काम[19] सोडीं, पुलस्त्य मुनिचा सुवंशा चिर राहू ॥ ७	६१
ऐसें निजा[20] नु	ज	न्मा, वदतां विहित स्वलोक कीर्तिहित ॥ अहित गणुनि अहि[21] नसा, फिरला बंधू वरिक्ष मारहित ॥ ७	६२
अगौ[22] रसंच	य	प्रभ, दग्ग्रामुख तो शुभ स्वभावास ॥ भावास म्हणे करिंशी, इतरांचा आज अस्वभावास[23] ॥ ७	६३
बहु बहुप	रा	सि वर्णिसि, मज निंदिसि या तुधा[24] न जननीचा ॥ कां तुज घडलें नाहीं, गर्भापासूनि पतन जननीचा ॥ ७	६४
राक्षस भक्ष	म	नुष्य, स्वजन त्यक्त पुवंग सखयास ॥ स्तविशी निंदिसि बंधुस, राजास प्रभुस गुरुस सखयास ॥ ७	६५

१ रावणरूपहत्ती २ तीक्ष्णबाणाग्नि ३ युद्ध ४ बाणाग्निशांति ५ सप्तसमुद्रोदक ६ सर्पतुल्य ७ वानरराज ८ रामबाण ९ गाईचा पावलासारखा १० बहुदिवसक्षुधितमृत्यु ११ दंतपंक्ति १२ स्त्री १३ सर्प १४ सीता १५ कटार १६ दुस्तरनरकदेणारा १७ कुलवृक्षाचा कुठार १८ कीर्तिचंद्रग्रासकरणारा १९ परस्त्रीइच्छा २० विभीषण २१ सर्प २२ रंगळासारखे डोळे अ

सा रावण २३ शत्रुभाव २४ राक्षसनीच

९० युद्धकांडे पंचमोमं० ५

हरिवरुण	श्री	दयम,ज्वल[1]नेंश्वसनयहेंद्रासोमानें॥ मीजिंकिलेंअशानें.उपदेष्टाकायनूंशिशोमानें॥७	६६
मीत्रिभुवन	रा	जामी, शास्तामीवंद्यरत्नभोक्तामी॥ मीज्ञानीमीमानी,मीप्रभुमीस्तुत्यमीतुझास्वामी॥७	६७
नूंदुर्बलपा	म	रखल,पंडितमानीभयाज्ञ[3]नागार॥ क्लीबानेजस्विकुळीं, अयोग्यरत्नाक[4]रींजसीगार॥७	६८
नूंरिपुअनु[5]	ज	ळय, ज्ञानीचाकोणधरिलविश्वास॥ दा[6]यादव्यसनातें,इच्छिनिहेंठाउकेंचिविश्वास॥७ ॥७	६९
मच्छत्रुविज	य	इच्छिसि, दुष्टाबंधुत्वहेंतुझेंजळलें॥ बहुसांत्वनकेलेंतरि, असतीस्त्रीयाकितीमलाकळलें॥७	७०
त्यारामपाम	रा	ळा,नरवेलविशालसिंधुपालकसा॥ दुसरामहल्लसागर,मजहरिलातोंकुरंगबा[7]लकसा॥७	७१
जामस्तकक	म	लातें,धरिताजालाशिरींस्वयेंशिवतें॥ मनुजाधेंमचरणातें,केसेंरैमृत्युचाभयेंशिवतें॥७	७२
जिंकुनियांभु	ज	वीर्यें,सुरत्रिलोकींक्षणांतवशकेली॥ रा[8]मावनेचरीजरि,हरिलीहेंतोंसमस्तनृपें[9]केली॥७	७३
यापरिअन्या	य	प्रिय,रावणकोपें[10]स्मरज्वरेंबरळे॥ सरळैचिवक्रदिसती, कालानेंदृष्टिजेधवांनरळे॥७ ॥७	७४
केवळअय	ज	वाक्यें,अवमानसभेंतजेधवांजाला॥ तोंमानधें[11]नविभीषण,जायशरणशीघ्ररामराजाला॥७	७५
शिखिदिं[12]सोल	य	जैसें,त्यजितीप्रा[13]णार्थिलोकहाहितसा॥ सचिवें[14]चतुष्टयघेउनि,जायपुरीतूं निवह्नीं[15]दाहितसा॥७	७६
सिंधूतरती	रा	तें,जाउनियांतोंनभींउभाराहे॥ तोंअवलोकुनिवानर,म्हणतीआलेअमित्रें[16]माराहे॥७ ॥७	७७
तेव्हांमहादु	म	शिळा,घेउनीउडतीअनेकहं[17]रिवरनें॥ क्षितिजाहर[18]णांकुपितहिम, धरणीध्रतनूजकायेगिरिवरनें॥७	७८

१इंद्रवरुणकुबेरयमाग्निवायुसूर्यचंद्र २हेबालका ३भयमौर्ख्यस्थान ४समुद्र ५बंधुमिष ६बंधु ७हरिणबालकासारखा ८स्त्री ९राजक्रीडा १०क्रोधकामपीडा ११मानआहेधनजाचें १२आग्नीनेंपेटलेलेंगृह १३वाचण्यासइच्छा १४चारप्रधान १५अग्निदग्धसा १६शत्रु १७वानर १८सीताहरणकुपितहिमचलाचेपुत्र २०सु॰कां॰मं॰६

त्यासत्पणेनो	श्री	मत्द्वा[illegible][1]रकुलदुग्धसिंधुचंद्रानें ।। शरणार्थी मीऐसें, सांगा जांश्रीरामचंद्रानें ।। ७ ७	७९
नरवरदों[2]	रा	चोर, त्यक्तंदुरितकुद्दियोगें[3]संतुष्ट ।। दासविभीषणराघव, पददेवांचाचिहोयसंपुष्ट ।। ७	८०
दैरघुपति	म	[4]हिषीहें, हितंकथितांत्यासंभासलेंअहित ।। निंदुनिमजअनुजालो, त्यजिलेंजालानयक्षमारहित ।।	८१
हेंजाउनिअ	ज	पौत्रें, प्रभुलाप्लवगप्रवीरजाणविती ।। करुणाब्धीदाशरथी, सुग्रीवमतेंकरूनिआणविती ।। ७	८२
नयबलज	य	जीवनयत्रा.नेकोंलंकाधिदेवताप्राण ।। आलेंशरणप्रभुला, सहायकींधाडिलेंयमेंबाण ।। ७	८३
नंनिमर्ज्जनं	रा	मकूर्पा, हृदींकरुनिशिरींहिंपेनिपादरजं ।। सीताहरणेदु[illegible]शिखिकवलितलंकारवीपलोंशंगजं ।। ७	८४
रजनीचरें[10]	म	[11]धुकरभव, कोशा[12]कुसुमसंगवंचितभ्रमले ।। भ्रमलेंमगगुणगंधा[13], कृष्टप्रभुपों[14]दनीरजींरमले ।। ७	८५
वंदुनिवद्धां	ज	लितों, बिभीषणेक्षोणिं[15]जोवरासवदें ।। भक्तभ्रमराशिमला, स्वपदाब्जद्युगा[16]हेणावरासवदें ।। ७	८६
सदयत्हद	य	होदेवा, माझ्याठायींधरून कोशंका ।। रंकासमलातूझें, चरणअलंकारहेंचसें लंका ।। ७ ७	८७
शरणागत	ज	नपाला, पापहरादुःखनाशनाचतुरा ।। धार्मिकसदयंयशस्वि, प्राज्ञकवींचाअ[18]नर्घ्यतूंचतुरा ।। ७	८८
केवलविष	य	रसिकतों, दशमुखजालाअमार्गवाटसुरें ।। केलेंफारउपप्लुत[19], धरणीसुरसंघयज्ञ[20]वाटसुरें ।। ७	८९
त्वद्दलतस्कें[21]	रा	ला, केलामींबोधफारआरडलों ।। अंधभसितें[22]बधिरीतें, दीपहवनगीतकींवनींरडलों ।। ७	९०
हितकथितां	म	जत्यानें, सभेंतअवमानिलें[23]त्रपारेंहिनें ।। मगनवपदोंडुं[24]पैंहीं, आलींदुःखें[25]ब्धिपात्रपारहिनें ।। ७	९१

१सूर्यकुलक्षीरसमुद्रासचंद्र २राजस्त्रीहारकरावणानेंदाकिलेला ३पापिवियोगेंसतुष्ट ४सीता ५नीतिक्षमाहीन ६राम ७नमस्कार + ज्ञान ८रा मकृपाडोह ९सीताहरणपापाग्निवेष्टितलंकारण्य राक्षस ११भ्रमर १२संसारदर्भपुष्पसंगेफसले १३गुणसुगंधेंओढिले १४रामपदकमलीं १५सीतापति १६स्वपद कमलद्वयपूजारूपसुमकरंद १८ अमोल १९दुःखित २०यज्ञमंडप २१सीताचोरणार २२अंधळाभस्मबहिरा २३निर्लज्ज २४पदनौका २५दुःखसमुद्रपात्रतरण्या

सहितकर ६०मं०यु०कां० समम्मोमं० ७

इक्ष्वाकुकुल	श्री	चा, करुणेचा पूर्नकीर्निचा सद्मा ॥ रक्षावें मज ऐसें, प्रार्थुनि वंदीन् पालपदपद्मा ॥ ७ ७	९२
लंकानगरी	रा	ज्य, प्रदानसकल्प ज्ञोनयासहित ॥ हृदयीं धरिला रामें, बिभीषण प्राज्ञमान्यतासहित ॥ ७	९३
सत्वरमग	म	करालेय, जलआणउनि स्वदोसनंदिकरें ॥ शरणागतासि केला, लंकाराज्याभिषेक बंधुकरें ॥ ७	९४
निजपदभ	ज	नसुकृतफल दाखविलें भक्तकामसंतानें ॥ रविसंतानें ज्ञानें, रामानें साधुचेनवसंतानें ॥ ७	९५
पुसतां उपा	य	सागर, तरणाचा केकसीननूजन्मणे ॥ निजपूर्वज कृतसागर, विनवी दे ईल मार्ग वीरमणे ॥ ७	९६
कैसें कायक	रा	वें, चिंतिनहोना असें धरावरजें ॥ नें संकट हरिलें सें, केलें त्यापंक्तिकं धरावरजें ॥ ७ ७	९७
सुगलादिसं	म	तें नो, त्यक्ताहारस्वयें कुशास्तरणीं ॥ तरणी कुलमणि बैसे, संकल्प करूनि सिंधुसंतरणीं ॥ ७	९८
नौनिशिचर	ज	नपनिला, सांगे जाऊनि दूत शार्दूल ॥ कपिबल घेउनि आला, सिंधुतटीं रामभूपशार्दूल ॥ ७	९९
कार्यशिलोच्च	य	आले, सहाय रामासि सागरें भराया ॥ कीं जलधिशोषणक्षम, घननें आलें प्लवंगें निभराया ॥ ७	१००
बलदशयो	ज	नपरिमित, सिंधुतटीं उतरलें असें बहुत ॥ आणों त्याचा जठर, ज्वलनीं होतील सर्व लोक हुत ॥ ७	१०१
झालाकपिना	य	कतो, सहाय पूर्णाभिमान सहयातें ॥ गिरिशिखरतरुशिलायुध, कपिनाचवितीं स्वमोनें सहयानें ॥ ७	१०२
ऐसें ऐकुनि	रा	वण, राघवसेनेंत भेद योजाया ॥ शुकराक्षसासि सांगे, सुग्रीवाचा समीप तो जाया ॥ ७	१०३
त्यासत्सणावें	म	जशीं, व्यर्थ चिकरिशी कशासे कलहानें ॥ जा मागें नाहीं तर, मरतां कां माजियासकलहातें ॥ ७	१०४

१ पवित्रयशा २ समुद्रोदक ३ भक्तानंदकर ४ भक्तेच्छाकल्पद्रुम ५ सूर्यकुलश्रेष्ठ ६ साधुवनासवसंतऋतु ७ बिभीषण ८ सगरराजाचा पुत्रांनीं व भगीरथानें केलेला ९ रावणबंधु (बिभीषण) १० दर्भासन ११ राजश्रेष्ठ १२ पर्वत १३ वानरतुल्य १४ जठराग्नि १५ भस्म १६ स्वमनोरूपघोड्यानें इ॰ मं॰ यु॰ कां॰ अष्टमोमं॰ ८

स्वभुजबलें	श्री	हारिली, देवांचीशत्रुजिंकिलेसारे॥ त्यांचायत्ननचाले, प्लवगांकरिशीलयुद्धकेंसारे॥ ७	१०५
श्रीरामांचीदा	रा,	हरिलीनरिकायहैंतुझीहानी॥ हौंनिर्बलदुर्मतिहो, क्रव्यादेंनर्पितोंस्वदेहानीं॥ ७ ७	१०६
निशिचरेंरर	म	णेंऐसा, सुग्रीवानेंनिरोपसांगाया॥ पाठवितोंशुकगेला, तोंवोळखितीकपीविहंगाया॥ ७	१०७
शत्रुशुकद्वि	ज	रूपी, धरूनिह्मणतीखलासियाचिरडा॥ सत्पीडकराक्षसहो, कृतापराधेंमराअसेंचिरडा॥ ७	१०८
तोंशुकसदे	य	स्वांतें, रामानेंदूतह्मणुनिवाचविला॥ घेनाजालाहाहीं, रघुनाथगुणामृतान्वियाचविला॥ ७	१०९
होतांविमुक्त	रा	क्षस, दशकंठाचाकथीनिरोपाला॥ तेंऐकुनियाकपिवर, सुग्रीववदेंधरूनिकोपाला॥ ७	११०
मध्यसनर्शा	म	नपडुतें, छळिलेंदीनाचियासहायानें॥ त्यापापविपाकातें, युद्धींसारेंचियासहायानें॥ ७	११
हैंबोलुनिर[11]	ज	नीचर, बांधविलाधाडिलानलंकेला॥ रात्रित्रयोपवासि, प्रभुकामेनमूढसागरेंकेला॥ ७	१२
मगरघुना	य	कसोडी, प्रखरेंशरप्रकरसागरामाजी॥ शुष्कतुलाकरितोंमी, ह्मणेअनुज्ञाचमानिलीमाजी॥ ७	१३
त्याबाणगणें	ज	लचर, आलेंसंतप्तनैमहाकाय॥ ह्मणतीसर्वांबुधिला, प्राशितसेंवाडवाग्निहाकाय॥ ७	१४
पुनरपिसां[17]	य	करामें, चतुर्मुखास्त्राभिमंत्रितप्रखर॥ चापींनियोजिलातों, वमेंमुखेंवह्निचेंकणप्रकर॥ ७	१५
ब्रह्मास्त्रसाग	रा	चा, करीलअर्धक्षणांतआचमना॥ हेंजाणुनिसुरह्मणती, रामायेऊंदयातुझ्या चमना॥ ७	१६
तेंमुनिजना	म	रवज, रामानेंवर्णितीजसेंबंदीं॥ तोंयादांरंदांसेंह, सागरयेऊनिनृपतिलावंदी॥ ७ ७	१७

१खेदे २मांसभक्षक ३रावण ४पक्षी ५पोपटपक्षाचेंरूपधरणारा ६दयायुक्तमनजाचें ७गोष्टी ८माझ्यादुःखनाशाविषयींकुशल ९पापफल १०सहनकरण्यास ११शुकराक्षस १२त्रिरात्रोपवासीरामेच्छा १३तीक्ष्णबाणसमूह १४आज्ञा १५सर्वसमुद्र १६वडवानल १७बाण १८ब्रह्मास्त्रमंत्रित १९तीक्ष्ण २०ठिणग्याचासमूह २१भार २२जळचरसमूहासह

जलधिम्हणे	श्री	रामा, मीब्रह्यास्त्रा पुढेंजसाबिंदू।। बंधुतुझासागरहें; जाणुनिरक्षींमलादया सिंधू।। ७	१८
तोंमिथ्यानक	रा	वीं, मर्यादाजेंविनिर्मिलीविधिनें।। नरशीलसेंबलमानें, हर्षानेंमीवदेनत्याविधिनें।। ७	१९
रामम्हणेहा	म	[३]छैरे, अ[४]मोघसोडावयासिदेंजागा।। आगाशोषितनाहीं, समयींआलासिनूंबराजा[५]गा।। ७	२०
सिंधुम्हणेम	जं	शिवनी, द्रुमकुल्यस्थानवासिचोरसदा।। असदाचारकरानें, त्यानेंनूंमारसाध्वसा[६]ध्वंसदा।। ७	२१
रामानेंतोसा	य	क, सोडुनिवधिलेंसतस्क[७]राभीर।। व्रणकूपत्यासम्हणती, जेंबाणेंछिद्रहोयगंभीर।। ७	२२
नेंमरुकांता	रा	रव्य, द्रुमकुल्यस्थानजाहलेंअर्वन।। त्यादेशाचेंकेलें, परिवरदेऊनिराघवेंअवेंन।। ७ ७	२३
जलधिम्हणे	म	[१०]नुंनाथा, नलवानरठाउका असेंनूनें।। हाविश्वै[११]कर्मनंदन, करीलमाझ्याजलांमसेनूतें।। ७	२४
त्यानलकरें	ज	लांनीं, पडेलवृक्षोप[१३]लादिजेंकाहीं।। नेंम्यांधरिजेलशिरीं, वत्सदरजजेविभक्तलोकाहीं।। ७	२५
निजशत्रुक्ष	य	करिशिल, मजनरशिलनारिशीललोकास।। सज्जनसहम[१४]ज्जनें तुज, होइलसुखसागरींविशो[१५]कोंस।। ७	२६
रघुपनिला	ज	लधीनें, सांगुनिउतरावया उपाय[१६]ननें।। चरणींसमर्पिलेंजें, होनेंसद्रत्नमयउपायननें।। ७	२७
रामपदद्व	य	वंदुनि, सिंधुम्हणेनूंकरूनसेतुजला।। उतरुनिजालंकेला, दुर्घटकांहींचहेंनसेंतुजला।। ७	२८
जलनिधिला	रा	घवनों, आज्ञादेऊनियांनलाकरवीं।। करवींसेतुसमुद्रीं, भास्क[१८]रसंतानपंकजेकरवीं।। ७	२९
सर्वनृपोत्त	म	वाक्यें, [१९]दिनवमहापद्मक्ष[२०]वानरनें।। सेनुकरायाजानी, अशोनींकोणीहिनेधवानरनें।। ७	३०

१ब्रह्मा, २ससैन्य ३ माझाबाण ४ निष्फलनहोणारा ५जागृत ६ साधुसअभयदेणारा ७चोरासहकोळी ८ निर्जल ९रक्षण १०राम ११ विश्वकर्मपुत्र १२पूल १३ वृक्षपाषाणादि १४ स्नान १५शोकरहित १६ नम्र १७ नदराणा १८सूर्यकुलरूपकमलाचासूर्य १९ अटरा २० आस्यळ २१भक्षण ३० श्रीमंत्ररामायणे यु० कां० दशमोमं० १०

तालनमाल	श्री	फलवटसरलाश्वत्थनारिकेरनगें ॥ वानरकरेंसमुद्रीं, पडलेशिखरेंशिलाकितेकनगे ॥ ७	३१
तृणनरुधे[3]	रा	धरातें, वाहतिपवनात्मजादिकपिसारे[4] ॥ नैनलपाणिस्पर्शें, तरतिसमुद्रोदकांतनरिसारे[5] ॥ ७	३२
तोंसेतुप्रथ	म	दिनीं, चवदागांवेंदिनांतरींवीस ॥ मगएकवीसबेविस, पंचमदिवशींसमाप्तनेवीस ॥ ७	३३
एवंशतयो	ज	नेनो, आयतविस्तीर्णहीदहागावें[6] ॥ गावेंचरित्रविभुचें, अद्भुतहेंकर्मकायसागावें ॥ ७	३४
शतयोजना[8]	य	ताद्भुत, सेतूदशयोजनेंहिविस्तीर्ण ॥ दिनेंवमहापद्मकपी, जालेत्रिदिनेंसमुद्रनिस्तीर्ण ॥ ७	३५
सेतुपथेंपा	रा	लो, उतरुनियांपावलेंसुवेलानें[11] ॥ विभुनुतिपरसुरेंमुनिजन, त्हदयालाहर्षवीसुवेलानें[13] ॥ ७	३६
सर्वप्लवंग	म	बळें, वेष्टुनिवसतीसुवेलनगराजा[14] ॥ रामेंनिदेशेंसोडुनि[15], सुग्रीवंम्हणेंशुकासनगराजा ॥ ७	३७
तोंशुकमनु	ज	पतीतें, वंदुनिगेलादशाननापाशीं ॥ नमुनिम्हणेंमीजाउनि, सांपडलोंवानरांचियापाशीं[16] ॥ ७	३८
हायरुणालि[17]	य	दुस्तर, परिनिर्मुनिसेतुलाशिलातरुनीं[18] ॥ अगणितकपिबलघेउनि, आलारघुवीरसिंधुलातरुनीं ॥ ७	३९
कपिकक्षनें	ज	सेंगिरि, तेविमहाकायफारबळकटकीं ॥ भूरुहपर्वतशिखरें[19], ऐशींहीं आयुधेंप्रबळकटकीं ॥ ७	४०
सकलप्रल	य	ज्वलन[21], प्रतिमप्लवगप्रवीर[22]बहुसंख्य ॥ त्यांअंतकतुल्यासह, नघडेदेवासुरासहींसंख्यें[23] ॥ ७	४१
दाशरथीची	रा	धिप[24], त्यासमकोणीनसेंतुलायाला ॥ यालोगिराक्षसेंद्रा[25], युद्धेच्छाहोनसोतुलायाला[26] ॥ ७	४२
रघुनाथाचीं	म	हिषी, सोडावीहेंचमूलकलहाला ॥ हालाभमुख्यराम, प्रीतिसुधापीत्यजीविषये[27]हाला ॥ ७	४३

१वृक्ष २पर्वत ३तृणवृक्षपर्वत ४मारुतीआदीकरून ५नौकेसारखे ६योजन ७लांब ८शंभरयोजनेंलांब, अद्भुत ९अठरा १०समुद्रपार ११पर्वत १२रामस्तुतिपरदेवऋषिमनाळा १३उत्तमवेळा १४सुवेलपर्वतराज १५रामाज्ञा १६पाशांत १७समुद्र १८पाषाणवृक्ष १९वृक्षपर्वतशिखरें २०सैन्य २१कल्पाग्नितुल्य २२वानरश्रेष्ठ २३युद्ध २४वीरश्रेष्ठ २५यास्तव २६राम इ० मं० रा० युद्धकांडेएकादशो मं० ११

वरसामर्थ्य	श्री	मद, मत्तदशाननत्म्हणेंशुकामातें ॥ दैसी[1]नाहेंकथितां, त्रिदिवेशनपावतीलकोमानें ॥ ७	४४
वानरसरव	रा	घवेंनर, सगरेंरचिननीरकुंडनरलाहो ॥ अप्रतिमसहलार्णव, जरिलंघिलतोंजयासतरलों[4]हो ॥ ७	४५
मूर्खसकळ	म	र्कटनें, आलेबहुमत्तसेवितोंपालो ॥ आलेमरावयाला, नेणुनिमाझामहाप्रतापालो ॥ ७	४६
यापरितोर	ज	नीचर, वदोनिशुकसा[5]रणाशिलवलाहे ॥ आणुनिम्हणेपहाजा, कपिवंशफलेंकरूनिलवलाहे ॥ ७	४७
निजहस्तद	य	जोडुनि, शुकसारणनामतैसचिवरायां ॥ वंदुनिवानररूपें, गेलेंकींबंधनासचिवरायां ॥ ७	४८
वानररूपें	रा	क्षस, शिरलेंकपिसैन्यसागरींकपटी ॥ श्रोत्रियसभेंतजैसे, यवनमुनिव्याजधरुनिवल्कपटी ॥ ७	४९
राक्षसकृत्रि	म	फिरती, वानरकटकींजसेंप्लवंगपती ॥ त्यांसबिभीषणबांधी, श्वानकसेसिंहमंडलीलपती ॥ ७	५०
दशाकंठानु	ज	वाक्यें, बांधुनियांनाडीतीकपीसारे ॥ म्हणतीतुम्हीअमंगल, हरिवेषेंविटाळिलातकेसारे ॥ ७	५१
त्याहींस्वामीभ[10]	य,	प्रभूलाकथितांकरूनिनमनातें ॥ रत्नांत्यासिंदयार्णव, राघवजाचाविकारनमनातें ॥ ७	५२
तेव्हांरघुरा	ज	म्हणे, बिभीषणायांसिहिंडवाकटकीं[11] ॥ मगसोडादूताला, वधि[12]नोअत्यंतधर्मसंकटकीं ॥ ७	५३
ग्रामांतकुलों[13]	य	जसें, देविप्रीत्यर्थफिरवितीलोक ॥ सैन्यांतहिंडउनितैं, विसर्जिलेदूरजापरीओ[14]कें ॥ ७	५४
कटकींरघु	रा	जसदा, सुखीयशस्वीअसोमहाकाय ॥ दृग्[15]दोषनहोम्हणउनि, ओवाळुनिसांडिलैपशूकाय ॥ ७	५५
शुकसारण	म	गजाउनि, करितिस्वस्वा[16]मिलानमस्कार ॥ कथितीवानरकटकीं, जोजालाआपणासिसंस्कार[17] ॥ ७	५६

१देव २इच्छा ३समुद्र ४पावो ५नामक ६ब्राह्मणसभा ७ऋषिवेष ८वल्कलवस्त्रधारी ९वानररूप १०स्वमत ११सैन्य १२मारिलेअसता १३रेडा १४वमन १५दृष्टि १६रावण १७बंधनताडनादिसंस्कार इ॰ यु॰ द्वा॰ मंत्रः १२

म्हणतीसिंधु	श्री	मर्द[1], नस्करकपिसैन्यंनें असंख्यात ।। जातरघूत्तमलक्ष्मण, सुग्रीवबिभीषणादिविख्यात ।। ७	५७
ऐसैं ऐकुंनि	रा	वण, तोभोकारीं चढोनियांपाहे ।। तोंदाविलीनयानें, वानरसेनासमुद्ररूपाहे ।। ७	५८
आलेरणार्थ	म	जशीं, सिंहाशीं आजवों जिचैरिपुसे ।। त्यांचीनावेंसंख्यो, सांगाहेंत्यासितोंसुरोरिपुसे ।। ७	५९
तेव्हांसचिव	ज	सें, जैविलोकीलें आणिऐकिलेंहोतें ।। जवळउभेंगाकुनियां, दशवदनालानिवेदितीहोतें ।। ७	६०
कपिकोटित्र	य	नायक, गजनामापानलाअसेवीर ।। दुसराशतबलिवानर, आलासैअयुतकोटीबलधीर ।। ७	६१
आलाआहेना	रा,	र्जनकसुषेणाख्यवालिचाश्वशुर ।। बलतीनकोटिजाचें, निर्बलजाचापुढेंरणांतसुर ।। ७	६२
जोदुर्मुखना	म	कपी, त्याचीहीदोनकोटिकींसेना ।। दधिमुखदशकोटीपति, दुःसहकांहींनयासभासेना ।। ७	६३
पवनतंनु[10]	ज	तोआला, सहस्त्रकोटि[11]प्लवंगबलपाले ।। अकरासहस्त्रसेना, रंभाचीजोसमस्तरिपुकाल ।। ७	६४
देवासुरभ	य	दायक, नलकपिबलहीसहस्त्रशतकोटी ।। जेणेंसेतुविनिर्मुनि, सेनासंतारिलीअशीमोठी ।। ७	६५
शाखामृग[12]कुं	ज	रतो, नीलहिंशतकोटिसंख्यसैन्यपती ।। चाळीसलक्षसेना, शरभाचीजापुढेंगिरीलपती ।। ७	६६
कुमुदगव	य	वहिअसे, तीनअसंख्यातसैन्यपतिवीर ।। दशकोटिऋ[13]क्षनायक, आलासैजांबवान्महाधीर ।। ७	६७
कपिवरतो[14]	रा	भिधहीं, आलासैपंचकोटि[15]बलेंशाली ।। अंगदसेनादशशत, पद्मेंआणीकशंकु[16]शतआली ।। ७	६८
जोपनसा[17]ख्य	म	हाबल, त्याचैंहीतीनकोटिकपिसैन्य ।। ऋक्षसहस्त्र[18]युगाधिप, धूम्रसुरांलाहिंजापुढेंदैन्यें[19] ।। ७	६९

१समुद्रगर्वहरणकरणारें २कोट ३घोडा ४रेड्यासारखे ५रावण ६तीनकोटीवानरस्वामी ७रहाहजारकोटिसैन्य ८तारेचापिता ९सासरा १०मारुति ११सहस्त्रकोटिवानरसेनापति १२वानरश्रेष्ठ १३ दहाकोटिआस्वलांचापति १४तारनामक १५पाचकोटिसैन्येंकरूनशोभणारा १६संख्या १७पनसनामक १८दोनहजार आस्वलपती १९दीनता

कोटिसहस्त्रें	श्री	मा, न्वीरहनूमत्पितास्वयेंआला ॥ कपिकेसरीमहात्मा, नामअसेंकेसरीअसेंजालो ॥ छ	७०
बहुबलना	रा	भिधनौ, सुग्रीवश्वशुरहीरुमातेतात ॥ त्याचेंकोटित्रेयमित, कपिगमनेंभूमिकंपकरितात ॥ छ	७१
शौर्यबलोंद्दा	मं	महा, धीरगवाक्षप्रतापमयशूर ॥ कोटिसहस्त्रनयाचें, आलेंआहेतइंद्रसमशूर ॥ छ	७२
कोटिसहस्त्र	ज	याची, सेनानामेंदरीमुखरव्यात ॥ मैंदद्विविदहिबंधू, आलेंजांचीचमूअसंख्यात ॥ छ	७३
राघवसहा	य	आला, घेउनियांप्लवगसैन्यशतकोटी ॥ वीरमरुँणवानबली, जयापुढेंइक्षुतुल्यैंशतकोटी ॥ छ	७४
जौर्वीरवान	रा	धिप, नामानेंगंधमादनप्रबल ॥ द्वादशसहस्त्रकोटी, त्याचेंआलेंअसेप्लुवंगबल ॥ छ	७५
शारवामृँगर	म	णबली, नामेंजोइंद्रभानुतौराया ॥ एकादशकोंटीपति, आलासेराक्षसासिमाराया ॥ छ	७६
श्वेतमहाभु	ज	आला, सहस्त्रकोटिप्लुवंगबलयाचें ॥ कपिआटलक्षआणिक, मर्दनकरितीलभुमिवलयाचें ॥ छ	७७
क्रोधननामा	य	त्नें, आलानृपकार्यसिद्धिचाघटक ॥ त्याचेंपर्वतशिखर, प्रहरणधरसाठलक्षकीकटक ॥ छ	७८
रघुपतिवि	ज	यासाठीं, सहस्त्रलक्षप्लुवंगबलराजा ॥ आलाअसेप्रमाथी, रामाचीसोडवावयाभांजा ॥ छ	७९
विक्रमनिल	य	महात्मा, सन्नादनआणिदूसराचंड ॥ यादोघांचेंआलें, प्रचंडसैन्यप्रसिद्धऊदंड ॥ छ	८०
विंध्यगिरिव	रा	वासी, यूथपतीफारवीरआहेत ॥ हेंतरुनिसिंधुआले, युद्धाचाधरुनिमानसींहेत ॥ छ	८१
सुग्रीवाचासु	म	ति, प्रधानसख्येकरूनिशांतेंवृंदें ॥ शंकुसहस्त्रअणीकहि, सहस्त्रकोटिप्लुवंगजनवृंदें ॥ छ	८२

१वानरश्रेष्ठ २सुग्रीवस्त्रीपिता ३तीनकोटिपरिमित ४शूरत्वबलेंकरूनउन्मत्त ५नाम ६ठसासारखे ७वानरपति ८घडविणारा ९पर्वतशिखररूपआयुधधारी

+कक्ष १०स्त्री ११संख्या इ॰यु॰ चतुर्दशोमंत्रः १४

बलनिलय[1]	श्री	मंत,प्रवीरसारेसहायरामाचे ।।रायाहेदेवांशा, प्लवंगमात्रप्रसिद्धनामाचे ।।७	८३
राक्षससेना	रा	जा,सहस्त्रशतलक्षनेंहिशतकोटी।। दशशतकोटिशतानें,संज्ञाशंकूअशीअसेमोठी ।।७	८४
गणकेंजन	म	तेंऐसें,परिगणितां[3]उत्तरोत्तरप्राज्ञा।। संज्ञाहोतीनॅवल्या, कथितोंस्वामीअसेलजरिआज्ञा ।।७	८५
रजनीचॅर	ज	ननाथा,एकमहाशंकुबोलतीसर्व।। वृंदमहावृंदतसे,पद्ममहापद्मखर्वअतिखर्व।। ७	८६
पहिलाचनि	य	मधरुनी,समुद्रअणखीमहौघहीनामें।। कोटीपासुनिसारीं,अकराहोतातिगणकेंविश्रामें।।७	८७
मंदोदरीव	रा	तूं,यावरुनिप्लवगवाहिनीसंख्या ।। ध्यानामध्येंधरणें, मगकरणेंतरिसुखेंकरींसंख्या ।।७	८८
आलेंअसनी	म	र्कट,सहस्त्रकोटीसहस्त्रशंकुतसे ।।पंक्तिशतमहाशंकु,शतवृंदेंहीमहागिरींद्रजसे।। ७	८९
आणिकहीतु	जं	कथितों,सहस्त्रआलीप्रभोमहावृंदें।। शतपद्मेंहीदिक्‌शत,गणितमहापद्मसंख्यकपिवृंदें।।७	९०
शतखर्वेंज	य	शाली,सहस्त्रतेसींचकीमहाखर्वें।। कोटिसमुद्रमहौघहि, कोटिअशींपातलींबलेंगर्वें।।७	९१
रवितनया	ज	न्हुसुता,सिंधुविपाशादिफल्गुपर्णाशा ।।ऐशासरितात्यजिल्या,कपिनींजेशीफलांबुपर्णाशा।।७	९२
सत्यहिमाल	य	मंदर,कनकाचलपारियात्रकैलास ।।इत्यादिगिरिस्थानें,सोडुनिआलेत्रिकूटशैलासे।।७	९३
दृढनरशॉ[14]	रा	सनासि,प्रखरेषुधरप्रचंडदोर्दंड ।। कोदंडवेदपंडित, तेदाशरथीप्रतापमार्तंड।।७ ७	९४
तूझाअनुज	म	हात्मा, शरणागतमुद्धत्मणुनिरामानें।। लक्ष्मणसुग्रीवासम,मानुनिसत्कारिलावरामानें।।७	९५

१बलस्थान २ज्योतिषिमत ३गणनकरितां ४ नक्र ५रावण ६ज्योतिषिविश्रांतिस्थानें ७ युक्त ८ यमुना ९गंगा १० नामक ११ नामक १२फलोदकपाल्याची आशा
+ सत्यादिपर्वतनामें १३ त्रिकूटपर्वत १४ बळकटधनुष्यखड्गतीक्ष्णबाणधारक भयंकर आहेत भुजदंडजांचे १५धनुर्वेदज्ञ १६ प्रतापेंसूर्य इ० यु० पंचदश० १५

ऐसेंऐकोनि	श्री	,सीतापाहेस्वकांने[1]तुंडानें।। तोंउद्दीपनजालें,बहुतीचाशोकवह्नि[2]कुंडानें।। ७	२२
होरघुवर	रा	जमणे,होप्रियहाप्राणनाथहाकांन।। कैकेइहोसकामा,ऐसाकरिभूम्ये[3]पत्यआकांत।। ७	२३
तोंविपरीत	म	तीखल,मंत्रा[4]र्थीनिमंत्रि[5]लाप्रधानाहीं।। हितअमृतपाजितांनिज,सचीवासत्मणेतृषाक्षुधानाहीं।। ७	२४
दशकंधर	ज	ननींजे,नामानेंकैकसीतिणेहि[6]तदा।। केलाबोधसुताला,परित्यालाभासलीननैहितदा।। ७	२५
वृद्धांमात्यन	य	ज्ञ,प्राज्ञयशस्वीअविंद्[9]जेंबोधी।। तोधी[10]मंददशानन,तेंमानीनाचिसज्जन[11]विरोधी।। ७	२६
हितकरेब	रा	प्रहस्त,प्रधानकल्याणहेतुजेंबोले।। तोलेशहीनमानी।। नीरनिमग्नोपल[12]ासवें[13]तोले।। ७	२७
रावणमाना	म	हेबहु,हितकारीमाल्यवंतउपदेशी।। देसातंशित्मणेपरि,नगणीतोमूढमृत्यु[14]विपदेशी।। ७	२८
रावणजातां	ज	गती[15], सुतेजवळियैनिशाचरीसरमौ[16]।। सेरमा[17]र्गीतृषिताला,नशिजालीकींअंकिर्चें[18]नासरमौ[19]।। ७	२९
रामांगें[20]नैभि	य	सखि,स्वस्थाहोशोकहाविसरमाते।। आहेसुखीरघूत्तम,ऐसेंसांगेयथार्थसरमाते।। ७	३०
रामशिरोंबु	जं	आहे,सौमित्र्युत्संग[21]पीठतलनिष्ठ।। यमुनानदीप्रवाहीं,इंदीवरें[22]सेंनयासिनअनिष्ट।। ७	३१
कोदंड[23]हिअ	य	थार्थचि,गेलेंसखितेधवांचविलैं[24]याते।। ऐशीचरावणाची,गतिहोत्येकोणवाचविलयाते।। ७	३२
सौमित्रिसर्प	रा	ज[25],त्रातदयानंदबलनिधानाते।। नज्ञो[26]तांजनमंत्रकं,पाचेलकसाचिसन्निधा[27]नाते।। ७	३३
रघुकुलर	म	णभुजगें[28],भुजवेष्टितकोदंडचंदनासकसा।। क्षुत्रअमंत्रें[29]ज्ञकरेंग्रीवतांनमरेलअसुरबेडुकसा।। ७	३४

१स्वपतिमुख२शोकाग्निकुंड३भूमिकन्या४विचार५बोलाविला६हितकरा७रक्षप्रधान८नाम९उपदेशी१०बुधिमंद११साधुशत्रु१२उदकांतबुडलेल्यादगडाशीं१३साम्यपावे१४मृत्युविपत्ति१५सीतेजवळ१६बिभीषणस्त्री१७सरोवर१८दरिद्री१९लक्ष्मी२०सीते२१लक्ष्मणमांडीरूपआसनस्थ२२कमलतुल्य२३धनु२४नाश२५लक्ष्मणशेषरक्षित,दया,आनंद,बलाचाठेवा(राम)२६नज्ञातआहेअंजन,मंत्रजेणे २७गुप्तद्रव्य२८रामाचेसर्पतुल्यभुजेंवेष्टितधनुचंदन२९मंत्रनजाणणार इ॰ यु॰ मंत्र १८

मुदितें असे	श्री	रघुपति, चिंता काहीं करून कोपाहीं ॥ दशकंठ भस्म होतो, तुमचा या अम्यनूंन कोपाहीं ॥	३५
आज्ञां मलाक	रा	वी, रामाचा आणितैं समाचारा ॥ अप्रतिहेत गति आहे, तूज्ञा ठायीं सखीसमाचारा ॥	३६
ऐसें ऐकोनि	म	ही, सुतां[4] ह्मणे धरुनि धीर सरमेला ॥ जो शोधी कायबरें, करीत असे तो खला[5]य सरमेला ॥	३७
तैस रमा रो[6]	ज	सुता, वाक्यें जाऊनि सचिव लोकानीं ॥ बोध विफल केला, तो येउनि सांगे सखी चिया कानी ॥	३८
सरसिं[7]जन	य	नैं तुजला, अर्पायाला गिरा मचंद्र करीं ॥ सचिवाहीं कथिलें परि, राक्षस त्सणतो कदापि[8] हें न करीं ॥	३९
समरं विक	रा	वयाला, दुर्गबलां[9] सहितें जाहला सज्ज ॥ सज्जन पीडक परितो, मरेल हा शब्द सुज्ञ परिषज्ज ॥	४०
द्विजितसैस	म	रं[10]गें रले, हितवागें[11] मृतीं हिनें रुचिरा क्षसेहा ॥ रुचिरो[12]क्ष सहाय तूज्ञा, भय न धरीं विरह मास पक्ष सें[13]हा ॥	४१
जीवनं[14]दात्री	ज	लधं[15]र, घटा जसी भानु नापि[16]नें क्षितिला ॥ सरमा परमा त्यानैं, निवारुनी ताप तूं[17]र्ण रक्षितिला ॥	४२
रघुकुलना	य	के राम हि, अर्पाया दशमुखासि संत्रास ॥ पूर्वं[18]गर्क्ष यूथपां सह, करिता जाला जयार्थ मंत्रास ॥	४३
दशकं[19]ठें नु	ज	तेव्हां, रामानें वन्य वि[20]प्रें व्रतीनें ॥ सचिवां पासुनि ऐकुनि, लंकेचा जाण वी[21]प्रें तिनें ॥	४४
माज्ञें अमात्य	य	त्नैं, लंके मध्यें प्रवेशलें होनें ॥ ख[22]गें रूप धरुनि सारें, अवलोकुनि कुशल पातलें होनें ॥	४५
युद्ध करायां	रा	वर्ण, जालासें सज्ज सज्जनां रा[23]ती ॥ सर्वत्र गुप्ति केली, लंकेची रक्षितो दि[24]सां राती ॥	४६
पूर्व द्वारीं स	म	र, प्रवीण सचिव महस्तवर्त्तन सें ॥ दुर्लं[25]घ्य वीर्य त्याचें, बहु[26]तूंण पिहितास्य वन्यें[27]ग र्त तसें ॥	४७

१ अग्निपेक्षा उणें नव्हे जे कोप २ अकुंठगति ३ सहचरीतुल्याचार ४ सीता ५ खलश्रेष्ठ ६ सीतावचन ७ कमलनयना ८ कोट सैन्यसह ९ सुज्ञ सभोंसन्न १० युद्धविष ११ हितवचना मूर्ता १२ राम १३ सहन कर १४ उदक देणारी १५ मेघसमूह १६ सूर्य तप्त पृथ्वी १७ शीघ्र १८ वानर रक्षांचें यूथपती १९ बिभीषण २० तापस ब्राह्मणवत् वर्तणारा २१ वृत्तांत २२ पक्षिरूप २३ साधूंचा शत्रु २४ रात्रंदिवस २५ अलंघ्य सामर्थ्य २६ बहुत तृणें करून आच्छादित आहे मुख ज्याचें २७ आरण्यस्थ खळगा

वसतअसे	श्री	उत्तरदिशा[1],द्वारींशुकसारणासवेंराजा[2]।।पश्चिमदिग्द्वारींतो,प्रबळ[3]भ्रातृव्य[4]आगतोमाझा।।७	४८
यमदिग्[5]द्वारीं	रा	वण,सचीवमहापार्श्वदूसराहितसा।।हितसाधितोमहोदर,अमात्यआहेबळीमहाहि[6]तसा।।७	४९
वसतोंमध्यें[7]	म	गुल्मीं,वीरंविरूपाक्षबहुबलासहित।।महित[8]पराक्रमयाचें,भटं[9]जेगमतानिरावणासहित।।७	५०
दशशतग	ज	योधी[10]ने,रथीहिआहेतअयुत[11]नसंख्यात।।अयुतें[12]युगहयारो[13]हहि,सपाद[14]कोटीपदाति[15]हीख्यात।।७	५१
निशिचर[16]सेना	य	कबळहें,चतुरंगसुरासुरां[17]सिअनिवार।।यांतसहस्त्रसहस्त्रेहि,एकेकाचास्वकीयपरिवार।।७	५२
कर्पूरतूल[18]	रा	शि,ज्वलनातेंअसुरहेंतसेंतूतें।।रिपुबलसिंधुविलंघू, धरुनिनूझाचिबाहुसेतूतें।।७	५३
रामेत्यणेअ	म	राधिपें[19],दिग्द्वारींनीलयूथवरजावा।।मारुतिनेंपश्चिम,दिग्द्वारींवधितोंनशत्रु[20]वरजावा।।७	५४
वालीचातनु	ज	बळी,अंगदरोधीलदक्षिणद्वार।।उत्तरदिग्द्वारींमी,सानुजमर्दीननेंद्विषद्वार।।७	५५
मध्यमें[21]गुल्मीं	य	लें,सुग्रीवासहितजांबुवंतानें।।घेउनिविभीषणातूं,करजाउनियांक्षपा[22]चरांतानें।।७	५६
प्रातःकाळींनि	ज	भुज,बळखलळोकासिवीरहोदावा।।दावाग्निसेंरिपुवनीं,शिराखराहाकराबरादा[23]वा।।७	५७
कौसल्यातन	य	असें,सांगुनिलंकापुरीपहायास।।यासकलबलासहतो,सुवेलशिखरींचढेराहायास।।७	५८
दशवदन	रा	जधानी,प्रांशु[24]मणीसौधमंडितालंका।।मुकुटत्रिकूटगिरिचा,ऐसीधरितीकपीमनींशंका।।७	५९
लेखेश[25]चैन	म	हि[26]तेपरि,लंकोपव[27]नासवेंनतैलेखे।।देखेदकामेरा[28]मे,स्वांतानेंत्यासिजेधवांदेखे।।७	६०

१उत्तरदिशेचेंद्वार २शुकसारणराक्षसासह ३नाम ४बंधुपुत्र ५दक्षिणदिग्द्वार ६महान्हितकरसा ७मध्यसैन्य ८ख्यातपराक्रम९वीर १०सहस्त्रगजाहीं युध्यकरणारे ११दहाहजार १२वीसहजार १३स्वार १४सवादोनकोटि १५पायदळ १६रावणसैन्य १७देवदैत्य १८कापसाचीरास १९पूर्वद्वार २०शत्रुसमूह २१मध्यसैन्य २२राक्षसनाश २३वैर २४अमोलरत्नखचितमाड्यादिकेकरूनशोभित २५इंद्राचीबाग २६ख्यात २७लंकेचाबागेश्वी २८रामन्चित्त इ०यु०कां०विंशोमंत्रः२०

जयेनितरां	श्री	राम; सुग्रीवोजयतिलक्ष्मणोजयती ।। ऐसेंकपिगर्जनिनिनों, लंकाकांपेधरूनियांभयंतीं ।। ७	६१
रात्रिसुंवेलीं	रा	हुनि, योजनयुगुलोच्चशृंगप्रासादीं ।। संसा[३]दिअरिश्चंनैसे, चढले मा[४]रुतिसुकंठपनसादी ।। ७	६२
नेथेंप्लवंगे	म	र्षभ, गर्जनिसंवर्तनि[५]र्मितैंघनसे ।। घ[६]नसेनादुस्तरतें, नैसाकल्पांतसागरौघनसे ।। ७	६३
दशकंठस्त्व	ज	नासहे; चढेंकनकगोपु[८]राचियाशृंगीं ।। भासेहेमांबु[९]जनें, अधीष्टिलेंकायमातल्या[११]भृंगीं ।। ७	६४
हरिनील[१२]कों	य	शोणित, चंदनें[१३]लिप्तांगनोदशग्रीव ।। संध्या[१४]भ्रसादिसेनें, कोपेंपाहूनिफारसुग्रीव ।। ७	६५
खग[१५]कुलेव	रा	समाने, क्षिप्रंउडैतोकषीमहा[१६]प्राण ।। रावणवधावयाला, रामानेंकायसोडिलाबाण ।। ७	६६
नोकपिनाथ	म	हाभुज, गेलासक्रोधरावणाजवळे ।। कवलेकरायाआला, यमसेंमानीपला[१७]शौलोकबल ।। ७	६७
सु[१८]र्गलत्सणें	ज	नकसुता, देंदुष्टापामरोमरायास ।। कोंइच्छितोसिआणुनि, कोपप्रबलासेरामरायास ।। ७	६८
मीकी[१९]शांचाना	य	क, रामाचादासवालिचाबंधू ।। तुझाकालबलाचा, सिंधुद्विद्सिं[२०]धुरांस[२१]अंनेंबंधू ।। ७	६९
ऐसावा[२२]ल्येनु	ज	वचन, वज्राहत[२३]पंक्तिकंठपापनें[२४]गं ।। वनगर्जनसाउसळला, सुगलावरिमोडुनिक्षमा[२५]रुख्येंनग ।। ७	७०
[२६]ओंपापविन	य	हीना, वनेचराहोयदूरमर्कटका ।। करकासहेंभक्षिनतुजं, मरावयाधांवतोसिएकटकां ।। ७	७१
ऐसेंवदोनि	रा	वण, धिक्कारीजोप्लवंगराजा[२७]ला ।। नोंसुग्रीवेंकेला, प्रहा[२८]ररणतेधवांबराजाला ।। ७	७२
दोघेहीवि[२९]क्रे	म	पटु, क[३०]टुवचनक्रुद्धयुद्ध[३१]बद्धरसे ।। धर[३२]सेंमेसमरंकरिनितों, तनुपासुनिवाहतीअ[३३]शुद्धरसे ।। ७	७३

१ अतिशयजयपावतो २ दोनयोजनउंचशिखररूपराजवाडा ३ उत्तमआहेतज्यारजांचे ४ मारुतिसुग्रीवादि ५ वानरश्रेष्ठ ६ प्रलयकरणारे ७ दार ८ कल्पांताचासमुद्रसमूह ९ सुवर्णाचेनगरद्वार १० सुवर्णकमल ११ उन्मत्तभ्रमरानीं १२ पाचूसारिखेनीलदेह १३ रक्तचंदनलिप्त ——— अंगजांचें १४ सायंकालचामेघासारिखा १५ गरुडासमान १६ महाबल १७ राक्षससैन्य १८ सुग्रीव १९ वानर २० शत्रुरूपगज २१ निरुदककूप २२ सुग्रीववचनरूपवज्रानेंताडित २३ रावण २४ पापपर्वत २५ क्षमारूपवृक्ष २६ क्रोधे २७ सुग्रीव २८ ताडण २९ पराक्रमकुशल ३० तीक्ष्णवाक्यकुपित ३१ युद्धोद्धतप्रीति ३२ पर्वततुल्य ३३ रक्त इ० यु० कां० एकविंशोमंत्रः २१

कपिरमेण	श्री	दानुजे,सुकंठ[2]देशाकंठ शिष्टदुष्टपनी ।। विष्टप[3]तिलकरूप्यर्थे, अन्योन्यानेंवधावयाटपती ।। ७	७४
निजबाहुप	रा	क्रमंतो,वानरवरदाखवीमहाभागं ।। भौं[4]गर्वेंहरुनिरिपुचा,त्यणेमनींस्वामीचाचिहोभोगे[5] ।। ७	७५
सांडुनियांस	म	रोत्तर[6],असु[7]रासधरीनरेंद्रपादास ।। स्वार्दा[8]सपद्मम[9]धुचा,चेतो अलि[10]कींदिसैनसादास ।। ७	७६
साहसहेंतु	अ	अनुचित,एकाकींकांरणासंगेलास ।। ऐसेंवदोनिरामें,हृदयींआलंगिलासखादास ।। ७	७७
अरितूझाल	य	होता,नरिमर्दुनियांदशाननासरणी ।।सर्वहिंराकुनिसखया,धरितों मीसर्वथातुझी[11]सरणी ।। ७	७८
ऐसेंत्वांनक	रा	वें,यावरितररिघेउनिस्वयेंकटकां ।। युद्धींशुद्धयशातें,साधीजाऊंनकोंचिएक[12]टेकां ।। ७	७९
ऐसेंवदोनि	म	गतो,राघवलंकेसिआउनीवेटी ।। नैर[13]गेंवानरांचें, अवलोकुनिजाहलीपुरीवेडी ।। ७	८०
त्यासेनेचेंर	ज	तें, दिवसासिकरीनिशी[14]असेंबहुळें[15] ।। सिंधु[16]चियाकायकथा, स्वर्गगां[17]नीरंजाहलेंडहुळ ।। ७	८१
गादेनेनिर्भ	य	कपि, असुराचेंभंगितीबळेंवाडे[18] ।। जालेंतेंलंकेचें, कटकें[19]कटकें[20]कटकें[21]कटक्षणेंवादे ।। ७	८२
रघुवीररा	ज	नीति,प्रविणतोअंगदासिदूतत्वें ।। सत्वेंकरूनिधाडी,निजरिपुपाशींकथूनियांनेत्वें[22] ।। ७	८३
तोअंगदन	य	निपुण,प्रभुलावंदूनिजायलंकेला ।। केलाप्रवेशरावण, सभेतसोडूनिभीतिशंकेला ।। ७	८४
सारेंमदांध	रा	क्षस, कुंजरें[23]शिरलाअशांतह[24]रितोक ।। ह[25]रितोंकवणतयाला,जालानो चित्रतुल्यरिपुलोक ।। ७	८५
अगंदत्यणें	म	नीजरि,नवदावेंनपुसतांअसेंआहे ।। बाहेरतेंअसोमत, कार्यार्थअधि[26]ष्ठिलीखलसभाहें ।। ७	८६

१वानरेश कुबेरबंधु २सुग्रीवरावण ३रामस्त्रीकरिता ४तेज ५अंश ६युत्थानंतर ७रावण ८सुगंध ९कमलमकरंद १०भ्रमर ११मार्ग १२एकटा १३समूह १४रात्रि १५अंधकार १६समुद्र १७गंगोदक १८मंदिर १९सैन्य २०वलय(वेढा) २१कलह २२निरोप २३हस्ती २४सिंहबालक २५निवारितो २६पाविजेली

द्वादशकंठ	श्री	मद, मत्तनमदयासमानआंसवदें ।। कार्यार्थेमांविदावें, करूनिऐसाविचारयासवदें ।। ७	८७
हेराविंचर	रा	जा, रामाचादूतअंगदाभिधमी[1] ।। कोणीमलापुसाना, कोणअसेंकार्यत्वैसलोंअधमी[2] ।। ७	८८
वैदेहीचार	मँ[3]	णें, वीरेंकरुणाकरेंजगदीनें[4] ।। पाठविलेंमजत्याचा, ऐकेंकल्याणहेतुसद्दीनें[5] ।। ७	८९
चतुराननं	ज	गदीश्वर, त्याचानूंपौत्रभूतपतिदासे[6] ।। श्रुतसंपन्नेनयत्तं[8], ब्राह्मणसुतपावलासिसुपदासे[9] ।। ७	९०
सुरभूसुर	य	लानें, पूजावेंधर्मसेतुरक्षावे[10] ।। निर्मलयशजोडावें, व्यसनानाचारतेंउपेक्षावें ।। ७	९१
याविहिनाचा	रा	नें, सोडुनिधरिलीसंपत्तिजनेंनीचा[11] ।। अनुसरलासिदशास्या, पक्षालानूंस्वकीयेजननीचा[12] ।। ७	९२
विधिवरसा	म	र्थ्यानें, होउनिमदमत्तवन्यकुंजरसा[13] ।। धर्मद्रुमोडिलेंहें[14], केलीध्वस्तांचिवेदकुंजरसा[15][16] ।। ७	९३
विप्रामरभ	ज	नीयं, स्तुत्यंतयाशींचलाविलेंवेरं ।। केरेवपनिनिभपूर्वज[17], यशामळवायासिबर्तसीस्वैरं[18] ।। ७	९४
ग्रामदमन	य	भयलज्जा, सोडुनिहरिलीपरांगनाविनें ।। वित्तेंमहोउनिनिरय[19], मदमार्गीकायंठविलेंचित्तं ।। ७	९५
स्वकुलालाअं	ज	नेंजो[20], लावीतोपुत्रनप्रसूविष्टो[21] ।। शिष्टाचरणीयास्तव, नित्यअसावीयशःप्रदानिष्ठा ।। ७	९६
करिशीअन्या	यं	बळें, हितोपदेष्टातुलागमेद्वेष्टा ।। स्वेष्टोसि[22]मंतुं[23]वाचुनि, धिक्कारिशीहेंयरीनव्हेंचेष्टा ।। ७	९७
जनकमहा	रा	जसुता, रविकुलतिलकाजसूनुचीसून[24] ।। नूंनकळतनेलीतरि, देहोसहनं आजपासून ।। ७	९८
अपराधहा	म	हाजन, निंद्यतशीहैजनाधमाकेली[25] ।। अद्यापिमीपुलस्त्य, द्विजाकडेपाहुनिक्षमोकेली ।। ७	९९

१मद्य २नीचस्थान ३सीता ४पति ५उत्तमवाणी ६ब्रह्मा ७शिवभक्त ८शास्त्रसंपन्न ९देवब्राह्मण १०धर्ममर्यादा ११जनांतनिंद्य १२स्वमाता १३वनातीलहत्ति १४धर्मवृक्ष १५वेदरूपझाडीआहेजीचेगापीं १६रथी १७चंद्रतुल्य १८यथेच्छ १९ज्ञानी २०कज्जल २१मातेचीविष्टा २२स्वकीयआम २३अपराधावाचुन २४सूर्यकुलभूषणदशरथ २५क्रीडा द॰मं॰पु॰मंत्र २३

रघुकुलज[1]	श्री	मंत,माझ्नप्रबलक्षमादयोनिलय ।। शरणागनवत्सलहें,ख्यानंजनीशत्रुचा करूनिलय ।। ७	३००
रविवंशाज	रा	जांची,बहुसरलाभ्रूलैनाहिंचा[4]पलना ।। नैवक्राजाल्यावर,चालेनाजिष्णुचीहिंचा[5]पलना ।। ७	१
नाहींतुजसीं	म	जसीं,वैरंतथापिप्रियो[6]वियोगमलो ।। दिधलोयावरुनितुझा,स्वभावविपरीनेसर्वथागमलो ।। ७	२
वैदेहीलो[7]तूं	ज	रि,आणुनिदेशीलआझुनीमजलो ।। मीहीलंकाजीवनें,अभयसमर्पीनितत्क्षणींतुजलो ।। ७	३
नाहींतरिसा	य	कंहें,हेभुजहाखड्गहेंधनूरत्न ।। मीसज्जजय धनातें,तूंनिर्धनानेंस्वयेंकरीयत्न ।। ७	४
यापरितुजं	रा	जेंद्रें,कथिलेंआतांकरूनकोउशिरे ।। सीनोपो[9]यननेघेउनि,ठेवींयेंतसें[10]दांबुजीस्वशिरे ।। ७	५
तूंकरुनिस	म	रनेमरं,भ्रमरसमेरघुन[11]मांघ्रिनवपद्मीं ।। रमेरसंघेअमरंचिहो,भ्रमरहितेस्वस्थनांद निजसद्मीं[12] ।। ७	६
दैउतररनि	ज	लासो,बहिरासामूकसानकोराहूं ।। याहुनिहितंकायवदों,नंवदसिकां आझुनीहिंचोराहूं ।। ७	७
अनलानिलें[13],	य	म,यक्षप,वरुण,विधु,ब्रभ,सर्प,गंधर्व, ।। सर्वपराजितेकेले,परिरामाशींकरूनकोगर्व ।। ७	८
रामप्रणतं[14]	ज	नांचा,त्रातारिपुलोककालयापाशीं ।। चेष्टाकरितांदुष्टा,भ्रष्टापडशीलमृत्युचापाशीं ।। ७	९
रामधनंज	य	तुल्मीं,कापुर[15]तृणतूलैकाष्टंघर्तनेल ।। शैलें[16]हिंपिचविलहेंतुज,तुमजेतूंमातलाजसाबेल ।। ७	३१०
यतिवेषैंचो	रा	नें,वाटउनीरामचंद्रंदे[17]लकुटिलो ।। कुटिलो[18]नेंरत्नो[19]नें,नेलेंतोशत्रुपाहिजेकुटिलो[20] ।। ७ ७	११
गिरिदलनें[21]	म	त्नकानें,स्वशिरोभं[22]गोर्थदुर्मतेंकरिशी ।। करिशीलतूंमदांधा,नरकपुरींइच्छितोशिलोकरिशी[23] ।। ७	१२

१राम २क्षमादयास्थान ३भुकुटी ४धनु ५चपलत्व ६सीतावियोग ७सीता ८नाश ९सीनारूपनदराण १०रामचरणकमल ११रामपदरूपनवीनकमल १२स्वगृह १३अग्निवायु यमकुबेरवरुणचंद्रसूर्यसर्पगंधर्व १४शरणागत १५कापूस १६पर्वत १७रामपर्णशाला १८दुष्ट १९सीता २०मारिला २१पर्वतफोडणें २२स्वमस्तकभंग २३सत्वर इ॰यु॰मं॰२४

तूंमुकलासि	श्री	स्त्री, सौख्ययशःप्राणपुत्रमित्रानें ॥ आत्मौर्ध्वदेहिकानें[1], तरिकरितुजकोणयाजनींत्रातें ॥ ७	१३
ऐसेंऐंकुनि	रा	गें, दशकंठह्मणेधराधराधांवा ॥ हाधृष्टपुष्टमर्कट[2], मारुनिहिरवाचिरवानगंधांवा[3] ॥ ७	१४
तेंसचिवाध	म	चौघे, धरितीतारातनूजदोर्दंड[4] ॥ नेदंडिनींगिरीतें, प्रहारकरितातकायवेतंडे[5] ॥ ७	१५
अंगदअंड	ज	वैरसा[6], वरसामर्थ्येंउडोनिभुजझाडी ॥ पाडीप्रासादासह, सचिवानेंमृत्युचाघराधाडी ॥ ७	१६
आउनियांपा	य	नमी, स्वामीचेंसर्वेवर्त्तमानवदे ॥ मानवदेवारिपुचा, आग्रहेतिलमात्रहीननानवदे ॥ ७	१७
मगतोरघु	रा	जह्मणे, कथिलेंसामायुपायजैकाहीं ॥ तक्रममार्गानिकर्म, नकरावानीतिनिष्ठलोकाहीं ॥ ७	१८
यास्तवनीति	म	नानें, नियोजिलेंपंडिनासतुजसामीं ॥ कैसावनौंगाधिजें, वसिष्ठ[9]मुनिराजशिष्यसहसामी ॥ ७	१९
सामर्थ्येंदंडीं	ज	रि, मानीनारक्षसापसदसाम ॥ ग्रामेविमर्दी[10]सारा, मारारिपुलोकरूनिसंग्रामें ॥ ७	३२०
आज्ञाहोतांज	य	ति, श्रीरामअसेंह्मणोनियूथपती ॥ स्वस्वबलेंघेउनियां, निघनीतेव्हांरविप्रभालपती ॥ ७	२१
ह्मणतीहार	ज	नीचरं, आचारभ्रष्टदुष्टपापिष्ट ॥ विष्टपें[12]कंठकंकष्टदं, शिष्टद्देषाधराकरापिष्ट ॥ ७	२२
तेंएकदांचि	य	मसें, प्राकारींवेघले[13]तदालंका ॥ सालंकारागिळितिलें, अधिरानिशिचरांसि[14]जाहलीशंका ॥ ७	२३
कल्पांतींमक	रा	लये[15], नीरजसेंएकदांचिखळबळतें ॥ भूमिग्रासायास्तव, तेंसेंमानींदशास्यखळबळतें ॥ ७	२४
दशमुखहीं	म	नौद्दिप[16], रथाश्वपादानबहुलसेनेला ॥ धाडीरणासतेव्हां, कपिनींबहुराक्षसक्षयानेला ॥ ७	२५

१स्वकीयउत्तरकार्य २दांडगा ३शिजवावा ४अंगदबाहु ५गज ६गरुडासारखा ७याड्यासहवर्तमान ८सूक्ष्महोणें ९विश्वामित्रवसिष्ठऋषिश्रेष्ठांचाशिष्य १०दंडकरा ११मोडुनटाका १२देवांसकंटकवदुःखदायक १३चढले १४राक्षस १५सुमुद्रजल १६उन्मनगजरथघोडेपायदळबहुतजीन अशीसेना इ॰ मं॰ रा॰ यु॰ कां॰ पंचविंशोमत्रः२५

विपुरजसें	श्री	कंदे, ध्वजिनीनें वेष्टिलें तशी लंका ॥ रणपटुमर्कटकटकें, निरोधिनी होय फार सोनंका ॥ ७	२६
वानरवर	रा	क्षस, वरसेना एकत्र आहल्या भारी ॥ अद्भुत रण होय नसा, करिनें आले न वैत्रें जंभारी ॥ ७	२७
आला निरुप	म	समर, प्लवगगणीं आणि यातुधानगणीं ॥ कोणी काय क्षयभय, परपें हारग्रमसुधानगणीं ॥ ७	२८
क्षुरनाराच	ज	लिक, मास गदा कुंत शूल तरवारी ॥ वर्षति निशिचर कपिवर, जलधर जैसे प्रभूत तरवारी ॥ ७	२९
रक्षःसमुदी	य	शिरीं, कपिवर्षति भूरुहां द्विशिखराहीं ॥ मारिति चपेटलत्ता, मुष्टिच्छेदूनि दंतनखें राहीं ॥ ७	३०
अंगरकपि	रा	वणसुत, नील निकुंभ प्रजंघ संपाती ॥ प्रतपन नल सुग्रीवें, प्रघस असे युद्ध करिति अतिपाती ॥ ७	३१
सौमित्रीनें स	म	रीं, वधिला एका शरें विरूपाक्ष ॥ सुप्तघ्नाला राघव, जलधाराला जसा विरूपाक्ष ॥ ७	३२
पवनतनू	ज	हनूमान, मारी युद्धांत जंबुमालीला ॥ अशनिप्रभ प्रमथनीं, द्विविदें हि दावी अनुत्तमालीला ॥ ७	३३
मैंदानें मर्ले	य	पळें, केला त्या वज्रमुष्टिचा समरीं ॥ अन्य निशाचर जीवन, रसने लारामर्मार्गणभ्रमरीं ॥ ७	३४
नीलानें रवभु	ज	बळें, निकुंभ दमिला कपीश्वरें प्रघस ॥ नलशमित प्रतपन रण, पक्षीं आला शिवा गणीं विघसें ॥ ७	३५
अंगदविज	य	श्लाघा, इंद्रजिताशीं करूनियां समरं ॥ गुरुतर तरु प्रहारें, विरथ करी फार हर्ष ची अमरं ॥ ७	३६
मगराविष	रा	धिपसुत, मायावी गुप्त होय तत्काळें ॥ व्यालमयां शुगपाशीं, बद्ध करी राघवें इंद्र निज काळें ॥ ७	३७
राघव नाग	म	यांशुग निबद्ध केले विरिंचिवरदानें ॥ मर्मीं खर शर निकरें, खिळिले अत्यंत मेघनादानें ॥ ७	३८

१शिवसेना २युद्धकुशल वानरसैन्य ३समया ४इच्छामुर, इंद्र ५राक्षससमूह ६देहनाशभय ७शत्रुकननाडन ८तीक्ष्ण बाण अंजलिकादि आयुधें ९मेघ १०पुष्कळ ११ इरक १२राक्षससमूहमस्तकीं १३ दस. पर्वत शिखरें १४चापट १५दंतनख १६भयरहित शत्रुवर आणारे १७शिव १८ नाश १९अन्य राक्षसप्राण रूपरस २०रामबाणरूपभ्रमर २१मारिला २२कोल्ह्याचा समूह २३ भक्ष्य २४सर्पमय बाणपाशीं २५रात्र २६सर्पमय बाणव्रज २७ब्रह्मवरद० मं०पु० कां० षड्विंशो मंत्रः २६

पुष्पितपर्ण[1]	श्री	धर,नेंदोघेरक्तसिक्त ननुआले ।।ओलेरैव्य[2]चित्रतेंसे,निष्क्रि[3]यहोतांसमस्तकपिआले ।। ७	३९
अवलोकुनि	रा	पवनें,निश्चेष्टितबाणाँ[4]नत्पतरुसुमनें ।।रिपुमथनातें धावति,परिनोरार्त्तासजाहलागुमनें ।। ७	४०
सारेंप्लवंग	म	रणीं,रामावस्थेसिंपाहूनांरडती ।। पडती किनेकभूवरि,हाराम असेंस्मणोनिआरडती ।। ७	४१
तोंनोरिपुभं	ज	[5]ळिकक्षुरप्रनिकरें करूनियांताडी ।।पाडीविविधायुधगण,[6]घनेकश्मलहीक[7]पिव्रजींधाडी ।। ७	४२
रावणतन	य	स्मणेरे,अशीचमतिमीकरीनसर्वाची ।। नरमर्कटकटकाहीं,कथावदावीनवीर्यगर्वाची ।। ७	४३
केलाशक्रप[8]	रा	भव, सेवकजालेंसदेवगंधर्व ।।गर्वघरुनिंमर्कटहो,निष्कारणमृत्युपावतांसर्व ।। ७	४४
ऐसेंवदोनिं	म	गतो,[9]आउनिसदनोंसिवर्धमानयशा[10] ।। जयशाळीनातानें,कथिलोमानीदिशासुनिर्भयशा ।। ७	४५
रावणलोत्रि	ज	टेला,म्हणोनिलाशीघ्रपुष्पकामाजी ।।घालुनिमृतपनिदावी,म्हणजेहोईलकामनामाजी ।। ७	४६
आज्ञाम्हणोनि	य	[11]रूपे,यानींसीनेसिबैसउनितूर्णे[12] ।। त्रिजटारणांगणानें,नेउनिदावीक्षणांतसंपूर्ण ।। ७	४७
खरतरपुं[13]	ज	गशरांचित,सर्वतनूपंजरांत[14]नरीशुके[15]सें ।। रक्तार्द्रदेहसच्च,च्छिन्नवसंतीसपुष्पकिंशुकसें[16] ।। ७	४८
अथवाप्रल	य	[18]ज्वलन,ज्वालाकवळीकृतेंदुभास्करसें ।। वज्रच्छिन्नकनेकनग,[19]मृगनसेंसिंहनिहतें[20]कुंजरसे ।। ७	४९
अवलोकुनि	रा	घवेंवरदेवरभूमीवरीरजोध्वस्त[21] ।। असेंधृ[22]तिनिरस्तेंमना[23], सीताठेचीस्वमस्तकींहस्त ।। ७	३५०
हानाथहार	म	णेहा,लक्ष्मणहानातहांदेह्रादिष्ट[24] ।। विष्टपें[25]नायककाळें, गिळिलाकेलेंमलाचिअवशिष्ट ।। ७	५१

१पुष्पयुक्तपळसाची शोभाधारक २लिखितचित्र ३निश्चेष्ट ४बाणशय्यातळींनिद्रित ५अं॰आयुधबाणसमूह ६अत्यंतमूर्च्छा ७वानरसमूह ८इंद्रपराभव ९गृह १०हर्षितहोत्साहयशराजाचें ११पुष्पकविमान १२शीघ्र १३तीक्ष्ण सर्परूपबाणवेष्टितसर्वदेह १४पिंजरा १५पोपट १६तत्कालतोडलें १७पळसासारखे १८प्रलयाग्नि ज्वाळाग्रस्तचंद्रसूर्यसे १९वज्रानें तोडलेंमेरुशिखरसे २०सिंहानींमारिलेहत्तीसे २१रामलक्ष्मण २२धैर्यहीन २३भीतमना २४दैवा २५राम इ॰ पु॰ समर्थ

निजलाकार्य	श्री	मान्वसिष्ठभगवान्भवकुलाचार्य ॥ आर्य[१]सुनास्वर्गानें, गेलाशिकमानहोनिरुनकार्य ॥ ७	५२
हादशरथे	रा	जमहिषि, कैत्रीनें[२]साहशीलसुतशोकं ॥ कैकेयितोकंगिळिला, त्म्णेलंतुजकायहाबरैलोक ॥ ७	५३
कौशिक[४]गौत	म	काश्यप, बसिष्ठआवाल्यगस्त्यविप्रादी ॥ जाल्याविफलाकेशा, मज्जीवनकालकेविंनप्रा शी ॥ ७	५४
हादेव[५]रंतु	ज	लामी, पंचवटीमाजिगांजिलेंबापा ॥ नवदावेनेंवदल्यें, त्यणउनिरुसलासिकायनिष्पापा ॥ ७	५५
त्रिभुवनभ	य	हिंनेहरिलें, स्वरत्नें[६]हरदस्युमारिलानाहीं ॥ मजटाकुनियांस्वर्गा, गेलांकार्यनेकरोनियांकाहीं ॥ ७	५६
नानासिविचा	रा	या, गेलांदोघेंहिधर्मसंकटकीं ॥ सत्वरपुनरपियेनों, ऐसेंकथिलेंनसैकसेंकट[७]कीं ॥ ७	५७
त्यजिलेंजरि	म	जंतरिहें, राहोंतुजविषयरुचिंनसैपा[८]ना ॥ त्यजिलीकशिंधर्मज्ञा, वृद्धाविधवैके[९]नंदनोमाता ॥ ७	५८
यापरिबाप्प	ज	[१०]लोंविल, नेत्रीधात्री[११]सुनाविलापकरी ॥ त्रिजटातेव्हांतानें, ममजावीलोचनेंपुसूनिकरीं ॥ ७	५९
निजशत्रुक्ष	य	करुनी, त्वदुःखानेंहरीलहाराम ॥ हाराम[१२]ध्येंमणिशी, तुजलान्दयींधरीलसुखधाम ॥ ७	६०
राघवसानु	ज	सावध, होउनिदेईल[१३]शर्मसंदोह ॥ जौ[१४]हनेतन्मुखविधु[१५]नि, हाननसापावलाअसेंमों[१६]हे ॥ ७	६१
शत्रुपराज	य	करितां, पडतीऐसेंचिआयु[१७]धाघातें ॥ पुनरपिसावधहोउनि, संहारिनिवीरदुष्टसंघातें ॥ ७	६२
सर्वज्ञाचनु	रा	नें, त्रिजटाबोधीयथार्थवचनाहीं ॥ दुःखापासुनिदेह, प्राणींधृतिवान्चुनींकवचनाहीं ॥ ७	६३
भूमिसु[१९]तोप्र	म	[२०]देवनीं, नेउनीयांठेविलीनिणेमगनीं ॥ जगतीसशून्यभासे, स्वरस्वें[२१]दिरांगारपूरिताजगै[२२]नीं ॥ ७	६४

१हेराम २हेकौसल्ये ३पुत्र ४विश्वामित्रादिब्राह्मणाशीर्वाद ५हेलक्ष्मणा ६स्वस्त्रीहारकचोर ७सैन्यांत ८हेशांता ९पतिहीनाएकपुत्रा १०बाष्पोदकेंव्याप्तनेत्रजीचे
११सीतां १२मणिसारखी १३सुखसमूह १४मूत १५निर्लज १६मूर्च्छा १७शस्त्रताडन १८धैर्याबाचुनि १९सीता २०अशोकवनिकेंत २१नाश्णवैराचेइंगळाहींपूर्ण २२

कपिवरही	श्री	राम-[1]व्यामोहें करुनि पावला ताप ॥ आपद्ग्रस्त व्याकुळ, जाला अत्यंत जे विकृत [2]पाप ॥ ७	६५
वानरवरें	रा	जातें, बिभीषणेंनी निद्रिक विली[3]त्यं ची ॥ विद्याभिमंत्रितांभें[4]. [5]दृष्टिहि केली क्षणांत अ[6]नेचयां ॥ ७	६६
सद्यापूता	म	कें, जलराघवलोचनास हीलाची ॥ मग विभुनें त्रेउ घडुनि, बिभीषणालो समीप बोलावी ॥ ७	६७
मारुनियांर	ज	नीचर, करून तुझिया अ[7]धीन लंकेला ॥ नवमस्तकीं स्वहस्तें, नाहीं राज्याभीषेक मीं केला ॥ ७	६८
सुग्रीवें बहु	य	लेंहिं, केला साधावया सिम कार्य ॥ आ[8]र्य मणे तूं मज हुनि, रविवंशाला सदैव स[9]त्कार्य ॥ ७	६९
मत्संकटंचा	रा	या, सहाय आला सि तूं जरीं आर्य ॥ दुर्दैव मित्र कोणी, होत न सै याज नांन कृतकार्य ॥ ७	३७०
सारींप्लवंग	म	बलें, घेउनि जा स्वस्थला सि वेगानें ॥ माझा परि तूं ही निज, लोकन्न कोना पवूं वियोगानें ॥ ७	७१
मीं रविवंशी	ज	न्मुनि, निज पूर्वज यशा स मस्त हार विलें ॥ सौ[10]मित्रे बंधु[11]पणें, व्यर्थ तुला या रणांत मारविलें ॥ ७	७२
गुरुभक्तांन	य	निपुणा, तुजसम कोणी न सै विश्रुद्ध मनीं ॥ ध[12]मेनीं दिसती तूझा, या माझा शोकवन्हिचा ध[13]मनीं ॥ ७	७३
तेव्हां कपिरा	ज	त्यणे, श्व[14]श्रु रांला या सुषेण नामाला ॥ किष्किंधेला नेउनि, रक्षीं सौमित्रियुक्त रामाला ॥ ७	७४
दशकंठस	य	करणें, किंवा मरणें वरूनि शरतल्प ॥ कल्पक्षय हो वूं परि, माझा मिथ्या न सौचि संकल्प ॥ ७	७५
तेव्हां रुमा[15]	रा	नें, स्मणे सुषेण प्रभो धरीं धीर ॥ क्षीरसमुद्रत रानें, धाडीं पवना[16]त्मजादि कपिवीर ॥ ७	७६
केलें अमृत	म	थन, जा, स्थानीं तेथें चि दो[17]न गिरीवर्य ॥ अर्य[18]में सम निश्चिं दिसती, औषधि ते जें असे महाश्चर्य ॥ ७	७७

१ राम मूर्छित करून २ पापी ३ सुग्रीव ४ गुत्य ५ विद्येनें अभिमंत्रित उदक ६ अनिंदित ७ स्वाधीन ८ महत्‌श्रेष्ठ ९ सत्कारास योग्य १० लक्ष्मण ११ बंधुत्वें १२ शिरा १३ फुकणी १४ सासरा १५ सुग्रीव १६ हनूमंतादि १७ मंदर आणि द्रोणागिरी १८ सूर्यासारखे [illegible]

विधुनर[1]णि	श्री	नस्कर,चंद्रद्रोण[2]प्रसिद्धनैंशि[3]खरी ।। त्यांपासुनियांऔषधि,आणुनिद्यावीरघुत्तमाशिखरीं ।। ७	७८
हरितिलसा	रा	नाप,प्रभुचासंरक्षितीलक्ष्मींप्राणा ।। संजीवनीविशल्या,ऐशात्यादोनऔषधीआणा ।। ७	७९
दैत्यासहस	म	रकरुनि,जालेहोतेंअ[4]मर्त्यनिर्जीव ।। जीवें[5]नदेताजाला,त्याऔषधिचाबलेंनदाजीवें[6] ।। ७	८०
ऐसेंवदतां	ज	वें[7]नें,श्वसनाहुनिवेगनतें[8]यतौआला ।। त्यालां[10]रिदर्शनानें,नागाहींसोडिलेंचिरामाला ।। ७	८१
अहिमय[11]सा	य	कंपळती,गरुडागमनेंचिभीत्य[12]धीनमनें ।। जैशींभक्तजनाची,पापेंरघुनायकांघ्रिचानमनें ।। ७	८२
जालेविमुक्त	रा	घव,अहिपा[13]शांतूनिअर्धपल मात्रें ।। गौ[14]त्रेंस्पर्शोनिकरें,केलींबलसौख्यकांतिचीपात्रें ।। ७	८३
जावेंनिजना	म	हरी,वज्राछेद्यादिसिद्धभवबंध ।। तौमत्युपकारमला,नदिसेंजालोंम्हणेजसाअंध ।। ७	८४
तूंगमसीम	ज	दशरथ,वसिष्ठमुनिकौशिकासमानमनीं ।। श्रमनिर्दलन[15]भ्रमहर,हेंस्तुनिकरितोंअसेंकदानमनों[16] ।। ७	८५
सदयत्वद	य	तूंकोण,स्वां[17]रव्यावदयापरीपुसेंराम ।। हामगत्म्हणेतुझामी,सखागरुडहेंप्रसिद्धमन्नाम ।। ७	८६
आलिंगुनिभु[18]	ज	युगुलें,दोघाशीत्म्हणेंस्वशत्रुमाराल ।। कारालय[19]गतनिर्जरें[20]सोडउनिस्वामें[21]लोकनाराल ।। ७	८७
ऐसेंखग[22]नौ	य	कतौ,धदोनिघेऊनिराघवाज्ञेला ।। गेलाजयशब्दतदा,हर्षेंकपिसैन्यसागरेंकेला ।। ७	८८
पुनरपिनें	रा	गानें,जाउनिगुडे[23]राशिलापिपीलिकें[24]से ।। लंकाव्यापुनित्म्हणती,खलहोअद्यापिवाचलेनकसे ।। ७	८९
पाषाणतृणे[25]	म	हीरुह,धूलीनेंभरुनियांमहापे[26]रिखा ।। हरिखाणितीपुरीनें,नखदंतांहीधरोनियांहरि[27]खा ।। ७	९०

१चंद्रसूर्यशोभाहर २चंद्रद्रोण नामक ३पर्वत ४देव ५सामर्थ्य ६बृहस्पति ७वेगवान् ८वायूपेक्षां ९गरुड १०गरुडदर्शन ११सर्पमयबाण १२भंयाधीनचित्त १३सर्पपाश १४शरीरें १५श्रमभ्रमहारक १६मानणें १७स्वनाम १८बाहुद्वय १९कारागृहस्थित २०देव २१स्वजन २२गरुड २३गुळाचीरास २४मुंग्यासारखे २५दगडगवतवृक्षपुरळा २६खंदक २७हर्ष इ०यु० कां० त्रिंशोमंत्रः ३०

कपिङ्गिनदें	श्री	दानुज,पावेंनत्कालमृत्युचीशंका ।।आनंकांकुळजाला,हरिसैन्येंवेष्टिलीजरीलंका ।। ७	९१
अतुलबळीं	रा	घवनों,आलासेनेकरूनिसंयुक्त ।। अहिपाशांपोसुनियां,नोमित्रांसहितंआहलामुक्त ।। ७	९२
दशमुखहें	म	हृदप्रियं,ऐकुनियांफारंआहलाखिन्न ।। खिन्नेंतनूननेंकंधर,सस्त्रोंतजसामहीध्रपविभिन्न ।। ७	९३
राघवपरा	ज	यास्तव,धाडींधूम्राक्षनामरणदक्ष ।। दक्षग्रीवरिअंधकें,तेविजयाचेंप्रवीरबहुलक्ष ।। ७	९४
जेविधनंजे	य	विपिनीं,कपिसेन्यामाजीतोतसागमला ।। गिरिशिखरकरंकें मारुति,घनाघनेंकरूनियारणींशमलो ।। ७	९५
नदनंतर	रा	क्षसवर,वचनानेंवज्रदंष्ट्रनामरण ।।प्लवगासहंकरुनिबळें,अंगदहस्तेंचिपावलामरण ।। ७	९६
तदुपरिस	म	रकराया,अकंपनालादशाननप्रेषी ।। मारुतिनरुप्रहारें,पावेमरणासितोसुरद्वेषी ।। ७	९७
दशमुखनि	ज	प्रधान,प्रहस्तजोत्यासहीरणाधाडी ।। त्याचेंजीवनेंधननो,नीलहरींघालुनिस्वयेंधाडी ।। ७	९८
सचिवाचाक्ष	य	होतां,जालादशकंठशोकभयमग्न ।। भग्नमनोरथजाचें,मानसचिंतोख्यपीठसंलग्न ।। ७	९९
मगरक्षः कुं	ज	रतो,घेउनिसेनेसहस्वपुत्रास ।। वानरबलासियेउनि,देताआलाजगद्रिपुत्रास ।। ७	४००
नेंदुंदुभितो	य	दरंवदरवेरवीणामृदंगवाजविती ।। गजहयरथचक्रेंध्वनि, भटसिंहध्वानभुवनंगाजविती ।। ७	१
कापेधरांथ	रा	रा, गिरिंचळतीअब्धिहोयसंक्षुब्ध ।। पांसुप्रांशुपूर्णांशुधुनिचोरुनिहोयसुरनदीलुब्ध ।। ७	२
प्रांशुध्वजहे	म	मय,द्विपगिरिसैरथविमानसंकाशं ।। खगपतिगतिहयऐसें,सैन्यकरीनिरवकाशआकाश ।। ७	३

१वानरश्रेष्ठ २रावण ३भयपीडित ४वानरसैन्य ५सर्पपाश ६घर्मयुक्तदेह ७अधोमुख ८प्रवाहयुक्त ९पर्वत १०वज्रभिन्न ११शिवावर १२दैत्य १३अग्नि १४वन १५पर्वतशिखर रेंगारामारुतिमेघ १६विश्रलाभेला १७नंतर १८पाठवी १९राक्षस २०प्राणद्रव्य २१हरणकरी २२चिंतासनस्थित २३राक्षसश्रेष्ठ २४नगारे,मेघघनशब्द २५उत्तमशंख २६हत्ती घोडे,रथचक्र,शब्द २७वीरसिंहनाद २८पृथ्वी २९समुद्र ३०धूळ ३१माध्यान्हसूर्य ३२गंगालुब्ध ३३उंच ३४हत्ती ३५विमानतुल्य ३६गरुडतुल्यगती ३७घोडे २०यु०एकभिंशोमं ७१

ऐसैंनौनष्ट	श्री	,चित्तींचिंतूनिरात्रिंचर[1]अयुतें[2]॥आगुनित्मणैकराजा,मदनुज[3]निद्रेकरूनियांवियुतें[4]॥	४३०
मगसत्वरे	रा	त्रिंचर,गेलेंनौंकुंभकर्णउठवाया॥पाठविलेंदशवदनें,जैतन्नीद्राधनासिंलुटवाया॥	३१
त्याचानिकेर[5]	म	धुरुधिर[6],घटशानसंख्याकठेवितीपूर्ण॥मत्स्यवराहमहिषमृग,मांसाचैराशिनिर्मितीतूर्ण[7]॥	३२
विंध्यतसानि	ज	लानौ,वदन[8]दरीमाजिंनिबिडआंधार॥फारभयंकरभासैं,पातालाचैंचिकायतेंद्वार॥	३३
श्वासानिलेंर[10]	य	पतिनें,क्षणेंदाचरनूलें[11]तुल्यनेंभ्रमनी॥नासांप्रवेशनिर्गम[12],गतागतेंमशकसेंकितीश्रमती॥	३४
हेंकुंभकर्ण	रा	जा,बलाविनौमारितीअशाहाकां॥होकाहींचवदेना,निद्राप्रियदंद्वशत्रुचा[13]काका॥	३५
एकसहस्र[14]	म	हारव,दुंदुभिसहिताडिलेंकिनेंकाहीं॥मुद्गरमुसलेंकरितीं,ताडनपरिलागतीनतेंकाहीं॥	३६
शतसंख्याकं	ज	लाचें‸कुंभहिंआणूनिरिचविलेंकानीं॥केशोन्मूलन[15]केलें,जालेंनिजकंठशुष्कहाकानीं॥	३७
चाउनियांकीं[16]	य	बलें,धावतिंअंगावरूनियांहसती॥मृनवन्यगजा[17]संजसें,वायसगण[18]वेष्टितीनसेंदिसती॥	३८
दशशतनग[19]	ज	देहावरे,चालविलेंनाडिलीशिलाशिखरें॥निद्रापराजयास्तवें,केलेंत्याहींप्रसिद्धयुद्धखरें॥	३९
ऐसाबहुता	य	लें,जागाकेलाजसामहाकाल॥मधुलोहितघटघटघट,सेवीमांसों[20]समेतनत्काल॥	४ ४०
क्षुत्तृट्परिहा	रा	नें,करूनिनिद्रालसैं[21]स्वभावानें॥क्रव्यांदासित्मणेमज,उठविलेंकिंनिमित्त[22]भावानें॥	४१
तैत्मणतीस	म	रींबहु,रामानेंमारिलेंपलौंशबलें॥शबलसेंधरणीतल,केलेंशाखामृगव्रजें[23]*बिलें॥	४२

१राक्षस २दहाहजार ३माझाबंधु ४रहित ५जवळ ६मधाचारक्ताचाघागरी ७शीघ्र ८मुखगुहेंत ९अतिशय १०श्वासवायुवेगेंपडलेले ११कापुसातुल्य १२नाकांतजाण्या येण्याचाआयास १३इंद्रजित १४एकहजारमहाशब्दकरणारेनगारे १५केशउपटणें १६देह १७मेलेलारानटहत्ती १८कावळे १९हजार २०मांसासहित २१निद्रेनेंअळशी

+राक्षससैन्य *चित्रवर्णत्वज्याकआचा २२कशाला २३वानरसमूह द॰यु॰चतुस्त्रिंशोमंत्रः ३४

यास्त्वराजा	श्री	मान्, वांछितसैं आजतूज देखाया ।। वीरमणें रिपु मारुनि, मांस शिवावायसां[1]सिं देखाया ।। ७	४२
नोंकुंभकर्ण	रा	क्षस, ऐसें ऐकोनि करुनि यांस्नान ।। ध्यान धरुनि शिघ्र करी, विंशनिशै[2]न कुंभमित सुरां[3]पान ।। ७	४४
कलशां[4]श्रुति	म	दिरो[5]मद, मत्तमहाकायवन्यकुंजरें[6]सा ।। दशकंठाप्रति जातां, पादन्यासें करी सकंप रसा ।। ७	४५
हासनिकेश	ज	याचें, जलदव्याप्तांग[8] पारियात्रास ।। यात्रां[9]स दैवजाची, देवांसहदेश चिं[10]प्रियात्रास ।। ७ ७	४६
कपिसेनेला	य	मसा, गमलो मग लागलें पळायाला ।। कारणजालें यूथप[11], रामालाहतहें कळायाला ।। ७ ७	४७
रघुपतिधा	रा	सैनानें[12], घेउनि युद्धांगणीं उभा ठाकें ।। याके चवळे विकटा[13]ला, अवलोकुनि नत्सर्णी मनी धाकें ।। ७	४८
अचलिनें[14]हि	म	गिरिसम महा, कोण असें तों बिभीषणासपुसे ।। रिपुसेने वांचुनि कां, हे कपिपळती भयें[15] लथहूपुसे ।। ७	४९
दशकंठानु	ज	नेव्हां, म्हणे विभो हा अनंतबलसिंधू ।। सिंधुरगै[16]नि सुप्तो[17]त्थित, निद्रालस कुंभकर्ण महंधू ।। ७	४ ५०
बहुलोकस्त	य	याणें, उपजत केला तधीं शतें[18]क तुला ।। मुनिजन कथितीं तेव्हां, कोप धरीं कां न सें जयास[18] तुला ।। ७	५१
अमरपति	ज	यंतां[10]पिता, यानें यज्ञें करुनि यांनाडी ।। हो हीशतें[19]कोटिकठिण, मुष्टयाघातें चिजिष्णु[20]लापाडी ।। ७	५२
आत्मपराज	य	इंद्रें, कथितां बत्यात्यणें असा पापी ।। हा पीडाकर राक्षस, मृतें[20]कल्पसदा निजो असें शापी ।। ७	५३
त्यासमयांतों	रा	वण, धृतपद विधिहा निजो निसामास ।। जागो एक दिवसहें, बोलें पुरवीं प्रपौत्र[21]कांमास ।। ७	५४
हानों चिंपिता	म	हमुख[22], लब्धमहाशापदग्ध पटकर्णी[4] ।। अर्णवमहाबलाचा, येतों पानीयमें[23]हृद्गवर्णी ।। ७	५५

१कोल्हेकावळे २दोनहजारघागरीभरून ३मद्य ४कुंभकर्ण ५मद्यमदोन्मत ६रानगजासारखा ७पृथ्वी ८मेघवेष्टित पारियात्र पर्वत ९गमन १०इंद्र ११सेनामुख्य १२धनु १३भयंकर १४चालणारा हिमाचलतुल्य १५मयें विकलदेहतुल्य १६गजगति १७निजून उठलेला १८उपमा १९वज्र २०मृततुल्य २१पणतुवीं इच्छा २२ब्रह्ममुसळ शापें दग्ध २३मेघपंक्तितुल्य कांति

हा घटकर्ण	श्री	मान्,बलवान्रणदक्षयुद्धकोमानें,रामानेणुनितुजला,उठवीलापंक्तिकंठनामानें।।७	५६
विधिशापप	रा	जितहा,येईलबळेंकरावयासरण।।यासरण[4]स्वन्नतुझें,शारदेनिलजान[5]कीप्रियासरण।।७	५७
अग्रजपादीं	म	स्तक,ठेवीआवूनितूर्णघरकर्णी।।पुसतौजागरकारण,त्यासत्मणेपंक्ति[7]तुंड आ[8]कर्ण।।७	५८
राघवसानु	ज	आला,समुद्रनरलाकरूनिसेतूतें।।रक्षःप्रवीरवधिलें,[9]हेंकाहींठाउकेंनसेंतूतें।।७ ७	५९
तुजवांचूनि	य	शास्त्री,त्यालावारीअसानसेकोणी।।शोणितेपीजानरकपि,मारुनिकरेशत्रुवर्जिन[10]क्षोणी।।७	६०
नोकुंभकर्ण	रा	गें,त्मणेतुलाबोधजाहलापहिलो।।अहिलो[11]लनळीलासी,सोडावीत्रीघ्रशत्रुचीमहिला[12]।।७	६१
बोधअसास्व	म	नीतूं,नधरुनिधरिलेंसदा[13]स्मरक्रोध।।जोधर्मतौत्यजुनियां,केलासत्सें[14]व्यमार्गसंरोध।।७	६२
हरुनिबळें	ज	नकसुता,रामाशीं[15]लाविलांरथादावा।।दावा[16]नेंगृहगिळिलें,मगत्मण [illegible]कूपयोग्यभूदावा।।७	६३
जीवितसंशय	य	झाला,हितकथिलेंनेंनमानिलेंकानें।।आतांकायकरावें,भावानेंकींस्वकीयलेंकानें।।७	६४
रामापासुनि	ज	यतो,दुर्लभपरिमीकरूनियांयुद्ध।।कु[17]ध्यक्षितिजेशशार,ज्वलनींहोईनजाउनीशुद्ध।।७	६५
ऐसातोअन्या	य,	स्थापुनिनिजबंधुचाशिरींसत्य।।अत्यद्भुतबलरावण,पादस्वशिरींधरीजसाभृत्य।।७	६६
लंकेशस्वक	रा	नें,अर्पीअनुजासिकुंडलेंक[18]टकें।।कटकें[19]देऊनित्मणे,जा विजयीहोवधूनिमर्कट[20]कें।।७	६७
नोकुंभकर्ण	म	गबहु,कटकेंघेउनिजायसमरातें।।नेव्हांअतिभयजालें,कपिवीरानेंतसेंचिअमरातें।।७	६८

१ कुंभकर्ण २ युद्धेच्छु ३ रावण ४ शाद्करणारेपंखजाचे ५ हेरामा ६ चिंता ७ शीघ्र ८ ऐक ९ राक्षसश्रेष्ठ १० पृथ्वी ११ सर्पपालनक्रीडातुल्य १२ स्त्री १३ कामक्रोध १४ साधुचामार्गरोध १५ वैर १६ वणवा १७ कुपितरामबाणाग्नि १८ हस्तभूषणें (कडीं) १९ सैन्य २० वानर इ॰मं॰यु॰षट्त्रिंशो मंत्रः ३६

कल्पांतशिखि	श्री	नो,घटेकर्णानिघेधरूनियांशूल।। गर्जेबलवत्तरतों, वानरकटकींउठेशिरेःशूल।।७ ७	६९
नगरीभांका	रा	नें, लंघुनिआलाअसामहाशूल ।।नासाश्वासेंत्याचा,उडतीकपिवीरतेंजसातूल।।७	४७०
हरिलंघाण	म	हारिपु,त्यणूनिपळतीभयार्तचित्तहरी ।। हरिणासमकपिगमती,त्यामध्येंएककुंभकर्णहरी।।७	७१
नोदुर्धरर	ज	नीचर,शतशःप्लवगासिआननींवैरी।।करपदशूलाघातें,मर्दीरघुवीरवाहिनीवैरी।।७ ७	७२
अंगदगवे	य,	गवाक्ष,प्रजंघ,नल,नील, मारुति,प्रमुख ।।समजाउनिसैन्यातें,फिरवितिजीजाहलीभयेंविमुख।।७	७३
घटकर्णशि	रा	वरतें,मारुतिनेंटाकिलेंबलेंशिखरीं ।।शूलाघातेंत्याचें,रुजकलेंत्राश्रोत्रभूतलींविखरी।।७	७४
भारसहस्र	म	यमहा,शूलसंपीमरुत्सुनावरतें ।। वरचेवरतेंझेलुनि, मारुतिनेंभंगिलेंनियुद्धरतें।।७ ७	७५
खदिर,कुट	ज,	धव,सरल,स्यंदनतरु,बिल्व,ताल,साल,वट,।।वर्षतिघटकर्णावर,कपिवरहोऊनिसर्वएकवट।।७	७६
उच्चशीलोच्च	य	शिखरें,घटकर्णाचाशिरावरीपडती ।।कंदुकसमइंदुकमेंलबांधवपर्यंततेरणींउडती।।७	७७
बहलेसन	ज	समुक्षिन,कपिबलगतेंफुल्लपर्णवनवर्ण।।अर्णवकुक्षिगवाडव,तैसाभासेप्रचंडघटकर्ण।। ७	७८
वृक्षशिलोच्च	य	सहित,प्लवगबलातेंगिळीमहाकाय ।। नासाकर्णद्वारें,असतांत्यावानरासिभयकाय ।।७	७९
गंधानेंरुधि	रा	चा,प्रमत्तहोऊनिआत्मपरसेना ।। मर्दीकमलवनाला,वारणसावारणासिपरिसेना।। ७	८०
केलाप्लवंग	म	सर्व,अंगदनलनीलमारुतिप्रमुख ।।स्वमुखज्वलनपदकर, द्रुमगिरिशिखरादिकींकरीविमुख।।७	८१

१प्रळयाग्निचीशोभाजास २कुंभकर्ण ३कपाळसूळ ४लंकेचाकोट ५महानशूलजाचाअथवाशूलयोरभेदः ६नाकाचाश्वास ७कापूस ८वानर ९सिंह १०भरी ११ रामसेना १२अंगदादि १३कुंभकर्णमस्तकावर १४पर्वत १५हजारभारवजन १६टाकी १७युद्धतत्पर १८खयरादिवृक्षनामें १९उंचपर्वतशिखरें २०चेंडूसारखे २१चंद्रसूर्यपर्यं त २२बहुरक्तानेंभरलेला २३वानरसैन्यातशिरलेला २४पुष्पितपळसयुक्तवनतुल्य २५समुद्रमध्यस्थवडवानळ २६वृक्षपर्वतसहित २७गजसा २८निवारण २९मुखाभ्या दिकेंकरून ३० युं० सप्तत्रिंशोमं० ३७

तदुपरिनो	श्री	लक्ष्मण,त्यासत्वरणेरैनिवारबाणातें ।। हारवंडितोनुझामी,हृदयासहहेमवारेबाणानें ।। ७	८२
तोंकुंभकर्ण	रा	क्षस,धावेसोभित्रिलावधायाला ।। वसुधायालागिभयें,कांपैदेशापअविबुधायाळा ।। ७	८३
संग्रामपर	म	तुमुळ,क्षण[९]दाचरलक्ष्मणासवेंआळा ।।जालातुलोचिनाही,कोपनदायेप्लवंगराजाला ।। ७	८४
उचलुनियां	ज	गतीधर,घटकर्णाचाशिरावरिक्षेपी ।।तेंपिष्टसर्वजाले,तेंरजखसरिज्जळेकरुचिनेंपी ।। ७	८५
दोघेंहिविज	य	कामुक,नियुद्धकरितीजसेंमत्तकरी ।।विंध्यस्वर्णाद्रीकीं,ऐशीशंकामनींनिवासकरी ।। ७	८६
तेंदोघेंरुधि	रा	ई,मोच्चमहादेहभासतीसमरीं ।।पुष्पितपर्ण[११]वेनावृत,पर्वतकीं[१२]दावेवद्रिदीसगिरी ।। ७	८७
करितांसंग्रा	म	असा,अ[१३]शनिकठिणमुष्टिताडणेंहरिलों ।।मू[१४]र्छितभूवरिपाडुनि,नियुताधिकवीरसंघसंहरिला ।। ७	८८
त्याअसु[१५]रकुं	ज	रानें,सैन्यसमुद्रींकरूनियांक्रीडा ।।कपियादोगणें[१६]मथिलें,तैं[१७]दिग्गांतंगपावले[१८]व्रीडा ।। ७	८९
कपिसमुदा	य	स्वामी,सुग्रीवकरीतसेंवल[१९]त्रोण ।।यालान्यावेंम्हणजे,होइलहेंसैन्यनिर्गतप्रोण ।। ७	४९०
कुंभ[२१]श्रुतिनि	ज	चित्तीं,ऐसेंचिंतूनिवानरे[२२]शांतो ।।घेउनिनगरामध्यें,जातांरावी[२३]मृगारिवेशाळा ।। ७ ७	९१
तोंवानरना	य	कतो,सावधहोऊनियांमहामाणे ।।घ्राण[२४]श्रुतियुगुलातें,घेऊनिउहेकरीयत्नात्राणे ।। ७	९२
कोपेंअसाप	रा	भव,घट[२१]कर्णाचाकरोनियांसहसा ।।कंदुकसाजायनभीं,सांगेदेवासिकायंयासहसा ।। ७	९३
तिष्ठांनिश्चिन	म	रण,क्रोधेंघेऊनिपरि[२५]घतोपरतें ।।भक्षीरगडीनाडी,हरिलांयुद्धासिनरुळतीपरतें ।। ७	९४

१सुवर्णकवच२पृथ्वी३मूढ४राक्षसलक्ष्मणाशीं५पर्वत६गंगाजल,सूर्यकांति७जयेच्छु८गज९रक्तानेंभिजलेला१०अतिउंचमोठेदेहजांचे११फुलेंपळसवनेंवेष्टित१२ब
ळ्यानेंपेडलेला१३वज्रकठिणमुष्टिताडन१४वानर१५राक्षसश्रेष्ठ१६जलचर१७दिग्गज१८लज्जा१९सैन्यरक्षण२०हीनबल२१कुंभकर्ण२२सुग्रीव२३सिंहवेष२४नासि
काकर्णद्वय२५स्तंभ इ०मं०यु०अष्टत्रिंशो मं० ३८

त्यासमर्थीनों	श्री	मान्.[1] सीतापतिकार्मुकासिधरुनिकरें ।। निकरें[2]घटकर्णानें, ताडीशतकोटितीव्र[3]शरनिकरें ।। ७	९५
कोपांधनेत्र	रा	क्षस, निजपरसेनारणांगणींरगडी ।। कालानेंपाठविला, तोबहुधाआपुलाचवीरगडी ।। ७	९६
तोसमरंलो	म	हर्षण, जालाजेथेंअसंख्यरक्तनदी ।। याहनीजांतधरारुंह, कपि, रथ, रक्षः, क्रमेलका, श्व, रदी, ।। ७	९७
वानरेंकर[5]	ज,	रद्द्रुम, गिरिशिखरा, चानविक्षितांगरिपू ।। करिपुष्कलहरिपुंगवें[6], मर्दनभरिपूर्णतक्षणींहरिपूं[7] ।। ७	९८
आणींरघुना	य	कहरि[8], कलदोंश्रुतितोमदांधवन्यकरी ।। कीरामवां[10]सवाशीं[9], तोकलेवाथोत्रजंर्भ[11] युद्धकरी ।। ७	९९
त्याचादक्षक[12]	रा	नें, परिघासहरामगार्गणेंछेदी ।। भेदीवामभुजानें, अमयंतयाचापदासहीनेंदी[13] ।। ७	५००
रामप्रहित[14]	म	हेषु, च्छिन्नकलशकर्णपाददोर्दंड ।। चंडमहाजगतीतें[15], हरितिंहरिमाणजेवियमदंड ।। ७	१
अर्धद्विजरा[16]	ज	निभ, शूरें[17]प्रसोडूनिमस्तकासिहरी ।। हरि[18]नेंव्हां आनंदें, गर्जतिंजेसेंहतेभ[19]राजेहरी[20] ।। ७	२
रघुराजोज	य	यतितरां[21], ऐसेंकपिसंघगर्जतीसमरीं ।। अमरींजयध्वनीनें, नभभरिलेंनतसदांबुजभ्रमरीं ।। ७	३
रावणअनु	ज	विनाश, स्वभुजच्छेदासमाननोभावी ।। हावीरशक्रदुःसह, मर्त्यकरेंहेंतुझीदशाव्हावी ।। ७	४
जालाहरिह[22]	य	मुखहें, सुरचळचळकापलेसुविक्रांत[23] ।। श्रांतकसातोजाला, नरकपियुद्धींनलाबितांमाते[24] ।। ७	५
भयशोकप[25]	रा	धीन, त्यांतपलों[26]शेंद्रनमननुजाला ।। ननुजा[27]लाचौघालां, धाडीतोकोपयेंअनें[28]नुजाला ।। ७	६
अद्भुतविक्र	मं	चौघे, देवांतकएकरावणप्रकृती[29] ।। अतिकायदुजात्रिशिरा, तिसराचवभानरांतकाख्यकृती ।। ७	७

१धनु २धांभरकोटतीक्ष्णबाणसमूह ३दक्ष ४यानरथराक्षसउंटघोडेहत्ती ५वानरनखदंतवृक्षपर्वतशिखरताडनेंभिन्नअंगेंजांची ६वानरश्रेष्ठनाश ७इंद्रपुरी ८सिंह ९कुंभकर्ण १०रामरूपइंद्र ११नामकदैत्य १२उजवाहात १३नदंई १४गमानेंमारलेलेमहाबाणाहींछिन्नकुंभकर्णपाय, बाहु १५पृथ्वी १६अर्धचंद्राकार १७बाण १८वानर १९मारिलेगजेंद्रजाहीं २०सिंह २१अतिशयजयपावतो २२इंद्रादिक २३उनमभूर २४शेवट २५भयशोकाधीनचित्त २६राक्षसेंद्र २७पुत्र २८मोगा २९रावणतुल्यस्वभावजाचा ३०श्रीमंत्ररामायणेयु० कां० मं० २९

पवनसुता	श्री	कंद,ध्येभुराचानिकेटशीघ्रसुमें[3]तेजा।।ओषधि[4]पर्वततेथें,असेदिसेरात्रिंसूर्यस[5]मतेजा।।७	३४
त्यांचागर्यींवी	रा,	ओषधिआहेतयांचिंअभि[6]धानीं।।संजीवनीविशल्या,सुवर्णकरणीतसीचसंधानी।।७	३५
यांचारपर	म	यत्नें,आणाव्याओषधीसुदु[7]ष्प्रापा।।बापातुजलाकांहीं,दुष्करनाहींचकार्यनिष्पापा।।७	३६
येथेंओषधि	ज	रितूं,घेउनियेशीलशीघ्रनरिंआजे।।होजनमा[8]न्यबलासह,विज्वरहोईलतरणिकु[9]लराज।।७	३७
हेंपरिसुनी	य	शास्त्री,मारुनिघेजांब[10]वन्मिदेशातें।।रामासिनमुनिगेला,उडोनितुहिना[11]चलप्रदेशातें।।७	३८
त्यावायुकुम	रा	नें,करितांउड्डाणतेंत्रिकू[12]टशीर।।शिरलेंमहींतभारें,जालातोंकालेंभूमिला[13]शिशिर।।७	३९
वा[14]नरखगेंद्र	म	नोगति,मारुतिउसलेंकरुनिभुमुःकार।।आग्नेयोंषध[15]तेजें,यंत्रोत्थितलोहगोलै[16]काकार।।७	५४०
पावेंओ[17]षधि	ज	गती,धरासतोंआपणासिंनेयाला।।आलात्यणउनिंओषधि,अ[18]दर्शनेंकोपआणितीयाला।।७	४१
दीसस्वां[19]हाप्रि	य	निज,शिखानशानूलें[20]पलवेंलवल्या।।तिमिरतमा[21]लकुठारा,त्याओषधिंतक्षणीचमालवल्या।।७	४२
त्यणअनिअं	ज	नीसुत,कोपोनित्म्हणेंगिरीसरैमूढा।।गूढ[22]केल्याओषधि,नेणसिरामासिंदुर्नयो[23]रूढा।।७	४३
तुजरघुना	य	कभजनीं,मूढानाहींचभक्तिंतिलमात्रा।।पात्रापा[24]त्रविचार,त्यक्ताकरितोसिविफलमयो[25]त्रा।।७	४४
नरितुजंपा	रा	वारीं,पिष्टकरुनिदाकितोंक्षणामाजी।।परिकार्यगौरवास्तव,रक्षितसेशक्तिहेंपहामाजी।।७	४५
बोलोनिअसें	म	गतो,ओ[4]षधिगिरिकंदुकौ[26]समानकरें।।उच्चलीलामारुतिनें,रघुपतिमु[27]खवीरजीवदानकरें।।७	४६

१शिवाचासासरा २हिमालय ३अचळ ३हेसुबुध्दे ४द्रोणागिरी ५सूर्यतुल्यतेजजावें ६नामानीं ७अतिदुर्लभा ८लोकमान्यसैन्यासह ९सूर्यकुलराज (राम) १०जांबवदाज्ञा ११हिमालयप्रदेश १२त्रिकूटपर्वतशिखर १३हिंवाळा (कंपदायक) १४वायु,गरुड,चित्त,तुल्यगति १५सोरागंधकादितेज १६तोफेंतूननिघाल्यागोळ्यासारखा १७ओषधिपर्वत १८गुप्तहोणें १९पेटलेल्याअग्निचाज्याला २०नवीनपाला २१अंधकारहस्तकुऱ्हाड २२गुप्त २३अनीतिस्थ २४पात्रापात्रविचारहीन २५आज्ञेयेणें २६चेंडूसारखा २७रामादिवीरांसजीवदानकरणारा इ०यु०द्वितारिशोमं०५२

४५

अतुळबळे	श्री	मारुनि,घेउनिऔषध्य[1]गासि येकरटको[2]।।शंभुप्रे[3]हितेोषधिकर,नंदीश्वरसाचिशीघ्रयेकरटका[4]।। छ		४७
पीयुषा[5]च्याधा	रा,	तैसानोहोयअद्रि[6]चावारा।।ओषधिगंधभराच्या,निर्झर[7]जलबिंदुचाहिंजोथारा[8]।। छ	छ	४८
औषधिगंध	म	यमरु[9],त्पवेंरामासवेंप्लवंगबलें।।सुमोत्थितां[10]परीतीं,उठलीपहिल्यापरीसहीप्रबलें।। छ	छ	४९
पवनसुतें	ज	[11]गंतीधरे,नेलाअसतांतसाचिजरिठाया।।तरिकार्ययेतेंपरि,उनरीरामादिकांसिभेटाया।। छ		५५०
रामलक्ष्मणेंका	य	तुला,होऊंबामीजनांनेउतराई।।प्राणप्रदानहीतवे,उपकारगिरीपुढेंगमैरांई[12]।। छ	छ	५१
ऐसेंश्रीरघु	रा	जा,वदोनिभेटेस्वभक्तरत्नातें।।यत्नातेंवाखाणी,गणीमनींजिंकिलेंसपत्नातें[13]।। छ	छ	५२
यातायात[14]श्र	म	तो,रामेंआलिंगुनीक्षणेंहरिलो।।गिरिलास्वस्थानींने,ऐसाकेलानिदेश[15]त्याहरिलो[16]।। छ		५३
पवनमनो[17]	ज	वेमारुनि,ठवीत्याअद्रिलानिजस्थानीं।।भस्थानींसंस्तविला,देवानींवातपुत्रे[18]स्वस्थानी[19]।। छ		५४
बहुयोजनो[19]	य	ताध्व,क्रमणश्रमनेप्रकंपनभवातें[20]।।हैंशक्तिव्यक्तेंकरी[21], क्षितिजापतिपादभक्तिविभवातें[22]।। छ		५५
पुनरपिर	ज	नीअसतां,फिरोनिआलारघुत्तमाजवळे।।जवंलक्ष्मणाग्रजासह,देखतहोतेंप्लवंगराजं[23]बळे।। छ		५६
सुग्रीवलक्ष्मणें	य	त्नें,लंकेचेंभस्मजाकरारांनीं।।तोंउल्मुकां[24]सिघेउनि,जाळीनगरीक्षपाचेंरारातीं[25]।। छ		५७
नेव्हांराक्षस	रा	जें,कुंभनिकुंभाख्यकुंभकर्णसुत।।पाठविलेसमराला,देउनिचतुरंगिणीचमूबहूत।। छ		५८
वाल्यनुजानें	म	थिला,कुंभनिकुंभप्रभंजनात्मभवें[20]।।नमुचिंजसासुरनाथें,वधिलाकींअंधकासुराख्य[26]भवें।। छ		५९

१ द्रोणगिरी २ एकदा ३ शिवप्रेरित ओषधिहस्तनंदिकेश्वरच ४ सैन्य ५ अमृत ६ पर्वत ७ झऱ्याचा उदक बिंदु ८ आश्रय ९ औषधिगंधयुक्त वायुस्पर्श १० निजून उठल्या सारखे ११ द्रोणाचल १२ मोहरी १३ शत्रु १४ आण्यायेण्याचा श्रम १५ आज्ञा १६ मारुति १७ वायु,मनःस्तुल्य वेगजाचा १८ स्वर्गस्थ १९ बहुयोजन लांब मार्गचलनश्रम २० वायुपुत्र २१ स्पष्ट २२ रामचरणभक्तिसामर्थ्य २३ वानरश्रेष्ठ २४ कोलित २५ राक्षसशत्रु २६ शिव

ऐसोविजय	श्री	म,द्रामालाप्राप्तहोयत्याकाळीं[1]॥कालिंदीदीवरसम,आलींदशकंधरोननेंकाळीं॥७	५६०
रक्षोनाथस्व	रा	त्मज,मकराक्षानेंरणार्थआज्ञापी॥पापीनोरामानें,सोमानेंदुष्टराहुसाव्यापी॥७	६१
अपेक्ष्यास्वेंतो	म	ग,मकराक्षजळेंसहायुधग्राम॥रामज्वलेनीराक्षस,पतंगजालेंकरूनिसंग्राम॥७	६२
पौलस्त्यदेह	ज	न्मा,इंद्रजिदाख्यप्रतापमार्तंड॥खरतरशरकिरणगणें,शोषीकपिजीवनासिउद्दंड॥७	६३
प्रलयसम	य	नोभासे,संवर्ताभोदतुल्यशरधारा[11]॥हाराक्षसवर्षेनोहारामत्मणेचमूनिराधारा॥७	६४
नोवानराधि[12]	रा	ज,द्विविदांगदवीरतेपोननीलनल[13]॥जनलक्षावधिवधिती,ग्रीष्मींविपिनांनरींजसाअनलें[14][15]॥७	६५
रक्षःप्लवंग[16]	म	क्षन,विक्षत[17]फुललेंवनींजणोपळस॥पळसमयांलासुटलो,पलसहभूपाहनोचियेचिकेंस[18][19]॥७	६६
शानवाःक्षतें[20]	ज	नदीत्या,मिळतींनोहोयसिंधुपेंनिशोणें[21][22]॥कोणप्राज्ञत्मणेना,कालाचारक्तपूर्णनौद्रोणे॥७	६७
मगमायाम	य	सीता,आणुनियांरावणात्मजेंकपटें॥मारुतिसमक्षवधितां,ज्ञाकितिनेत्रासिदेवलोकपटें[23]॥७	६८
जोवैराचेंबी	ज,	मात्तपितामोहिलाजिणेंअसिलो॥मारुनिकलह[24]प्रशम,प्रसिद्धयशआजमींदिलेंअसिलो[25]॥७	६९
पौलस्त्यतन	य	ऐसा,मोहुनिगेलाप्लवंगसेनेला॥तेंऐकुनिरामत्मणे,हामाझाप्राणशत्रुनेंनेला॥७	५७०
सीताशोकप	रा	ला,रामालाआणिसर्वसेनेला॥पौलस्त्य[26]त्मणेक्षितिजा,जीवलयालास्वळेंनसेनेला॥७	७१
हेंसारेंमाया	म	य,याचेंकापथ्यजाणनोहोमी॥मोहुनिनिकुंभिलेला[27],जाउनिबसलाअसेलनोहोमी॥७	७२

१यमुनानीलकमलतुल्य२रावणमुखें३रावण४चंद्र५शस्त्रसमूहसह६रामाग्नि७रावणपुत्र८प्रतापसूर्य९तीक्ष्णबाणकिरणसमूह१०वानरोदक११प्रलयमेघतुल्य१२सुग्रीव१३मारुति१४वनांत१५अग्नि१६राक्षसवानर१७छिन्नभिन्न१८मांसयुक्त१९कंटाळा२०रक्तनदी२१समुद्र२२लाल२३वस्त्र२४कलह शांतिनेंख्यातयश२५रवडू२६विभीषण२७इंद्रजिन्नगरी इ०मं०यु०कां०चतुश्चत्वारिंशोमं०४४

होमांतींदिव्य	श्री,	स्यंदनें[1]जन्मेलभव्यकामगें[2]मे॥मगमर्त्यामर्त्यांला[3],दुर्जयहोईलतौंमहानिगमें[4]॥छ	७३
हेंपूर्वींचतु[5]	रा	नन,वरलाहवनींकरीलजोंविघ्न॥रावणपुत्रानूं[6]ऐसें,होतीलप्राणजाणतन्निधें[6]॥छ	७४
यास्तवंपर	म	त्वरित,प्रत्यूह[7]करानयासिउठवाहो॥वाहोनूं[8]रक्तनटिनी,सौमित्रि[9]चालतूंमहाबाहो॥छ	७५
काक्यअसेंनि	ज	कर्णीं,पडतांवर्णीनयासिरघुराजा॥सौमित्रिप्रभृतीनें,शीघ्रम्हणेत्याखळासिवारांजा[10]॥छ	७६
तेव्हांकौसल्ये[11]	य,	प्रहितप्रबलप्लवंगें[12]गिरिकल्प[13]॥कल्पक्षयकरितिलसे,गमतीकरितांचियुद्धसंकल्प॥छ	७७
पौलस्त्यकुमा	रा	ध्वर.रक्षं[14]करक्षःक्षयस्पृहावंत॥अंतकनिभप्लुवंगमें,गेलेरिपुहस्तितुल्ये[15]महोवंत॥छ	७८
तेंगगें[16]नग	म	ग,अगनेंग[17],धरवीरनीरदांसारे[18]॥वर्षतिअध्वररक्षण[19],रक्षासुरसंघमस्तकींसारे॥छ	७९
शाखामृग[12]र	ज	नीचर,करितीसंग्रामेंदेवदानवसे॥नवसेवेंक[20]समदुःखी,स्वस्वामिसमिपएकहीनवसे॥छ	५८०
मांसाचेसंचे[21]	य	किति,रक्ताचेवाहतीमहापूर॥शूरजनक्षयजाला,भूरजहीना[22]द्रुमाद्री[23]हीचूर[24]॥छ	८१
विघ्नअसाय	ज	नीला[25],होतांचिउठेसचापशरधारी॥संनद्ध[26]युद्ध[27]बद्ध,श्रद्धक्रुद्धप्रसिद्धविबुधारी[28]॥छ	८२
पूर्णनहोतां	य	ज्ञ,क्रोधेंधावेरथीधनुर्बाणी[29]॥शर्वाणी[30]शावरगज,दैत्यनसापेरणासिनिर्वाणी[31]॥छ	८३
चावीनिजाध[32]	रा	तें,दानेंहातेंस्वहस्ततोचोळी॥पोळी[33]अश्वाग्नीनें,शरसोडीजांसतुच्छदंभोलि[34]॥छ	८४
हरिजि[35]न्निःसी[36]	म	बलें,प्लवंगां[12]नजसामृगांनशार्दूल[36]॥शूलेंपाशगदाशर,मुसलेंकरिपर्वतासिनिर्मूल॥छ	८५

१रथ २इच्छितस्थळींजाणारा ३मनुष्यदेव ४महत्नगस्थावें ५ब्रह्मा ६साचाहानेंमरणें ७विघ्न ८रक्तनदी ९लक्ष्मणादि १०निवारा ११रामानेंपाठविले १२वानर १३पर्वततु ल्य १४इंद्रजिद्यज्ञरक्षकराक्षसनाशेच्छु १५महात १६आकाशगामी १७वृक्षपर्वतधारी १८मेघतुल्य १९यज्ञरक्षण २०नवेचाकरसे २१समूह २२धूलिहीना २३वृक्षपर्व त २४चूर्ण २५यज्ञ २६सज्ज २७युद्धीधृतप्रीति २८देवशत्रु २९धनुर्बाणधर ३०शिवावर ३१परिणामी ३२स्वओष्ठ ३३जाळी ३४वज्र ३५इंद्रजित ३६व्याघ्र इ०यु० कां० मं० ४५

वृं[1]दसरल,	श्री	फल,धव,ता[2]ल,तमालाम्र,नालिकेराहीं ।। कांहीं पर्वतशिखरें, ताडुनि त्यांणती कपी उभाराहीं ।। छ	८६
आलेंवानर	रा	क्षसें,हरिजित्सौमित्रि मार्गणाग्निहुत ।। क्षोणी[3]वरकोणी भरे,शोणि[4]तदिनीतवाहती बहुत ।। छ	८७
समरीं[5]मत्त	म	तंगज,कींदोघेंव्याघ्रकीं मृ[6]गाधिपती ।। कीं वृ[7]षकीं घनकीं ग्रह,कीं न[8]गकीं अं[9]धक स्मरा[10]राती ।। छ	८८
श्रीमद्रा[11]मानु	ज	निज,भुजभुजगशिलीमुखेंकरदविद्ध ।। घन[12]नाद मो[13]ह पावे,पुनरपियुद्धार्थ होय तो सिद्ध ।। छ	८९
मारुततन	य	बिभीषण, ताडिति बहुपंक्ति[12]कंठ तो काला ।। तो काला[13]कुलमति खल, होउनियां विरथ[14] जाय ओकालों[15] ।। छ	९०
पुनरपि तो	रा	गानें,आलाहो ऊनियां रथारूढ ।। खरतर[16]शरखरतिमिरीं, करि हरि[17]बल दीर्घकालें दि[18]ङ्मूढ ।। छ	९१
ऐसें जालें स	म	र,त्रिदश[19]जैनाला हिंजेंगमें भीमें[20] ।। श्रीमत्सौमित्रीशीं,इंद्रजिताशीं त्रिरात्र निःसीम ।। छ	९२
मग रामानु	ज	वेगें,माहेंद्रा[21]स्त्राभिमंत्रितांग्निशिखें ।। इंद्रजिताचें छेदी, मस्तकपातें नहालतां वि[22]शिखें ।। छ	९३
ते व्हां जयज	य	शब्दें,गर्जतिमुनिसिद्धदेवगंधर्व ।। पर्व अपूर्व तयांला,जालें आनंद पावले सर्व ।। छ	९४
तें दुंदुभिवा	ज	विती,धिमिधिमिधिमि देवलोक आनंदें ।। गंधर्वकरिती तननन, तथे थैथे थ्यं अप्स[23]रो वृंदें ।। छ	९५
तों प्रावृट्[24]सम	य	गमें,पुष्पाचीवृष्टि वाजती भेरी ।। चपले[25]सुरांगनांत्या, तन्वंगीनाचती नभीं गोरी[26] ।। छ	९६
जाउनि रघु	रा	याच्या, चरणीं सौमित्रि जाहला लीन ।। पीन[27]भुज प्रभुत्हृदयीं, आलिंगी बंधुला दयाधीन ।। छ	९७
रामत्यणें श्र	म	जाला,वत्सा तुज नाहलां सि रुधिराहीं ।। द्व्यंगुलें[28]हीं स्खलदेहीं, रिपुबाणाहीं नचुंबिलें नाहीं ।। छ	९८

१ वटादिवृक्ष २ इंद्रजित्‌ लक्ष्मण बाणाग्नि दग्ध ३ पृथ्वीवर ४ रक्तनदी ५ उन्मत्त हत्ती ६ सिंह ७ बैल ८ पर्वत ९ नामा दैत्य १० शिव ११ लक्ष्मण बाहु सर्पाचा बाणरूप एक दंतें विध १२ रावणपुत्र १३ कालव्याप्त बुद्धि १४ रथहीन १५ गृह १६ तीक्ष्ण बाणांधकार १७ वानरसैन्य १८ भययुक्त १९ देव २० भयंकर २१ इंद्रास्त्र मंत्रित आहे त अग्निज्वाला जाचा ठायीं २२ बाण २३ अप्सरा समूह २४ वर्षाकाळ २५ वियुल्लता २६ स्त्री २७ पुष्टबाहु २८ दोन बोटें ३० यु॰ षट्चत्वारिंशोसर्गः ४६

तुजविणजे	श्री	स्त्रींतनु,हेंसारेंसर्वथामलावमन ।। सांगुनियांकुशलाला, चिंतानटिनी[1]तटासलावमन ।। ७	९९
निर्व्हारघुवी	रा	ला,नमुनिम्हणेंनोदशानें[2]नानुजनी ।। तुजनीरदाभदेहा[3],जयजालाधर्मशर्म[4]हेतुजनीं ।। ७	६००
रावणपुत्र	म	हेंद्र,देष्टादुष्टायणीरणींसबळ[5] ।। सौमित्रिनेंत्रिनेत्रें,अंधकसामर्दिलाप्रभोसबळें[6] ।। ७ ७	१
याचानिजभु	ज	भुजगें,शरदंष्ट्रें[7]कार्मूकाननें[8]सकळ ।। दंशकरुनियांशत्रु,क्षितिपृष्ठींआजपाडिलेंविकळ ।। ७	२
ऐसींस्वविज	य	वार्ता,ऐकुनिराजात्म्हणेअहोमातें ।। सर्वाहींतोषविलें,करुनिशराग्नींतेशत्रुहोमातें ।। ७	३
चिंतांबुधि[10]ति	रा	ला,पावायालामलातुम्हीसेतू ।। हेतुमचेबलशाली,भुजमंद्र[11]असोतनित्यजयहेतू ।। ७	४
रामेंअसेंस	म	स्तहि,सत्कारुनियांसुषेणकौशल्यें ।। सौमित्रिप्रमुखांचीं,काढविलींमर्मपीडकेंशल्यें[12] ।। ७	५
रावणतनु[13]	ज	विनाशें,भिजवीबाष्पोरकें[14]सुहृद्दस्त[15] ।। ध्वस्तप्रभ[16]तोजाला,गभस्तीमाली[17]जसानमोग्रस्त[18] ।। ७	६
वत्साहरिहे[19]	य	शत्रो,महाभुजाद्वंद्वनीलसंकाशा[20] ।। काशासनूंअकाळीं,बापाधरिलीसअन्येंलोकाशा[21] ।। ७	७
धात्यासिंकंजे[22]	ज	वर,बलरिपुकीर्तीदुराहुबाहुबल ।। जालेंकेसेंस्वर्म[23],प्रामार्थनसेंचिहेंरथासकल ।। ७	८
तुमचासंक्ष	य	जीस्तवं,तीचारक्तेंतुम्हासीतर्पीन ।। तन्मांसाचेपिंड,श्राद्धींसकलासिआजअर्पीन ।। ७	९
ऐसेंवदोनि	रा	वण,धावेघेऊनितीव्रनरवारी ।। सीनावधोद्यताला,त्यालागिसुपार्श्वतीव्रनरवारी[24] ।। ७	६१०
मगअप्रति[25]	म	बलातें,प्रेषी[26]त्याशींकरूनिरामरण ।। अर्पीहर्षसुराला,जयचापालानिशाचरांमरण[27] ।। ७	११

१चिंतानदीतीर २बिभीषण ३मेघतुल्यदेह ४धर्मसुखहेतु ५बलवान् ६ससैन्य ७स्वबाहुसर्प ८बाणदंष्ट्राजाची ९धनुमुखजाचें १०चिंतासमुद्रतीर ११सुखी १२बाणाग्र १३इंद्रजिचाघात १४नेत्रोदक १५आप्तहात १६निस्तेज १७सूर्य १८राहूनेंग्रासिला १९इंद्रशत्रो २०पावूपम २१परलोकेच्छा २२ब्रह्मवरेंइंद्रकीर्तिबंदहारक बाहुरूपबाहुबलजाचें २३स्वर्गप्राप्तःद्रव्य २४शीघ्र २५निरुपमसैन्य २६पाठवी २७मृत्युस ३० श्रीमं० युद्धकांडेसप्तचत्वारिंशोसं० ४७

रथमथिले	श्री	रामें,एकुणतिसलक्षकोटिही सात ।। नेराकोटी[1] विशति,सहस्त्रदशलक्षगजे हिं विख्यात ।। ७	१२
जैतुरगेव	रा	रोह,ध्वजिनीवधिलीरघुत्तमेंमोटी ।। नैषष्टि[3] सहस्त्राधिक, विंशतिल[4] क्षोत्तरत्रिदशी[5] कोटी ।। ७	१३
रजनीचेर[6]	म	थिलैजे,त्यांचीसंख्याहिवर्णिलीऐशी ।। नैएकशतकपंचे,चाळिसहीकोटिलक्षहीऐशी ।। ७	१४
आणिकहीर	ज	नीचेर,वीरजगच्छत्रुधीरजयवंत ।। प्रभुश[7] रवानरगिरिवर,तरुनिकरेंफारपावलें अंत ।। ७	१५
एवंरघुना	य	कतो,युग्म[8] मुहूर्तानतसंहरीकटकें ।। लटकेंकसेंत्मणावें,कायनकीजेलत्याजगद्[9] टकें ।। ७	१६
ऐसेंऐकुनि	रा	वण,शोकेंजालाविसंज्ञएकघडी ।। मगदीस[10] वह्निकुंडप्रभविंशतिसंख्यलोचनेंउघडी ।। ७	१७
त्यावरिशीघ्र	म	होदर,वीरमहापार्श्वअणिविरूपाक्ष ।। राक्षसहेपाचारुनि, करवीबळसर्वसज्जन+ खराक्ष ।। ७	१८
साग्रनियुत[11]	ज	वनाश्व[12],स्यंदनें[13] नियुत[14] त्रयद्विप[15] प्रबल ।। हयें[16] षष्टिकोटि[17] अगणित, पत्ति[18] असेंशीघ्रसज्जहोयबळ ।। ७	१९
मणि[19] हेमम	य	स्यंदन[20],अष्टाश्वविमानतुल्यविस्तीर्ण ।। आणविलादिक्[21] पालक,मृगसिंहें[22] नैकशस्त्रसंकीर्ण ।। ७	६२०
रथचक्रेंग	ज	हयभद्र,काहलवीणामृदंगवरभेरी ।। वाजतितेंङ्गांझाली,केवळनैराक्षसीचें[23] मूभेरी[24] ।। ७	२१
रावणविज	य	श्लाघी,कनकरथींबैसलामहाकाय ।। तोंभासेकार्तस्वर[25],गिरिशृंगारूढमेघकींकाय ।। ७	२२
त्यापंक्तिकंध	रा	ला,आतांजालेंअनेकअपशकुन ।। बसलेंध्वजशिखरावरि,येउनितत्काळगृध्र[26] बकशकुन ।। ७	२३
तोरुधिर[27] धू	म	योनी,वर्षेभूकापलीरडेंमाळ ।। होलुब्धदुष्टनुमजे, काळग्रस्तायुमूढपतयाळु[28] ।। ७	२४

१बीस २घोडेस्वारांचीसेना ३साठहजारवर ४वीसलक्षाधिक ५तीसकोटी ६राक्षस ७रामबाण-वानरपर्वतवृक्षसमूह ८दोनमुहूर्त ९विश्वोत्पादक १०प्रदीप्ताग्निकुंडतुल्यवीसडोळे ११पूर्णलक्ष १२वेगवान्घोडे १३रथ १४तीनलक्ष १५हत्ती १६घोडे १७साठकोटि १८पायदळ १९रत्नयुक्तस्वर्णरथ २०आठघोडेजास २१देवमृगास २२सिंहरूप(रावण) २३अनेकशस्त्रयुक्त

+ रावण २३सेना २४बहिरी २५मेरुपर्वतशिखरस्थ २६गीधबगळेपक्षी २७मेघ २८पतनेच्छु इ० यु० अन्वलार्शिंरोमं० ४८

सलिलधर	श्री	सोदर,कांतिध्वजिनीसमेतजों चाले ।।जालेंउल्कोपात,श्वसनपुढें काकमागुनीं आले ।। ७	२५
धूलीचोनिकं	रा	नें,पडलासर्वत्रनिबिडआंधार ।। कायरजःपेटलानें,भूमिकरीनिर्जरांशिआधार ।। ७	२६
कींगगनस्था	म	रजन,कांतांचीधूलिमयतिरस्करिणी ।।संमर्दसोसवेना,म्हणुनिपळेंकींरजोमिषेंधरणी ।। ७	२७
त्यातेंरघुरा	ज	तदा,अवलोकुनियोंकरींधरीचाप ।।तोंपर्वतशिखरशिला,तरुकरतेंधावतीकपिक्ष्माप ।। ७	२८
बहुतरतो	य	दपटलें,तैशीदिसतीबलेंपलाशांचीं ।।गमतीप्रकंपनांसम,समरींद्वंद्वेंप्रचंडकीशांचीं ।। ७	२९
जालेमिश्रीत	रा	क्षस,वानरजैसेकरींद्रपंचास्य ।।हास्यकरीहर्षानें,लास्यप्रियकालपसरुनीआस्य ।। ७	६३०
एकैकातेंस	म	रीं,शत्रूतेंशतशतप्लवंगपती ।।अगनगरदपदमुष्टि,प्रहारकरुनीवधावयाजपती ।। ७	३१
शरैनाराचां	ज	लिक,प्रासगदाखड्गशूलपरिघातें ।।हातेंधरूनिराक्षसनाडितिकीशांसिनिष्ठुराघातें ।। ७	३२
कपिपादद्रु	य	धरुनि,क्षितिवररजनीचरांशिआपटिती ।।उठतीतोंतोंदुसरे,ताडितिगिरिपादपादिकेंझटिती ।। ७	३३
उचलुनिग	ज	हयरथवर,गरगरफिरवूनिउडवितीगगनीं ।। अंगनिष्पिष्टकितिकेही,कदनअसेंकरितिकपिपलाशगणीं ।।	
निशिचरसा	य	कशक्ति,प्रासगदाशूलखड्गनिकरानें ।।ताडुनिकिंनिकपिगिरितरु,वारुनिसंचूर्णकरितिनिकरानें ।। ७	३४
शूरप्लवंग	रा	घिटं,विकटकठोरप्रचंडभुजधीट ।।नीटप्रहारकरुनी,शत्रूतेंरगडितीजणोंकीट ।। ७	३६
तोअतुललो	म	हर्षण,रणजेथेंशोणितापगापूर ।।राक्षसकपासनैसे,जैसादीसानलासकापूर ।। ७	३७

१ मेघतुल्यकांतिसेनेसहित २ विजापडणें ३ वायु ४ समूह ५ दाट ६ धूलिसमूह ७ देव ८ आकाशस्थदेवांगना ९ पडदा १० पर्वतशिखरादिहस्तीजांचा ११ वानरश्रेष्ठ १२ बहुतमेघसमूह १३ राक्षस १४ महावायुतुल्य १५ वानर १६ हत्ती १७ सिंह १८ नृत्यप्रिय १९ मुख २० वृक्षपर्वतदंतपदमुष्टिनांउग २१ बाणादिशस्त्रें २२ पर्वतवृक्षादिक २३ शीघ्र २४ पर्वतेंचूर्ण २५ बाणादिसमूह २६ पताकाश्रा २७ भयंकर २८ रक्तनदीपुर २९ कड्डीसाग्नि ३० युद्धकांडेएकोनपंचाशत्तमोमं ४९

यापरितेव्हां	श्री	मद्रामबलैंराक्षसीचमूवधिली ॥ विजयेंसुरांसिमांसे,क्षतजेंकव्यांरकांसितुष्टिदिली ॥ ७	३८
युद्धींमहोद	रा	भिध, आणिविरूपाक्षनामहेदोघे ॥ मोघेसिंनकरुनिबलें,यांचाप्राणासिंकीशपतिनेंनोघे ॥ ७	३९
वायुसुतानें	म	थिला,वीरमहापार्श्वसंयुगींगोत्रें ॥ स्तोत्रेंकरितिसुरतदा,कोपेंदशकंठगजजसानोत्रें ॥ ७	६४०
क्षणदाचेर	ज	ननाशें,रावणनानाविधायुधस्तोमीं ॥ वर्षेकपिसेनेवर,उद्धारतधींदिलायमेंव्योमीं ॥ ७	४१
रघुकुलना	य	कसायक,निकरेंरिपुशस्त्ररष्टिलावारी ॥ वारिदसमबाणगणें,तोंनोवर्षेसमस्तेरेवारी ॥ ७	४२
तोंनामसास्त्र	रा	गें,केलेंमंदोदरीधवेंप्रकट ॥ सिंहव्याघ्ररकादि,श्वापदमुखबाणजन्मलेविकट ॥ ७	४३
रघुवंशोत्त	म	त्यातें,आग्नेयास्त्रेंक्षणांतनिर्दळी ॥ वालिप्राणारिरिपु,ध्वजेंनीलाप्रलयवह्निसाजाळी ॥ ७	४४
वैश्रवणानु	ज	नेव्हां,मयरचितास्त्रासियोजितहोय ॥ शरशक्तिशूलमुसल,प्रासगदावर्षतींजसेंनोयें ॥ ७	४५
गंधर्वास्त्रेंसा	य	क,अभिमंत्रुनिसोडिलेयशोधामें ॥ इंद्रेंपविप्रहारें,पर्वनसाशत्रुनाडिलारामें ॥ ७	४६
शस्त्रास्त्रांचावि	ज	मग,सोडुनिदशकंधरेंमहापतितें ॥ आच्छादिलेंरवीतें,विधुंतुदांनेपरीधरापतितें ॥ ७	४७
सौमित्रिनेंप्र	य	लें,छेदुनिदशकंठचापलतिकेला ॥ अशनिप्रभबाणानें,सारथिमूर्द्धापहाररहीकेला ॥ ७	४८
मंदोदरीव	रा	चा,स्यंदनेंसंबद्धवाजिसंघातें ॥ मारीस्वयेंबिभीषण,धाउनियांनेधवांगदाघातें ॥ ७	४९
कालभुजंग	म	वज्र,ज्वलनज्वालांतकोपमाशक्ती ॥ बंधुवधास्तवहस्तीं,धरिलीदशकंधरेंमहाशक्ती ॥ ७	६५०

१रामसैन्य २मांसरक्त ३मांसभक्षक ४निष्फळेच्छ ५सुग्रीव ६युद्ध ७पर्वत ८अंकुश ९राक्षसनाश १०अनेकविधशस्त्रसमुहे करून ११ ठेकर १२ आकाश १३बाणसमूह १४मेघतुल्य १५रावण १६सिंहादिकांची मुखेंजास १७भयंकर १८राम १९रावणसेना २०योजी २१उदक २२यशस्थान २३वज्रप्रहार २४समूह २५राहु २६रावण धनु २७वज्रतुल्यबाण २८सारथिशिरच्छेद २९रथासयोजिलेघोड्याचासमूह ३०गदाप्रहार ३१काळ,सर्प,वज्र,अग्निज्वालोपमशक्तिजीची इ० युद्धकांडेपंचाशत्तमोमंत्रः ५०

नेव्हांत्वरिन	श्री	मान्[1],लक्ष्मणनिःसीमवीर्यचुंचु[2]कंची[3]।।रिपुला मोहुनिबाणें,मित्रां[4]लाशक्तिपासुनीचुकवी।।छ	५१
जनरा[5]वण	रा	वणानें,सौमित्रिसत्याचंशक्तिनेंनाडी।।दुःखार्तदेवलोचन,जलदृष्टिसहस्र[6]मोंतलींपाडी।।छ	५२
अशनि[7]च्छिन्न	म	हीधर,शिखरासमरामचंद्रबंधुपडे।।वेगेंप्रभंजन[8]नाचा,समूळजैसामहातरूउपडे।।छ	५३
रामजघन्य[9]	ज	पानें,हावत्सलक्ष्मणोनिंपावलाशोक।।यान्चेंहिंहृदयजालें,भिन्नअसेंमानितीनदालोक।।छ	५४
बंधुहृदाल	य	वासी,रामेंहिंशक्तीसकायसांपडला।।लक्ष्मणहृदयछेदें,नातरिमोहां[10]ननांतकांपडला।।छ	५५
शक्तीनैंस्वक	रा	नें,उद्धरितांराघवासिबाणगणीं।।मर्मस्थानींरावण,नाडीपरिरामदुःखतेंनगणी।।छ	५६
जैसीभुजंगी[11]	म	स्त्री,वल्मीक[12]बिलांतुनीअहि[13]याही।।काढीनैसींरामें,उद्धरिलीशक्तिनेंसमयाही।।छ	५७
सुगल[14]प्रभं	ज	नात्मजं,सौमित्रीचेंकरावयात्राण।।ठेउनिरामेंरिपुवर,आशी[15]विषतीव्रसोडिलेबाण।।छ	५८
जीवितसंश	य	होतां,विरथदशग्रीवरामशरभग्न।।गेलापळोनिमागें,चिंता[16]भेयशोकमोहसंमग्न।।छ	५९
मगरघुरा	ज	फिरोनि,त्वरितचियेऊनिबंधुदेहातें।।हानेंशिवोनिपावे,हावत्सअसेंत्मणोनिमो[17]हातें।।छ	६६०
अ[18]नुजविल	य	भीनातें,रामातेंतोसुषेणसमजावी।।सौमित्रिमृत्युशंका,हृदयापासूनियांत्मणेजावी।।छ	६१
योवायु[19]कुंम	रा	चा,दोर्विक्रम[20]सुखदकायवानावा।।संकटसिंधुनराया,आत्मालायाचियाभुजानावा।।छ	६२
मारुनियांस	म	यींत्या,जाउनिदिव्यौषधीसआणीलें।।मोहं[21]तरूतेंचिंताल[22]तिकेसहवर्तमानखाणीलें।।छ	६३

१ शोभावान् २ वळकटवोंचजाची ३ पत्नी ४ विभीषण ५ लोकपीडक ६ पृथ्वीतळ ७ वज्रच्छिन्नपर्वतशिखरतुल्य ८ वायु ९ लक्ष्मणमात १० मोहांत ११ सर्पिणी १२ वारुळ बिलातून १३ गारुडी १४ सुग्रीवमारुती १५ सर्पतीव्र १६ चिंतानदींतबुडालेला १७ मूर्छा १८ लक्ष्मणनाशभीत १९ मारुति २० बाहुपराक्रम २१ मूर्छावृक्ष २२ चिंतावेलीस — इं०यु० कां० मंत्र: ५१

ऐसेंवदतां	श्री	म, द्रामानें लक्ष्मणात्म[1]शयनानें ॥ अवलोकिलें मुखांबुज, मारुतिनें अश्रुपूर्णनयनानें ॥ छ	६४
तेव्हांरघुवी	रा	ला, वंदूनि उडे तनूजे[2]पवनाचा[3] ॥ आला अतिथि मुहूर्ते महौषधींचा विलासभवनाचा[4] ॥ छ	६५
त्यासविशल्यां	म	गतें, नकळे त्यणवूनि नेनकरितां उशिर ॥ औषधिगिरिसचि, नेउनि, ठेवी रामाचियापदीं स्वशिर ॥ छ	६५
तंवतोंभेषे	ज	वेत्ता[5], सुषेणनामाविशल्यकरणीला ॥ शोधीमगतीणें त्या, वरुणसुताच्यास्वहस्तपरिणीला[6] ॥ छ	६७
तीचाअनाम	य	मद[7], गंधाचें करवितांचि आघ्राण ॥ शल्यक्षतरहिततनू, लक्ष्मणजालाक्षणांतसंप्राण[10] ॥ छ	६८
हर्षेंरघुवीं	रा	नें, लक्ष्मणआलिंगिलाभुजायुगुलें[11] ॥ केलाजयशब्दसुखें, मारुतिनें अंगदें नलें सुगेलें[12] ॥ छ	६९
औषधिवास	म	हीधे, स्वस्थानींस्थापुनींप्रभंजनजें[13] ॥ केलें कर्मसुदुष्कर, बलवज्जन[14]सर्वगर्वभंजनजें ॥ छ	७०
पुनरपिरा[15]	ज	मणीतो, युद्धालासिद्धहोयतेकाळीं ॥ अन्यरथावरिबेसुनि, दशकंठें दाविलीमुखेंकाळीं ॥ छ	७१
तेव्हांहरिहे[16]	य	निजरथ, देउनिधाडीसवेगमातलिला[17] ॥ विभुहस्तेंवधवा वा, दुष्टचमूलाउदंडमातलिला ॥ छ	७२
मातलिमनु[15]	ज	वरानें, भेटे तत्कालउतरुनीमहितें ॥ शर[18]शक्तिकवचयुतरथ, रामें स्वीकारिलाजगन्महितें[19] ॥ छ	७३
सुरजनज[20]	य	दरथावरि, बैसेंभुवनैकवीरराजमणी[15] ॥ त्रिपुरांतकशिवकिंवा, तिमिरस्तो[21]मापहारकद्युमणी[22] ॥ छ	७४
मगसमरीं	रा	क्षसतो, सोडीसर्पास्त्रराघवावरतें ॥ रामें सौपर्णास्त्रें[23], निवारिलें अन्यथानआवरतें ॥ छ	७५
कायभुजग[24]	मं	राघवें[25], कृष्णागरुगंधलुब्धतें आलें ॥ व्यालेश्व[24]रासिपरित्या, सुपर्णमध्येंचि भक्षितेंआले ॥ छ	७६

१ लक्ष्मणहृदयवासी २ पुत्र ३ वायु ४ क्रीडास्थान द्रोणगिरि । ५ औषधजाणता ६ स्पर्शिला ७ आरोग्यप्रदवास ८ वासघेणें ९ बाणाग्रक्षतहीनदेह १० सावध ११ बाहुद्वय १२ सुग्रीव १३ वायुपुत्र १४ बलवान्लोकगर्वनाशक १५ राम १६ इंद्र १७ इंद्रसारथी १८ बाणादियुक्त १९ जगत्पूज्य २० इंद्ररथावर २१ अंधकारसमूहनाशक २२ सूर्य २३ गरुडास्त्र २४ सर्प २५ रामचंदनगंधलुब्ध २६ गरुड ६०मंत्र॰ युद्धकांडे द्विपंचाशत्तमोमंत्रः ५२

कनकमय	श्री	मस्ध्वज,तोडुनियांजिष्णु[1]चातुरंगो[2]तें।।पीडीखरविशि[3]खाहीं,सिंहनखाहींजसाकुरंगां[4]तें।।	७७
मातलिरुधि	रा	ईतनू,भासेरविचारथींजसाअरुण।।कनकविकृ[6]तेशरनिकरें,रामगमेंअर्यमा[7]जणोतरुण।।	७८
रामअरिंद	म	बाणें,छेदीरिपुचाक्षणांतरथकेतुं[9]।।तेतुमुलयुद्धकरिती,राक्षसमनुजेंद्रनां[10]शजयहेतु।।	७९
रावणत्मणे	ज	याची,वांछाधरितोसिवानराधारें।।उडु[11]पेंसागरतरणें,त्याहुनिहीकर्महेंनराधारें[12]।।	६८०
तूजयमक्षे[13]	य	वांच्छा,आलीत्मणवूनिधावलासेरणां।।सरणा[14]वरनिजनिजजन[15],सहजासहजानयेंशिवां[16]शरणां[17]।।	८१
आतांतुलाप	रा	[18]सुं·क्षणांतकरितोंअसेंवदोनिखळे।।सोडीधूलतदाप्रभु,खंडीहरिशं[19]क्तिनेंचितेंनिखेळ[20]।।	८२
बाणेंछेदुनि	म	र्मी,केलासिंदूरपर्वतावाणी।।तेव्हांजयातिश्रीमान्,रामअशींजन्मलीनभींवाणी।।	८३
दशवदनें	ज	यकामें,सोडुनिशरपंक्तिलाअहीं[21]नेला।।शोणि[22]तवर्षिघनाचातुळेशिखरें[23]वायुचाअहीं[24]नेला।।	८४
आलेसुरभ	य	परवश,उत्पातनहिंफारपावलेंजनने।।जननेकरितिजयनिश्चये,त्मणतीभासेभविष्यआजनने।।	८५
रामत्मणेतु	ज	असतें,बळजरिमजसींकरावयासेरणां।।नरिजनकसुताहरणीं,धरिलेंशिकिमर्थतस्करें[25]चरण।।	८६
तुजंनिःसंश	यें	काळें,विलोकिलेंत्मणुनिमूढजालास।।जाचासमीपयमें[26]ये,तोमानीसत्यइंद्रजाला[27]सें।।	८७
ऐसेंवदोनि	रा	घवतीव्रें[3]शराचाक्षणेंकरूनिपटें[28]।।पापादर्शनकामें,ज्ञांकीजाणोस्वशत्रुलानिपटें।।	८८
वानरहींद्रु	म	शिखरें,आच्छादितियक्षपत्यवें[29]रजाला।।जाला[30]वृतमत्स्यजसा,तेसादशकंठभासनाजाला।।	८९

१इंद्र २घोडे ३तीक्ष्णबाण ४हरिण ५रक्ताईदेह ६सुवर्णभूषितबाणसमूह ७सूर्य ८शत्रुनाशकबाण ९रथध्वज १०शत्रुनाशस्वजयेच्छु ११नौका १२धाकटें १३यमस्थानें [illegible] १४चिंतेवर १५वानरलक्ष्मणासह १६कल्याणरूप १७स्थान १८गतप्राण १९इंद्रशक्ति २०अत्यंत २१श्रेष्ट २२रक्तवर्षीमेघ २३खरराक्षसवायु २४सर्प(राम) २५चोराचेंआचरण २६मृत्यु २७खोटेपदार्थ २८पडदा २९रावण ३०जाळ्यांतसापडलेला ३०युद्धकांडे मं.त्र.५३

मूर्छितनष्ट	श्री	तो,सारथिनेंराक्षसेंद्रपळवीला ।। प्लवगबलें सिंहरवें[1], जयकेलासीं शिवासिकळवीला ।। ७	६९०
संज्ञोपाउनि	रा	गें,रावणनिंदीस्वकीयसारथिला ।। त्याणेंमूर्छितरथिला,रक्षावेंहास्वधर्मसंकथिला[3] ।। ७	९१
पुनरपिसं[4]	म	राकांक्षी,रावणयेतांअगस्त्यमुनिसदयें ।। रघुनाथालाशिकवी,येउनिजयकारिभानुचें[5]स्तदयें ।। ७	९२
रविस्तदय	ज	पनृपालें,त्रिवारकेलाधरूनिविश्वास ।। शत्रुं[6]जयहिं राम[8]असें,वदोनिदेहर्षमूर्यविश्वास[9] ।। ७	९३
मगरघुना	य	करावण,हेंदूरथें[10]युद्धनेधवांकरिती ।। शस्त्रास्त्रांचानिकरें[11],द्यावाभूम्यंतरा[12]सिहीभरिती ।। ७	९४
केलींराक्षस	रा	जें,परिरामाशीनचाललींकपटें ।। होइलेंनिबद्धकेसा,प्रज्वलितज्वालवह्निनेकपटें[13] ।। ७	९५
रामपराक्र[14]	म	पावक,दग्धाखिलराक्षसारवीमाजीं ।। उठतांक्षणांकबंधें[15],गमतीनींस्थाणुचीं[16]जणोंराजीं[17] ।। ७	९६
युद्धींरघुरा	ज	करें,सार्थकजालेंत्यणोनिकायसुखें ।। नाचतिरणींकबंधें,हासतिविछिन्न[18]कंठनालमुखें ।। ७	९७
रथसूतह[19]	य	विवर्जित,विरथपदातीक्षपाचराधिपती[20] ।। द्विपतीव्रहरिनखक्षत[21],कींप्रभुसूर्येंनदीक्षणें[22]दिपती ।। ७	९८
खरविशिखें[23]	ज	गरीशें, रामेंजेंछेदिलेंदशास्यशिर[24] ।। तेंतेंजालेंप्रकट,ब्रह्मवरानेंनलाविनांउशिर ।। ७	९९
दशमूर्धतो[25]	य	जेंतों,शतवारच्छेदितांनृपेंनिकरें ।। दशमुखपदनमुनि,जणोंपुरेंअसाप्रार्थिलाशिरोनिकरें[26] ।। ७	७००
मगतोरघु	रा	जबळी,संहारायासिनिर्जरद्वेषी[27] ।। ब्रह्मास्त्रेंअभिमंत्रुनि,अगस्त्येंदत्ताशुगा[28]प्रतिप्रेषी ।। ७	१
तोशरपर	म	प्रखर,ज्वलनांशनिदीसिकार्ययमदंड[29] ।। अंडजप[30]निपवनगती,धावेरिपुलोकरावयादंड ।। ७	२

१ सिंहनाद २ सावधहोणें ३ सांगितला ४ युद्धेच्छु ५ स्तुतिपरग्रंथ ६ शत्रुप्रत ७ मार ८ हेरामा ९ जगत् १० दोघांचेंचयुद्ध ११ समूह १२ स्वर्गपृथ्वीचेंअंतर १३ अनेकवस्त्रें १४ रामपराक्रमाग्निदग्धसर्वराक्षसवनांत १५ धडे १६ जळलेरक्षाचे स्तंभ १७ पंक्ति १८ तुटलीं आहेत कंठ मुखें ज्यांची १९ रथसारथीघोडेरहित २० रावण + गज २१ नीव्रसिंहनख भिन्न २२ रावणनेत्रें २३ तीक्ष्णबाण २४ रावणशिर २५ दहामस्तककमलें २६ मस्तकसमूह २७ राक्षस २८ अगस्त्यदत्तबाण २९ अग्निवज्रकांति ३० गरुडवायुगती ३०

तोंसुविचित्र	श्री	शर.जाल्यादशकंठें[1]त्हृच्छिलेंकचन ।। रामयशें[2]ःक्षीरधिविधु, सुरसंघमें[3]नोमयूरहर्षघन ।। छु	३
रघुवीरशा	रा	घातें, भिन्नत्हृदयतोंपडेंगतप्राण ।। रिपुजीवनधनघेउनि, पुनरपिंतूणींप्रवेशला बाण ।। छु	४
विगतप्राण	म	हासुरें.पडतांसवर्ना[4]कराधरा[5]सारी ।। कांपेंचळचळनसतां, नाविक अनिळेंजळींतरीसारी ।। छु[6]	५
रावणतनु	ज	गतीवर, रामावरदिवपुष्पवृष्टिंगळे ।। बाष्पें निशाचरांचें, अमरांचें जाहलें निरुद्धगळे ।। छु	६
रघुनाथोंज	य	तिअसें.गर्जनिसुरसिद्धहर्षलेंसर्व ।। दुंदुभिवाजतिनाचति, वरासराकीर्तिंगानिगंधर्व ।। छु	७
राक्षसनिमि	रा	पहरघु, राजयशश्चंद्रचंद्रिकाजालें ।। तापविवर्जितभुवन, प्रकट[10]सुधापूर्णकुंभसेंजालें ।। छु	८
सुप्रभ[11]दिन[12]	म	णिजाला, अनिशीतलमंदगंधवहे[13]वाहे ।। त्यापर्वीब्रह्मांड[14], प्रभुकीर्तिंक्षीरसागरींनाहे ।। छु	९
सर्वकपिप्रां	ज	लिंतें[15].स्तवितीरामासेंशर्मधामा[16]स ।। गातीनाचतिभेटति, शत्रुविरा[17]मासपूर्णकामास ।। छु	७१०
तेव्हांसविन[18]	य	वंदी, बिभीषणप्रेमपूर्णदेवासे ।। उठउनिनिजभक्तातें, भुजांतरीं[19]रामचंद्रदेवासें[20] ।। छु	११
त्यालारघुरा	ज	म्हणे, स्वबंधुचापारलौ[21]किकाशिकरी ।। क्षाळींविवेकनीरें, स्वासांचाशोककर्दमस्वकरीं ।। छु	१२
करणेंक्रिया	य	थोक्त, त्वद्बंधुजसानसांचहामाजा ।। मरणांतमात्रवेर, क्षिप्रज्वलें[22]नींनयासिहोमाजा ।। छु	१३
दशामुखदा	रा	सकळा, जाल्यावैधव्यपावकेंविकळा ।। करत्यांचेंसांत्वनहो, आलीत्यालागिआजहीअकळा ।। छु	१४
रविवंशोत्त[23]	म	वाक्यें, जाउनितोबंधुतेंपरेतांतें[24] ।। आलिंगुनीम्हणेहा, केलेंसुरकामत्वांपुरें[25]नातें ।। छु	१५

१रावणत्हृदयशिलेसघण २ रामकीर्तिसमुद्रासचंद्ररूप ३देवसमूहमनोमयुरासहर्षकारीमेघच ४वनाश्रमादिसहित ५पृथ्वी ६नावे सारखी ७राम,जयपावलो ८राक्षसांध कारनाशकरामकीर्तिचंद्रकिरणसमूह ९दुःखहीन १०स्पष्ट अमृतपूर्णकलशातुल्य ११तेजस्वी १२सूर्य १३वायु १४ रामचंद्रकीर्ति १५हातजोडलेला १६सुखस्थान १७शत्रुनाश क १८ नम्र १९ त्हृदय २०स्थान(आलिंगन) २१उत्तरकार्य २२अग्नि २३रामवाक्य २४ मृत २५पुर्ण इतीश्रीमन्मंत्ररामायणेयुध्धकांडे पंचपंचाशत्तमोमंत्रः ५५

नवद्दय	श्री	कंठी. शिव शिवत्म्हणशीमदेवनूं वदनें ॥ त्म्हणुनि जणोंनुजवधिलें, शिवदग्धें अन्यदुःसहें मदनें ॥ ७	१६
कींराज्यमदें	रा	जा, शिवासिविसरूनिंसविलाकाम ॥ या अन्यायें क्षोभे, स्मरें रिपुचा आहला महोद्दाम ॥ ७	१७
वसुधोसुरा	म	राशीं, केलानूंद्रोहपीडिलाधर्म ॥ कर्मअमंगलकरितां, भूतरिपूकोणपावलाशर्म ॥ ७	१८
पापाचारेंनि	ज	जन, नरवानरहस्तकेंचिमारविला ॥ मारविलासतमानें, गिळिलें नुजराक्षसोंनमारविला ॥ ७	१९
यापरिसंद	य	स्वानें, विलापकेलाबिभीषणेंतवतीं ॥ युवतीदशाननाची, धांवतआलीवियोगशोकवती ॥ ७	२०
दशामुखवदा	रा	पनिला, आलिंगिनिंशोकतापघनकंपा ॥ प्रावृट्कालींगगनीं, जयापरीधूमयोनिलाशंपा ॥ ७	२१
शोकग्रस्तप्र	म	दा, हानाथअसेंत्म्हणूनियांरडती ॥ उरीकूनशोकभरा, कुररीसमएकदांचिआरडती ॥ ७	२२
त्म्हणतीकोंनि	ज	लासि, क्षितिवरिंउठयें स्वकेलिंशयनानें ॥ सप्रेमएकदांनरि, पाहेंउघडोनिरम्यनयनानें ॥ ७	२३
हैमहिषीम	य	कन्या, राज्ञीमंदोदरीस्वयेंआली ॥ आलिंगुनिनुजदेवा, समजाविनसेतुझीप्रियाआली ॥ ७	२४
नर्वपदभ	ज	नावांचुनि, नेणोंआणीकहेंतुझीआण ॥ प्राणपतेंहें वदतों, मिथ्याकींसत्यनेंमनींआण ॥ ७	२५
अपराधका	य	जाला, रुसवाकेलादयानिधेकांजी ॥ अमृतप्राशनकरउनिं, पाजावीकायशेवटींकांजी ॥ ७	२६
सेवकअम	रा	दितुझे, कांचनमयदुर्गमुदितजनवर्ग ॥ भर्गप्रसन्न जाला, अधिकतुलाकायभासलास्वर्ग ॥ ७	२७
त्याचाकरीस	म	र्पण, करणेंजोपुत्रतुल्यरक्षील ॥ आत्मा शिशोकहस्तीं, दिधलेंहायाक्षणींचभक्षील ॥ ७	२८

१शिव २शिवानेंजाळिलेला ३मदनशत्रु ४शिव ४मोठा ५ब्राह्मणदेव ६प्राणिद्रोही ७सुख ८कामक्रीडाराहु ९सरपविन १०स्त्रिया ११ वियोगशोकयुक्त १२रावणस्त्रिया १३शोकनानें धरिलाकंपजाणीं १४ मेघ १५ अगीकूनशोकभरजाणी १६ हरिणीतुल्य १७ स्वक्रीडाशय्या १८पट्टाभिषिक्तस्त्री १९सखी २०पेज २१सुवर्णमय २२ आनंदित

ऐशाविगत	श्री	त्या,विकलस्वांताद्विषन्निहनकांता ।। कांतादशाननाचा,करितीनेव्हांअनेकआकांता ।।७	२९
त्यापंक्तिकंध	रा	ला,संस्कारबिभीषणेंस्वयेंकेला ।।समजाउनिपाठविलै,नेमारेबंधुंदारलंकेला ।।७	७३०
भक्तसुरद्रु	म	राघव,अंबरमैणिवंशापुंडरीकरवी ।। लंकाख्यपारितोषिक,देंपौलस्त्यासिलक्ष्मणाकरवीं ।।७	३१
जनकसुता	ज	गतीवर,मनुजेंद्राज्ञमवायुपुत्रघने ।।उठवीरोमांचांकुर,जयवागमृतेंहरूनितापघनें ।।७	३२
दशकंठक्ष	य	वार्ता,ऐकुनिसीतात्मणेंमरुत्पोता ।। दावीआतांराजा,मजलाचिंतामेंहासरित्पोता ।।७	३३
हाकामसमी	रा	त्मज,सांगेंतेव्हांदयालुदाशरथी ।।जाआणजानकीला,ऐसेंस्वमुखेंबिभीषणासिकथीं ।।७	३४
प्रभुवचनें	म	गत्याणे,स्नातांधृतभूषणाजगन्महिता ।।बैसउनीनरयानीं,अतिहर्षेंआणिलीधरादुहिता ।।७	३५
कौसल्यानंनु	ज	त्मणे,सीतेदशकंठपावलानिधन ।।जोनस्कैरलंकेला,आलामाझेंबळेंहरूनिधन ।।७	३६
अपवादाल	य	जोजन,त्यालालोकांतभेटनीनशिवें ।। वसलीसपरगृहींतूं,त्मणउनितुजसर्वथेवमीनशिवें ।।७	३७
निंदेसंतुंतु	ज	लोमी, वरितांदोघांसहीनसेशर्मै ।।मर्मच्छेदकजनवाक्,बाणनिवारावयानसेंवर्मे ।।७	३८
यापरिअप्रि	य	वदतां,आलेंदुःखाब्धिनीरनेत्रास ।। [illegible]त्रासकंपसुटला,सीताबहुपावलीमनेंत्रासे ।।७	३९
अपशंकावा	रा	या,प्रत्ययउपजावयाविशुद्धसती ।।शपथपुरःसरदीप्त,ज्वलनज्वालांनजाहलीधसती ।।७	७४०
जाणोंविरह	म	याग्नी,क्षितितेंनयेलाअसत्यतोजाळी ।। तापेंनापहरावा,त्मणउनि अनलींप्रवेशतीजाली ।।७	४१

१विकलचित्ता २रघुनींमारलेपतीजांचे ३रावण ४रावणस्त्रिया ५भक्तकल्पवृक्ष(राम) ६सूर्यवंशकमलविकासक ७लंकानामक ८बक्षीस ९बिभीषण १०सीतारूपपृथ्वी वर ११ रामाज्ञसमारुतिमेघ १२जयवाणीरूपामृत १३ मोठा १४ मारुति १५ हेचिंतानदीनौकारूप १६ इच्छा १७ स्नानकेलेली १८जगत्पूज्य १९पालखी २० सीता २१ राम २२ चोर २३ कल्याणें २४सुख २५मर्मभेदीलोकवाग्बाण २६कवच २७दुःखसमुद्रोदक २८निर्भयप्रवेशाकरणें इतिश्रीमन्मंत्ररामायणेयुद्धकांडेसप्तपंचाशत्तमोमं० ५७

हेमांबुजिनी[1]	श्री	मत्सरस्वतीचा[2]त्ददीनसीसाजे ॥ ज्वलना[3]धिदेवताकी, त्रिलोकपुज्याजगन्नि[4]वासाजे ॥ ७	४२
कीस्वच्छपद्म[5]	रा	ग, ग्याविरचिनालवाल[6]हेमेलता ॥ माणिक्यदर्पणांत; स्वस्त्री[7]प्रतिबिंबहेंत्मणोभलता ॥ ७	४३
धृतमूर्तितो[8]	म	रुत्सख, सीता[9]आणूनिराघवासित्मणे ॥ क्षितिजास्पर्शें जालों, विशुद्धमीहीसघेनृपा[10]लमणे ॥ ७	४४
हरब्रा[11]कांबु	ज	जन्म, प्रभृतित्रिदशर्षिदेवगंधर्व ॥ त्मणतीरामोसीता, निर्दोषासत्यबोलतोंसर्व ॥ ७	४५
तुजलाप्रत्य	य	दिधला, स्त्रीचास्वीकारनिर्विशंककरीं ॥ हेंश्रीनूंपुरुषोत्तम, घरआतांजानकीविपें[12]ककरीं ॥ ७	४६
देवर्षिप्रव	रा	ज्ञा, रामेंस्वीकारिलीवधूसहितें ॥ तोंदशरथहीआला, स्नेहेंसांगावयासुतासहितें ॥ ७	४७
उतरोनियां	म	हीवर, दशरथधरिनंदनाशित्सत्संगीं ॥ हुंगोनिउत्त[13]मांगीं, स्थापीप्रेमाश्रु[14]मार्जितोत्संगीं ॥ ७	४८
श्वशुरपदीं	ज	नकसुता, नमनंकरीजेविकश्यपासरमा ॥ आशीर्वादेंतीतें, नृपनाथेंतुष्टिअपिलीपरमा ॥ ७	४९
दुसरातन	य	सुविनयें, प्रणमनं[15]नकरितानंपाद[16]जलजानें ॥ माथाक्षाळूनिजरा, आर्द्रकरीदिग्रथाश्रु[17]जलजानें ॥ ७	७५०
नृपनित्मणे	ज	लजाक्षा[18], वत्सासीतासतीसुनिषं[19]का ॥ लंकानाथा[19]रातें, पापाचीनूंधरूनकोंशंका ॥ ७	५१
जनकनृ[20]प	य	जनजननी, जननाथांहेंपतिव्रताधन्या ॥ जालीप्राप्तनुलाजरि, हरिलापूर्वींपयो[21]धिचीकन्या ॥ ७	५२
हेमानें[22]सचा	रा	ची, वाङ्मु[22]क्ताचींसदैवरसिकाकीं ॥ नृपहं[10]सातवहंसी, नधरींमनपंकभसित्याकाकीं ॥ ७	५३
क्षितिकन्येस	म	हीस, श्रीमदयोध्यसंकुकगुरूक्तीस ॥ पाळीज्ञातिसंसर्व, प्रजेसनिजधर्मविप्रभक्तीस ॥ ७	५४

१सुवर्णकमलिनी २डोह ३अग्निदेवता ४महालक्ष्मी ५माणिकाचेंकेले आळेजीस ६सुवर्णवेल ७माणकाचाअर्शानीलदेबस्त्रीप्रतिबिंब ८अग्नि ९सीतास्पर्श १०राजश्रेष्ठ ११ शिव, इंद्र, ब्रह्मदेवादि, देवर्षि १२निर्दोष १३मस्तक १४प्रेमाश्रुनीं आर्द्र मांडी १५नमस्कार १६दशरथपादकमल १७दशरथनेत्रजल १८कमलनेत्र १९रावणशंको २०जनकयज्ञोत्पन्न २१समुद्र २२वचिनसंचार २३शब्दरूपमौक्तिक इ०यु०कां० अष्टपंचाशत्तमोकं० ५८

अ[1]स्थिरताजे	श्री	ची, तीतूंशाशत्रुजीवनींराहो ॥ संततकल्याणअसो, विपक्ष[2]लोकप्रतापरविराहो ॥ ७	५५
जेसोदं[3]रयो	रा	स, प्रधानजननीवसिष्ठमुखरामा ॥ यांलाप्राणासमतूं, मानावेंसद्गुण[4]द्रुमारामा ॥ ७	५६
गसेंस्वहित	म	नःप्रिय, ऐकुनिसीतापतीकरीमान्य ॥ मगसकळांसिविचारुनि, गेलास्वर्गासितो[5]जगन्मान्य ॥ ७	५७
क[6]र्सेंप्लवंग	ज	नजो, मृतनोरामप्रियार्थदेवें[7]शें ॥ उठवीतांपूर्वस्थिति, नेणुनिगर्जैरण[8]स्पृहावेशें ॥ ७	५८
सुरजनेज	य	जयशब्दें, गर्जनिवाद्यें अनेकवाजविती ॥ पुष्पाहींवर्षर्जुसि, चपें[10]लांसिवराप्सराहिलाजविती ॥ ७	५९
सांद्रानंद[11]भ	रा	नें, तेव्हांप्लवगेंद्र[12]संघतेंलवलें ॥ लें[13]वंलेखर्षि[14]स्वांतीं, दुःखनसेंतापदीपमालवलें ॥ ७	७६०
[15]भर्गादिकअ	म	रसुखें, स्वर्गींगेलेपुसोनिरामाला ॥ रघुपतिगुणमुक्तांची, शोभेसर्वांचियागळामाला ॥ ७	६१
[16]मानेंलिलावि	ज	योत्तर, पूजुनिना[17]कांसिपाठवीराम ॥ नामरसंप्रभ[18]वाला, जेसाहरनो[19]पुरत्रयेंविराम ॥ ७	६२
तों[20]दशकंठ	य	वीयान, प्रार्थीपूजावयासरामातें ॥ त्यासत्पणेप्रभुपूजन, भरताविणनेष्टै[21]वासरामातें ॥ ७	६३
कपिसैन्यपू	ज	नानें, पूजितमीयांतअन्यथानाहीं ॥ तूंजयधनेंबहु दिधलें, आतांइच्छामनींनसेकाहीं ॥ ७	६४
कैकेयी[22]नन	य	मला, चिंतितसेंजीव[23]नायुदासीन ॥ वल्कीजटीफलाशी, भूशायीदर्भसंस्त[24]रासीन ॥ ७	६५
मच्चितेंकप	रा	तें; जातोंभेटावयासिभरतातें ॥ आज्ञाकेलीत्याचा, उतरायाभू[25]रिशोकभरतातें ॥ ७	६६
हैंरघुसत्त	म	वदतां, बिभीषणेंसर्वपूजिलींकटकें ॥ दिधलींहाट[26]केमणिमय, सत्पदकेंहारकुंडलें[27]कटकें ॥ ७	६७

१चपलता २हेशत्रुप्रतापसूर्यग्रासक ३बंधुआदिक ४सुगुणवृक्षाचाबाग ५दशरथ ६आस्वलवानर ७इंद्र ८युद्धेच्छाआवेश ९पर्जन्यकाल १०विजा ११अतिहर्ष १२वानरसमूह १३किंचित् १४देवर्षिचित्त १५शिवादि १६इंद्रसारथि १७स्वर्ग १८ब्रह्मदेव १९त्रिपुरनाशक २०बिभीषण २१इष्टनाही २२भरत २३प्राणादिकींउदासीन २४दर्भासनस्थ २५बहुत २६ सुवर्णखचितरत्नांचीउत्तमपदकें २७ कडी इतिश्रीमयुरेश्वरकृतमंत्ररामायणेयुद्धकांडेएकोनषष्टितमोमंत्रः ५९

तदुपरितो	श्री	दाचें,[1] पुष्पकयानक्षमोसुनेशालो ॥ अर्पुनित्यणेबिभीषणा, याणेंजावेंस्वकीयदेशालो ॥ ७	६८
नेव्हांयानेंव	रा	वर, सानुजसस्त्रीकरामभद्रंचढे ॥ सनं[4]डिन्मेघाधिष्टित, ग्लाचळमौलिशींचमाम्यपडे ॥ ७	६९
राज्याभिषेके[5]	म	हसुख, कामप्लवगेंद्रराक्षसाधिपनें ॥ म्हणनी आत्यासहिनें, साकेनालासमस्तलोकपनें ॥ ७	७७०
मगराजरा	ज	यानीं, त्यासहिकटकासमेनपुजूनिघे ॥ परमोत्सवेंसवेग, श्रीमत्सीनेसवेंनरेंद्रनिघे ॥ ७	७१
वीर्येदे[10]वोल	य	जो, हरिला होनादशाननेंपहिला ॥ महि[11]लोसोडुनिजानो, नोत्मणनीभाकनाचियामहिलो[12] ॥ ७	७२
सीनेमित्मणे	रा	घव, रिपुकटकेंयारणांगणींशमली ॥ सुमुखि[13]मदीयशरानल, वदनींसारींपनं[14]गशींगमली ॥ ७	७३
शतयोजन	म	कराल[15]य, मारुनिनुजंशोधिनांस्वयेंनरला ॥ तंरलाधलोंनुलामी, होनीमद्दुहिजीवनींनरलो[16] ॥ ७	७४
बाप्पजलेंभि	ज	लींक्षिनि, येथेमाझ्यासरोजपत्राक्षी[17] ॥ मोमित्रिकींमदात्मा[18], याहुनिदुःखामित्यानसेमाक्षी ॥ ७	७५
सांपडलानो	य	धिचा[15] नीरींमजलाबिभीषणाख्यमणी ॥ मत्पूर्व[19]जकृनसागर, यास्थानींभेटलामलारमणी ॥ ७	७६
हेंसुगलरा	ज	धानी, किष्किंधायास्थळींअसेनारा ॥ वालिवियुक्तासुभगा, चंद्रवियोगाकुलाजसीनारा[20] ॥ ७	७७
नेव्हांसुत्दर	य	पनिला, स्वानंदेंजानकीत्मणेवाटे[21] ॥ न्याव्यांनाराप्रमुखा, वानरकांनापुरीसहेंवाटे ॥ ७	७८
रामेंप्लवंग	रा	जा, धाडुनीयांसर्ववानरप्रमदा[22] ॥ आणविल्यानारेसह, यानींसीतास्व[23]चित्तविभ्रमदा ॥ ७	७९
त्यांस्त्रीसकुसु	म	यानीं, स्थापुनिजानांनभःपथेंसबळे ॥ योजनसमुच्चपर्वनें, केवळदूरूनिभासनीसकळ ॥ ७	७८०

१कुबेर २राम ३पुष्पक ४विजेसहितमेघानेंअधिष्ठिल्यामेरुशिखराशीं ५राज्याभिषेकोत्सवसुखेच्छु ६सुग्रीवबिभीषण ७अयोध्या ८हेरामा ९कुबेरविमान १०स्वर्गाप्र खी ११स्त्रिया १२हेसीते १४महाणाग्निमुख १५समुद्र १६चंचला १७हेकमलनयने १८माझेमन १९सगरकृत २० नक्षत्र २१वाटेम २२वानरस्त्रिया २३सीताचित्तास आश्चर्यदेणार

त्वरितनर	श्री	दाचें[1], विमाननेव्हांनभःपथेंचालें।। तेव्हांदिसतीपमुला, सामोरेंवृक्षभूधें[2]कींआलें।। ७	८१
कांनेंद्रोत्मणे	रा	घव, हादिसतोंऋष्यमूकनामनग[4]।। येथेंमजलानूसें, सुग्रीवेंअर्पिलेंस्वकीयनग[5]।। ७	८२
वाल्यनुजाचें[6]	म	स्तक, येथेंराज्यांभिषेकनीरानें।। मेघेंगिरिशिखरंतसें, भिजवीलेंयानुसांचिदीरानें।। ७	८३
हेंपंपापुण्य	ज	ला, येथेंतुजलास्मरोनिमीरडलों।। सौमित्र्यंकांवरता, मुहूर्तपर्यंतकश्मलें[10]पडलों।। ७	८४
निशिचरना[11]	य	कयेथें, आलाहोऊनिदंभसन्यासी।। तुजनेउनिमजदिधलें, दुःखजनींजेंअमत्यअन्यासी।। ७	८५
जास्थानींरुचि	रा	क्षी, तूं चिंउभीहेंमनांनमाजायें।। आलिंगिलेंलतादुम, विद्रुम[12]बिंबप्रभाधरेंजायें।। ७	८६
दिसतोंआश्र	म	तोंहा, जेथेंतुजशोधितांसयेंजायें।। शतधारंसानुजेंम्यां, केलेंगोदावरीसयेंजायें।। ७	८७
वाढविलेनि	ज	हस्तें, जैंतूं सुतें[13]निर्विशेषभूपुत्री[14]।। तेंहेंउटजें[15]स्थानीं, मृगशुकशिखि[16]हंससारिकापत्री[17]।। ७	८८
पंकजें[18]दला	य	ताक्षि, स्वकरेंतूं शिंपिलीसजीलवली[19]।। तीहीफलभारानें, भाग्यानेंसज्जनापरीलवली।। ७	८९
जैत्वांहिजरों[20]	ज	मुखि, स्वकरेंपूजार्थलाविलीतुळशी।। तत्सेंवनेंमदंकीं[21], सांबुद[22]विद्युल्लतेसवेंतुळशी।। ७	९०
आवाले[23]वल	य	निर्मुनि, जेंचूतां[24]जवळलाविलीजाती[25]।। पुष्पवती[26]नेंत्यानें, आलिंगायास्वयेंपहाजाती।। ७	९१
निर्भीतिहेंधें[27]	रा	सुर, करितीविविधक्रियाअनादिसती।। मुदित[28]स्वांतेंशांतें, कांतेंहींश्वापदादिकें[29]दिसती।। ७	९२
वंदावेंगोत	म	मुनि, कीर्तिसगोदावरीसेभावानें।। नरलोंविपत्समुद्रीं[30], जीचातरसेवनप्रभावानें।। ७	९३

१कुबेर २पर्वत ३सीता ४पर्वत ५दागीने ६सुग्रीव ७राज्याभिषेकोदक ८पवित्रउदकजीचें ९लक्ष्मणाचामांडीवर १०मूर्च्छा ११रावण १२पोवळे, तोंडलेंयाचातुल्यअधरजीचा १३पुत्रतुल्य १४हेसीते १५पर्णशाळेत १६मोर १७अन्यपक्षी १८कमलनेत्रे १९वृक्षविशेष २०चंद्रमुखी २१माझामांडीवर २२समेघविजेशीं २३आळें २४आंब्याजवळ २५जाई २६पुष्पिता २७ब्राह्मण २८आनंदितचित्तें २९सुंदरें ३०संकटसमुद्र ६० मंत्ररामायणेयुध्धकांडे एकषष्टितमोमंत्रः ६१

शशिजलज	श्री	जितमुखि, तोंहानग[1]चित्रकूटजेथमला ॥ येउनिअर्पितहोता, भरतेंप्रार्थूनिमेदि[2]नीकम[3]ला ॥ ७	९४
हीरकं[4]शिख	रा	भदनि, त्वत्स्मितरु[5]चिपुंजशुद्धतोयवहा ॥ त्वदलकें[6]निभयमुनेशीं, संयु[7]क्ताजान्ह[8]वीपहाप्रवहों ॥ ७	९५
याक्षितिवरि	म	त्पूर्वें, भगीरथें आणिली महानाव ॥ यास्तवहीचें लोकीं, प्रसिद्ध भागीरथीअसें नाव ॥ ७	९६
हैममपूर्व	ज	दत्ता, मौक्तिकमालाचिहोयपृथिवीची ॥ हीचा अ[10]घगिर्यशनी, शोभतिकुं[11]देंदु[12]कांनिपृ[13]थुवीची ॥ ७	९७
सुंदरिगंगा	य	मुना, संगमहाहर्षदेतसैथोर ॥ मिश्रि[14]तमुक्तामरकत, मणिमयहारद्वयप्रभाचोर ॥ ७	९८
करजोडुनि	रा	ज्ञिकरी, प्रणे[15]तित्रिजगे[16]द्ववाब्धिनौकेला ॥ जीणेंकपिलहताखिल, सगरसुतोद्धारतत्क्षणींकेला ॥ ७	९९
भारद्वाजाश्र	म	हा, जावूंत्याचानमूचिपायास ॥ आत्यातिघासिपाहुनि, पुर्वीआलीमहाकपायास ॥ ७	८००
ऐसेंवदतां	ज	ग[17]ती, पावेसंयोगपुष्प[18]यानाशीं ॥ मगरामें[19]शिरोंबुजहीं, मुनिपादाशीदयानिधानाशीं ॥ ७	८१
पवनतन	य	मगरामें, भरतातेंस्वागमासिकळवाया ॥ पाठविलादूतपुढें, लोकांचासर्वशोकपळवाया ॥ ७	८२
तोपवनात्म	ज	मार्गीं, सांगोनिगुहासिरामआलाहे ॥ नंदिग्रामीं गेला, मनुजाकृतिलाधरुनिलवलाहें ॥ ७	८३
मणिहे[20]मम	य	श्रीम, द्रघुनंदनपादुकार्चनाधीन ॥ मीनजलाविणजैसा, मारुतिनेंभरतदेखिलादीन ॥ ७	८४
आलाराघव	रा	जो, तापापहमेघतोजसामोरा ॥ त[21]त्सेवोंलाभरता, भरतायेत्यासआजसामोरा ॥ ७	८५
ऐसेंअमृत	म	योक्त, श्रवणींपडतांप्रभंजनौ[22]त्मजनीं ॥ भरतासिभासलातों, विग्रहधारीमहाप्रमोदजनीं ॥ ७	८६

१चंद्रकमलशोभाजिंकिलीमुखेंजीचा २पृथ्वी ३संपत्ती ४हिरकणींतुल्यदंतजीचे ५तुझाहास्यकांतीतुल्यस्वच्छउदकें वाहणारी ६त्वत्केशतुल्ययमुना ७मिळाली ८गंगा ९संसारतारिणी १०पापपर्वतासवज्ररूप ११कुंद, चंद्रवत्कांतिजांची १२मोठ्या १३लाटा १४मिश्रितमोतेंपाचूचादोनहाराचीशोभाहारक १५नमन १६त्रैलोक्यासंसारातून तारणारी १७पृथ्वी १८पुष्पकविमान १९रामशिरःकमल २०रत्नखचितरामपादुकापूजानंतर २१रामसेवानंतर २२मारुती

आलिंगुनियां	श्री	म, मारुनिला कांचनासनीं अर्ची[+] ॥ प्रार्थुनित्स्नणे रुपाळा, मालविली शोकवन्हिची अर्ची[1] ॥ ७	७
मद्दुःखसाग	रा	चा, अगस्त्यें तूं कायबा तुझें नावं ॥ चिंतानदींत बुडतों, देवें कोठोनिधांवली नाव ॥ ७	८
रामचरित्र	म	यामृत, पाजावें त्वां महातृषाक्रांतां ॥ बाळालास्तन्यें[2] जसें, देत्येंमाता कृपोकुलस्वांता[3] ॥ ७	९
मारुनित्स्नणें	ज	सोतूं घेउनियां पादुकासिं आलासे ॥ तैसा तिं विरहें रामें, समर्पिला चित्रकूटशैलासे ॥ ७	१०
मगं रघुना	य	कवासें, शोभे गोदावरीसपंचवटी[4] ॥ खवदा सहस्त्र राक्षस, तेथं मुहुर्तांतरीं प्रभूनिवटी[5] ॥ ७	११
तोंरावणचो	रा	नें, नेली सीता हरूनि लंकेला ॥ तच्छोकाकुल रामें, विलापसहें शोधकाननीं केला ॥ ७	१२
पंपेसमीप	म	जला, केलें निजपादपंकजीं भृंग ॥ मग ऋष्यमूक गोत्रीं[6], सुग्रीवें राम पावला संग ॥ ७	१३
शाखामृगरा	ज[7]	बली, वाली मारूनि सर्वें तद्राज्य ॥ सुग्रीवाला देउनि, कपिसैन्यें तेथ आणिलीं[8] प्राज्य ॥ ७	१४
शोधावयास	य	लें, कपि पाठविलें सती सत्या माजी ॥ यात्रा[9] सफला जाली, प्रभु प्रसादें करूनियां माजी ॥ ७	१५
मग शांतयो[10]	ज	नजलनिधि, दुस्तरें क्षण वोनिं निर्मिला सेतू ॥ प्रस्तरें[11] तरले उदकीं, तेथें रामप्रतापें तो हेतू ॥ ७	१६
राक्षसंसंक्ष[12]	य	केला, बिभीषणाला समर्पिली लंका ॥ विजयी राघव आला, घेउनि सीता सती गतकलंका[13] ॥ ७	१७
सुग्रीवं वान	रा	धिप, राक्षसराजा बिभीषण ख्यातें ॥ आले प्लवंगनिशाचर[14], तुजला भेटावया असंख्यातें ॥ ७	१८
मीं रघुसत्त[15]	म	पदरजें, आजें सहें मस्तकीं धरायाचा ॥ नामें करूनि हनुमान, मारुतसुत[16] दूत राम रायाचा ॥ ७	१९

+पूजा करी १ ज्वाला २ दुग्ध ३ कृपा ज्यास आहे चित्तजीचें ४ पंचवटी सहीत ५ नाश करी ६ ऋष्यमूक नामक पर्वत ७ वानरराज ८ बहुत ९ गमन १० शांत ज्याचे जल असा समुद्र ११ पाषाण १२ राक्षसनाश १३ निर्दोषा १४ वानरराक्षस १५ रामपदधूली १६ वायुपुत्र (मारुति) इ० मं० यु० कां० त्रिषष्टितमो मंत्रः ६३

हेंऐकुनियां	श्री	म, द्रुतत्वरितें प्रमोदें[1] पूर्णमना ।। पौरप्रधान माता, घेउनि करि राघवाकडे गमना ।। ७	८२०
विश्वंभरासु[2]	रा	वी, आज्ञा घेऊनि रामहीं[+] वारे ।। भेदुनि गुहा सियेतां, अमृतस्नानोत[3] सीमहीं वारे ।। ७	२१
रामसमाग	म	समयीं, भरतप्रेमें करूनियां नाचे ।। त्वरितहि येनो भावी, मंदचि तें वेग पुष्प[4] याना चें ।। ७	२२
शिखि[5] चातकें	ज	ल[6] दोतें, विलोकितां तैनसें चिरा माते ।। ठाकती बाहु उभारुनि, आलिंगाया सिशर्मथामा[7] ते ।। ७	२३
आबाल[8] प्रव	य	स्क, प्रजा प्रमोदाश्रुसिक्तभू[9] वरता ।। अलें सेक कराऐसें, सांगावें लागलें न सें भरता ।। ७	२४
वाद्यांचा[10] प्रकं	रा	नें, मागधबंदि[11] स्तुतिस्वनें काहीं ।। ब्रह्मांड रिक्त होतें, तें भरिलें सर्व देवलोकाहीं ।। ७	२५
अमरकुसु[12]	म	गण वर्षति, तननन करिती समस्त गंधर्वी ।। सर्वत्र आला आले, आनंदाचें चि महापर्व ।। ७	२६
उतरुनियां	ज	गतीवर[13], पुष्पक रामें स्वबास्व[14] भरताते ।। आघ्राणें[15] करुनि माथां, हृदयीं धरिलें सुनासिकीं ताते ।। ७	२७
रघुरमण	य	थायोग्य, प्रधान गुरु मातृ पौर सद्विप्र ।। सप्रेम तोषउनियां, नंदिग्रामासि जायतो क्षिप्रें[16] ।। ७	२८
मग[17] राजरा	ज	सन्निध, पुष्पक धाडूनियां अनंतर तें ।। भरता दिजटाधारण, दुःखासह वारिलें अनंतर तें[18] ।। ७	२९
स्नाना उपरि	य	थारुचि, सर्वा लां अर्पिलें अलंकार ।। आपणहीं स्वीकारें, केला त्या भूषणासि सत्कार ।। ७	८३०
कौसल्येनें सा	रा,	वानरकांताजन[19] प्रमोदानें[20] ।। स्नानोत्तर भूषविला, नानालंकार सत्क्रियादानें ।। ७ ७	३१
मग साकेता[21]	म	ध्यें, प्रवेशला जे विहर्ष लोकमनीं ।। कमनीय रूप[22] पानें, कोणीं हीं पौर तृप्त ला ने मनीं ।। ७	३२

१ हर्षपूर्ण चित्त २ ब्राह्मण ३ सुखदायक ४ पुष्पक वि० ५ मोर ६ मेघ ७ सुखस्थान ८ बाला दिवृद्धपर्यंत प्रजाचा आनंदाश्रुनीं भिजल्या भूमीवर ९ उदक शिंपणें १० समूह ११ भाटादि स्तुति शब्द १२ पुष्प समूह १३ पृथ्वीवर १४ नेत्रोदकयुक्त १५ वास घेणें १६ शीघ्र १७ कुबेराजवळ १८ श्री भरत १९ वानरस्त्रिया २० हर्ष २१ अयोध्येंत + मार्गी २२ सुरूपदर्शन इ० मं० युद्ध तुः षष्टितमो मंत्रः ६४

शुभसदनीं[1]	श्री	रामें,सुग्रीवबिभीषणप्रमोदानें ।। संस्थापिले[2]यथोचित,दानधुरीणें[3]दयापयोदानें ।। ७	३३
आपणमगे	रा	जगृहीं, शिरलादेहांतजेविंचैतन्य ।। धन्यजनालाकेलें,साकेत[4]दिसेंक्षणांतरींअन्य ।। ७	३४
त्यादरिउत	म	समयीं,भरतवसिष्टप्रधानसप्रें[5]कृती ।। राज्याभिषेककामें,प्रार्थितीरामासिपौरें[6]विप्रकृती[7] ।। ७	३५
कपिजनरा[8]	ज	निदेशें,[9]शतेपंचक[10]सिंधुनीरसंपूर्णें ।। [11]ऋक्षेश[12]वेगदर्शी,[13]पवनात्मजकुंभआणितीतूर्णें[14] ।। ७	३६
वासवदि[15]क्को	य	धिचें,जलहेमघटें[16]सुषेणतोआणी ।। नलशातकुंभकुंभें,घेउनियेंउत्तराब्धिचेंपाणी ।। ७	३७
यमदि[17]ग्जल	रा	शिजलें,ऋषभानेंआणिलीप्रमोदानें ।। पश्चिमसमुद्रनीरें,गवयानेंहीजशीपयोदानें[18] ।। ७	३८
रघुसत्तम	म	स्तकं,मगपुण्यमुहुर्तीस्वयेंवसिष्ठानें ।। अभिषेकिलेंविधीनें[19],हरिशिरजेसेंजगद्वरिष्ठानें ।। ७	३९
मगयुव[20]रा	ज	पदींही,भरतालास्थापिलेंमहोदारें[21] ।। तेव्हांसंपन्[22]मोद,क्षेमाहींशीघ्रउघडिलींदारें ।। ७	८ ४०
हेमांबुज[23]म	य	माला,मुक्तामणिहारवायुचाहातें ।। इंद्रेंसमर्पिताघे,गुणभूषितपूर्णकाम[24]हीहातें ।। ७	४१
रघुनाथाच्या	ज	नपद,जनपदपयींउपायनेंचित्तें ।। आधींअर्पुनिभावें,मगकरितीलोकरीतिहीवित्तें[25] ।। ७	४२
जनसमुदा	य	प्रभुनें,भूषणदानेंकरोनिगौरविला ।। लाजविना[26]नोमणिगण,हेमपिनद्धांगलोकेतोरविला ।। ७	४३
मुक्तामणिहा	रा	तें,सीताघेवोनिहस्तकींहोती ।। तोंसर्वज्ञवराला,कळलीतच्चित्तकामनाहोती ।। ७	४४
रामस्मणेंप्र	म	देंया,लोकींजोयोग्यहारहादेया ।। त्यालादेतोराज्यें,प्राणहिनाहींतसर्वथा[27]प्राज्य ।। ७	४५

१सुयह २योग्यदानसमर्थ ३कृपामेघ ४अयोध्या ५प्रजासह ६नगरस्थ ७कुशल ८सुग्रीवाज्ञा ९पांचशें १०समुद्रोदकपूर्ण ११जांबवान् १२वेगवान् १३मारुति १४शीघ्र १५पूर्वसमुद्र १६स्वर्णकुंभ १७दक्षिणसमुद्रोदकें १८मेघ १९ब्रह्मा २०दिवाणगिरि २१अतिउदार(राम) २२संपत्तिहर्षकल्याणें २३स्वर्णकमलहार २४राम २५चित्तेंकरून २६अनेकरत्नसुवर्णाहीं भूषितांग केले लोकजेणें २७बहुत इतीश्रीमयुरेश्वरकृतमंत्ररामायणे युद्धकांडे पंचषष्टितमो मंत्रः ६५

रा॰आ॰ ५७ | यु॰कां

जैसीतूंतैसी	श्री,	भरतजसाहातसैंचिहेंप्राण ॥ जाणेंमातेंदिपलें, सीतैतोपूज्यसर्वथाजाण ॥ ७	४६
एवंरघुवी	रा	चा, वाक्येंजालीप्रहृष्टरूपाहे ॥ मानोजसीसुतानें, तेसीतेंमारुतीकडेंपाहे ॥ ७	४७
शिरकरक	म	लेंचरणीं, समर्पितोमारुतीसेनीसीतो ॥ देवींमणिहारासह, देहदरयाभीष्टमक्तिसुप्रीतो ॥ ७	४८
तूंनिर्मलनि	ज	गुणमणि, भूषितवत्सासदैवपरिहारे ॥ कंठींम्हणेंआसोदे, मद्दिस्मृतिच्याकरीलपरिहारे ॥ ७	४९
तुझियोहृदर	य	सरोजीं, स्मरणअसोआणिहाररहाकंठीं ॥ सुदिनमनेंकालातें, आत्मज्ञानेंपहोरहाकंठीं ॥ ७	५०
आह्मांउपका	रा	चा, सागरलंघावयानसेनावें ॥ धन्यवदान्यामध्यें, घ्यावेंपहिलेंसदातुझेंनावें ॥ ७	५१
सकलजनीं	म	रुद्रात्मज, पावेंब्रह्मायलभ्यसत्कारे ॥ फारप्रेमाश्रुपुत, लोचनभावेंकरीनमस्कारे ॥ ७	५२
पवनतनु	ज	हेमप्रभा, सितमुक्ताहारघालितोकंठीं ॥ भासेकनकाद्रीचा, बलाकमालाचिकायउपकंठीं ॥ ७	५३
पवनतन	य	त्याहारें, म्हणतोंतोशोभलोनसोभूरे ॥ जरिरलसानुगोवीं, होतेंदोनस्वर्णपगापूरे ॥ ७	५४
तेव्हांनृपति	ज	नालो, आज्ञादेंजावयासिगेहातें ॥ विरहासहिष्णुरहतो, म्हणुनित्यणेत्यासतोउगेहातें ॥ ७	५५
वसतोंहृदर	य	गृहींमी, तुमचांहितुह्मीहिंमाझियासकळे ॥ कांबंधुही वृथामग, मानूंनिवियोगहोतसोविकळे ॥ ७	५६
ऐसेंवदोनि	रा	क्षस, वानरराजेससैन्यपाठविले ॥ मणिपदकप्रतिबिंब, छलेंहृदयांतकार्यसांठविलें ॥ ७	५७
रघुवरहे	म	नगावर, सतडिद्घनसानृपासनींसाजे ॥ सेवकमयूरनाचति, चातकसेंसर्वभासनींराजे ॥ ७	५८

१मनासइच्छित २निर्दोषत्वगूणरूपमण्याहीं अलंकृत ३नियारण ४हृदयकमल ५कमणकर ६मारुति ७प्रेमाश्रुपूर्णनेत्र ८सुवर्णतुल्यकांति ९कांडरेमोत्याचा हार १०मेरुपर्वत ११बंगल्याचीपक्ती १२समीप १३गंगापूर १४विरहनसहनकरणारे १५रत्नखचितपदकींप्रतिबिंबमिष १६मेरुपर्वतावर १७विजेसहितमेघ ५०

इतीश्रीमयूरेश्वरकृतमंत्ररामायणेयुद्धकांडेषट्षष्ठितमोमंत्रः ६६ युद्धकांडसमाप्तः

राम[1]प्रेक्षाकामें,	श्री	मदगस्त्यादिपुण्यकीर्तिमुनी ॥ येती त्याला पूजी, राजा निज स्तकीं पदें नमुनी ॥ छ छ	१
म्हणतीत्व[2]द्विधे	रा	जा, पूर्वी आम्हीं न देखिला कोणी ॥ दारुण[3] शत्रु निशाचर[4], मथिला केली सुखा[5]करा क्षोणी[6] ॥ छ	२
क्षाळायाला जन	म	ळें[7], भगीरथें आणिली विदेर्व[8]धुनी ॥ चंद्रांशु[9] परि कीर्ती, विनिर्मिली त्वां हि सुररिपूवधुनी ॥ छ	३
विमलगुणानु	जं	वांचुनि, सूक्ष्मदृशां लान देखणा[10] ठाव ॥ अनुदिनि तव चरणा[11]ब्जीं, म्हणउनि त्यांचा द्विरेफसा[12] भाव ॥ छ	४
हें ऐकुनि विन	य	ले, प्रभु वंदुनि यां म्हणे अहो स्वामी ॥ बहुमान[13] कीर्तिशाली, भवत्प्र[14]सादें करूनि यां आम्ही ॥ छ	५
लंके[4]शा नि[15]शिच	रा	धिप, मेला तुमचा तपःप्रभावानें ॥ कारु[16]ण्याकुल हृत्स्थ ळें, मज ला स्त विता स्वपुत्रभावानें ॥ छ	६
हो दशमुखअ	म	रांचा, रिपु[17] दारुण[3] जन्मला कसा दुष्ट ॥ दोषनिधीला याला, वरदाता कोण जाहला तुष्ट ॥ छ	७
हें पूर्ववृत्त म	ज	ला, सांगा आकर्ण[19]न स्पृहा आहे ॥ ऐसें पुसतां हर्षें, अगस्त्य सांगे कथा न याला हें ॥ छ छ	८
चतुरास्य[20]तन	य	रामा, पुलस्त्यनामा अखंडितज्ञानें ॥ वेदाब्धि[21] पावको[22] जा, सत्कैवल्ये[23]श गेय विज्ञाने ॥ छ	९
संसारसिंधुचें	ज	ळ, केलें लंघूनि जे वितृण[24]बिंदु ॥ त्या सत्तमासि मग दे, कन्या राजर्षि नाथ तृण[25]बिंदु ॥ छ	१०
त्याला जाला तनने[26]	य,	ख्यात मुनी विश्रवा[27] गुणें हृद्य[28] ॥ वेदांतसारवेत्ता, सर्वजनामाजि मान्य सहृद्य ॥ छ छ	११
तद्[29]नितोरघु	रा	या, सती भरद्वाजकन्यका जाली ॥ यक्षप[30] सुहृ[31]त्श्वरसरके, शामधनें[32] वैश्रवणनाम सुत[33] त्याली ॥ छ	१२
त्या प्रति लंकाना	म	कें, पुरातनें स्थानें अर्पिलें तातें ॥ द्रविणस्वामित्वासह, पुष्पक विधिदें[35] स्वभक्तिमंतातें ॥ छ	१३

१रामदर्शनेच्छा २तुझ्यासारखा ३भयकर ४रावण ५सुखस्थान ६पृथ्वी ७लोकपाप ८गंगा ९चंद्रकिरणतुल्य १०सुंदर ११चरणकमल १२भ्रमरसा १३मानकीर्ती करून शोभणारा १४तुमच्याप्रसादें १५राक्षसपति १६दयायुक्तहृदयजाचें १७शत्रु १८पापी १९ऐकण्याची इच्छा २०ब्रह्मपुत्र २१वेदसमुद्र(सर्वदेवज्ञ) २२अग्नितुल्यकांति २३ब्रह्मद्रष्टा २४तृणाग्रबिंदु २५नामकराजा २६पुत्र २७नाम २८प्रिय २९त्याची स्त्री ३०कुबेर ३१शिवमित्र ३२शांत ३३प्रसवली ३४धनाधिपत्वासह ३५ब्रह्मा इ० मं० उ० म० मं० १

भवंपुरकाल	श्री	गलं[1], गोरी, गुरुभक्त[2], कामनाकर्ता ॥ जालाशूलविशोरग, धरवित्तपे[3]मित्रकामसंहर्ता ॥ ७	१४
त्यावरिसुमालि	रा	क्षस, जाणुनिंजनगीनकीर्तीविश्रवस[4] ॥ कन्येसित्यणेकेकसि, सलक्षण[6]विप्रहाभजोनिवस ॥ ७	१५
गेलीप्रदोषस	म	यीं, देवानैंविप्रसन्नमाजवळीं ॥ अर्कश्रीस[7]शिखीपरि[8], तत्सेवाप्रीतिमान्मुनीकवळीं ॥ ७	१६
अनिबलनंतु[9]	ज	प्रथमचि, जालातीनैंउमेशिगुहकार्य ॥ नीलपयोधर[10]सम्भ्रम, शक्रे[11]नसावीरतोमहाकाय ॥ ७	१७
दुसराहीतनं[9]	य	बली, केकसिंकों[5]प्रसवलीविशालशिर ॥ तोलोकप्राणांतें, तत्काळेहरीकरीचनाउशिर ॥ ७	१८
तिसरीकृत्रिम	रा	शीच, शूर्पणखीयोग्यंठेविलेंनामं ॥ जीचैंसतृष्णां[12]मानसं, मनुष्यमांसाशनींमहोद्दामं ॥ ७	१९
धर्वजापरिबि	म	लचरित, मेधावी[13]सुकृत[14]पुंजसाचरमं[15] ॥ अविलं[16]बिनधर्मीरत, सदभीष्ट[17]अदोषदनिर्गुण[18]परमं ॥ ७	२०
जोसुरजनपू	ज	नरत, सामग्रीशांतिभक्तिहेंजाची ॥ वाहेनंनंदनेच्छा, करीलवार्ताकिमर्थराज्याची ॥ ७	२१
जोप्रथमतन	य	त्याला, दशमुखहेंविश्रवा[4]करीनामं ॥ तोकुंभकर्णबळिवैरे[19], विग्रहकर्तादुर्जामहोद्दामं ॥ ७	२२
तिसराजोआत्म[9]	जं	तो, बिभीषणाख्येकरूनिगौरविला ॥ तोपरमपुण्यकर्मा, मतिमान्धीरप्रसिद्धकीर्तिमला ॥ ७	२३
जनकपदद्व	य	नमना, समस्तयक्षेंद्रएकदांआला ॥ गुर्वाज्ञेलाघेउनि, आयमहात्मास्वकीय[20]वासाला ॥ ७	२४
त्यासविलोकुनि	रा	क्षसं[5], कन्याचित्तीं अखर्व[21]खेदधरी ॥ सापत्नभाववलक्षी, वैभव[22]कामेंसुतासिबोधकरी ॥ ७	२५
मग[23]विश्वसदंस	म	र्चुनि, तुष्टकरायामहाहटस्थितिनें ॥ अत्यंततनुश्रमकरु, तपकरीदशकंठ[24]भूति[25]चारतिनें ॥ ७	२६

१ विषकंठ २ पार्वती, गुरुभक्त, मनोरथपूरक ३ कुबेरमित्र ४ पुलस्त्यपुत्र ५ नाम ६ उत्तमलक्षण ७ सूर्यकांति ८ अग्नि ९ पुत्र १० नीलमेघतुल्यकांति ११ इंद्र १२ इच्छायुक्त १३ बुद्धिमान् १४ पुण्यराशितुल्य १५ शेवटला १६ निरलस १७ साधुप्रिय १८ गुणोत्तम १९ बलवानाशीवैरकरणारा २० स्वस्थान २१ मोठा २२ संपत्तीच्छा
२३ मत्स्यदेव २४ संपत्ती २५ प्रीति इ॰ मं॰ उ॰ द्वितीयो मंत्रः २

गोकर्णीनेंसारें	श्री	विधि[1]लातोषवावयातपतीं ॥ केवळनिरे[2]शनहोउनि, भुव[1]नपतीनेंस्वमानसींजपतीं ॥ छ	२७
दिकृ[3]शनसमानि	रा	कु[4]ळ, निर्वाहकरूनिनिश्चयेंधीर ॥ कार्यज्ञएकमस्त[5]क, तोयजेहोमींदशा[6]स्यतोवीर ॥ छ	२८
वर्षें[7]अयुतस	म	थें, धैर्याचापर्वतेंअर्शीनेलीं ॥ पंचाग्निसाधनस्थें, आतप[8]हिमवृष्टितुच्छसींकेली ॥ छ	२९
दशमेंशिरोंबु	ज	हवनीं, समजुनियांतच्चिकि[10]र्षितासिंनदी ॥ हरिनंदन[11]विधि[1]आग्रह, वारूनित्मणेंस्वयोग्यमागपदी ॥ छ	३०
ओजे[12]संपन्नभि	य,	पर[13]मोदारत्वदी[14]र्यबलराहो ॥ आकृतिअसोयथास्थित, वरमागायासिसिद्धवीराहो ॥ छ	३१
शुभवचनेंतों	रा	क्ष[6]से, अनें[15]तिकमितांचिबोलिल्याविधि[16]लो ॥ सांगसमें[17]चींविन्यें[18], तेव्हांअमरत्वदैत्यमणेविधिला ॥ छ	३२
दु[1]हिणेत्मणेंअ	म	राचा, भावा[19]लोपात्रअन्यजननाहीं ॥ सुखकरवरदेतोंघें, या[20]चेवदहोययोग्यजेंकांहीं ॥ छ	३३
यक्षसुपर्णभु	ज	गसुर, दितिदनुसुतराक्षसादिजेंकाहीं ॥ यांपासुनिमरणनसो, नरादिकींभीतिनोत्मणेनाहीं ॥ छ	३४
ऐसेंऐकुनितो	य	[1]ज, मवत्यासित्मणेंदिल्हें[6]प्रपोत्रालो ॥ अन्यदु[21]रासदताघें, समर्पिली[22]कामरूपता[23]बालो ॥ छ	३५
मग[1]जलरुह	ज	न्मातो, बिभीषणालात्मणेंपुरेशांता ॥ पंचसह[24]स्रसमातप, केलेंसत्यव्र[25]तस्थितादां[26]तो ॥ छ	३६
सूर्यालोक[27]ननि	य	में, केलेंसंपूर्णहोनयप्रा[28]ज्ञो ॥ मागवरातेंसुम[29]तें, वत्सामींदेतसेंस्वयेंआज्ञा ॥ छ छ	३७
विनउनि[1]चतु	रा	स्यातें, त्मणे[30]असोहर्षसाधुचाभजनीं ॥ दैबत्यास्वअशिक्षित, सुरे[1]श्वराहाचिमुख्यलाभजनीं ॥ छ	३८
त्यालात्मणेंपिता	म	ह, फारबराकामहातुझासाधो, राक्षसअसोनिशुभमति, यास्तवअमरत्वहींदिल्हें[31]साधो ॥ छ	३९

१ब्रह्मदेव २उपवासी ३हजारवर्षें ४स्वस्छ ५शिरकमल ६रावण ७दहाहजार ८उष्णार्श । न पर्जन्य ९दहाव्यामस्तकाचाहोम १०रावणेच्छित ११विष्णुपुत्र १२तेजोयुक्त १३उत्तम १४तुझें १५नउलंघिता १६ प्रकार (१७पूजा १८पूर्ण्यादि १९देवत्व (नमरणें) २०याणीने २१अजिंकपणा २२येथेच्छरूपघेणें २३हेमूला २४पांचहजारवर्षें २५सत्यव्रतीग्रहणार २६इंद्रियनिग्रहवान् २७सूर्यावलोकननियम २८नीतिज्ञ २९हेबुद्धिमन् ३०इच्छा ३१हेसाधो ६०मं०उ० तृतीयोमं०३

तद्रुपरिगेला	श्री	विधि,घटकर्णाला वरासि देयानें ॥ दुष्टासि वरसमर्पण, अनुचित म्हणती अमर्त्यी, नौयानें ॥ ७	४०
मगमुखविव	रा	मध्यें, घटकर्णाचा सुरार्थ नें वाणी ॥ शीघ्र पितामहवाक्यें, शिरे गुहे माजिचं चले वाणी ॥ ७	४१
घटकर्णालोक	म	लज, मागत्म णे जें अभीष्ट तें सारें ॥ अयुताब्दकाल दुःसह, नियम बरें पाळिलै निराहारें ॥ ७	४२
दशवदनानु	ज	तेव्हां, व्यामोहद भारतीत न स्वांत ॥ सर्व सुरेशासि म्हणे, निद्रा दें जा हलौं तपःश्रांत ॥ ७	४३
वरदेउनितो	य	जभव, जातां संध्यापयोद समवर्ण ॥ सुरकृतिवंचन जाणुनि, सोडी निश्वास उष्ण घटकेर्ण ॥ ७	४४
मगमातामह	रा	क्षस, सुमालि नामा दशाननास म्हणे ॥ वर साधिलै बरें तरि, घे लंकास्थान शीघ्र वीर मणे ॥ ७	४५
तेव्हां प्रहस्तना	म	क, दूत द्रविणाधिपाकडे प्रेषी ॥ प्राकृत परस्वहरणीं, सतृष्ण दिक् तुंड तो जगद्वेषी ॥ ७	४६
त्यां घटकर्णाग्र	ज	निज, दूतोक्ताचें करूनियां श्रवण ॥ विकृति न धरितां बोले, सो भ्रांतीं जो सतृष्ण वैश्रवण ॥ ७	४७
मीअग्रजतन	य	नसा, तूं मज एकास्थळीं कृत स्नेह ॥ पवमानकृष्ण वर्त्मा, तं सें वसो येतुझेंचि हें गेह ॥ ७	४८
हें दूतमुखें नि	ज	मत, कळवी अनुजासि नो हटप्रकृती ॥ त्या उत्तरें श्वराशीं, इच्छी नास्नेह निर्दयोपकृती ॥ ७	४९
तातासयस्तना	य	क, एकांतीं हें समस्त आयकवी ॥ सस्नेह भूसुरेश्वर, तें ऐकुनि सूनुलो असें शिकवी ॥ ७	५०
हा दुष्ट परम	रा	क्षस, निवारितां ही करीन सें दावा ॥ दे लंका सोडुनियां, त्वां नरिमाज्ञानिर्देश वंदावा ॥ ७	५१
तान निदेशें तो	म	ग, कुबेर गेला हिमाख्य शैलास ॥ वसवी दुर्गा शंकर, चरणाब्ज स्पर्शापूत केलास ॥ ७ ७	५२

१ब्रह्मा २कुंभकर्ण ३अयोग्य ४देव ५देवकार्यार्थ ६ब्रह्मवचन ७विजेतुल्य ८दुःखित ९दहाहजारवर्षें १०मोहदेणारीवाणीनेहरिलेंचित्तजाचें ११सायंकाळमेघतुल्यकांति १२देवकृतमोह १३अजा १४रावण १५कुबेर १६परधनहरण १७इच्छायुक्त १८रावणदूतवाक्य १९कोप २०बंधुता २१वडीलबंधु २२पुत्र २३वायुअग्नि २४गृह २५दयोपकारहीन २६पिता (विश्रवाऋषि) २७ब्राह्मण २८आज्ञा २९हिमाचल ३०पार्वतीशिवपदकमलस्पर्शेपवित्र ३०मं॰ ३० चतुर्थी मंत्रः ४

तों दशवदनं	श्री	द[1], यक्षपुरी माजि जे धवांबसला ॥ त्रिभुवन लोक मनीं हीं, तेव्हां भययुक्त तापहीं बसला ॥	५३
विष्णुभयें [2] दुत	रा	क्षस, पाताला हूनि याकडे आले ॥ राज्याभिषेक होतां, दशकंठाला महासुखी जाले ॥	५४
शूर्पणखी लादि	म	गं, विद्युजिव्हे[3] ख्य कालकेयातें ॥ मंदोदरी स्व कन्या, दिधली भावें मयासुरें यातें ॥	५५
दशवदनों[4] नु	ज	नीनें, घटकर्णानें मनःप्रिया शांता ॥ वैरोचन[5] दौहित्री, वज्रज्वाला[6] हि साधिली कांता ॥	५६
गंधर्व[7] लोकना	य	क, शैलूष[+] स्वात्मजा सती सरमा ॥ अर्पी बिभीषणाला, तों पावे प्रीति तद्गुणें परमा ॥	५७
निद्रासक्त तक	रा	या, अनुजाला एक[8] गाव विस्तीर्ण ॥ योजन[9] युग्मायत यह, करूनि दे हेम[10] रत्न संकीर्ण ॥	५८
दशकंठें वर	म	नें, क्रीडा आरंभिली अपार जनीं ॥ तें सुखयश[11]ः सितांबुज, वृंदाची[12] होय वार्षिकी रजनी[13] ॥	५९
हें सर्व[14] राजरा	जं,	श्रवण करुनियां स्वबंधुला वारी ॥ हित कथिलें परि तो खळ, अहितचि मानी मनांत देवारी[15] ॥	६०
मग तो दिग्विज[16]	य	स्त्रह, आधीं जिंकी धनेश्वरा[17] सरणी[18] ॥ पुष्पक हरूनि जिंकी, त्याचीपळतां तदश्रुनें सरणी ॥	६१
पळउनि अग्र[19]	जं	राजा, दशमुख तों धन्य मी म्हणे आजी ॥ माजीं शक्ति न जाणुनि, दुर्बल आला कराबया आजी[19] ॥	६२
सबळ धनेंद्र[20]	य	शःशशि, राहु[21] दशग्रीव पुष्पकीं वेचें ॥ विधिवर[22] सामर्थ्यानें, अनन्य[23] लभ्य प्रमोद[24] देवें चे ॥	६३
दुर्गें सहित ह	रा	चीं, वर्तत होती जया स्थळीं केली[25] ॥ त्या शरवणांत[26] पुष्पक, जातां गति कुंठित क्षणें केली ॥	६४
चालवितां पर	म	बळें, निष्फल यत्न क्षपाचर[27] श्रमलें ॥ शिवपद रत जनपीडक[28], दुष्टांनीं या स्थळीं मला गमलें ॥	६५

१ कुबेरें राकिल्या नगरींत २ विष्णुभयें पळाले ३ विद्युज्जिव्हनामक ४ रावणबंधु ५ बलिकन्येची कन्या ६ नाम ७ गंधर्वपती शैलुष + कन्या ८ चार कोस रुंद ९ आठ कोस लांब १० सुवर्ण रत्न खचित ११ सुखकीर्तिकमलसमूह १२ पर्जन्य कालची १३ रात्रि १४ कुबेर १५ रावण १६ दिग्विजयेच्छु १७ रावणनेत्रोदक १८ मार्ग १९ युद्ध २० सर्व कुबेरकीर्तिचंद्राचा राहु २१ चढे २२ ब्रह्मवरसामर्थ्य २३ अन्यास अलभ्य २४ हर्ष २५ क्रीडा २६ स्थान २७ राक्षस २८ शिवभक्तपीडक

तेव्हां तेथें आला,	श्री	कंठ[1] ध्यानसक्त आनंदी ॥ वानरें[2] तुल्याननें जो, सर्वगुणाध्यक्ष[3] सन्मती नंदी ॥	६६
दशासंख्यकंध[4]	रा	ला, नंदी आज्ञाकरी फिरायाला ॥ शिरतां विपिनीं[5] येइल, कोप[6] म्हणे सर्वलोकरायाला ॥	६७
हासे वरवीर्य	म	दें, कपिमुख नंदीसे रात्रिचर पालें ॥ तेव्हां शिवदास[6] म्हणे, कपीच होतील रे तुझे काल ॥	६८
हें परिसुनि र	ज	नीचर[4], समूळ उपडावयासि केलास ॥ विंशतिभुजपरिघ तळीं, घालुनि उचली क्षणांत कैलास ॥	६९
गण सर्व सभ	य	जाले, गिरिकंपें पार्वती धरी कंपा ॥ आलिंगी पतिला तों, भासे शारद[9] बुदीं जणों शंपा ॥	७०
गिरि मस्तकीं ह	रा	नें, चरणांगुष्ठें विघालितां भार ॥ नगमूल[10] बद्धभुज खल, निर्बल दशकंठ तों रडे फार ॥	७१
दिक्शत[11] वर्षें भ्र	म	ला, अया पित्म्हणे न ये चि मृत्यु कसा ॥ बाष्पांबु[12] पल्वलातीं, रडतां भासे दशास्य बेडुक सा ॥	७२
सदयें अमर	ज	नें म्हणतीं, गौरीपतिचे मनीं धरी पाय ॥ दशकंठा हा केवळ, तुज कथिला मुक्तिचा महोपाय ॥	७३
शंकर[13] पद तो	य	जतों, यजिता जाला धरूनि विश्वास ॥ त्या देवें सोडविला, जो पाळी आशु[14] तोष विश्वासें[15] ॥	७४
त्या वरिमनसि[16]	ज	रिपु तो, देउनियां चंद्रहास[17] नामासी ॥ रावण हें अभिधान[18], स्थापुनि पुरवी स्वभक्त कामासी ॥	७५
शिवचरण द्व	य	वंदुनि, तुहिनें[19] नगीं जाय पुष्पकारूढ ॥ तेथें तपस्विनी[20] तें, पाहुनि जाला स्मरार्ते[21] तो मूढ ॥	७६
वृत्तनिवेंअसु	रा	धिप, पुसतां मग त्यासतें म्हणे युवती[22] ॥ मी गुरुपुत्र[23] कुशध्वज, कन्या नामें करूनी वेदवती ॥	७७
वेदोच्चारणस	म	यीं, जाल्यें मी वाङ्मयी[24] प्रभावानें ॥ विष्णुप्राप्त्यर्थ वनीं, तप करित्यें नित्य शुद्ध भावानें ॥	७८

१ शिवध्यानसक्त २ वानरसममुख ३ सर्वगुणयुक्त ४ रावण ५ वन ६ शिव ७ वीस बाहुस्तंभ ८ निर्जल मेघ ९ वीज १० पर्वतमूळीं सापडले बाहु ज्याचे ११ सहस्रवर्षे १२ नेत्रोदकाचें सरोवराजवळ १३ शिवपदकमल १४ शीघ्र तुष्ट होणार १५ जग १६ कामशत्रु (शिव) १७ चंद्रहासनामक खड्ग १८ नाम १९ हिमाचल २० तपकरणारी स्त्री २१ कामयुक्त २२ स्त्री २३ बृहस्पतिपुत्र कुशध्वजनामक ऋषिकन्या २४ वाणीरूप इतीश्री मयूरेश्वरकृत मंत्ररामायणे उत्तरकांडे षष्ठो मंत्रः ६

मज्जनकमनीं[1]	श्री	पति, हर्लीं[2] याचीसुता असें होतें ॥ दैत्येंद्रें शंभू[3]नें, वधितां नाना सिरा हिलें होतें ॥ ७ ७	७९
हरिहुनि दुस	रा	वर मज, नरुचे म्हणवूनि हें सदाचरण ॥ निजजनकल्पतरू[4]चे, चिंतीं मी पूजितेंसदाचरण ॥ ७	८०
श्रवण करुनि	म	दनातुर[5], रावण[6] नीतें म्हणे अहो जाये ॥ मज हुनि काय अधिक हरि, होउनि पत्नी महासि माजाये ॥	८१
यापरिस्खलर	ज	नीचर[6], वदतां पावे अन[7]ल्प धिःकार ॥ वेदवती केशानें, धरुनि करी दुष्ट तो बलात्कार ॥ ७	८२
अलकाचा[8] संचे	य	तीं, कर[10]करवालें चिन म्हणी छेदी ॥ सुकृत[11] क्षयभय जालें, म्हणउनि यां शापदान हीं नेदी[12] ॥ ७	८३
मग[13] तैं निशाच	रा	ला. वधीनजन्मांनरीं तुला हो मी ॥ ऐसें वदोनि तनु[14]ला, त्या समयीं दीस पावकीं[15] हो मी ॥ ७	८४
वेदवतीनें क	म	लीं, जन्में तों[6] तीस दुष्ट तो पाहे ॥ मग दशवदनें[6] नेली, लंकेला वेद गर्भे[16] रूपा हें ॥ ७ ७	८५
रावणमंत्री ति	ज	ला, अवलोकुनि यां म्हणे अहो स्वामी ॥ टाकावी हे कन्या, न वसावी सर्वथा तुझ्या धा[17]मीं ॥ ७	८६
सचिवोक्तीनें[18] तो	य	धि[19], जठरीं नेऊनि टाकिली कन्या ॥ तें जनकें[20] सवायतनं, क्षमो दरीं लागलें[21] निघे कन्या ॥ ७	८७
हलपद्ध[22]तींत	ज	न्में, यास्तव सीता असें तिचें नाम ॥ तें रामांत वरा[23]मा, क्षमादयासत्वकीर्तिचें धाम ॥	८८
उपजे दिग्विज[24]	य	कर, प्रथम जसा कां[25] मेयास उद्दा[26]मे ॥ तैसा चि पुत्र जाला, अन्यर्थ[27] चि मेघनाद तें[28] नाम ॥ ७	८९
त्यावरि[29] मरुत्तें	रा	जा, करीत होता जयास्थळीं यज्ञ ॥ रणकां[30]मे धरुनि तेथें, गेला तो पक्ति[6]कंठ अनयज्ञ ॥ ७	९०
मग रणसज्ज	म	रुत्त, क्रोधावेशें करील संवर्त[31] ॥ यास्तव सया[32]समाप्ति, च्छद्में वारीत यासि संवर्त[33] ॥ ७	९१

१ माझ्या बापाचा मनीं २ विष्णु हर्लीं ३ दैत्येश्वर शंभुनामा ४ भक्तकल्पतरस ५ कामातुर ६ रावण ७ बहु ८ केस ९ समूह १० हस्तरूप नरवार ११ पुण्यनाशभय १२ न देई १३ राक्षस १४ देह १५ पेटलेला अग्नि १६ वेदोत्पन्न १७ गृह १८ मंत्रिवाक्य १९ समुद्रांत २० जनकयज्ञभूमींत २१ नांगर २२ नांगरमार्ग २३ स्त्री २४ दिग्विजयकरण्याचा २५ इच्छा २६ मोठा २७ अर्थयुक्त २८ इंद्रजिताचें नाम २९ नाम ३० युद्धेच्छु ३१ प्रलय ३२ यज्ञसमाप्तिमिष ३३ नामक ऋषि इ० मं० उ० कां० सप्तमो मंत्रः ७

देवेंद्रसमान[1]	श्री	मरुत्तपरतें गुरूक्तिला[2]न मुनी ॥ त्यालात्यणूनि फिरला, हें भावी मूढ तो महामानी ॥ ६ ६२	९२
समयज्ञ अन्य	रा	जे, देती दशकंध[3]रासि एककरें ॥ समरीं कितेक अर्पिति, तनुधन[4]गृहकामिनीयशःप्रकरें ॥ ६	९३
अनरण्यनाम[5]	म	नुकुल, कमलार्क[6] महर्षिमान्य राजर्षी ॥ होता साकेतीं[7] तो, त्यानें हि बळें रणार्थ आकर्षी ॥ ६	९४
कपर्दकरुनि	ज	नपतिला, अनरण्यालावधी[3] महापापी ॥ मत्कुलज राम हस्तें, मरशिल ऐसें खलासि तो[3] शापी ॥ ६	९५
नारदमुनिना	य	कं तो, त्या दशकंठासि[3] भेटला[9] वाटे ॥ त्याला ह्मणे दशानन, बलिष्ठ तुजे कोण या जनीं वाटे ॥ ६	९६
तो मुनि ह्मणे ध	रा	पति, दुर्बल हें कार्य जिंकिशी धीरा ॥ यम परिभवें[10] जगत्त्रय, निर्जित[11] होईल सर्वथा वीरा ॥ ६	९७
मुनिवचनें य	म	लोकीं, गेला दशकंठ पुष्पकें[12] वरणें ॥ तो नारकि जन ह्मणती, सोडुनि आह्मासि कीर्तिला वरणें ॥ ९८	
निरयमुखीं[13] नि	ज	पापें, फळलों संताप पावलों राया ॥ करितो बहु परिदेवन[14], परिदेवन येचि दीन ताराया ॥ ६	९९
नूतरिहानिर[15]	य	श्रम, वारुनियां हो[16] शरण्य बा आजी ॥ अस्म[17]त्राण न होतां, घडेल केसी यमासवें आजी[18] ॥ ६	१००
एवं त्या नारकि	ज	न, वचना हीं[3] राक्षसाचिया त्द दया ॥ वज्री मृदुता तैसी, आली आश्चर्य हेतु क्रूर दया ॥ ६	१
पापि विमोसें तो	य	म, युद्ध करी तस्तरात्र कोपानें ॥ अन्योन्य बळें करिती, परस्परांचा [19] शोणितें पानें ॥ ६	२
मर्गकाळदंड	रा	गें, दशमुखमरणार्थ घेत[19]ला स्वकरीं ॥ तो विधि[20] ह्मणे यमा मज, वरदा[21]सि जगत्त्रयीं मृषा[22] न करीं ॥ ६	३
विधिवचनें[20] य	मं	समरं, त्यागुनियां गुम[19] होय तत्काल ॥ बाल[23] मतीं क्षणदाचर, ह्मणे पळाला भयामुळें काल[24] ॥ ६	४

१इंद्रसमसंपत्ती २गुरुवचन ३रावण ४खंडणी ५देहधनगृहस्त्रीयशःसमूह ६मनुवंशकमलाससूर्य ७अयोध्या ८ओटी ९राजे १०यमपराभव ११जिंकिलेसें १२पुष्पकें विमान १३नरकांत १४शोक १५नरकदुःख १६रक्षक १७आमचें रक्षण १८युक्ष १९रक्त २०ब्रह्मदेव २१वरदेणारा २२खोटा २३मूढ २४यम इ० मं० उ० कां०

अष्टमो मंत्रः ८

ळेकेचानाथेंजों	श्री	कंठाचास्वकंठिंचाहार ।। तोंवासुकि[1]जिंकुनियां, युद्धींकेलाभुजंगसंहार[2] ।। ७	५
वासुकिंजिंकुनि	रा	वर्ण, वेढीजाऊनिंमणिमयाख्य[3]पुरी ।। संपूर्णवर्षेतेथे, निवातकवचा[4]सवेंरणाशिं करी ।। ७	६
अमितपराक्र[5]	म	सारें, सर्वांचीहीजनींपरोभूती[6][7] ।। वर्षसहस्त्रेंनघडे, अन्योन्यातेंरणींपराभूती[8] ।। ७	७
यास्तवपंकज[9]	ज	न्मा, संधिकरींत्यापरस्परांसहित ।। सामेंकरूनिसांगे, निवातकवच[10]क्षपाचरांसहित ।। ७	८
तेथेंवसोनिहा[11]	य	न, दशकंधरें[12]जायअश्मनगराला ।। शूर्पणखीपतिसहतों[13], संहारींकालकेय[14]निकराला ।। ७	९
वरुणालया[15]स	रा	वर्ण, आनांवदीजगन्नुता[16]सुरभी[17] ।। जीचादुग्धेंजाला, क्षीरधि[18]हरिनाभिपंकजें[19]सुरभीं[20] ।। ७	१०
दशकंठा[12]नेंस	म	रीं, वरुणाचेपुत्रजिंकिलेसर्व ।। तेव्हांऐकतहोता, पाशी[21]विधिचा[9]सभेंतगांधर्व[22] ।। ७	११
वैरोचनि[23]दिति	जं	बळी, जिंकावाहाधरोनिसंकल्प ।। गेलाज्वलनपराजय[24], कामेंखद्योते[25]कायअल्पत्व ।। ७	१२
वैरोचनि[23]विस्म	य	सह, दशकंठा[12]लाधरोनियांहांसे ।। कर्पूरमूर्तिसमतों, स्मितभापूरा[26]नेंरात्रिंचर[12]भासे ।। ७	१३
नामान्वय[27]प्रयो	ज	न, आगमनाचेंबलीतयाशिपुसे ।। तोंनिशिचरतिलक[28]दशक, घर्मजलाचाभरेंकरोनिपुसे ।। ७	१४
दशमुख[12]अन्व[29]	य	नाम, प्रमाण[30]सांगोनियांम्हणेरायां ।। आलों[31]हरिलाजिंकूनि, तूझाभयबंधनासिवारायां ।। ७	१५
हेंऐकुनिअसु[32]	रा	धिप, हांसोनिम्हणेभलाभलामित्रा ।। मीत्राणइच्छितोंतूं, आलासिसुहृद्दिप[33]त्तमोमित्रा ।। ७	१६
आतांयांचक्रानें,	म	र्दीमद्बंधदुःखहेतूतें[31] ।। मगपूजितीलहर्षें, सारेहीदैत्यलोकहेंतूतें ।। ७ ७	१७

१नामकसर्प २सर्पनाश ३मणिमयनामक ४नामकदैत्य ५अतुलपराक्रमी ६उत्तम ७संपत्ति ८पराभव ९ब्रह्मा १०नि०नामकदैत्य ११वर्ष १२रावण १३विद्युज्जिव्हासहित १४का०नामकदैत्यसमूह १५वरुणगृह १६जगत्पूज्या १७कामधेनू १८क्षीरसमुद्र १९हरिनाभिकमल २०सुगंधी २१वरुण २२गायन २३विरोचनपुत्र २४अग्निपराजयेच्छा २५काजवा २६हास्यकांतिपूर २७नामवंश २८रावणाचे दहा टिळे २९वंश ३०प्रयोजन ३१विष्णु ३२बली ३३स्वजनदुःखांधकारसूर्य द०मं०३०नवमोमंत्रः ९

बलितेजो[1]भग्न	श्री,	रावणचक्रासिऊचलायाली।। बळकरितांपडिलोतो, पाहुनिंदैत्येंद्रहासलायाली।। छ	१८
त्रिजगन्नाथ[3]प	रा	जय, कर्तव्याचोधरूनिकामा[4]तें।। यांचेबळेंदशा[5]वेदना, करणारविमुक्तकायनूमातें।। छ	१९
जिंकितहोतेंस	म	रीं, अमरपतीतेंकरोनियांपणजें।। तैजाहरिनेंवधिलें, लीलोलें[6]शींचिआमचैपण[7]जें।। छ	१२०
होताजोंमत्पूर्व	ज,	हिरण्यकशिपुप्रसिद्दनामानें।। त्याचैंहेंकुंडलजें, आलेंगुरुतूजमेरुचामानें।। छ	२१
नुचलेंकुंडल	य	लें, जाचेंतत्कालमारिशीलकसा।। गगं[10]नस्थविधुग्रहणीं, इच्छाधरितोशिकायबालकसा।। छ	२२
बलिवाक्यानैंसा	रा,	रावणगर्वेंक्षणातरेंशमलो।। लंकेसिंजावयालो, प्रार्थुनियांदैत्यणे[11]निदेशमलो।। छ	२३
दैत्याधी[2]शमहा	म	निं, आज्ञोदेरावणासिंजायालो।। वर[12]मेंहिमारक्षायो, द्वारींनमुरा[13]रिभेटलोयालो।। छ	२४
दिन[14]मणिपरा	ज	यातें, मगजायदशा[5]स्यचंड[15]कोदंडी।। क्षुद्रमतीमनिरविनें, जितो[16]स्मिंत्यणवोनिधाडिलादंडी[17]।। छ	२५
पर्वतमुनि[18]ना	य	केंजों, ज्ञानाचैंपी[19]ठेजापरीधा[20]नो।। त्याणेदशकंठा[5]लो, कथिलोगजोसमर्थमांधाता।। छ	२६
मुनिवचनेंर	ज	नीचर, युवनाश्वसुं[21]तासवेंकरीसमर।। तेव्हांजयकोणातें, घडेलहेंनेणतीस्वयेंअमर।। छ	२७
गाल[22]वपुलस्त्य	य	लें, वारितियेऊनिशीघ्रदोघांस।। त्यणती[20]तुमचोमरणें, निजजनशोकाग्निचानहोघासो।। छ	२८
मग[23]अमृतक	रा	संगें, रणकरितांयेउनीसुरांसहित।। विधिदशकंठासित्यणें, विधु[23]रक्षीहाअसेंजनासहित।। छ	२९
तदुपरिपश्चि	म	सिंधु, द्वीपींकपिलासमीपतोगेलो। श्वानैंअंगा[24]रचयीं, मांसा[25]चेंयनिश्चयेंभ्रमकेलो।। छ	१३०

१बलितेजेंनिस्तेज २बली ३विष्णुपराजयकरणें ४इच्छा ५रावण ६सहज ७हिरण्याक्षहिरण्यकशिपु ८जड ९विष्णु १०आकाशांतीलचंद्रग्रहण ११आज्ञा १२वरसामर्थ्य १३विष्णु १४सूर्यपराभव १५भयंकरधनुजाचें १६जिंकिला आहे १७दूतनाम १८ऋषिभेद १९ज्ञान २०वस्त्र २१नामकराजा २२नामकदोनऋषी २३चंद्र २४इंगळसमूह २५मांससमूह निश्चय इ॰मं॰उ॰द॰मं॰१०

अेवलोकुनियां	श्री	तें,हरावयाचोमनींधरीलोभ ।। तोभग्न[1]दर्परावण,पडलाजालोमहर्षि[2]चाक्षोभें ।। ७	३१
कोशिकें[4]दिवाक[5]	रा	चा,तेजेंजैसोतसा चित्तोभ्रमलो ।।अमलोंत्मा[6]प्रभुं[7]उठवी,तदापुनर्जातसोक्षणेंगमलो ।। ७	३२
दश[8]कंठत्मणे	म	जला,तूं मृत्युश्लो[9]ध्येयाजनामाजी ।। वांचविलेंतरिंदेवा,स्मृतितवपादांबुजींअसोमाजी ।। ७	३३
स्तउनिनमुनि	ज	गदीश्वर,चरणातेंसर्वलोकशरणातें ।। आज्ञाघेउनिगेला,दश[8]मुख[10]गंधर्वदेवशरणातें ।। ७	३४
तोनिर्भयदुर्न	य	खलें,सुर[11]गंधर्वांगनाबळेंचिहरी ।। हरिणीसमेत्यागमती,[12]हरिहरिदशकंठहीतयांनें[13]हरी ।। ७	३५
त्यामगनिशाच	रा	लो,देतीकोपेंपतिव्रताशापे ।। त्मणतीसत्वरपावो,स्त्रीकृत[14]मरणासिहामहापापें ।। ७	३६
लंकाप्रवेशस	म	यीं,ऐकुनिनिजकांत[15]मृत्युचीवार्ता ।। शूर्पणखी[17]बहुनिंदी,बंधुसि[16]वैधव्यदुःखदावार्ता ।। ७	३७
समजाउनिनि	ज	भगिनी,खरनामकराक्षसासतेंनिरखी ।। पाहेंनिकुंभिलांतीं,सुत[18]जोभासेप्रभेकरूनिरखी ।। ७	
करकमलद्द	य	जोडुनि,नमनकरीमे[18]घनादतोयानें ।। ताते[8]मुखेंआ[19]शीतें,वर्षनेत्रें[20]प्रमोदतोयानें ।। ७	३९
प्रथमाश्रमीं[21]हि[22]	ज	र्षभ,तत्समवेषंकरूनियांकाय ।। केलेंकर्मसुतातूं,तेजस्वीक्षीणहीदिसेकाय ।। ७	१४०
उशनात्मणेंन[23]	य	हें,त्वत्पुत्रेंसिद्धिसाधिलीअतुला ।। अग्निष्टोमा[24]नंतर,केलेंविध्युक्तवैष्णव[24]क्रतुला ।। ७	४१
केलाहयमख[25]	रा	यो,यजिलेंगोमेध[24]राजसूयाहीं ।। माहेश्वर[24]यज्ञानें,जालाप्रीतत्रिनेत्र[26]हीपाहीं ।। ७	४२
रथदिधलाकों[27]	म	गमे,त्र्यक्ष्यें[26]आणीकतामसीमाया ।। दुर्जयअस्त्रेंशरासन[28],अक्षयशरतूण[29]युग्मेंहीराया ।। ७	

१नष्टगर्व २कपिल ३कोप ४घुबड ५सूर्य ६निर्मळचित्त ७पुनःझाल्यासारखा ८रावण ९योग्य १०स्वर्ग ११देवगंधर्वस्त्रिया १२खेदार्थी १३व्याघ्र १४स्त्रिनिमित्तमरण १५स्वपतिमृत्यु १६वैधव्यदुःखाग्निपीडित १७स्वाधीनकरी १८इंद्रजित् १९आशीर्वाद २०आनंदाश्रु २१ब्रह्मचर्य २२ब्राह्मणश्रेष्ठ २३शुक्र २४यज्ञविशेष २५अश्वमेध २६शिव २७यथेच्छगामी २८धनु २९दोनभाते

ऐसे[1] त्वंसुताते,	श्री	कंठें[2] अर्पिलें अलभ्य वर ॥ यांसम कोणी नाहीं, स्वर्गांत रसातळांत भूमिवर ॥ ७ ॥	४४
स्वभुजबळें वी	रा	धिप, हा जिंकिल संग[3] रीं शतक[4] नुला ॥ याचा यशोमृताची, पावेना देव[5] कीर्तितक[6] तुला ॥ ७ ॥	४५
हें परिसुनि अ	म	रारि[7], स्वतनय[8] आलिंगुनि प्रहृष्ट[9] करी ॥ जलदा[10] सि जलदें[10] भेटे, किंवा कलभा[11] स मत्त वन्य करी[12] ॥ ७ ॥	४६
सुरगंधर्व स्त्री	ज	न, घेउन लंके सी जाय तुष्ट मनें ॥ तेथें बिभीषणादिकें, करिती दशकं[13] धरां प्रिला नमनें ॥ ७ ॥	४७
अमरपराज	य	केला, स्त्री हरिल्या हें दशाननें कथिलें ॥ तेव्हां त्यणें बिभीषण, मधुनें[14] हीं त्वद्यशो[15] ब्धि लोम थिलें ॥ ७ ॥	४८
हरिल्या सुरदा[16]	रा	नूं, या स्तव कुंभीनसी[17] बळें हरिली ॥ करुनि पराजय माझा, मधुनें[14] तूझी स्वसा[18] स्वयें वरिली ॥ ७ ॥	४९
प्रभु[19] तव मातो	म	हजो, सुमालि नामा प्रसिद्ध नामानें ॥ तज्ज्येष्ठ माल्यवंत, त्या[17] तासवो सिवं घजो मानें ॥ ७ ॥	१५०
त्याची कन्या जे तु	ज	जननी तुल्यास दैव पूजाया ॥ पुष्पोत्कटा[20] भिधाना, मधुनें[14] नेली तिची सुता[21] राया ॥ ७ ॥	५१
ऐसें परिसुनि	य	मसा[7], दशकंठ धरी मनांत रागास ॥ घास त्यणें मधु[14] माझा, होईल अनला[22] स जापरी घासें[23] ॥ ७ ॥	५२
मधुमथनार्थ	ज	वानें[24], मधुनगराचा समीप जों गेला ॥ कुंभीनसी[17] स कळतां, सत्कार तिणें स्वबंधुचा केला ॥ ७ ॥	५३
मत्कांत प्राण[25] व्य	य	न करी दैं मौक्तिकौ[26] शिरवळ कोला[27] ॥ घावें अभय दयाळा, कुंकुम निलका शीं आणि अलकांला[28] ॥ ७ ॥	५४
भगिनीवचनें	रा	वण, मधुशीं[14] मैत्री करोनि देरलें ॥ गेला त्रिविष्टपोला[29], पुनरपि जिंकावयासि सुर यलें ॥ ७ ॥	५५
नलकूबरना	म	कजो, धनपति[30] सुत तन्मनः[31] प्रिया रंभा ॥ अवलोकिली दशास्यें[7], कनकाची[32] कायचा लतीरंभा[33] ॥ ७ ॥	५६

१ इंद्रजित् २ शिव ३ युध्द ४ इंद्र ५ देवकीर्तिरूपपताक ६ उपमा ७ रावण ८ स्वपुत्र ९ हर्षित १० मेघ ११ हत्तीचा छावा १२ वनगज १३ रावणचरण १४ नामक दैत्य १५ तुझा यशःसमुद्र १६ देवस्त्रिया १७ नाम १८ माउसबहिण १९ आजा २० पु॰ नामका २१ कन्या २२ अग्नि २३ तृण २४ वेग २५ मत्पतिनाश २६ नथ २७ हे दुष्टनाशाका २८ केश २९ स्वर्ग ३० कुबेरपुत्र ३१ नत्स्रार्या ३२ सुवर्ण ३३ केळ इतीश्रीमयूरेश्वरकृतमंत्ररामायणेउत्तरकांडेद्वादशोमंत्रः १२

दे+शावदनाळा	श्री	शी,[1] गमली मगरत्नतोपुसे सारें।। तीणे[2] स्नुषा तुझी मी, हें कथिलें भाषणें[3] सुधासारें।। ७	५७
म[4]दनातुरतो	रा	श्वस, रंभेला वारितां बळें भोगी।। [5]नवें केतकी सुमातें, वेष्टुनि काळा[6] जसा महा भोगी।। ७	५८
र+शकंठें मद	म	नें, वनीं[7] यथाकाम मर्दिली रंभा।। जैशी[9] निरंकुशानें, वन्यगजानें फलांनता[10] रंभा।। ७	५९
मगनैरंभानि	ज	पति, जवळ करी फारफार आकांत।। ते व्हां रोदन कारण, पुसता जाला स्वयें तिचा[11] कांत।। ७	१६०
तों[12] स्वपितृव्यान्या	य,	स्त्रीनें कथितां मनीं धरी ताप।। पापप्रिया सु[14]ऐसा, धनदा[13]चा पुत्र दे महाशाप।। ७ ७	६१
याप[15]रिपरदा	रा	जरि, भोगील बळें द+शास्य पापिष्ठ।। तरि तच्छिर मच्छापें, होवूं शतधा फुटो नियोपिष्ट।। ७	६२
र+शकंठें जशि	म	थिर्ला, रंभाने सीच मेघ[16]नादानें।। सुर[17]पति सेना[18] दमिली, तैं राक्षस नाचती प्रमो[19]दानें।। ७	६३
बांधुनि[20] सुरेंरा	ज	निज, स्थानाने ला तदा सरोजभवें।। [21]स्तवनें संतोषविला, तो रावणपुत्र दिव्य[22] वाग्विभवें।। ७	६४
वर[23] दे यभि	य	वत्सा, मज पाशीं माग शक्र हा सोड।। [24]कोडें स्वपूर्वजाचें, पुरवी ऐसें विधी[21] वदे गोड।। ७	६५
दे+शी अमरत्व	ज	रीं तरि हा मानीन बोल देवाचा।। देवाचा यो वर मज, ऐसा घन[16]नाद तो वदे वाचा।। ७	६६
हें अमरत्वन	य	ज्ञा, दुर्लभ आणीक माग एक वर।। ऐसें वदता जाला, अमृताहुनि गोड सर्व लोक[21]वर।। ७	६७
रथवर[25] समे	रा	रंभीं, प्रकटावा दिव्य[26] कामग मही मीं।। त्या[27]यानीं चढल्यावर, अमर असावें रणांगणीं होमीं।। ७	६८
यापरि[28]किरितां	म	खें जरि, होईल मध्यें चि विघ्न कार्याला।। तरि मग असो[29] विपर्यय, हें मागे मेघ[16]नाद आर्याला।। ७	६९

+रावण १लक्ष्मीतुल्य २सून ३अमृततुल्य ४कामातुर ५नवें केतकी पुष्प ६सर्प ७यथेच्छ ८उन्मत्त ९फलाहीं नम्र १०केळ ११पति १२रावणान्याय १३कुबेर १४परस्त्री १५रावणमस्तक १६इंद्रजित् १७इंद्रसेना १८पराभविली १९हर्ष २०इंद्र २१ब्रह्मा २२सुवाणीरचना २३इच्छित २४कौतुक २५युद्धारंभ २६यथेच्छगामी २७रथ २८यज्ञ २९उलटें इ०३० त्रयोदशोंक १३

हैंपरिसुनियां	श्री	विधि,[1] दिधलें ऐसें वदे तदा बरें[2] हो ॥ प्रभुचा[1] हस्तीं अर्पुनि, पावे आनंद मूढधी[3] खल हो ॥ ७	१७०
रावणि दत्तप[4]	रा	जय, खिन्नेंद्रानें म्हणे सरोजेजनीं[1] ॥ गौनमभार्याधर्षण,[5] पातकफल पावला स आजे जनीं ॥ ७	७१
अनुचित कर्मीं	म	दांधें, केलें त्याचा विपाक[6] हा साचा ॥ अंजनपथभजननिरत,[7] भाजन[8] होतो जनोपहासाचा[9] ॥ ७	७२
शक्रो सि म्हणे कं	ज	जें, निजनगरीला विशंक आपण जा ॥ ऐसें वदोनि गेला, स्वस्थाना लों सुरारि[10] चापणजा ॥ ७	७३
जिंकायानें हैह[11]	य	रावण माहिष्मती[12] समेनां हीं ॥ वेष्टीनों म्हणती जन, अर्जुन दशकंधरा पुरीं नाहीं ॥ ७ ७	७४
मग नर्मदानि	रा	ला, जाउनि दशकंठ तो विहार करी ॥ तेथें क्रीडन होता, अर्जुन जैसा करेणुयुक्त[13] करी[14] ॥ ७	७५
दशशतबाहु[15]	म	हीपति,[16] आलिंगी नर्मदाप्रवाहानें ॥ नेणें मागें मुरडे, जल पाहे दुष्ट नेधवां हातें ॥ ७ ५	७६
मेकलगिरिरा	ज	सुता,[17] वरीति जाली महार्णवा[18] लाजे ॥ मागें फिरतां वाढे, भूपें आलिंगितां मनीं लाजे ॥ ७	७७
अर्जुन[11] कुवल[19]	य	नायक, कुवलेंयनयनांगनागणीं[20] केली ॥ रेवोदकीं[21] करी तो, दशकंठें युद्धकामना केली ॥ ७	७८
मग अर्जुन र	ज	नीचर,[10] दोघे करिती अपूर्व समरा शीं ॥ जाल्या शोणितनदिनी[22] मांसाचें ही मही ध्रसमे[23] राशी ॥ ७	७९
कृतवीर्यतन[11]	य	युद्धीं, जिंकुनि दशकंधरासि[10] बद्ध करी ॥ कारागारीं[24] ठेवी, जैसा आरण्यक[25] प्रमत्त[14] करी ॥ ७	१८०
बहुदिन तो का	रा	गृह, वासी होता विमूढ दिक्[11] तुंड ॥ करुणार्णवें[26] पुलस्त्यें,[27] सोडविलें प्राणहीन नातुंड ॥ ७	८१
ऐसें जाल्यावर	म	ग, दशकंठानें[10] अनंत बलशाली[28] ॥ दक्षिणसागरतीरीं, संध्या करितो विलोकिला वाली ॥ ७	८२

१ब्रह्मा २इंद्र ३मूढबुद्धि ४इंद्रजित्कृतपराभवें खिन्नेंद्र ५अहल्यागमनपापफळ ६परिणाम ७कृष्णमार्गगामी ८पात्र ९लोकहास्य १०रावण ११सहस्रार्जुन १२नगरी १३हत्तीणीसह १४गज १५हजार हात ज्यास १६राजा १७मेकलपर्वतकन्या १८समुद्र १९पृथ्वीपति २०कमलनेत्रस्त्रीसमूह २१रेवानदीचें उदक २२रक्तनदी २३पर्वततुल्य २४बंदिखाना २५रानट २६दयासमुद्रें २७रावण आजा २८अतिबळें शोभणारा इ॰ मं॰ उत्तरकांडे चतुर्दशो मंत्रः १८

केली[1]रक्षोनाथें	श्री	मद्दालीसवेंतदांचेष्टा।। निजेगर्वनाशदक्षा, सर्वजग[3]ध्वंसहेतुनीचेष्टा[4]।। ७ ७	८३
मागुनिजाउनि	रा	वण, घालीकक्षां[5]तरांनह्मनातें।। तैसाचिंतेथधरिला, रगडुनियांअंगदाचियातातें[6]।। ७	८४
तोकक्षां[7]ठोमाश्र	म,	भासेंजडलीनदर्स[8]लोभाऊं।। घर्मोष्म[10]पाचिताकृति, नारकि[11]चाकार्यहासखांभाऊं।। ७	८५
वानरे[6]कुलरा	ज	करी, सर्वाबुधिमज्ज[12]नासितोंचिरडे।। श्वास[13]निरोधव्याकुळ, केवळदश[1]कंठतोमनींचिरडे।। ७	८६
तोकपि[6]जनेनना	य	कमग, किष्किंधेलाचिंजेधवांआला।। तेव्हांकक्षे[14]पासुनि, सोडीयालापरेत[15]केल्याला।। ७	८७
कक्षाकारागारीं[16],	रा	वणअत्यंत[1]पावलाताप।। हरिपति[6]चायात्रेसह, यादुष्टा[1]चैंहिसंपलेंपाप।। ७ ७	८८
पूवगवरास[17]	म	वेत, क्षण[1]दाचरसख्यसाधिताआला।। यालातारापति[6]नें, आज्ञादिधलीपुरीसजायाला।। ७	८९
यापरिकथाहि[18]	ज	र्षभे, वदलातैंऐकिलीसुधा[19]सारी।। रामम्हणेमारुतिचा, उद्भव[20]हीसांगिजेबुधा[21]सारी।। ७	१९०
लोपा[22]मुद्रेचाप्रि[23]	य,	तेव्हांहेंजानकी[24]वरासवदे।। तूंसेवीस्वस्थमनें, अन्यालाहीकथावरास[25]वदे।। ७	९१
कपि[26]रमणअं	ज	नीपति, जोनामेंख्यातकेसरीगया।। पवना[27]पासुनिपूर्वी प्रसवेयामारुतीसतज्जाया।। ७	९२
हापवननन	य	पूर्वी, शिशुअसतांअंजनीफलां[28]हरणा।। गेलीहोतीतेव्हां, करिताजालामहाद्भुताचरणा।। ७	९३
उदित[29]प्रभाक	रा	ला, क्षुधितमरु[30]त्पुत्रपक्वफळमानी।। मुदितउडेगगनींतो, हानींगणिराहुतोमहामानी।। ७	९४
दिल्हेंकांअन्याला,	म	द्रस्यअसेंपुसेसुरेशा[31]ला।। ऐसेंअद्भुतऐकुनि, अवलोकायासइंद्रहीआला।। ७	९५

१रावण २स्वगर्वनाशा समर्था ३सर्वलोकनाशहेतु ४दुष्टक्रिया ५कारवेंत ६वाली ७कारवेंतीलकेशांतराहाणारी ८वालिरक्तलुब्धा ९संस्कृतांतयूकाम्हणतात १०घर्मउष्मा यांहींक्लेशितदेहजाचा ११नरकस्थप्राणी १२सर्वसमुद्रस्नान १३श्वासकोंडल्यानेंदुःखित १४कारवेंतून १५मृततुल्य १६कारवेंत १७वालीसह १८अगस्त्य १९अमृतत्वप्रि कारक २०उत्पत्ती २१हेसुज्ञा २२अगस्त्यस्त्री २३पति २४राम २५कथासुरस २६वानरश्रेष्ठ २७वायुपासून २८फळेंआणायास २९उगवलेलासूर्य ३०मारुति ३१इंद्र इ०मं

उ०पंचदशोमंत्रः१५

जांकाळींतोआला	श्री	मानेरावनाधिरूढहरी[1]॥रविसोडुनिफळे[2]मतिनें, फिरलाऐरावनाकडेंचिहरी[3]॥ ७	१९६
स्वगजत्राणप[4]	रा	नें, इंद्रानेंदाकितांचिशतनें[5]कोटी॥तुहिनें[6]नगीं कपि[3]पडला, तोंजालेंभग्नवृक्षशतकोटी॥ ७	१९७
पषिभग्नहनु[7]	म	रुत्कृतने, मृत[8]कल्पपडेनदास्व[9]तोकालो॥अंकीं[10]घेउनिरडतां, त्यजीजग[11]प्राणसर्वलोकालो॥ ७	१९८
वानपरित्यक्त[12]	ज	नीं, आलासर्वत्रमूत्रमळरोध॥तेव्हांसर्वसुरांसह, याचाकेलाचतुर्मुखें[13]शोध॥ ७	१९९
हिमवद्गुहाल[14]	य	स्थिनें, पवमान[11]प्रार्थिलापयोज[13]भवें॥हस्तस्पर्शेंकेला, मारुतिजीवंतत्याजगत्प्रभवें[13]॥ ७	२००
देवांसह[13]चतु	रा	स्यें, नामहनूमंतठेविलेंयाचें॥शस्त्रास्त्रां[15]वध्यत्वहि, चिरजिवित्वा[16]सर्वेंदिल्हेंसाचें॥ ७	१
त्यावरिअप्रति	म	बळें, मारुतिनेंबाळकस्वभावानें॥मुनिपीडिलेंतदातें, शापितिऐसेंतपः[17]प्रभावानें॥ ७	२
बलमत्तामुनि	ज	जनतूं, पीडिसीऐसाअशांत[18]दुःशीलें॥अन्यैंकथिल्यावांचुनि, निजवीर्य[19]ज्ञानहीनहोशीलें॥ ७	३
ऐसावानरतन[3]	यं	हा, शापानेंपावलाम्हणूनबल॥याचेंयासंकळेना, अन्यैंकथिल्याविनाअसेंनबल॥ ७	४
हापवनतनु[20]	ज	संभव, आयकिलाकुंभजोन[21]नेंरामें॥सुग्रीव[22]वालिवानर, जन्मकथाकर्णनस्सहाधामें॥ ७	५
वालिसुकंठाद्[23]	य	कपि, संभवहीसांगणेंम्हणेराम॥भगवान्कुंभ[24]समुद्भवें, कथिताजालाकथायथाकाम॥ ७	६
विधि[25]लोचननी	रा	चा, बिंदुपडेभूतळींतदाजाला॥ऋक्षरजानामकपी, पाळितसुततुल्यआत्म[13]भूजाला॥ ७	७
मेरूत्तर[26]पार्श्वी	म	गे, फिरतांपाहेस्वबिंबका[27]सारीं॥रिपुं[28]मतिनेंपडिलातो, अंगेंस्त्रीरूपपावलासारीं॥ ७	८

१इंद्र २फलभ्रम ३मारुति ४ऐरावतरक्षणपर ५वज्र ६हिमाचल ७वज्रभिन्नहनवटीजाची ८मृततुल्य ९स्वपुत्र १०मांडीवर ११वायु १२वायुत्यक्तलोक १३ब्रह्मा १४हिमाचलगुहांयासी १५शस्त्रास्त्रेंनाशनहोणें १६चिरंजीवपणासह १७तपाचेंसामर्थ्य १८शांतिहीन १९स्वबलनजाणणारा २०मारुतिजन्म २१अगस्त्यमुखें २२सुग्रीववालिजन्मकथाश्रवणेच्छु २३वालिसुग्रिवोत्पत्ति २४अगस्त्य २५ब्रह्मदेवनेत्रोदक २६मेरूच्याउत्तरभागीं २७सरोवर २८शत्रुबुद्धि इ॰मं॰उ॰कां॰षोडशोमंत्रः १६

योस्त्रीरूपालोकें	श्री	शका कीं सिंजा हलाकाम ।। एकीवरदोघे ही, पडलेंयेऊनियां महोद्दामें ।। ७ ७	९
कशींअमरव	रा	चें, शुक्रपडेतों विंजाहलावाली ।। कंठींभास्करवीयें, जन्मेंसुग्रीवहायशःशाली ।। ७	२१०
ग्रामस्वरूपसु	म	ती, ऋक्षरजोपुत्रयुक्तधात्यानें ।। वंदुनिरत्नवदेतों, किष्किंधाराज्यदेपितात्यातें ।। ७	११
आतांकथितोंतु	जं	मीं, सीतेचाहरणहेतुदेवासे ।। कर्णद्वारेंनेउनि, चित्तागारींकथेसिदेवासे ।। ७ ७	१२
जोविधिचातन	य	मुनी, सनत्कुमारत्रिलोकेंनुतपादे ।। त्याशींदशकेंठाशीं, जालासेंमुक्तिहेतुसंवाद ।। ७	१३
जेहरिचास्वक	रा	नें, मरतिलजनवैरभक्तिसंपूर्णी ।। तेंश्वेतद्वीपातें, पाउनिजातातिमुक्तिलातूर्णी ।। ७	१४
ऐसेंविधिसुन	म	नतो, दशमुखऐकोनियांविरोधाला ।। तुजशींकरोनिसमरा, मरूनअमृतेंजगद्गुरोधालों ।। ७	१५
नारदनामद्वि	ज	वर, पूर्वींचदलोदशाननेंपुसतो ।। श्वेतद्विपनिवासी, केवळबलवंतमान्यसर्वसंतो ।। ७	१६
तेंहींपरिसुनि	य	लें, तेथेंजातोचिराघवारामा ।। पीडितिदशाननाला, त्याश्वेतद्वीपवासिनीरामा ।। ७	१७
तेथेंद्रुहिणात्म	जं	मुनि, हासेंत्मणअनितवंकरेंमेला ।। श्वेतद्वीपजनाशीं, तुलनापायावयासितोंगेला ।। ७	१८
तोविमलत्द्द	य	केवळ, दशाकधरमोक्षकामेंरघुराया ।। केलाविरोधतुजसीं, जायांनेऊनिमुक्तिलाजाया ।। ७	१९
तुजजगदात्मा	रा	मा, पावायाचाधरूनियांकामो ।। सीताजेसीमाता, तेसीनेलीदशाननेंरामा ।। ७	२२०
ऐसेंअगस्त्यनेंा	म,	द्विजपतिसांगोनिआश्रमागेला ।। जनकादिकासिरामें, मगबहुसत्कारआदरेंकेला ।। ७	२१

१स्त्रीरूपावलोकन २इंद्रसूर्य ३इंद्र ४वीर्य ५यशोंशोभणारा ६ग्रामपूर्वरूप ७नामक ८ब्रह्मा ९चित्तग्रह १०पुत्र ११त्रैलोक्यांनस्तुतचरण १२रावण १३विष्णु १४विरोधभक्तियुक्त १५शीघ्र १६सनत्कुमारमत १७वैर १८मोक्ष १९हेरामा २०तृप्तझाला २१सर्वसाधुस २२हेरघुकुलोत्पन्ना २३स्त्रिया २४नारद २५मोक्षेच्छु २६सीता २७विश्वात्म्यास २८इच्छा २९अगस्त्यनामकब्राह्मणश्रेष्ठ ३०मंत्ररामायणेउत्तरकांडेसप्तदशोमंत्रः १७

जैजेआलेहोते,	श्री	[1]शविदेहादिभूपपूजाया ॥ त्यालासत्कारुनियां, आज्ञादेतांटका[2]रिपूजाया ॥ ७ ७	२२
पूजुनियांरघु	रा	जें, अंगदसुग्रीवजांबुवत्समुख ॥ पाठविलेस्वस्थाना, देउनिनिज[3]भक्तिरूपनित्यसुख ॥ ७	२३
हृदयींधरुनि	म	[4]रुत्सुत, रामेंकेलानिदे[5]शजायाला ॥ दिधलेंचिरजीवित्व, प्रा[6]यं:स्व[7]पदांबुजेंभजायाला ॥ ७	२४
मारुतिम्हणेम	जं	[8]क्षण, विस्मरणनसोतुलाजपांयाचें ॥ मन्निकटअप्सराहीं, सयशगावेंतुझ्[9]ोचिपांयाचें ॥ ७	२५
यावत्कालतुझें	य	श, तोंवरतनवपाददासेवांचावा ॥ [10]त्वच्चरितामृतसदृसें, हृदयघरामाजिंनित्यसांचावा ॥ ७	२६
हेंपवन[4]कुमा	रा	तें, मुक्ता[11]मालासमेतदेहातें ॥ मारुतिजातांआलें, बाष्प[12]प्रभुतेंमनुष्यदेहातें ॥ ७ ७	२७
पुष्पकधन[13]रें	म	णानें, पाठविलेंतेंमनुष्यवचनाहीं ॥ येउनिरामासिम्हणे, तुजविणलोकीं[14]शरण्यमजनाहीं ॥ ७	२८
द्रविणेंद्रा[13]नेंम	ज	ला, आज्ञाकेलीतुलाचिवाहाया ॥ यास्तवआलोंरामा, तुझियांपांयांसमीपराहाया ॥ ७	२९
नृपतिम्हणेतूं	य	[15]क्षप, निकटयथापूर्वआवसा[16]योला ॥ कार्यांतरींस्वचित्तीं, आठवितांयेतजोवसायाला ॥ ७	२३०
रघु[17]सत्तमप्रु	ज	विक्रम, परित्त्तनरक्षोमहाभर[18]क्षोणी ॥ [19]द्रोणींसुखामृताची, जालीप्राणीनसेंभ्रमींकोणी ॥ ७	३१
प्रभु[20]अयुतेंहा	य	नेंतो, राज्यकरी[21]भूमिंन[18]दिनीसहितें ॥ महिते[22]चरित्रेंत्याचा, लाभेंअत्यंतमेदिनीसहितें ॥ ७	३२
गर्भवतीमगे	रा	[23]ज्ञी, आलीनीनेंपुसेतिचां[24]कांतें ॥ दोहद[25]केंसोसुंदरि, सांगेंतुझेंकायदृच्छि[26]तेंस्वांतें ॥ ७	३३
पतिवाक्यें[18]वसु	म	तीची, कन्याऐकेंअसेंयथार्थ[27]यदा ॥ ता[28]पसवनावलोकन, दोहदजालाम्हणे[29]मनःप्रियदा ॥ ७	३४

१श्रीमान्‌जनकादिराजे २राम ३स्वभक्तिरूपअविनाशिसुख ४मारुति ५आज्ञा ६बहुधा ७स्वपदकमल ८स्मरण करणे ९माझाजबळ १०तुझीकथारूपउत्तमरस ११मोत्याचामालेसह १२नेत्रोदक १३कुबेर १४रक्षक १५कुबेरासमीप १६राहण्यास १७रामबाहुबलेंनष्टराक्षसरूपभारजीचा १८पृथ्वी १९पावविशेष(डोण) २०दहाहजार्वर्षे २१सीतेसह २२विस्यातचरित्र २३सीता २४पति २५डोहाळा २६मन २७जेव्हां २८ऋषिस्त्रानावलोकनेच्छा २९मनोरथपूरक(राम) इ०मं०ठ०अष्टादशो मं०१८

तेव्हां[1]भूकन्येला,	श्री	रामत्मणेप्रियोत्तमेंजावें ॥ परितवविरह[2]दिनातें, मींयुगसमसमानसांतमेजावें ॥ छ	३५
रघुनाथअर्ध	रा	त्रीं,ऐसेंबोलोनियांकरीशयन ॥ निशिं[3]चरमभागसमयीं,उठलामगशोण[4]नीररूण्नयने ॥ छ	३६
रामाप्रतित्यास	म	यीं,वंदनकरितींकरद्वयेंचार[5] ॥ त्यालात्मणेरघूद्वह[6],केसाआहेजनींसमाचार ॥ छ छ	३७
दशमुरवत्दन	ज	नकसुता,ग्रहणास्तवनिंदितीतुलालोक ॥ ऐसेंचार[7]मुखानें,ऐकुनिरघुनाथपावलाशोक ॥ छ	३८
चार[8]जनोक्तापय	य	श,स्वमुखानेंसर्वेबांधवासवदे ॥ जनक[9]सुतात्यागाज्ञा,सौमित्री[10]नेंत्रिलोक[11]वासवदे ॥ छ	३९
वैदेहीलाकाही,	रा	घ[12]वसंकल्पहानसेंकळला ॥ द्वारींरथासिपाहुनि,राम[13]कृपांभोदतोंत्मणेवळला ॥ छ	२४०
रघुनाथाचीर	म	णीं[14],सौमित्री[10]सुमंत्र[15]पाहतोंहर्षें ॥ आनंद[16]च्छद्मानें,लक्ष्मणबाष्पोदकेंनदावर्षे ॥ छ छ	४१
अत्यनौत्सुक्यानें[17],	ज	नकसुताबेसनांरथावरती ॥ लक्ष्मणसुमंत्रतेव्हां,धैर्यानेंबाष्पपूर[18]थांवरती ॥ छ छ	४२
गुर्वाज्ञा[19]भंगभ	य,	त्रस्तसुमित्रासुतेंधराकन्या ॥ वाल्मि[20]क्याश्रमविपिनीं,नेउनियांटाकिलीअशीवन्यां[21] ॥ छ	४३
अप[22]वादभयें	ज	ननी,त्यजिलेंतुजलाजंगन्निवासानें ॥ ऐसेंसांगुनिलक्ष्मण,रडतांशाकींमुखासिवासानें[23] ॥ छ	४४
भूतनयां[24]घ्रिद्व	य	तों,वंदुनिंआतांपुरासिफारगडें ॥ नेलीराजाज्ञेनें,ततुपरिमननेंनेसर्वथांमुरडें ॥ छ	४५
रामानुज[20]नग	रा	ला,येतांमार्गींरडेंजसा[25]तोकें ॥ तोक[26]विसुमंत्रसांगे,इतिहासातेंहरावयाशोके ॥ छ छ	४६
दिग्रथ[27]एकास	म	यीं,गेलाहोतापुरोहि[28]तावासा ॥ तेथेंआलाहोता,मुनिनाथज्ञानसिंधुदुर्वासा ॥ छ	४७

१सीता २वियोगयुक्त दिवस ३पाहाटेस ४आरक्तकमलनेत्र ५बातमीदार ६(हेर) ६राम ७हेरमुखें ८हेरानी सांगीतलेली अपकीर्ती ९सीतात्यागाज्ञा १०लक्ष्मण ११त्रैलोक्यपती (राम) १२राममनोरथ १३रामकृपामेघ १४स्त्री १५प्रधान १६आनंदमिष १७अतिउत्कंठता १८आटोपिती १९रामाज्ञाभंगभीन लक्ष्मण २०वाल्मीकिवन २१रानट २२लोकापवादभय २३वस्त्र २४सीताचरण २५मूल २६मुत्त २७दशरथ २८वसिष्ठाश्रम इतीश्रीमंत्ररामायणेउत्तरकांडे एकोनविंशोमंत्रः १९

कौसल्यचाकांते[1]	श्री	दुर्वासातपोनिधानमुनी ।। रामाचाभावी[2]र्थ, श्रवणार्थप्रार्थिलाशिरेंनमुनी ।। ७	७	४८
तेव्हांभूपकुमा[3]	रा,	मुनिवदलातेंचसांगतोंतूतें ।। ऐकें[4]स्वस्थस्वांतें, राघवसीतावियोगहेतूतें ।। ७	७	४९
हरि[6]संत्रस्तस	म	स्तहि, दैत्यभृगुस्त्रीसपावलेंशरण ।। म्हणतीमातेरक्षीं, विष्णुकरेंसर्वेपावतोंमरण ।। ७		२५०
परिसुनिहें हि	ज	पली, देजेव्हांअभयदैत्यलोकाला ।। तेव्हांहरि[7]नेंवधिली, तेंभृगुपावेसकोप[8]शोकाला ।। ७		५१
धरणी[9]सुरना	य	कभृगु, विष्णूसिम्हणे[10]ममांगनाघातें ।। स्त्रीविरहानेंतूंही, पावेअतितीव्रदुः[11]खसंघातें ।। ७		५२
तोश्रीरमणप	रा	[12]रे, जालातवपुत्ररामहोराया ।। पावेलस्त्रीविरह, द्विजशापाचाफलासिभोगाया ।। ७		५३
दुर्वासोविप्रोत्त	म,	वदलोजेंतेंचिजाहलेंसाचें ।। हर्षेंचरित्रपाहें, मानु[13]षतनुचेंजगन्निवासाचें ।। ७	७	५४
घेउनियांमनु	ज	तनू, संसारअसारहेंचिकळवाया ।। सृष्टिस्थितिलयकर्ता, वर्ततसेंभक्तमोहपळवाया ।। ७		५५
मा[14]नसशोकक्ष	य	पटु, इतिहासअसासुमंत्रसूतकथी ।। तच्छ्रवणानेंआलो, कांहींसाखेदहीनदाशरथी[15] ।। ७		५६
तदुपरिमनु	ज	वराचा, कौसल्यासूनुचापदीनमना ।। करुनिसुमि[15]त्रानंदनें, सांगेत्यजिलीम्हणूनि[16]दीनमना ।। ७		५७
ऐकुनिशोकोद	य	बहु, सीतेचेंतेंविलापप्र[17]थुकानीं ।। वाल्मिकीनाममुनीलो, हेंकथिलेंवर्तमानपृथु[18]कानीं ।। ७		५८
मगतोधरा[19]सु	रा	धिप, वाल्मिकिसु[20]तपोनिधानपूतम[21]ती ।। सीतेलाअवलोकुनि, मानीनिजपुण्यसिद्धिमूर्तिमती ।। ७		५९
जनकासमस	म	जाउनि, आणीपुण्याश्रमासिवसतीतें ।। नवद[22]लशालेमध्यें, म्हणेहरायाश्रमासिवसतीतें ।। ७		२६०

१दशरथ २भविष्यश्रवणार्थ ३लक्ष्मण ४स्वच्छचित्त ५रामचंद्र ६विष्णुपासूनभीत ७विष्णु ८क्रोधयुक्तशोक ९ब्राह्मणश्रेष्ठ १०माझीस्त्रीनाशो ११दुखसमूह १२परमेश्वर १३मनुष्यरूपी १४चित्तशोकहारक १५लक्ष्मण १६दीनचित्त १७मोठे १८मुलांनी १९ब्राह्मणश्रेष्ठ २०अतितपस्वी २१पवित्रबुद्धि २२पर्णशालेंत

इ॰मं॰उ॰कां॰विंशोमंत्रः २०

सोकीर्तीबंधूतें,	श्री	रामत्मणेप्रजापरित्राणीं ॥ जोंअप्रमत्तधर्मीं, तोलोकींशर्मेंपावतोप्राणी ॥ ७	७	६१
पहिलानृगाख्य	रा	जा, होताऔदानेंशौंडजनमान्य ॥ ऐसाभूपतिकोणी, पूर्वींसूर्यान्वयांतनंवदान्य ॥ ७		६२
गोदानेंअत्युत्त	मं,	दिधलींजाणेंअसंख्यविप्रकरीं ॥ जोलाजविताआला, नारांपतिलायशाश्वविप्रकरीं ॥ ७		६३
प्रथमदिलीहि	ज	हस्तीं, तेंसुरभीयेंपळोनिकळपाला ॥ नेणुनिपरासिदेतां, शापीभूदेवंभूमितळपाला ॥ ७		६४
शापानेंनरेना	य	क, जालातोंघोररूपकृकलासं ॥ त्मणउनिसावधवर्ता, ऐसेंकथितोंहितार्थसकळांसं ॥ ७		६५
गुरुसुरविशा	रा	धनें, करितांबहुसावधानआचरणें ॥ ऐसेंकथिलेंरामें, हरिलाजनदोषजातियोचरणें ॥ ७		६६
त्यावरिएकास	म	यीं, भग्नशिरासारमेयरामातें ॥ येउनित्मणेयतीनें, दोषावांचूनिदंडिलेंमातें ॥ ७	७	६७
धाडुनिसेवक	ज	नेनों, सन्यासींआणिलाकृपाळानें ॥ पुशिलेंवृत्तसमस्त, प्राणित्राणक्षमेंनृपाळानें ॥ ७		६८
मार्गींतसारमे	यं,	स्पर्शेलत्मणोनिवारिलापरतो ॥ परताडिल्याविणेहा, दूरनजालाविप्रोअपापरतो ॥ ७		६९
यास्तवरामोम	ज	ला, आलाकोपक्षणांतनेऊदंड ॥ क्षुधितेंभिक्षान्नघरें, केलादंडेंकरूनियादंड ॥ ७	७	२७०
शांतिक्षमादया	य	मनियमेंयतिनेंसदैववागावें, परिदैवेंअघघडलें, तेंतुजरामायथार्थसांगावें ॥ ७	७	७१
शासनमलाक	रा	यां, धर्मज्ञायोग्यतातुलाआहे ॥ ऐसेंतोयतिवदतां, कुक्कुरेंवदनाकडेंप्रभूपाहे ॥ ७		७२
तेव्हांतोम्यांकोधें,	म	नुजेंद्रालात्मणेंअशायतिला ॥ सांगावाधर्मज्ञा, रायांधर्माधिकारदुर्मतिला ॥ ७	७	७३

१अयोध्या २प्रजारक्षण ३सावध ४सुख ५नृगनामक ६दाता ७सूर्यवंश ८चंद्र ९कीर्तिकांतिसमूह १०गाय ११ब्राह्मण १२सरडा १३आचरणकरा १४कुत्रा १५सम १६हेपा परहिताचामा। १७ शांतिसहनकरणेंदीनावरदयाइंद्रियनिग्रहनियमाहीं १८सन्यासी १९पाप २०कुत्र्याचामुखाकडे ३०मंचरामायणेउत्तरकांडेएकविंशोमंत्रः २१

हैंपरिसुनियां	श्री	म,द्रामत्मणेदंडहाकसायासे ॥ वस्त्रेंवेशत्मणसी,जोयोग्यनिरज्जुनेंकसायासे ॥ ७	५	७४
मषणत्मणेश्री	रा	मा,होतोधर्माधिकारंमजलाहो ॥ तेणेश्वयोनिघडली,अविवेकीहाअसीचंगनिलाहो ॥ ७		७५
हासारमेयसं	म	नें,दंडयतीनेंरघूत्तमेंकेला ॥ त्यावरिगृध्रहनालय,घूकहिरघुनायकाकडेगेला ॥ ७	७	७६
गृध्रत्मणेमनु	ज	पतें,मद्गेहातेंउलूकहाहरितो ॥ घूकत्मणेमाझेंगृह,अन्यायविगृध्रसर्वथाकरितो ॥ ७		७७
ऐसेंऐकुनिनें	य	पटु,रामत्मणेलागलाकधींदावा ॥ केव्हापासुनितुमचा,गेहव्यहारतोनिवेदावा ॥ ७		७८
गृध्रत्मणेरघु	रा	या,जालीमनुजाहनाजधीअवनी ॥ तेव्हांपासुनिआहे,भवनीआनांसमर्थनूअवनी ॥ ७		७९
जेव्हांक्षितिरक्ष	म	यीं,तेव्हांपासूनिनांदलोभवनीं ॥ भवनिर्देलनारक्षी,घूकत्मणेनूनयत्नयोभुवनीं ॥ ७		२८०
रामत्मणेमनु	ज	मगे,प्रथमेदुमगृध्रचोरघूकखरा ॥ तेव्हांकविनीस्तविली,कौसल्यासूनुचीमतिप्रखरा ॥ ७		८१
करुनिपराल	य	हतिमिषं,रघुनाथाचाकरांबुजस्पर्शे ॥ गौतमशापापासुनि ॥ सुटलातोब्रह्मदत्तनृपहर्षे ॥ ७		८२
यमुनायासीद्वि	ज	जनें,आलारामासिदुःखसांगाया ॥ पूजुनित्यासित्मणेविभु,कवणवाजीकोणहेतुभागाया ॥ ७		८३
मुनित्मणतींम	य	हरिलें,सर्वांचेंतूंपरंतुयाकाळीं ॥ मधुनंदनलवणासुर,मारुनिरामाद्विजांनिजनपाळीं ॥ ७		८४
मधुनामकासु	रा	ला,पूर्वींजोअर्पिलाशिवेंशूल ॥ तत्सामर्थ्येंजाला,लवणासुरतोजगच्छिरःशूल ॥ ७		८५
राजेंद्राजाकाळीं	म	धुपुत्राचाकरीअसेंशूळ ॥ तेव्हांकेवळदुर्जय,तदूर्जितकाळमृत्युचेंमूळ ॥ ७	७	८६

१दोरी २बांधण्यास ३कुत्रा ४कुत्र्याचेंजन्म ५कुत्र्यासमान्य ६सन्यासी ७गीधेंहरिलेगृहजाचें ८घुबड ९गीध १०नीतिकुशळ ११गृहांतराहाणें १२मनुष्ययुक्त १३पृथ्वी १४गृह १५रक्षण १६संसारनाशका (हेरामा) १७तीव्र १८परगृहहरणनिमित्त १९यमुनातीरस्थ २०मधुपुत्र २१नामक २२आत्मण २३लोकमस्तक पीडक २४जिंकिण्यासकठिण २५भूलरहित इतीश्रीमयुरेश्वरकृतमंत्ररामायणेउत्तरकांडेद्वाविंशोमंत्रः २२

भक्त्युत्कर्ष[1]प्रीनें,	श्री	कंठें[2]अर्पिलामहाशूल ॥ तद्दीयें लवणासुर, दहनें[3]त्रिदशां[4]दिहैं[5]जसानूल ॥ छ छ	८७
लवणासुरमा	रा	यां, कालेंचिनोजेधवांनसेशूल ॥ वधितांत्यानें आहे, आशिर्वादेंतुलाचिअनकूले ॥ छ	८८
अतिसत्वरशा	म	वावो, मधुवनवासीमहाबलीलवंण[+] ॥ वीरांतरासिंहाखल, दुःखदजैसेंक्षनां[6]नरीलवंण[7] ॥ छ	८९
मृगमहिषद्वि	ज	मांसीं, घेतोसद्द्वि[8]प्ररक्तकालवणं ॥ कालवनस्थांचाहा[9], मारावालोकनायकालवंण[10][+] ॥ छ	२९०
त्याकाळीरघुं[10]ना	य	क, वंदुनियांनेधवांचिविप्राज्ञा ॥ शत्रुघ्नासित्यणेजा, लवणवधालोकवांचविप्राज्ञा ॥ छ	९१
मधु[11]कैटभमा	रा	यो, होशारेनारायणेंस्वयेंकेला ॥ याणेलवणाशिवधी, पावंजयाशीधरीनशांकेला ॥ छ	९२
आज्ञाघेऊनियां	म	ग, गेलाशत्रुघ्नत्यामुनीसहित ॥ मार्गीजानांभेटे, वाल्मीकि[12]निवासजोजग[13]न्महित ॥ छ	९३
भरताचाअनु[14]	ज	निलो, वाल्मीकिस्वाश्रमांतदेवसती ॥ प्रसवेसुनद्वयाने, त्यारात्रीं[15]तेंमनुष्यदेवसती ॥ छ	९४
वाल्मीकिनामधे	य,	ब्राह्मणहेंआयकेंमहाभाग ॥ नेव्हांमध्यें[16]छेदुनि, कुशें[17]मुष्टीचेंकरीद्विधाभाग ॥ छ	९५
क्षिति[15]जेचें[18]तनु	ज	नदा, आउनियांप्रोक्षिलेंस्वकीयकरें ॥ बाल[19]ग्रहोपशांति, प्रज्ञाबलकीर्तिशांतिशानकरें ॥ छ	९६
जोप्रथमतन[18]न	यं	मुनिनें, मंत्रजलेंप्रोक्षिलाकुशा[20]याहीं ॥ तोकुशकुशा[21]मूलोक्षित, लवजाणावेंअसेंसमयाहीं ॥ छ	९७
हेंपरिसुनियां	रा	त्रीं, पावेशत्रुघ्नहर्षअति[22]मात्र ॥ पात्रसुखाचाजाला, सात्विकभावाष्टकेंकत्न्तगात्र ॥ छ	९८
वाल्मीकीपदक	म	कें, प्रातःकाळींनमूनियमुनेलो ॥ गेलाशत्रुघ्नबळी, जेथेंलवणेंक्षयासिजननेलो ॥ छ	९९

१अतिभक्तितुष्ट २शिव ३अग्नि ४देवादि ५कापुस ६वणांत ७मीठ ८सुब्राह्मणरक्त ९मृत्यु १०राम +लवणासुर ११नामकदैत्य १२वा० आश्रम १३जगींविख्यात १४शत्रुघ्न १५सीता १६दर्भमुष्टि १७दोन १८पुत्र १९बालग्रहशांतिबुद्धिबलकीर्तिशांतिसुखकरणारा २०दर्भाग्रें २१दर्भमूलप्रोक्षित २२अतिशय इ० मं० ७ कां० त्रयोविंशोमंत्रः २३

सारीसेनानेव्हां, | श्री | [1]भानुसुतेवियोनटींस्थापी ॥ राघवे[2]विप्रांसिम्हणे, मारावाकेंधवा महापापी ॥ ७ ७ ३००
मुनिम्हणतीवी | रा | नूं, आधींधाडोनियां[3]भलेंचारें ॥ शूलरहितलवणाचा, यास्थानींआणवींसमाचार ॥ ७ १
मगजाउनियां | म | र्दी, नाहींतरियासिंजिंकितांधा[4]तां ॥ जयपावेनायाणें, पूर्वींवधिलासमर्थमांधाता ॥ ७ २
त्याशत्रुघ्नेंद्विज | ज | नं, वचनेंजेंशीघ्रधाडिलें[5]चारें ॥ तेंकथितीशूलरहित, गेलामृग[6]यार्थहोसमाचार ॥ ७ ३
त्यासमयींनारा | य | णा, निर्मितशरचापघेउनि[7]क्षिप्र ॥ जातांलवणा[8]घाता, शत्रुघ्नेंवदिलेंशिरींविप्र ॥ ७ ७ ४
असिक[9]वचश | रा | सनधर, गेलाशत्रुघ्नमधु[10]पुरद्वारा ॥ वारायासिरिपू[11]ला, विपूलाभ्र[12]गणाशिजापरीवारा ॥ ७ ५
मृगयाकरुनि | म | हाबल, लवणस्वपुरासमीपजोंआला ॥ यालापाहुनिंपसरी, ओला[13]ळेसचित्तभक्षणींजाला ॥ ७ ६
करकरतोंहि | ज | न्चावी, फिरवीतसायसप्रभेंबुबळें ॥ इच्छीसेवायातें, भरतानुजकंठशोणितांबुबळें ॥ ७ ७
संध्यासमयींनो | य | [14]द, जैसामधुपुत्रतोतसागमला ॥ शत्रुघ्नासिम्हणेकां, आलासिमरावयासिसांगमला ॥ ७ ८
[15]प्रज्वलितधनं | ज | यनिज, हेतिगणाकीर्णजापरीकुंड ॥ तैसेंमधुसुतपसरी, शत्रुघ्नालागिळावयातुं[16]डें ॥ ७ ९
शत्रुघ्नेंखरसा | य | कं, सोडुनिवर्मींचनाडिलालवण ॥ सौमित्रि[17]लावधाया, तोमोडीअमरशालतालवनें ॥ ७ ३१०
भूरुह[18]कंदंध | रा | धर, शिखराहींवर्षलापरंतुखरें ॥ रघुनाथदत्तबाणें, मारुनिंकेलेंस्वकीयनामखरें ॥ ७ ११
त्यामधुवनांत | म | थुरा, वसउनिबहुवित्तलोकरक्षुनिघे ॥ द्वादशवर्षानंतर, विभुलावंदावयाससैन्यनिघे ॥ ७ १२

१यमुना २शत्रुघ्न ३दूत ४ब्रह्मा ५नामकराजा ६शिकारीस ७शीघ्र ८लवणासुरमारण्यास ९खड्गकवचधनुर्धारी १०नगरवेशींत ११शत्रु १२बहुमेघसमूह १३लुब्धचित्त १४मेघ १५प्रदीप्ताग्निज्वालासमूहव्याप्त १६तोंड १७शत्रुघ्न १८वृक्षपर्वतशिखरें २० मंत्ररामायणे उत्तरकांडे चतुर्विंशोमंत्रः २४

साकेता[1]लायेनो	श्री	वाल्मिक्याश्रमींकरीवास ।। पूजीनानारत्नें, त्यांनिर्लोभासेभू[3]मिदेवास ।। छ छ	१३
सीतेचापुत्राहीं,	रा	त्रौवी[4]णास्वरादियोगानें ।। सौमित्रि[5]चित्तें हरिलें, मुनिकृतरामायणाचियागा[6]नें ।। छ	१४
वैदेहीपद[7]क	म	लें, अवलोकावीं असें मनीं होतें ।। परि[8]रामलोकभीतें केलें नाहींचराघ[9]वें होतें ।। छ	१५
प्राचेत[10]सासिअं	ज	लि[11], जोडुनितेथेंक्रमोनियांराती ।। साके[1]तींरामाला, वंदींजाऊनिमधुसु[9]तारातीं ।। छ	१६
तेथेंद्विजतं[12]न	य	मरे, तेव्हांत्याचापिताकरीशोक ।। तोंकष्टेंदुःखानें, ठवीरामासमीपमृततो[13]कें ।। छ	१७
विप्रत्म्रणेंरघु	रा	या, यामागेंबालमृत्युपितराहीं ।। नाहींविलोकिलापरि, तवराज्यैंदेखिजेलेंइतरीं[14]हीं ।। छ	१८
आधींवैवस्वत	म	नु, अंतींअजपुत्रपंक्ति[15]रथेंजाला ।। तद्राज्याचाठायीं, दुर्लभतेंयेथलभ्यमनु[16]जाला ।। छ	१९
तुजसमेनृप	ज	ग[17]तीवर, असतांरामाप्रजेसिकायउणें ।। स्वगुणें[18]मत्तुल्यजन, त्राणचिंकरिजेलसर्वथानिपुणें[19] ।। छ	३२०
संपादिलेंबरें	य	शा, धर्मात्माधन्यतूंभलाराजा ।। हेंतवगुणगायाला, गेलास्वर्गासिबाळहामाजा ।। छ	२१
हाहांवत्सोमीतु	जं	ग[20]काकींधाडीलेंकसेंनाकीं ।। परियेइलभेटाया, पावरिबहुलोकें[21]नोकसेनाकीं ।। छ	२२
तुझियाराष्ट्रीं[22]तो	य	दें[23], नलगेतसदैवलोक[24]बाष्पांहीं ।। रामाभिजानिपृथ्वी, शोभेलेविचि[25]त्रसस्यशाष्पांहीं ।। छ	२३
त्रिदशा[26]जनाचा	रा	मा[27], गौरीशापें[28]अलब्धवत्समुखां ।। मनुजा[29]पत्यैंधाडुनि, रामादेशींतयासिपुत्रसुखा ।। छ	२४
स्वर्गाचासौख्यातें	म	र्त्यांपत्यां[29]सिदाविशीरायां ।। चिरकालेंसुखींराहें, आत्मावरिफारसीतुझीमाया ।। छ	२५

१अयोध्या २वसती ३ब्राह्मण ४विणादियुक्त ५शत्रुघ्नचित्त ६गायन ७सीताचरणकमले ८रामासलोककृतापवादभीत ९शत्रुघ्न १०वाल्मीकि ११दोनहात १२ब्राह्मणपुत्र १३मूल १४आजेआदिक १५दशरथ १६मनुष्य १७पृथ्वीवर १८माझासरखा १९लोकांचेंरक्षणकुशल २० स्वर्ग २१लोकांचीमुलें २२राज्यांत २३मेघ २४लोकनेत्रोदकें २५अनेकधान्यतृणें २६देव २७स्त्रिया २८अप्राप्तपुत्रा २९मनुष्यमुलें ३०मं०रा०उ०कां०पंचविंशोमत्रः २५

ग०रा०आ० ७०

ग[१]तपंचप्राण	श्री	सुतशव[२]ठेऊनियांनृपद्वारीं ॥ ब्राह्मणविलापवाणें, ताडीरघुवल्लभा[३]सि जि[४]द्वारीं ॥ ७	२६
समजावूनि[५]धे	रा	सुर, नेत्रानें आपुल्याकरें पुशिलें ॥ नारदमुनिला द्विजसुत[६], मृतिकारणजान[७]कीवरें पुशिलें ॥ ७	२७
नो[८]देवर्षिमहा	म	नि, विभुसित्यणे प्रश्न हा वरा केला ॥ वर्णाचा[९]रविपर्यय, जाला म्हणऊनि विप्रसुत मेला ॥ ७	२८
धर्मज्ञा श्रीरामा,	ज	[१०]गती वर धर्म कर्म शोधावें ॥ केलें असेल शूद्रें, तप नें वारावया शिनूं धावें ॥ ७ ७	२९
हें[११]वर्णचतुष्ट	य	जरि, निजधर्माचा करील परि[१२]हार ॥ तरि परधर्माचारें, होतो ऐसा चिलोक संहार ॥ ७	३३०
यास्तव शोधक	रा	वा, स्वाचारभ्रष्ट लोक दंडावा ॥ डावा चा[१३]ष असो तुज, जातो द्विजशोक शीघ्र खंडावा ॥ ७	३१
ऐसें रघुसत	म	तो, ऐकोनि सुरर्षि[८]लो करीन मनें ॥ स्मरतां पुष्पक आलें, त्यावरि बैसो निजायदीन मनें ॥ ७	३२
दशरथसुत	ज	[१०]गती वर, सर्वत्र करूनि शोध पापाचा ॥ दक्षणदिशेसि गेला, करुणा[१४]घन सर्वलोकतापाचा ॥ ७	३३
तों एक नैक[१५]ता	य	ज, मंडित कासा[१६]रें सा[१७]रसा वासे ॥ अवलोकिला नृपाळें, घाणें सेऊनि सा[१८]रसा वासे ॥ ७	३४
तेथ अधोमुख	ज	रिलें, द्रुम[१९]शाखालंबमान रामानें ॥ धूमप्राशन करितो, विलोकिला शूद्र धर्म[२०]कामानें ॥ ७	३५
त्याप्रति नामान्व	य	जो, राम पुसे तो म्हणे अहो स्वामी ॥ मी शं[२१]बूक जघन्य[२२]जें, तप करितों स्वर्गलोकसुखकामी ॥ ७	३६
एवं[२३]वचन वि	रा	मीं, त्याचें धर्मैकपाळकें रामें ॥ खड्ग करून मस्तक, तत्काळ च्छेदिलें रयाधामें ॥ ७	३७
दंड करुनि अ	म	[२४]रपुरी, भोगेच्छा ही करावया पूर्ण ॥ द्विजसह पाठविला, शूद्र प्रभुनें दया[१४]घनें तू[२५]र्णें ॥ ७	३८

उ०का०

१ गेली प्राण शोभा जाची २ पुत्रप्रेत ३ राम ४ मर्मी ५ ब्राह्मण ६ ब्राह्मणपुत्रमरणकारण ७ विचारिलें ८ नारद ९ जानि धर्म उलटे करणें १० पृथ्वीवर ११ ब्राह्मण क्षत्रिय वैश्य शूद्र १२ त्याग १३ नामक पक्षी १४ दयामेघ १५ अनेक कमल शोभित १६ सरोवर १७ पक्षिविशेषाचे वसतिस्थान १८ श्रेष्ठ १९ वृक्षशाखांदी सलोंबणारा २० धर्मेच्छा २१ नाम २२ शूद्र २३ असे बोलण्याचा शेवटी २४ स्वर्गसुखेच्छा २५ शीघ्र द्र० मं० उ० कां० व द्विशोभ० २६

धर्मत्राणानंदें,[1]	श्री	कंठद्रुहिणशक्रमुखदेवे[2] ॥ घेवरब्रह्मणतामागे,[3] तवतोद्विजनंदनासिनरदेवे[4] ॥ छ छ	३९
येतांनिजनग	रा	लों, मार्गींपाहेंघटोद्भवावास[5] ॥ तेथेंजाउनिवंदी, आनंदेंरामभूमिदेवास[6] ॥ छ छ	३४०
रामानेंविप्रोत्त[7]	म	तेव्हांअर्पीअमोल्यआभरणें[8] ॥ मगयेउनिसाकेतीं,[9] रघुवीरकरीसुखेंप्रजाभरणें[10] ॥ छ	४१
सुप्तोत्थितसानि[11]	ज	सुन, उठतांद्विजतोअतिप्रमोदानें[12] ॥ गेलागृहासिविपुला, तर्पुनिआशीर्धनाचियादानें[13] ॥ छ	४२
मगराजसूय	य	ज्ञ, प्रारंभाचीउठेस्पृहा[14] रामीं ॥ भरतम्हणेइच्छीना, सुततुल्यक्ष्मापतीप्रहारामीं ॥ छ	४३
जरिराजसूय	रा	जो, रामाकरिशीलतरिजनामाजीं ॥ पीडापडेलयास्तव, नकरावाहेचकाम[14] नामाजीं ॥ छ	४४
कैकेयीतनय[15]	म	तें, हेंसारेंमानिलेंनयज्ञानें[4] ॥ आरंभिलेंनयावर, यजावया[16] वाजिमेधयज्ञानें[17] ॥ छ	४५
त्यायज्ञाचाठायीं	ज	नकसुतापुत्रयुक्त[18] आद्यकवी[19] ॥ येऊनियांशिष्यातें, रामायणगातजाअसेंशिकवी ॥ छ	४६
हेंमत्कृत[20] रामा	य	ण, ऐकुनिबोलेलरामजरिगाया ॥ तरिगायाचाकर्ता, पुसतांआज्ञाअसेचिसांगाया ॥ छ	४७
पुसतांजननी[21]	ज	नक, प्राज्ञाहींसर्वथानसांगावें ॥ वाल्मीकिशिष्यम्हणवा, निस्पृह[22] हेंरामचरितरेंगावें ॥ छ	४८
ऐसोनोमुनिना[19]	य	क, वदतांवंदोनियांतयासिकृती[23] ॥ कुशलवदोघेगातीं, साकेतींतेंनवीनविप्रकृती[24] ॥ छ	४९
काव्यश्रवणक	रा	या, नेलेंरामेंकरोनिसत्कृ[25] तिला ॥ पंडितजनांतगातीं, कुशलव बंधूयथोक्तसत्कृतिला[26] ॥ छ	३५०
आकृतिवर्णस[27]	म	त्वें, नृपचिन्हेंरामपुत्रसेंसमजे ॥ परितेंकिमपिनवदतीं, गुरुवचनींअचळपर्वतासमजे ॥ छ	५१

१धर्मरक्षणानंद २शिवब्रह्मेंद्रादि ३ब्राह्मणपुत्र ४राम ५अगस्त्याश्रम ६ब्राह्मण ७ब्राह्मणश्रेष्ठ ८अलंकार ९अयोध्या १०प्रजापोषण ११निजूनउठल्यासारखा १२बहुहर्ष १३आशीर्वादद्रव्य १४इच्छा १५भरतमत १६यज्ञकरणें १७अश्वमेधयज्ञ १८सीतापुत्रासह १९वाल्मीकि २०मीकेलेलें २१मातापितर २२निरिच्छ २३कुशल २४वाल्मीकिकृत(रामायण) २५सत्कार २६सुकविता २७देहरूपतुल्यता इ० मं० उ० कां० सप्तविंशोमंत्रः २७

नेणेमाता[1]तात,	श्री	महात्म्या।कंचैखरेंछात्र[2] ।। पात्रनदी[3]पदयेचें, नकळेत्म्हणतीआणीकतिळमात्र ।। ७	५२
वदती[4]धराव	रा	नें,पुसतांऐसेंचितेंतदाराजा ।। भरतासित्म्हणेवत्सा, मुनिला[5]आणावयाउदाराजा ।। ७	५३
मगमुनि[5]सत्त	मे	आणुनिं, नमिलें[6]युगें[7]विप्ररायपायांचे ।।रामेंविचारिलेंकीं, तातां[5]कुलनामकायपायांचें ।। ७	५४
प्राचेतस[5]मुनि	ज	[8]लरुह,नयनातेंरामचंद्रनामातें ।। हासोनित्म्हणेवत्सा,आतांपुसनोसिकायगामातें ।। ७	५५
सांत्यजिलीजैंप्र	य	तों,[9]अपवादभयेंवनांतरीं[10]रामा ।। त्यासाध्वीचेंकुशलव, नामकेदोपेंत[11]नूजहिरामा ।। ७	५६
[12]सुतनिर्विशेष	रा	या, त्वत्सुतमीरक्षिलेंयथाशक्ती ।। सीतेसहयाणीही, माझीकेलीसदैवसद्भक्ती ।। ७	५७
जनकनृपोत्त	म	कन्या,पंक्तिरथाचीं[13]स्नुषा[14]सतीधन्या ।। अन्यायेंविंवदान्या[15], वन्या[16]सीटाकिलीकशीमान्या ।। ७	५८
[17]दिव्यदिलेंकीतु	ज	लो,प्रत्यय[18]चित्तांनरातंउपजाया ।। जाया[10]परिसंत्यजिली, कोण्हीनव्हतासमर्थ[19]बरजाया ।। ७	५९
[20]अंतर्वेली[10]पत्नी	य	शस्विनीधर्मचारिणीआर्या ।। कार्याकार्यविचारन, करितांनूटाकिलीकशीभार्या[10] ।। ७	३६०
[21]विपिनींरडतां	ज	नक[22]क्षितिनाथसुताविलोकितांरागें ।। शापितहोतोंपरिमज, आत्मविवेकेंचि[illegible]टिलेंमागें ।। ७	६१
आतांदोघेंतन	य	स्त्रीसहधर्मकरोनिसांभाळी ।। भोगा[23]वांचुनिनसरे,जेंअसनेंकर्मआपल्याभाळीं ।। ७	६२
रामत्म्हणे[24]मुनि	रा	या,तैंपूतांहेंमनींसमजलोंकीं ।। सीताप्रत्यय[25]दाऊ,नातरिहसतीलतेनीसमजलोकीं ।। ७	६३
मीतवपदक	म	ळाचां,आज्ञाधरिलीशिरावरीनमुनी ।। पुनरपिदिव्य[17]करावें,मगसीतेलाखरोवरीनमुनी[26] ।। ७	६४

१आईबाप २शिष्य ३वाल्मीकिरूपेचें ४राम ५वाल्मीकि ६हंस ७वाल्मीकिचरण ८कमलनेत्र ९तसर १०स्त्री ११पुत्र १२पुत्रतुल्य १३दशरथ १४सून १५दाता १६वनचरी १७शपथ १८विश्वास १९निवाराया २०गर्भिणी २१वन २२जनकराजकन्या २३भोगिल्याविणें २४हेवाल्मीके २५सीतेचाखरेपणा इ॰ मं॰ उ॰ कां॰ अष्टाविंशो मंत्रः २८

योपरिवदनां	श्री	मुनी सीतेला आणवी सभेमाजी ॥ रामें म्हणे दिव्य करीं, पुरवीं वांछा रविप्रभें[2] माजी ॥ ७	६५
ऐसें परिसुनि	रा	ज्ञी, मुनिवृंदाला[4] करुनियां नमनें ॥ पतिचरणासि विलोकुनि, आलिंगी भर्तृभक्त्येकधीन[5] मनें ॥ ७	६६
जोडुनि करक	म	ळानें; अवनिसुता[3] कांन भक्तिपरमानें ॥ क्षितिला[6] म्हणे मला घे, उदरीं शुद्धा[7] असेन तरमानें ॥ ७	६७
सीतेचा वाक्यांतीं	ज	गतीला होय तत्क्षणीं विवर[8] ॥ मूर्तिमती भूदेवी[9], येउनि घे कन्यके शिरीं ऊरुवर[10] ॥ ७ ७	६८
कांचनमणिम[11]	य	रविनिभ, सिंहासन आणिलें तया वरतीं ॥ सीता बसोनि आली, भुम्युदरामाजि गुप्त त्यावरती ॥ ७	६९
त्यासमयीं रघु	रा	जें, धरिला भेदावया शरक्षितिला ॥ तव्हां बोध करुनियां, रघुनाथाला सुरेश[12] रक्षितिला ॥ ७	३७०
उत्तरभविष्य[13]	म	गतो, ब्रह्मा झेंकरुनि आयकें सकळ ॥ नपडे[14] परंतु सीता, विरहाकुळ राममानसा[15] सकळ ॥ ७	७१
रघुपतिचा जा	ज	ननी, कौसल्यादि त्रिविष्टपीं[16] मान्या ॥ आयुष्यांतीं स्वर्गी, दशरथ संयोग पावल्या धन्या ॥ ७	७२
भरतें कोटित्र[17]	य	मित, काळास्त्रें करुनि दुष्ट गंधर्व ॥ सप्ताहोरात्रांनीं[18], रामें निदेशें[19] चि मारिलें सर्व ॥ ७ ७	७३
तक्षाभिध[20] जो नि	ज	सुत[21], तक्षशिलाख्या[22] पुरीं तया दिकरी ॥ पुष्कलनाम सुतानें, निर्मुनि दे पुष्कलावती नगरी ॥ ७	७४
रामाज्ञेनें तनै[23]	य	स्त्रा पुनि नगरद्वयांत तो भरत ॥ साकेताला[24] आला, आर्येजपद[25] पद्मभक्तिलोभरत ॥ ७	७५
लक्ष्मण रघुवी	रा	चा, आज्ञेनें दोन सत्पुरी वसवी ॥ कारपथाभिध[26] देशीं, सुत अंगद चंद्रकेतु हे वसवी ॥ ७	७६
जो चंद्रकेतु ना	म	क, त्याची ती चंद्रकांतकाख्य पुरी ॥ मग अंगदीय नगरीं, अंगद ही तातदत्त[27] राज्य करी ॥ ७	७७

१आपण २सूर्यसमकांति ३सीता ४ऋषिसमूह ५पतिभक्तिपरचित्त ६पतिभक्तिश्रेष्ठजीस ७पृथ्वी ८छिद्र ९प्रत्यक्ष १०मांडीवर ११स्वर्णरत्नखचितसूर्यतुल्य १२इंद्र १३पुढे होणारें १४सीतावियोगपिडितरामचित्त १५उतार १६स्वर्ग १७तीनकोटि १८सातदिवसांतीं १९रामाज्ञा २० तक्षनामक २१स्वपुत्र २२त० नामक २३पुत्र २४अयोध्या २५रामपदकमलभक्तितत्पर २६कारपथनामकदेश २७पितृदत्त उ० मं० उ० कां० एकोनत्रिंशोमंत्रः २९

तदुपरिआला	श्री	म,द्रामीप्रतिविप्रवेषधरकाल[1] ।। सत्कारुनियांत्यानें,कायह्मणेवांछितोसिनरपाल[2] ।। ७	७८
विप्रह्मणेरघु	रा	या.मंत्र[3]करावाअसाअसैकाम ।। ऐकेलतोवधावा,जरिहोईलबंधु[4]मित्रसुतभाम ।। ७	७९
रघुवीरेंत्यास	म	यीं,द्वारींसौमित्रिठेविलात्राणीं ।। वाणीश्रवणा[5]गस्कृत्,वध्य[6]नकोणीअसोंह्मणेप्राणी ।। ७	१८०
मगएकांतींहि	जं	तो,रामासिंह्मणेत्रिलोकजनकामी ।। ब्रह्म[7]निदेशेंआलों,कालत्वत्पादपद्म[8]नतिकामी ।। ७	८१
त्रिभुवननिर्म	य	केलें,खलवधिलेधर्मरक्षिलेसर्व ।। शर्व[9]मनोधामातूं,कल्पतरूचैंहिनाशिलेंगर्व ।। ७	८२
संसृति[10]सिंधुत	रा	या,भक्तासिदिलीस्वकीर्तिसत्तरणी[11] ।। तरणि[12]विभेदुनिगेले,जैआलेत्वच्छरैं[13]निकृंतरणीं ।। ७	८३
आतांतूंसकला[14]	म	र,मुकुटमणेयेंस्वकीयधामानें ।। ऐसेंतुजविनवाया,पाठविलेंकंज[15]जेंबुधोमानें ।। ७	८४
इत्यादिकालकं	ज	ज,वचनें[16]जोंलोकेबंधु[2]लाप्रार्थी ।। तोंदुर्वासाआला,द्वारींरघु[17]नाथदर्शनार्थी ।। ७	८५
ज्वलित[18]धनंज	य	वर्ची,दुर्वासावंदिलासुमित्राजें[19] ।। अवलोकिलेंमुनीचें,तेजनसाहेक्षणार्धमित्रोजें[12] ।। ७	८६
वदतेंतवाग्र[20]	ज	न्मा,कोठेंमीपातलोंपहायाला ।। ऐसेंपुसोनिघडवी,रघुनाथाज्ञाविलोप[21]होयाला ।। ७	८७
सौमित्रिह्मणेंका	य	स्वामीआज्ञाअसेंमलाकळवा ।। एकांतींनृपआहे,अवकाशादिजेदयानिधेपळवा ।। ७	८८
ऐसेंपरिसुनि .	रा	गें.विप्रह्मणेरेंभलाभलाअनया[22] ।। दुर्वासाआलाहें,जाणुनिमानेंह्मणेलकायनया ।। ७	८९
कोठेंहीवारण	म	जे,नाहींघडलेंपरंतुतूंकेलें ।। भाग्यमदानेंतुमचें,ज्ञानमलावाटतेंलया[23]गेलें ।। ७ ७	१९०

१मृत्यु २राम ३मसलत ४मेव्हणा ५भाषणश्रवणापराधकर्ता ६वधासयोग्य ७ब्रह्मदेवाज्ञा ८त्वत्पदकमलनमनेच्छु ९शिवमनग्रहजाचें(हेरामा) १०संसारसमुद्रा ११सुनौका १२सूर्य १३तुटलेले १४हेदेवश्रेष्ठा १५ब्रह्मदेव १६ब्रह्मवचन १७रामदर्शनेच्छु १८प्रदीप्ताग्निकांति १९लक्ष्मणें २०तुझाज्येष्ठबंधु (राम) २१रामाज्ञेचेउल्लंघन २२नीतिहीना २३नाशा इतिश्रीमंत्ररामायणेउत्तरकांडेत्रिंशोमंत्रः ३०

हरिहरइंद्र	श्री	द, ब्रह्मार्कयमेंदुवन्हिमुखेमानें ॥ प्रत्युद्गमनेंपूजिति, हेंश्रुतनाहींचकायरामानें ॥ ७	९१
तरणिकुळींचे	रा	जे, दशरथपर्यंतदेखिलेसारे ॥ परिहादुर्नयकोठें, नव्हतानोंजोडिलातकेसारे ॥ ७	९२
मार्गींगमनेंश्र	म	लों, आलोंभेटावयास्वयेंपरतों ॥ राघवदर्शननेघे, ह्मणतोकोपानलारथापरतों ॥ ७	९३
आलादुर्वासाद्वि	ज	हेंसत्वरसांगजाउभाआहे ॥ किंवातापसकोप, ज्वलनाचेंवीर्येंलक्ष्मणापाहें ॥ ७	९४
ऐसेंऐकुनिन[5]	य	पडु, सौमित्रिह्मणेमनींस्वनाशघडो ॥ परिमुनिकोपा[4]ग्निमुखीं, शलभासमसर्व[6]लोकहानपडो ॥ ७	९५
वंदुनिकोप[7]प	रा	ला, गेलारामासमीपसहृत्त ॥ द्वारीचेंनृपतीतें, सांगेअत्यतशीघ्रतोवृत्त ॥ ७	९६
कृतकार्येंकाल	म	गतो, गेलारामाचियापदींनमुनी ॥ प्रभुनेंसम[10]र्चिलाबहु, दुर्वासासत्त[11]पोनदीनमुनी ॥ ७	९७
विप्रह्मणेमीतु	ज	ला, आलोंस्नेहेंकरोनिदेखाया ॥ दशशत[12]वर्षेंतप[13]लों, क्षुधितअसेंदिव्यअन्नदेखाया ॥ ७	९८
भोजनकरुनि	य	था[14]गत, मुनिगेला[15]षड्रसाशनें[16]धाला ॥ मगलक्ष्मणाशिपाहुनि, जालेंबहुदुःखसत्य[17]संधाला ॥ ७	९९
वंदुनियांआं[18]घ्र	ज	पद, सौमित्रिह्मणेरघूत्तमाराया ॥ सत्यप्रतिज्ञहोनूं, चिंतानकरीमनांतमाराया ॥ ७	४००
होतोविधि[19]नेंप्रि[20]	ये	जो, व[21]ध्यपरित्यागतोंनिवधयाचा ॥ ह्मणउनिरामेंकेला, त्याकाळींत्यागबंधुरायाचा ॥ ७	१
मगशरयूती	रा	तें, गेलावंदूनिरामरायासी ॥ धरिलासंकल्पमनीं, सौमित्रीनेंखरामरायासी ॥ ७	२
करुनिप्राणाया	म	त्यजिलेंशरयू[22]तटांगरींकाय ॥ स्वर्ग[23]प्रयाणकेलें, श्रीशांश[24]ालाअशक्यहेंकाय ॥ ७	३

१ विष्णुशिवेंद्रकुबेरब्रह्मदेवसूर्ययमचंद्राख्यादि २ सामोरेंयेणें ३ सूर्यवंश ४ तपस्वीक्रोधाग्नि ५ नीतिज्ञ ६ पतंगतुल्य ७ रागिट (दुर्वास) ८ सुंदरवागणेंजाचें ९ वर्तमान १० पूजिला ११ सुतपःसमुद्र १२ हजारवर्षें १३ तपकेलें १४ आल्यामार्गें १५ सुभोजनें १६ तृप्तझाला १७ सत्यप्रतिज्ञ १८ रामपद १९ दैवें २० इष्ट (आप्त) २१ वधयोग्य २२ सरयूतीरी २३ स्वर्गगमन २४ विष्णुचाअंश इ० गी० उ० कां० रु० निरोपंत: ३१

लक्ष्मणविरहें	श्री	मान, स्वर्गमना[+]चा धरूनियां काम[1] ॥ राज्य करावें[2] ऐसें म्हणतो, भरतें वंदूनि वारिला राम ॥ ध्रु	४
कुशानामकुमा	रा	तें, कोसळदेशांत अर्पिलें राज्य ॥ उत्तरकोसल विषयीं स्वामित्व लवासही दिल्हें प्राज्य[3] ॥ ध्रु	५
होतां स्वर्गमन[4]	म	ना, करिती येऊनियां प्रजा नमना ॥ म्हणती नो[5] कीं गमना, करितां आम्हांसि नेई विपच्छमना[6] ॥ ध्रु	६
नेइन सकळ	ज	नाला, ऐसें सांगोनि तोष विप्रकुनी[7] ॥ तेव्हां जयजयशब्दें, करिती अत्यंत घोष[8] विप्र कृती[9] ॥ ध्रु	७
करुनि विनिश्च	य	ऐसा, शत्रुघ्नालाहि आणवायाला ॥ पाठविले चार[10] भले, जाले हे दूत आणवायाला ॥ ध्रु	८
हें सकळहि चा[11]	रा	न्यें ऐकुनि शत्रुघ्न पाबरा जाला ॥ रामवियोगें काहीं, वाटेना दहहा बरा जाला ॥ ध्रु	९
मग शूडकर	म	थुरचें, सुबाहुला[12] राज्य अर्पिलें तातें[13] ॥ वैदिशीनगरीं स्थापी[14], शूरसेना तें कनिष्ठ पोतातें[15] ॥ ध्रु	४१०
स्था पुनि तनुजे[16]	ज	वानें[17], आला रामासमीप वाळकसा ॥ सोडावा सुज्ञा हीं, संसार धरूनि विघ्नपाळकसा[18] ॥ ध्रु	११
सुग्रीवें सविन	य	तों, अंगद अभिषेचिला गुणग्राम[19] ॥ रामें प्लवंगजनासह[20], साकेतीं वंदिला स्वविश्राम ॥ ध्रु	१२
राक्षसजनरा	ज	हि तो, आला तेथें बिभीषण त्वरितें ॥ रघुपतिनामोच्चारण, शब्दाहीं मूढ लोक उद्धरितें[21] ॥ ध्रु	१३
राम म्हणे निर्भ	य	तूं, याव[22] चंद्रार्क[23] भूमदीयकथा ॥ तोंवर[24] बिभीषणा हें, राज्य करावें धरूनि साधुपथा[25] ॥ ध्रु	१४
संतत बलास्म	रा	वें, विषयाचा सेवनासि विसरावें ॥ सज्जनपदां भजावें, बिभीषणा आपुल्या पुरा[26] जावें ॥ ध्रु	१५
हें सांगुनि सप्रे	म	प्रभुनें आलिंगुनी म्हणे प्राज्ञा ॥ गा मज उगाउगा गा, गावां जो जाहली तुला आज्ञा ॥ ध्रु	१६

+स्वर्गगमन १ इच्छा २ उत्तरकोसलदेश ३ बहु ४ स्वर्गगमनीं चित्त जावें ५ स्वर्ग ६ संकट निवारका ७ प्रजा ८ गर्जना ९ कुशल १० दूत ११ दूतमुखें १२ नामक पुत्र १३ शत्रुघ्न १४ नाम १५ कनिष्ठ पुत्र १६ पुत्र १७ वेग १८ राम १९ गुणी २० वानरांसह २१ उद्धार करितें २२ जोंपर्यंत २३ चंद्रसूर्य पृथ्वी माझी कथा २४ तोंपर्यंत २५ सुमार्ग २६ नगरास

सोऽजाउनियां	श्री	शें,पाठविलाराक्षसेंद्रलंकेला॥मगआलिंगुनिमारुति, धन्यप्रभुनजगत्रयाकेला॥७	७	१७
वात्कु[3]माराची	रा,	जोंवरराहेलहेंकथामाझी॥तुष्टचिरंजीवअसें,तावत्सद्भक्तिचापथां[4]माजीं॥७	७	१८
संततमींतुज	म	ध्यें,तूंहीबोवर्ततोसमजमाजी॥नाहींवियोगकाहीं,सत्योक्तिवरीमनींसमजेमाजी॥७	७	१९
ऐसेंवदतांअं	ज	[5]लिं,जोडुनिविसरोंनकोस्मरणेमातें॥जातांश्रीरामातें,मारुतिबहुधाकरीप्रणा[7]मातें॥७	७	४२०
तोजां[8]बवद्भ्रात्र्	य	हीं,ऋ[9]क्षाधिपमांलिलापरि[10]ष्वंगें॥संगेंत्याचाजाली,अमृतानेंक्षा[11]ळिलीतशींअंगें॥७	७	२१
वीरातूंयालोकीं,	रा	हें[12]चित्तांतरींमलास्मरत्वें॥कलिचाप्रवेशसमयीं,स्वपदींहोसीलसर्वथानिरत॥७	७	२२
अश्रु[13]पुतासतो	म	गं,विभुलावंदूनिंऋक्ष[14]पतिगेला॥तेव्हांदेवाचेंपदगमलेंव्यालेंचिकार्यगंगेला॥७	७	२३
कुशनामतनु[15]	ज	रामें,कुशा[16]वतीलाससैन्यपाठविला॥पावितनगरीलालव,धाडुनिनिजलोकशोकंअटविला॥७		२४
सज्जन[17]समुदा	य	युत,श्रीशरयुचातटासिविभुगेला॥तोंत्रिदशा[18]हीं[19]नाना,वाद्यध्वनिपुष्पवृष्टिसहेंकेला॥७		२५
राघवकरुणा[20]	ज	ळधर,अवलोकुनियांप्रसन्नवचनाहीं॥भक्त[21]मयुरस्वरबहु,नाचतिजांलात्रिताप[22]भयनाहीं॥७		२६
[23]हरिविधिशक्र	य	मोर्यम,विधुवसुवरुणाग्निसर्पगंधर्वी॥चा[24]रणकिन्नरसिद्ध,त्रिदशर्षि[25]समाजपातलेसर्वी॥७		२७
नाचतिवराप्स	रा	बहु,गातीगंधर्ववाजतीवाद्यें॥आरंभिलें[26]प्रयाण,स्वर्गासिजसेंसमस्तदेवाद्यें॥७	७	२८
श्रीगोप्रतारना	म	क,शरयूतीर्थींप्रजेसवेंराम॥स्नानकरुनियांगेला,स्वस्थाना[27]पूर्णका[28]मसुखधाम॥७	७	४२९

१राम २बिभीषण ३मारुति ४मार्गी ५दोनहात ६अनेकवेळ ७नमन ८जांबवन्नामा ९आस्वलपति १०आलिंगन ११भिजविली १२चित्तात १३अश्रुपूर्णनेत्र १४जांबवान् १५पुत्र १६नामेनगरी १७साधुसह १८देव १९अनेकवाद्यशब्द २०श्यामेघ २१भक्तचमोर २२अध्यात्मादितापमय २३शिवब्रह्मेंद्रयमसूर्यचंद्रादी २४देवयोनिविशेष २५देवर्षिसमूह २६गमन २७पूर्णमनोरथ २८सुखस्थान

इतीश्रीमत्रार्यारामायणेमयूरेश्वरविरचितेउत्तरकांडेत्रयस्त्रिंशोमंत्रः २३ संपूर्णोयंग्रंथः

श्रीमंत्ररामायणरत्नमाला॥ समर्पिलीश्रीरघुसत्तमाला॥ प्रसादकंठींप्रभुसेवकाहीं॥ ध्यावानसेंभूषणअन्यकाही॥१॥ वाल्मीकिवि
प्रोत्तमकाव्यपद्मे॥ श्रीरामलीलामकरंदसद्मे॥ तेथेंमयूरेश्वरभृंगजाला॥ सेवावयानित्य सुखेंरसाला॥२॥ रामाचेंरचिलेंचरित्रमुनि
नेंवाल्मीकिनेंसंस्कृतीं॥ नाहींहानिकदापिअन्यकविहीं तेंवर्णितांप्राकृतीं॥ मुक्तांचारचिलाचिहारवहिलाऔरेशिमाचागुणें॥ तोंका
र्पासगुणेंकरूनिकरितांकायप्रमेलाउणें॥३॥ केलेंपात्रसुवर्णाचें॥ कींविरूपशिखापरी॥ लावितांतेंथसंव्हारीं॥ तमदीपश्रीखांपरी॥
४॥ स्वळनिंदितिह्मणुनिबुधेंद्रा कावीकायहरिगुणासक्ती॥ दीरनणदाजाचें साध्वीनत्यागितीसुपतिभक्ती॥५॥ श्रीवाल्मीकिप्र
भृतिमुनिहींवर्णिलीरामलीला॥ मादृशाहींमुदितहृदयेकायगावेंनतीला॥६॥ श्रीकंठेंद्रादिअमरपरिषत्सेव्यगंगाप्रवाहीं॥ संध्यास्ना
नादिकनकरणेंकायघ्यामानवाहीं॥७॥ अलंकारेंमुक्तारघुपतीकथाशोभतअसे॥ अलंकारेंहीनाजरीह्मणतिंकोणीनवीलसे॥ कृ-
ताभ्यंगस्नानाकनकमणिभूषाविरहिता॥ विराजेसिंदुरेंधवलवसनेंभूपवनिता॥८॥ सचेतस्केरवातेंविकचकरिजगत्तापसंपूर्णटाळी॥
अज्ञानध्वांतसारेंहरिरसिकचकोरासिअत्यंतपाळी॥ नानावस्तुप्रकाशीकविहृदयपयोराशिसंतोषहेतु॥ काव्येंदुस्वप्रभेनेंखळ-
विरहिजनींहोतसेंधूमकेतु॥९॥ विशुद्धस्वांतालारूचतिगुणपीयूषसमजे॥ परीत्यानेंदुष्टस्वमनिंविषऐसेंचिसमजे॥ घनेंसीरेंहोतीं
प्रमुदितमखीनिर्जरखरें॥ परीतेहीतापप्रदरसजयालाज्वरभरे॥१०॥ जालेंजेंनृसभास्वकुलतिलकरघूत्तंसलिलारसानें॥ सारा
सारज्ञसाधुस्वमनिंअमृतहीमानितीफारसानें॥ पीयुषेंसोदरेंदुस्सयहिंनहरिलात्यागिलेंहींपित्याला॥ राहूचाघातकेलाविषेंसह
जनिलाकाणसेवीलत्याला॥११॥ गीर्वाणेंराघवाचेंयशरसिकजना लागतेंफारमिष्ट॥ तेसेंनप्राकृतानेंअचतुरह्मणतीमानितीनें

१कापसाच्यासुतानें २ माझ्यासारख्यानीं ३ शिवइंद्रादिदेवसभासेव्यगंगोदकांत ४ साधुचित्तरूपचंद्रविकासिकमल + विकसित ५ अज्ञानांधकार ६ कविह
दयसमुद्रानंदकारक ७ काव्यरूपचंद्र ८ शुद्धचित्त ९ यज्ञ १० देव ११ सूर्यकुलतिलकरामकथारस १२ अमृत १३ विषासहउत्पन्नझालेलें १४ संस्कृत

नशिर्वे ॥ पीतांगोक्षीरंकार्तस्वैरमणिचषकेंदेतसेंजेविंगोडी ॥ सारज्ञालोपलाशंद्रुमदलपुठकेंसेविंतोतेंनसोडी ॥ १२ ॥ जसेंहोनी देवप्रमुदितशचीनायकवनींतसेंसारज्ञातेंबुधजनमयूरेशाकवनी ॥ महाराष्ट्रग्रंथींरसिकंकविजेतेंचरमती ॥ परंतुज्ञात्याचीपळ हिंनअसावीचरेमती ॥ १३ ॥ माजीमल्लुनिदूषिलींजरिखळेंउच्छृंखळेंआग्रहें सेवावींचपरंतुनित्यरसिकेंहेंसद्गुणाचांगृहें ॥ चंडा ळेंत्रिदशापगेतंवमलोकींधेनुलांस्पर्शला ॥ त्यांचेंश्रोत्रियदेवसेव्यपयहीत्याहींसदानिर्मला ॥ १४ ॥ इतिविद्वत्प्रार्थना ॥ ॥

---

१ गाइचेंदूध २ सुवर्णाचारत्नखचितपेला ३ पळसाचापानाचाद्रोण ४ गोडी ५ इंद्राचाबागेत ६ चंचल ७ गंगा ८ ओकला ९ अग्निहोत्रीवदेवयांसमान्य १० दूध-पाणी ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

हाग्रंथ·

कृष्णाशास्त्रीगुर्जरयाणीस्वपरहितार्थरा॰गणपतकृष्णाजीयांचेछापखान्यांतछापून

प्रसिध्दकेलाअसे·

मुद्राहींदोषअसतीलतेंक्षमाकरावे

शके१७८२रौद्रनामसंवत्सरे

वैशाखशुध्द११मंगळवार

सन१८६०

तारिख१मे

इति मयूरकृत ग्रंथ रामायण आर्या समाप्ता: